Det røde bogstav

Nathaniel Hawthorne

Bibliotek 1800

Nathaniel Hawthorne

Det røde bogstav

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Nathaniel Hawthorne: *Det røde bogstav* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

***Generelt forbehold:** Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Nathaniel Hawthorne: *Det røde bogstav* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

***Disclaimer:** Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

1. Fængselsdøren

En flok skæggede mænd i mørke klæder og med grå, højpuldede hatte på hovederne, og en mængde kvinder, nogle med huer på, andre barhovedede, var samlet foran et træhus, hvis dør var af svært egetømmer og beslået med jernnagler.

Folk, som grundlægger en nybygd, kommer, om de så fra først af har været aldrig så opsatte på at grunde et hjemsted for menneskelig dyd og lykke, ufravigeligt til det resultat, at noget af det første, der nødvendigvis må gøres, er at lægge en del af den jomfruelige jord ud til kirkegård og en anden del som grund til at bygge et fængsel på. I henhold til denne regel kan man roligt gå ud fra, at Bostons fædre havde opført den første fængselsbygning i nærheden af Cornhill omtrent samtidig med, at de anlagde den første kirkegård på Isak Johnsons lod og omkring hans grav, der blev midtpunktet for alle de grave, der efterhånden samledes på den gamle King's Chapels kirkegård. Så meget er vist, at en femten-tyve år efter, at byen var blevet anlagt, gjorde en træbygning, der tjente som fængsel, allerede et temmelig vejrbidt indtryk og bar i det hele taget mærker af tidens tand, der gav den et endnu mere mørkt og skummelt udseende. Rusten på egetræsdørens svære jernbeslag tog sig mere antik ud end noget som helst andet i den ny verden. Den grimme bygning så, som alt, hvad der har med forbrydere at gøre, ud, som om den aldrig havde kendt til at være ung. Foran den, imellem den og gadens hjulspor, var der en græsplet, stærkt overgroet med burrer, gåsefod og andet grimt ukrudt, som åbenbart følte sig i slægt med den jordbund, der så tidligt

havde båret et fængsel, det civiliserede samfunds sorte blomst. Men ved den ene side af døren voksede der, næsten med rødderne på tærsklen, en vild rosenbusk, der nu i juni måned dækkedes af et mylder af fine blomster, som om de med deres duft og sarte skønhed ville trøste fangen, når han gik ind i fængslet, og den dømte misdæder, når han gik ud derfra, som et vidnesbyrd om, at naturens ømme hjerte kunne ynkes over ham og være god imod ham.

Denne rosenbusk lever som følge af et mærkeligt tilfælde endnu i historien, men om den simpelt hen var blevet stående som en rest fra den gamle, barske urskov så længe efter, at de kæmpemæssige gran- og egetræer, der oprindeligt overskyggede den, var faldet, eller om den, som sagnet så smukt fortæller, var skudt op i den fromme Ann Hutchinsons fodspor, da hun trådte ind ad fængselsdøren, skal vi lade være usagt. Da vi fandt den lige ved indgangen til vor fortælling, som netop tager sin begyndelse ved denne ulykkesvarslende dør, kunne vi ikke modstå fristelsen til at plukke en af dens blomster og byde læseren den i håb om, at den kan tjene som symbol på, at der vil findes noget kønt og godt på den vej, vi nu betræder, eller lægge et mildnende skær over en fortælling, der handler om menneskelig skrøbelighed og sorg.

2. Torvet

Græspletten foran fængslet var en sommermorgen for ikke mindre end to hundrede og halvtreds år siden opfyldt af en mængde af Bostons indbyggere, som alle ufravendt stirrede på den jernbeslåede dør. Hos ethvert andet folkefærd eller på et senere tidspunkt i New Englands historie ville den barske strenghed, der ligesom forstenede disse brave folks ansigter, have båret vidne om, at der forestod et eller andet skrækkeligt, såsom udførelsen af en dødsdom over en overbevist misdæder, hvis dom fra rettens side kun var en stadfæstelse af den almindelige mening. På det tidspunkt, da den puritanske strenghed endnu var så overvældende stor, kunne man imidlertid ikke med sikkerhed slutte, at det forholdt sig så. Det kunne godt være en doven livegen eller et vanartet barn, der af sine foresatte eller forældre var blevet overgivet til den borgerlige myndighed, og som nu skulle kagstryges. Det kunne også være en antinomist eller kvæker, der skulle piskes ud af byen, eller en dagdriver og vagabond af en indianer, som de hvide mænds ildvand havde fået til at gøre spektakler i gaderne, og som nu med svøbeslag skulle jages ind i skoven igen. Eller det kunne være en heks, der, som det skete med gamle mo'r Hibbins, skulle hænges. I alle den slags tilfælde bar tilskuerne ganske den samme højtidelighed til skue i hele deres måde at være på, som det sømmede sig for folk, for hvem religionen og loven næsten var et og det samme, og i hvis karakter de var sådan sammensmeltede, at de mildeste og strengeste udtryk for offentlig tugt tog sig lige ærværdige og ærefrygtindgydende

ud. Den deltagelse, en misdæder kunne vente fra sådanne tilskuere, når han stod på skafottet, var svag og kold, og på den anden side kunne en straf, som i vore dage til en vis grad kun ville vække spot og latter, blive eksekveret med næsten lige så megen højtidelighed og værdighed som selve dødsstraffen.

Det må fremhæves, at den sommermorgen, da vor fortælling begynder, syntes kvinderne, som der var adskillige af i flokken, at omfatte den straf, der forestod, hvad det nu end var, med særlig interesse. Tiden var endnu ikke blevet så forfinet, at den skørtebærende del af samfundet fandt noget upassende i og lod sig afholde fra, når lejlighed bød sig, at møde op i trængslen så nær som muligt ved et skafot. Disse koner og piger af gammelengelsk herkomst og opdragelse var både i moralsk og materiel henseende mere grovkornede end deres efterkommere af det smukke køn nu om stunder, en syv, otte slægtled senere, for i løbet af dem er kvinderne, for hvert slægtled, der er gået, blevet finere og sartere i åndelig og måske også mindre stærke og robuste i legemlig henseende. De kvinder, der stod uden for denne fængselsdør, var knapt et halvt århundrede skilt fra den tid, da den mandhaftige dronning Elisabeth var et ret betegnende udtryk for sit køn. De var hendes landsmandinder, og deres fødelands oksekød og øl i forbindelse med en moralsk kost, der ikke var en smule finere, havde i rigt mål bidraget til at give dem deres præg. Den klare morgensol skinnede derfor på brede skuldre, veludviklede buster og runde, rødmossede kinder, der var modnede på den fjerne fødeø og næppe endnu var blevet blegere eller magrere i New Englands luft. Der var derfor en djærvhed og ligefremhed i disse matroners måde at

udtrykke sig på, som nu til dags ville få os til at studse både over indhold og tone.

"I gode madammer," sagde en halvtredsindstyveårig kone med hårde ansigtstræk, "nu skal jeg sige Jer min mening. Det ville højligen være til gavn for almenheden, om vi kvinder, som er af moden alder og vel ansete medlemmer af menigheden, fik ordentlig hånd i hanke med sådanne misdædersker som denne hersens Hester Prynne. Hvad mener I, søstre? Hvis den tøjte blev stedet til doms for os fem, som står sammen her, ville hun så slippe med sådan en straf som den, den højærværdige øvrighed har idømt hende? Jeg tror det min sandten ikke."

"Folk siger," sagde en anden, "at hans velærværdighed pastor Dimmesdale, hendes fromme sjælesørger, tager sig det overmåde nær, at hun har vakt sådan en forargelse i hans menighed."

"Det er gudfrygtige mænd, der sidder i retten," sagde en tredje gammel matrone, "men de er sandelig alt for barmhjertige. De burde i det allermindste have ladet Hester Prynne brændemærke i panden. Så havde madam Hester ordentlig hylet, skal jeg love for. Men hvad bryder det lede kreatur sig om, hvad de hænger på hendes brystsmække! Det kan hun jo skjule med en broche eller et andet hedensk smykke, og så kan hun gå lige så frejdigt igennem gaderne som før."

"Nå," sagde i en mere stilfærdig tone en ung kone, der holdt et barn i hånden, "selv om hun skjuler det, bliver brodden dog siddende i hendes hjerte."

"Hvorfor snakker vi om tegn, om mærker, hvad enten de nu bliver brændt ind i panden på hende, eller hun skal bære dem på sin brystsmække?" råbte en anden kvinde, den grimmeste og

også den ubarmhjertigste af alle disse koner, der opkastede sig til dommere. "Det fruentimmer har bragt skam over os alle og burde lide døden. Er der ikke lov for det? Jo, sandelig er der så, både i skriften og i lovbogen. Og dommerne, som har gjort den magtesløs, får tage skade for hjemgæld, i fald deres egne koner og døtre farer vild."

"Gud forbarme sig, mo'r," udbrød en mand, "er der ikke anden dyd hos kvindfolkene end den, der kommer af en gavnlig frygt for galgen? Det er det hårdeste ord, jeg endnu har hørt. Men ti nu stille, for nu drejer de nøglen om i låsen, og der kommer madam Prynne."

Fængselsdøren blev åbnet indvendig fra, og det første, der viste sig som en sort skygge, der kom frem i solskinnet, var bysvenden med sværd ved siden og embedsstav i hånden. Denne mand var ved hele sit udseende et udtryk for den puritanske lovbogs uhyggelige strenghed, som det pålå ham at udøve imod misdæderne. Han holdt embedsstaven udstrakt i venstre hånd, den højre hvilede på skulderen af en ung kvinde, som han således førte, indtil hun, da de havde nået fængselsdørens tærskel, skød ham fra sig med en bevægelse, der var præget af naturlig værdighed og karakterstyrke, og trådte ud i det fri, som om hun gik af egen fri vilje. Hun bar på armen et barn på en tre måneder eller så, som missede med øjnene og vendte sit lille ansigt bort fra det alt for skarpe dagslys, for hidtil havde det kun stiftet bekendtskab med det grå tusmørke i et skummelt fængselsrum.

Da den unge kvinde – dette barns moder – stod helt synlig over for mængden, syntes hendes første tilskyndelse at være at trykke barnet fast ind til sit bryst, ikke så meget af

moderkærlighed som for derved at skjule et mærke, der var anbragt på hendes kjole. Hun kom imidlertid straks fornuftigvis i tanker om, at det ene tegn på hendes skam kun ville være et dårligt middel til at skjule det andet, tog derfor atter barnet på armen og så sig med blussende kinder, men også med et stolt smil og et blik, som intet kunne få hende til at slå ned, om blandt sine bysbørn og naboer. På brystet sås bogstavet **A** [Note 1)] i fint, rødt klæde, omgivet af sirligt broderi og fantastiske arabesker af guldtråd. Det var så kunstfærdigt gjort, vidnede om en så rig og frodig fantasi, at det gjorde indtryk af en prydelse, som ganske passede til hendes dragt, der i overensstemmelse med tidens smag var præget af en vis pragt, som langt overskred, hvad de i kolonien gældende vedtægter med hensyn til luksus tilstedede.

Den unge kvinde var høj, hendes ansigt fuldendt fint. Hun havde mørkt, sort hår, der var så blankt, at det skinnede i sollyset, og hendes ansigt havde ikke blot smukke, regelmæssige træk og en frisk farve, men gjorde yderligere indtryk ved den høje pande og de dybe, sorte øjne. Hun tog sig ganske ud, som en fin dame plejede at være på den tid, da en sådan mere udmærkede sig ved en vis statelighed, og værdighed end ved den sarte, smægtende og ubeskrivelige ynde, der i vore dage er kendetegnet på en fin dame. Og ingen sinde havde Hester Prynne taget sig mere dameagtig ud end nu, da hun trådte ud af fængslet. De, som havde kendt hende før, og som havde ventet at se hende nedtrykt og kuet af ulykken, blev overraskede, studsede ligefrem, ved synet af den skønhed, der lyste ud af hende og ligesom forvandlede den ulykke og skam, der omgav hende, til en helgenglorie. En skarp

iagttager ville ganske vist måske have opdaget, at der var et skær af smerte over den. Hendes dragt, som hun selv havde syet i fængslet til brug ved denne lejlighed, og som hun havde formet efter sit eget hoved, syntes ved sin fantastiske og maleriske ejendommelighed at være et udtryk for hendes sindstilstand, den håbløse hensynsløshed, der opfyldte hende; men det punkt, alles øjne fæstede sig på, og som så at sige forvandlede hende, så at både mænd og kvinder, der havde kendt Hester Prynne nøje, nu fik et indtryk, som om de så hende for første gang, var *det røde bogstav*, der lyste på hendes bryst med det fantastiske broderi. Det virkede som en amulet, der fjernede hende fra almindelige menneskelige forhold og hensatte hende i en sfære for sig selv.

"Dygtig til at bruge nålen er hun, det er sikkert og vist," bemærkede en af de kvindelige tilskuere, "men har man nogen sinde set nogen kvinde før denne forhærdede tøjte vise det på den måde! Er det ikke ligefrem at gøre nar ad vore fromme øvrighedspersoner lige op i deres åbne øjne og at prale med det, som de værdige herrer mente skulle være en straf?"

"Det bedste, vi kunne gøre," mumlede den af de gamle koner, der havde det mest jernhårde ansigt, "var at flå madam Hesters kostbare kjole af hendes nysselige skuldre. Og hvad det røde bogstav angår, som hun har baldyret så kunstfærdigt, så er jeg villig til at spendere en stump af mit gigtflonel til at lave et af, som passer bedre til hende."

"Å, ti stille, naboer, ti stille!" hviskede den yngste af dem, "lad hende ikke høre, hvad I siger. Hvert et sting, hun har syet på det bogstav, har hun fornummet i sit hjerte."

Den barske bysvend gjorde nu et tegn med sin stav.

"Gør plads, godtfolk, gør plads i kongens navn!" råbte han. "Gå til side. Jeg lover Jer, at madam Prynne skal blive stillet sådan til skue, at både mænd og kvinder og børn, lige til klokken er slagen et, kan se, hvor fin hun er. Velsignet være vort retfærdige samfund, hvor uskikkeligheden trækkes frem i solskinnet. Kom, madam Hester, og vis Jeres røde bogstav frem på torvet."

Der åbnedes straks en vej gennem mængden. Med bysvenden foran sig og fulgt af en uregelmæssig skare barske mænd og kvinder, der så på hende med uvenlige ansigter, skred Hester Prynne hen til stedet, hvor hun skulle lide sin straf. En flok ivrige og nysgerrige skoledrenge, som ikke begreb synderligt mere af det, der foregik, end at det skaffede dem en halv fridag, løb foran optoget og drejede stadig hovederne for at stirre hende ind i ansigtet og se på det smilende barn, hun havde på armen, og på det forsmædelige bogstav på hendes bryst. Der var på den tid ikke langt fra fængselsdøren til torvet, men fangen forekom det måske nok at være et ret langt stykke vej, for hvor stolt hun end førte sig, kan det nok være, at hvert skridt, de gjorde, der flokkedes for at se hende, voldte hende en kval, som om hendes hjerte var kastet på gaden, for at alle skulle træde og trampe på det. Vor natur er jo imidlertid af et barmhjertigt forsyn indrettet så mærkværdig, at vi aldrig straks i øjeblikket mærker, hvor stærke de pinsler er, som vi lider, men først fornemmer det af den smerte, der følger efter. Med næsten ophøjet værdighed bar derfor Hester Prynne denne del af sin straf og nåede hen til et stillads, der var rejst på torvets vestre side. Det var anbragt næsten under tagskægget af Bostons ældste kirke og syntes at have sit blivende sted der.

Dette stillads var en del af et strafferedskab, som i de sidste tre-fire slægtled kun har tilhørt historien og traditionen, men som i gamle dage ansås for lige så virkningsfuldt i henseende til at gøre byens folk til gode borgere som guillotinen blandt terroristerne i Frankrig. Det var kort sagt på det, at gabestokken havde sin plads. Op over det nåede dette strafferedskab, der var sådan indrettet, at det omsluttede misdæderens hoved med sit faste tag og holdt det op til almindelig beskuelse. Det var ligefrem idealet af forsmædelse, der var virkeliggjort i denne maskine af træ og jern. Jeg synes ikke, der kan vises menneskenaturen nogen mere himmelråbende forhånelse, hvad så end den pågældende har forbrudt, end at formene synderen at skjule sit ansigt af skam, og det var netop det, denne straf gjorde. For Hester Prynnes vedkommende lød dommen imidlertid kun på, at hun skulle stå en vis tid på stilladset, men uden at have hovedet i den hæslige maskines halsjern. Da hun vidste, hvad hun havde at gøre, gik hun op ad trappen og stillede sig til skue for mængden omtrent i mandshøjde over gaden.

Havde der været en katolik imellem alle disse puritanere, kunne synet af denne smukke kvinde, der tog sig så malerisk ud både i henseende til dragt og holdning og med barnet ved brystet, have mindet ham om Guds moder, som så mange ypperlige malere har kappedes om at fremstille, men i modsætning til den syndfri moder, hvis barn skulle frelse verden, var her den helligste værdighed, kvinden kan opnå, parret med synd, så at denne kvindes skønhed kun kastede skygge over verden, og barnet, hun havde født, ligeså.

Der var noget uhyggeligt over det hele optrin, som der altid vil være over skuet af et medmenneskes synd og skam, så længe samfundet endnu ikke er blevet fordærvet nok til at smile ad det i stedet for at gyse. De, der var vidne til Hester Prynnes forsmædelse, havde endnu ikke sat deres enfold til. De var barske nok til at kunne have set hende blive henrettet, om hendes dom havde lydt på døden, uden at knurre over, at den dom var for streng, men de havde intet af den hjerteløshed, der er ejendommelig for en anden samfundstilstand, i hvilken man i en sådan udstilling kun ville finde noget at drive løjer med. Og selv om der havde været nogen tilbøjelighed i den retning, ville den være blevet trængt tilbage af den højtidelighed, den hele handling fik ved, at ingen ringere end selve guvernøren var til stede sammen med adskillige af sine rådmænd, en dommer, en general og byens præster. De sad eller stod alle sammen på en balkon på rådhuset og så ned på stilladset. Når sådanne folk kunne være med til et sådant skuespil uden at sætte noget af deres værdighed til, var det givet, at fuldbyrdelsen af den fældede dom måtte have en alvorlig og dyb betydning. Mængden var derfor mørk og alvorlig. Den ulykkelige synderinde udholdt så godt, som det var muligt for nogen kvinde, de tusind blikke, der ufravendt hvilede på hende som en tung byrde og alle samlede sig om hendes bryst. Det var næsten ikke til at holde ud. Pirrelig og lidenskabelig, som hun var, havde hun væbnet sig imod de giftige stik, hun ventede sig af mængdens foragt, som hun var belavet på ville give sig luft i allehånde forhånelser. Men de højtidelige ansigter, folk satte op, var meget værre. Hun ønskede ligefrem, at de ville vrænge ad hende i hånlig lystighed. Havde de alle brølet af latter, hver

mand, hver kvinde, hvert lille barn, ville Hester Prynne have besvaret det med et bittert og foragteligt smil, men under det blytunge tryk, hvormed den straf, hun skulle lide, hvilede på hende, havde hun af og til en fornemmelse, som om hun nødvendigvis måtte skrige op med sine lungers fulde kraft og styrte sig ned fra stilladset, hvis hun ikke skulle blive vanvittig.

Men så var der også øjeblikke, da hele det optrin, hun var hovedpersonen i, syntes at forsvinde for hendes øjne eller i alt fald at tabe sig i ubestemte omrids som en mængde utydelige, spøgelsesagtige billeder. Hendes ånd og særlig hendes erindring arbejdede med overnaturlig livlighed og vedblev ustandselig at mane andre syner frem for hende end denne gade med dens plumpe huse i udkanten af vestens vildnis, andre ansigter end dem, der så op på hende under skyggerne af disse højpuldede hatte. Minder, de ubetydeligste og mest intetsigende minder fra hendes barndom og skoletid, om lege og barnekævl, småtræk fra hendes pigeår, myldrede ind på hende, blandede med erindringer om de alvorligste tildragelser i hendes senere liv, og det ene af disse billeder var akkurat lige så levende som det andet, som om de alle var lige betydningsfulde eller lige intetsigende. Måske var det en instinktmæssig reaktion i hendes sjæl for at frigøre den for virkelighedens gruelige tyngde og hårdhed ved at fordybe sig i disse fantasibilleder.

Det være nu, som det vil, så meget er vist, at på stilladset med gabestokken fik Hester Prynne syn på hele den vej, hun havde tilbagelagt siden sin lykkelige barndom. Som hun stod der på dette stygge stillads, så hun atter landsbyen i Gammelengland, hvor hun var født, og sit fædrene hjem, et

forfaldent gråstenshus, hvis ydre bar præg af armod, men over hvis port der prangede et halvt forvitret våbenskjold som vidnesbyrd om gammel adel. Hun så sin faders ansigt med den skaldede pande, det ærværdige, hvide skæg, der flød ned over den gammeldags pibekrave fra Elisabeths tid, hun så også sin moder med det udtryk af agtpågivende, bekymret kærlighed, hvormed det bestandig stod for hendes erindring, og som lige siden den tid så tit havde vist sig for datteren som en blid og stilfærdig bebrejdelse. Hun så sit eget ansigt, der blussede af ungpigeagtig skønhed og fyldte hele det dunkle spejl, hun plejede at se sig i, med lys. Og hun så et ansigt til, et ansigt, som tilhørte en mand, der var noget til års, et blegt, magert, lærd udseende ansigt med øjne som lampelyset, ved hvilket han havde gransket i så mange, store bøger, havde gjort matte og svage, men som alligevel havde en forunderlig gennemskuende evne, når han ville læse i et menneskes sjæl. Denne af lærdom og klosterligt liv prægede skikkelse var en smule vanskabt, idet den venstre skulder var lidt højere end den højre. Så dukkede der i hendes erindring et billede op af en by på fastlandet med snævre, indviklede gader, høje, grå huse, mægtige kirker og offentlige bygninger af høj alder og sær arkitektur, hvor et nyt liv ventede hende, stadig sammen med den vanskabte lærde, et nyt liv, men som sugede sin næring af, hvad tidens tand havde hærget, som det grønne mos på en smuldrende mur. Og til sidst veg så alle disse skiftende optrin atter pladsen for det grimme torv i den puritanske koloni, hvor alle byens folk stod og stirrede på Hester Prynne – ja, på hende selv, der stod på gabestokkens stillads med et barn på armen og bogstavet *A* fantastisk broderet med guldtråd på brystet.

Kunne det være sandt? Hun trykkede barnet så heftig til sit bryst, at det udstødte et skrig. Hun så ned på det røde bogstav og rørte endda ved det med fingeren for at forvisse sig om, at barnet og den skam, der overgik hende, var virkelighed. Ja – det var virkelighed – alt andet var forsvundet.

3. Genkendelse.

Denne stærke følelse af, at hun var genstand for streng og almindelig iagttagelse, blev kvinden med det røde bogstav først fri for, da hun omsider yderst i hoben fik øje på en skikkelse, som uimodståeligt lagde beslag på hendes tanker. Der stod en indianer i nationaldragt, men de røde mænd var ikke så sjældne gæster i de engelske kolonier, at en af dem ville have tiltrukket sig Hester Prynnes opmærksomhed under sådanne omstændigheder, endsige fortrængt alt andet af hendes sind. Ved siden af indianeren stod en hvid mand, som åbenbart var i følge med ham, og som bar en sælsom blanding af civiliseret og vildmandspåklædning.

Han var lille af vækst, og hans ansigt var rynket, men kunne alligevel ikke kaldes gammelt. Der var en mærkelig intelligens over det, som hos en mand, der havde uddannet sin ånd sådan, at det også i legemlig henseende havde sat sit præg på ham og gav sig til kende ved træk, der ikke var til at tage fejl af. Skønt han ved en tilsyneladende skødesløs måde at ordne sin sære påklædning på havde søgt at skjule det, så Hester Prynne straks, at den ene af hans skuldre var højere end den anden. I samme nu, hun fik øje på hans magre ansigt og skikkelsens ubetydelige vanskabthed, trykkede hun atter barnet til sit bryst med så krampagtig styrke, at den lille stakkel igen skreg af smerte, men moderen syntes ikke at høre det.

Da den fremmede trådte ud på torvet, nogen tid før hun fik øje på ham, havde han straks fæstet sit blik på Hester Prynne. I starten var det et ligegyldigt blik, som hos en mand, der mest er

vant til at rette blikket indad, og for hvem udvortes ting kun har lille værd og betydning, når de ikke står i forhold til noget i hans sjæl, men det varede ikke længe, før hans blik blev skarpt og gennemtrængende. Et udtryk af rædsel lagde sig over hans ansigt, som om en snog hurtigt gled hen over det og så standsede lidt og vred og bugtede sig. Hans ansigt formørkedes af en stærk sindsbevægelse, som han imidlertid så hurtigt bekæmpede ved en viljesanspændelse, at ingen, bortset fra et eneste øjeblik, kunne se andet, end at han var fuldstændig rolig. Da han mærkede, at Hester Prynnes øjne hvilede på ham, og så, at hun syntes at genkende ham, rakte han langsomt og roligt en finger i vejret, gjorde et tegn med den og lagde den på sine læber.

Derpå lagde han sin hånd på skulderen af en af byens borgere, der stod ved siden af ham, og sagde i en afmålt og høflig tone:

"Med forlov, gode herre, hvad er det for et kvindfolk, og hvorfor er hun stillet op her til offentlig beskæmmelse?"

"Det er godt at høre, at I er fremmed her på egnen, min gode ven," svarede manden, idet han så nysgerrigt på ham og hans vilde ledsager, "ellers måtte I have hørt tale om madam Hester Prynne og hendes misgerninger. Hun har vakt stor forargelse i den fromme pastor Dimmesdales menighed, skal jeg sige Jer."

"Ja, vel er jeg fremmed her, det har I ret i," svarede den anden, "og meget imod min vilje har jeg måttet vandre vidt omkring. Meget ondt har jeg døjet på søen og på landjorden og har længe været holdt i fangenskab hos hedningerne sydpå. Nu har denne indianer ført mig hertil, for at jeg kan blive løskøbt af fangenskabet. Vær derfor så god at fortælle mig, hvad der er i

vejen med Hester Prynne – var det ikke sådan, hun hed? – hvad hun har gjort, siden hun nu står oppe på det stillads."

"Ja sandelig, min ven, det skal jeg," svarede borgeren, "og jeg synes, det må glæde Jeres hjerte efter alt, hvad I har gået igennem hos hedningerne, at se, at I endelig er kommet til et sted, hvor synden bliver trukket frem for lyset og straffet i byens fædres og borgeres påsyn, som skik er her i vort fromme New England. I skal nemlig vide, herre, at det kvindemenneske var gift med en lærd mand, en engelskmand, som længe havde boet i Amsterdam, hvorfra det for en tid siden var hans agt at drage herover og slå sig ned hos os her i Massachusetts. Til den ende sendte han sin kone i forvejen og blev selv tilbage for at varetage nogle nødvendige forretninger. I et par år eller måske knapt så længe har konen nu boet her i Boston, og i al den tid har hun ikke hørt fra sin lærde mand, hr. Prynne, og ser I, da hans unge kone nu var overladt til sig selv og kunne følge sit eget letsindige hoved, så … "

"Ja vel – jeg forstår Jer," sagde den fremmede med et bittert smil, "det burde sådan en lærd mand, som I jo siger han var, også have lært af sine bøger. Nå, og hvem, med forlov, er fader, til det barn, madam Prynne har på armen? – Det ser ud til at kunne være en tre, fire måneder, så vidt jeg skønner."

"Ja, ser I, min ven, det er en gåde, og den Daniel, som skal løse den, har ikke meldt sig endnu," svarede borgeren. "Madam Hester vægrer sig på det bestemteste ved at sige det, og øvrigheden har forgæves lagt hovederne i blød. Måske står den skyldige og ser på dette bedrøvelige skuespil, uden at nogen ved det, og glemmer, at Gud ser ham."

"Den lærde mand burde selv komme og granske hemmeligheden," sagde den fremmede, idet han atter smilede.

"Ja, det kunne være meget passende, i fald han da ellers er i live endnu," svarede borgeren. "Nå, gode herre, vor øvrighed her i Massachusetts har nu taget i betragtning, at dette kvindfolk er ung og smuk og at hun uden tvivl er blevet stærkt fristet, og derhos, at hendes mand efter al sandsynlighed ligger på havets bund, og derfor har den ikke turdet dømme hende efter vor retfærdige lov i dens fulde strenghed. Egentlig skulle hun have været dømt til døden, men i deres store langmodighed og hjertens godhed har dommerne nøjedes med at kende for ret, at madam Prynne skal stå i tre timer på gabestokkens stillads og siden i alle sine levedage bære et skændselstegn på sit bryst."

"Det er en vis dom," sagde den fremmede, idet han alvorlig bøjede hovedet. "På den måde bliver hun en levende prædiken imod synden, indtil det forsmædelige tegn bliver ristet på hendes gravsten. Men det harmer mig nu alligevel, at hendes medskyldige ikke i det mindste kommer til at stå ved siden af hende der oppe på stilladset. Men han bliver nok opdaget – han bliver nok opdaget – ja, han gør."

Han bukkede høfligt for den meddelsomme borger, og, efter at han havde hvisket nogle ord til indianeren, han var i følge med, banede de sig begge vej gennem mængden.

Mens dette gik for sig, havde Hester Prynne stået på stilladset og ufravendt stirret på den fremmede, så stift, at der var øjeblikke, hvor hun, fuldstændig optaget, som hun var, syntes, at alt andet i verden forsvandt, så at kun hun og han var tilbage. Havde det været så, ville det måske have været endnu skrækkeligere for hende end at mødes med ham under de

forhåndenværende omstændigheder, mens den hede middagssol brændte på hendes ansigt og gød sit lys over hendes skam, som hun stod der med det røde skændselsmærke på brystet og med det i synd fødte barn på armen, mens alle byens folk, der var mødt op som til en fest, stod og stirrede på hendes ansigt, som de kun burde have set i arneflammens røde skær i et lykkeligt hjem eller i kirken bag konesløret. Hvor frygteligt alt dette end var, havde hun en følelse af, at hun havde et værn i disse tusind vidner. Det var bedre at stå sådan med alle disse mennesker imellem ham og hende end at møde ham ansigt til ansigt, de to alene. Hun søgte så at sige tilflugt i den offentlige udstilling, hun var genstand for, og gruede for det øjeblik, da den beskyttelse, den ydede hende, ville blive unddraget hende. Optaget af disse tanker hørte hun knap en stemme bag ved hende, førend den flere gange havde gentaget hendes navn højt og højtideligt, så at alle kunne høre det.

"Hør, hvad jeg siger, Hester Prynne!" sagde stemmen.

Vi har allerede fortalt, at lige oven over stilladset, Hester Prynne stod på, var der en slags balkon eller åbent galleri, der var anbragt på rådhuset. Det var her, de offentlige kundgørelser blev bekendtgjort i overværelse af den samlede øvrighed og med iagttagelse af alle de ceremonier, hvormed den slags offentlige handlinger fandt sted på den tid. Her sad, omgivet af en æresvagt af fire drabanter med hellebarder, selve guvernør Bellingham for at være vidne til det optrin, vi skildrer. Han havde en mørk fjer i hatten, en broderet bræmme på sin kappe og en sort fløjlsvams under den. Han var en gammel herre med et hårdt udtryk i det rynkede ansigt, passede ikke ilde til at stå i spidsen for og repræsentere et samfund, hvis oprindelse,

fremgang og nuværende flor ikke skyldtes ungdommens tilskyndelser, men manddommens barske og beherskede energi og alderdommens mørke visdom, der udrettede så meget, netop fordi den håbede og ventede så lidt. De andre højtstående personligheder, guvernøren var omgivet af, udmærkede sig ved en værdighed i væsen, der var ejendommelig for en tidsalder, da folk almindeligvis havde en følelse af, at øvrigheden og hvad dens var, havde noget helligt ved sig som indstiftet af Gud. De var uden tvivl gode, retfærdige og forstandige mennesker, men om man så ledte hele Jorden over, skulle man have haft svært ved at finde et tilsvarende antal forstandige og retskafne mennesker, der var mindre skikkede til at sidde til doms over et vildfarende kvindehjerte og udrede dets væv af godt og ondt, end de barske vismænd, Hester Prynne nu vendte sig om imod. Hun syntes i virkeligheden også at være på det rene med, at hvis hun overhovedet kunne vente nogen deltagelse, måtte det være hos mængden, for da den ulykkelige kvinde så op til balkonen, blev hun bleg og skælvede.

Den, der havde råbt til hende, var den velærværdige og navnkundige John Wilson, Bostons ældste præst, en stor lærd som de fleste af hans kaldsfæller på den tid og derfor af naturen en venlig og livlig mand. Den sidstnævnte egenskab havde han imidlertid dyrket mindre omhyggeligt end sine åndsevner, og han følte sig i virkeligheden snarere skamfuld end glad over den. Der stod han nu med en krans af hvide lokker under kalotten, missende med de grå øjne ligesom Hesters barn i det skarpe solskin, vant, som han var til det dæmpede lys i sit studerekammer. Han så ud som de mørke, kobberstukne portrætter, man træffer foran i gamle prædikensamlinger, og

havde ikke mere ret, end et af disse portrætter ville have, til at træde frem, som han nu gjorde, og blande sig i en sag, der drejede sig om menneskelig synd, lidenskab og sorg.

"Hester Prynne," sagde præsten "jeg har stridt med min unge broder her, hvis forkyndelse af ordet det er din ret og pligt at søge" – ved disse ord lagde hr. Wilson sin hånd på skulderen af en bleg ung mand ved siden af ham – "jeg har stræbt, siger jeg, at overtale denne fromme unge mand til at gå i rette med dig for din fule og sorte synd her for Himlens åsyn, over for disse vise og retskafne øvrighedspersoner og i alt folkets påhør. Da han kender din sjæls beskaffenhed bedre end jeg, kunne han bedre skønne, hvilke midler der bør anvendes, om mildhed eller strenghed er mest tjenlig til at få bugt med dit hårde og genstridige sind, så at du ikke længere fordølger navnet på ham, der fristede dig til din gruelige synd. Men, skønt han er forstandigere, end det var at vente af hans alder, gør han med ungdommens alt for bløde sind gældende over for mig, at det ville være at krænke selve kvindens natur at bringe hende til at lægge sit hjertes hemmeligheder frem i dagens fulde lys og over for så mange mennesker. Skammen består imidlertid, som jeg har søgt at overbevise ham om, i, at du har syndet, og ikke i, at du åbenbarer din synd. Jeg spørger dig igen, broder Dimmesdale, hvad siger du til det? Skal det være dig eller mig, der går i rette med denne stakkels synderindes sjæl?"

Der opstod en mumlen blandt de værdige og velærværdige herrer på balkonen, og guvernør Bellingham gav den almindelige stemning udtryk, da han i en myndig, men samtidig af ærbødighed noget dæmpet tone sagde til den unge præst:

"Gode hr. Dimmesdale, ansvaret for denne kvindes sjæl hviler for en stor del på Jer. Det sømmer sig derfor, at I formaner hende til anger og til at bekende som et vidnesbyrd om, at hun angrer sin synd."

Denne umiddelbare henvendelse havde til følge, at alle rettede deres blikke imod hans velærværdighed pastor Dimmesdale, en ung præst, der var kommet over til det vilde skovland fra et af de store engelske universiteter, medbringende al tidsalderens lærdom. Hans veltalenhed og brændende trosiver havde allerede gjort ham til en fremragende mand i sit kald. Hans ydre var i høj grad egnet til at vække opmærksomhed. En hvid, høj, fremspringende pande, store, brune, melankolske øjne og en mund, som, når han ikke med magt kneb den sammen, var tilbøjelig til at skælve med et udtryk på en gang af nervøsitet og stor selvbeherskelse. Til trods for den naturlige begavelse og lærde dannelse, den unge præst var i besiddelse af, var der noget frygtsomt, forbavset, halvt forskræmt over ham, som om han følte sig ganske ubehjælpsom og i vildrede over for tilværelsen og kun kunne finde sig til rette, når han var alene med sig selv. Derfor holdt han sig også tilbage, så vidt hans pligter tillod ham det, og bevarede som følge deraf sin sjæls enfold og barnlighed, og når forholdene nødte ham til at træde frem, var der en duft og en dugfrisk renhed over ham, der, efter hvad mange sagde, virkede som en engels tale.

Sådan var den unge mand, som hans velærværdighed pastor Wilson og guvernøren så åbenlyst havde henledt opmærksomheden på ved at opfordre ham til i alles påhør at tale til det mysterium, som en kvindes sjæl er, og som selv i sin

besmittelse vedbliver at være helligt. Han følte sig så pinlig berørt derved, at blodet veg fra hans kinder, og at hans læber skælvede.

"Tal til hende, min broder," sagde Wilson. "det er af betydning for hendes sjæl og derfor, som hans højvelbårenhed guvernøren siger, også for din egen, til hvis varetægt hendes er betroet. Forman hende til at bekende sandheden."

Hans velærværdighed pastor Dimmesdale bøjede hovedet, som det syntes, i stille bøn, og trådte så frem.

"Hester Prynne," sagde han, idet han lænede sig ud over balkonen og så hende rolig i øjnene, "du hører, hvad denne gode mand siger, og ser, hvilket ansvar der hviler på mig. Hvis du føler, at det er tjenligt for din sjæls fred, og at det til din frelse vil skærpe din timelige straf, så pålægger jeg dig at nævne din medskyldige og lidelsesfælle. Lad ikke misforstået medynk eller kærlighed afholde dig fra at tale, for tro mig, Hester, selv om han måtte træde ned fra et højt stade og stille sig ved siden af dig, hvor du nu står med din skam, det var bedre så end at dølge et brødefuldt hjerte livet igennem. Hvad kan din tavshed tjene ham til andet end til at friste ham – ja så at sige tvinge ham til at føje hykleri til synd. Himlen har undt dig en åbenbar skam, på det at du ved hjælp af den må vinde en åbenbar sejr over det onde i dig og over din sorg. Vogt dig for at unddrage ham den bitre, men sunde drik, der nu føres til dine læber – han har måske ikke mod til selv at tage den."

Den unge præsts stemme skælvede. Den var blød, fyldig og dyb. Den følelse, den så åbenbart bar vidne om, nok så meget som ordenes umiddelbare indhold, fik alle hjerter til at dirre, og tilhørerne mødtes i deltagelse for den, det gjaldt. Om det så var

det lille barn ved Hesters bryst, blev det påvirket af den samme indflydelse, det fæstede sit hidtil tomme blik på Dimmesdale og rakte sine små arme i vejret med en halvt fornøjet, halvt klagende knurren. Præstens tale syntes folk så mægtig, at de ikke kunne tro andet, end at Hester Prynne ville nævne sin medskyldiges navn, eller at han, hvad enten han stod højt eller lavt i samfundet, ville føle sig drevet af en uimodståelig indre trang til at træde op på stilladset og stille sig ved hendes side.

Hester rystede på hovedet.

"Kvinde!" råbte pastor Wilson i en endnu barskere tone end før, "overskrid ikke grænserne for den himmelske barmhjertighed. Det lille barn har fået mæle for at bekræfte og støtte det råd, der er blevet givet dig. Nævn navnet! Det og din anger kan måske hjælpe dig til at blive fri for det røde bogstav på dit bryst."

"Aldrig!" svarede Hester Prynne, idet hun så ind i den unge præsts dybe, urolige øjne og ikke i Wilsons. "Det er brændt for dybt ind, det kan I ikke skille mig af med. Og jeg ville ønske, at jeg kunne lide hans kval med foruden min egen."

"Tal, kvinde!" sagde en anden stemme koldt og barsk. Den kom nede fra mængden, der flokkedes omkring stilladset. "Tal, og giv dit barn en fader."

"Jeg vil ikke," svarede Hester. Hun blev bleg som døden, men hun svarede denne stemme, som hun kun alt for godt kendte: "Mit barn må søge sig en fader i Himlen, nogen jordisk fader vil det aldrig lære at kende."

"Hun vil ikke tale!" mumlede hr. Dimmesdale, som, idet han lænede sig ud over balkonen med hånden på hjertet, havde ventet på, hvad der ville komme ud af hans opfordring. Nu trak

han vejret dybt og trak sig tilbage. "Hvor et kvindehjerte kan være vidunderlig stærkt og ædelmodigt! Hun vil ikke tale!"

Da den ældre præst, som omhyggeligt havde belavet sig på alle muligheder, nu var på det rene med, hvor utilgængelig den stakkels synderinde var, holdt han en tale til mængden om synden i alle dens arter, men stadig med hentydning til det forsmædelige bogstav. Han dvælede med sådan kraft ved dette symbol i den times tid eller mere, i hvilken hans lange sætninger rullede hen over folkets hoveder, at der dukkede ny skræmmebilleder op for tilhørernes fantasi, og dets røde farve syntes dem at hidrøre fra Helvedes afgrund. Hester Prynne stod i al den tid med skinnende øjne og en træt, ligegyldig mine. Hun havde den formiddag gennemgået så meget, som hendes natur på nogen måde kunne udholde, og da hun ikke hørte til den slags kvinder, som slipper fra alt for stærk lidelse ved at besvime, havde hun intet andet middel til at stå imod med end at hylle sin sjæl i en stenhård ufølsomhed. Præstens stemme drønede ubarmhjertigt i hendes øren, men uden at gøre spor af indtryk på hende. Barnet fyldte under den sidste del af hendes straf luften med skrig og skrål. Hun søgte mekanisk at berolige det, men syntes knap at tage sig dets uro nær. Der var det samme hårde udtryk over hende, da hun blev ført tilbage til fængslet og forsvandt for mængdens blikke bag den jernbeslåede dør. De, der kiggede efter hende, fortalte hviskende, at det røde bogstav lyste med et spøgelsesagtigt skær, da hun gik igennem den mørke gang.

4. Mødet

Da Hester Prynne var kommet tilbage til fængslet, viste det sig, at hun befandt sig i en sådan tilstand af nervøs ophidselse, at der hele tiden måtte passes på hende, for at hun ikke skulle øve vold imod sig selv eller i et anfald af vildelse gøre en ulykke på det stakkels barn.

Da natten kom, og det stadig viste sig umuligt at få hende til at holde sig rolig ved at gøre hende bebrejdelser eller true hende med straf, fandt fangevogteren, mester Brackett, det nødvendigt at hente en læge. Han skildrede ham som en mand, der var vel bevandret i al kristelig lægekunst og samtidig kyndig i alt, hvad man kunne lære af de vilde angående lægeurter og rødder, der voksede i skovene. Sandt at sige var der stærk trang til lægehjælp ikke blot for Hesters vedkommende, men i endnu højere grad for barnets, for med mælken, det fik fra sin moders bryst, syntes det at have inddrukket al den uro, angst og fortvivlelse, der havde bragt forstyrrelse i hendes nervesystem. Det vred sig i smertelige krampetrækninger, og dets lille legeme frembød et levende billede af den sjælekamp, Hester Prynne havde gennemgået i løbet af dagen.

Tæt i hælene på fangevogteren trådte den besynderligt udseende mand, hvis tilstedeværelse i mængden havde gjort så stærkt et indtryk på Hester, ind i den uhyggelige celle. Han havde fået anvist bolig i fængslet, ikke fordi han var mistænkt for nogen forbrydelse, men fordi det var den nemmeste og mest hensigtsmæssige måde at anbringe ham på, indtil øvrigheden havde forhandlet med indianerhøvdingerne om løsepengene

for ham. Han blev meldt som Roger Chillingworth. Efter at have ført ham ind blev fangevogteren et øjeblik stående i celle; han undrede sig over den forholdsvis beroligende virkning, hans komme udøvede, for Hester Prynne var straks blevet dødsstille, skønt barnet blev ved at jamre sig.

"Vær så god at lade mig være alene med min patient, min ven," sagde lægen. "jeg indestår Jer for, min gode mand, at I snart skal få fred i huset, og lover Jer, at I for fremtiden skal finde madam Prynne mere medgørlig og rimelig over for, hvad ret og billigt er, end hun hidtil har været."

"Ja, kan Deres Velbårenhed udrette det," svarede mester Brackett, "skal jeg sandelig indrømme, at De er en dygtig mand i Deres fag. Hun har virkelig været ligefrem som besat, og jeg har været lige ved at prøve på at drive Satan ud af hende med svøben."

Den fremmede havde, da han trådte ind, båret den ro til skue, der er ejendommelig for udøverne af den virksomhed, han sagde, han gav sig af med. Der foregik heller ingen forandring i hans væsen, da fangevogteren trak sig tilbage og han ene stod ansigt til ansigt med den kvinde, der havde været så optaget af synet af ham i mængden, at det var tydeligt, at der bestod et nøje forhold imellem ham og hende. Det første, han gjorde, var at tage sig af barnet, der lå i sin lille seng og vred sig og skreg sådan, at det var absolut nødvendigt at sætte alt andet til side for at berolige det. Han undersøgte det omhyggeligt og åbnede derpå et læderskrin, han bar under sin kappe. Det syntes at indeholde lægemidler, og et af disse hældte han op i et bæger vand.

"Mine gamle granskninger i alkymien og mit ophold i over et år blandt et folk, der er velbevandret i alle slags urters helsebringende egenskaber, har gjort mig til en dygtigere læge end mange, der kan rose sig af at have taget doktorgraden," sagde han. "Der, kvinde! barnet er dit – mit er det ikke – og det vil hverken på min stemme eller mit ansigt kendes ved mig som fader. Giv det derfor selv denne drik."

Hester stødte lægemidlet, han rakte hende, fra sig, idet hun stirrede ham ind i ansigtet med et blik, der bar vidne om stor angst.

"Vil du hævne dig på det uskyldige barn?" hviskede hun.

"Tåbelige kvinde!" svarede lægen i en halvt kold, halvt beroligende tone, "hvad skulle friste mig til at gøre dette stakkels, til ulykke fødte barn fortræd? Lægemidlet er godt, og var barnet mig eget – ja, mit, som det er dit – kunne jeg ikke give det noget bedre."

Da hun, kun halvt tilregnelig, som hun var, endnu stadig tøvede, tog han barnet på sine arme og gav det selv drikken. Dens virkning viste sig hurtig og gav lægen fuldt ud ret. Den lille holdt op at jamre sig, krampetrækningerne hørte efterhånden op, og et øjeblik efter faldt det, som småbørn plejer, når deres smerter lindres, i en dyb og sund søvn. Lægen, som han havde fuld ret til at kalde sig, henvendte nu sin opmærksomhed på moderen. Rolig og omhyggelig undersøgte han hende, følte hendes puls, så hende ind i øjnene – et blik, der fik hendes hjerte til at gyse, fordi hun kendte det så godt, skønt det nu var så fremmed og koldt – og da han omsider var færdig, gav han sig til at blande en anden drik.

"Letho eller nepenthe kender jeg ikke," sagde han, "men jeg har lært mange ny hemmeligheder at kende i urskoven, og her er en af dem – et middel, en indianer lærte mig til gengæld for nogle, jeg lærte ham. Drik det! Det virker måske ikke så beroligende som en ren samvittighed – den kan jeg ikke give dig. Men det vil dæmpe din lidenskabs bølger, som olie dæmper søgang på havet i stormvejr."

Han rakte Hester bægeret, og hun tog det, idet hun langsomt og alvorligt så ham ind i ansigtet. Det var ikke just noget angstfuldt blik, men det var spørgende og tvivlrådigt, som om hun ikke var på det rene med, hvad hans mening var. Hun så også på sit sovende barn.

"Jeg har tænkt på døden," sagde hun, "jeg har ønsket mig den og ville have bedt om den, i fald det sømmede sig for en som mig at bede om noget som helst. Men hvis døden er i dette bæger, beder jeg dig betænke dig endnu en gang, før du ser mig tømme det. Se, det er allerede ved mine læber."

"Drik," svarede han stadig med den samme kolde ro, "kender du mig så lidt, Hester Prynne? Plejer det, jeg tager mig for, at være så enfoldigt? Selv om jeg pønser på hævn, hvad kunne jeg så gøre bedre for at nå mit mål end at lade dig leve – end at give dig lægemidler imod al livsens fare, for at din skam stadig må brænde i dit hjerte?" Med disse ord lagde han sin lange pegefinger på det røde bogstav, der straks syntes at svide hende i hjertet, som om det var rødglødende. Han smilede, da han så, at hun uvilkårligt gjorde en bevægelse. "Lev altså," sagde han, "og bær din dom rundt med dig for mænds og kvinders øjne – for den mands øjne, som du kaldte din husbond – for dit barns øjne. Og for at du må leve, skal du tømme dette bæger."

Uden yderligere indvendinger eller tøven tømte Hester Prynne bægeret, og på lægens opfordring satte hun sig på sengen, hvor barnet sov, mens han trak den eneste stol, der fandtes i cellen, hen ved siden af hende og satte sig på den. Hun kunne ikke andet end skælve ved disse forberedelser, for hun følte, at, efter at han nu havde gjort alt, hvad menneskelighed, grundsætninger eller måske en raffineret grusomhed bød ham gøre for at lindre hendes legemlige lidelser, ville han nu optræde over for hende som den mand, hun uigenkaldeligt havde krænket på det dybeste.

"Hester," sagde han, "jeg spørger ikke, hvorfor eller hvordan du er faldet i afgrunden eller rettere sagt er kommet op på den skændselens skueplads, hvor jeg fandt dig. Jeg har ikke nødig at søge langt for at finde grunden – det var min tåbelighed og din svaghed. Hvad havde jeg – en mand, der levede i tankens verden – en bogorm, der hørte hjemme i store biblioteker – en mand, som allerede var blevet affældig, efter at jeg havde ofret mine bedste år på at stille min kundskabstørst – hvad havde jeg at gøre med en ungdom og skønhed som din? Hvor kunne jeg, vanskabt, som jeg var fra fødslen af, foregøgle mig en sådan tanke, som at åndelige gaver over for en ung piges fantasi kunne kaste et slør over legemlig grimhed? Folk kalder mig en vismand. Hvis vismænd nogen sinde havde forstand på deres eget tarv, burde jeg have forudset alt dette. Jeg burde have vidst, at da jeg kom ud af den store, uhyggelige skov og betrådte denne nybygd og atter kom til kristne mennesker, ville det første, der skulle møde mine øjne, være dig, Hester Prynne, udstillet som et skændselens billede til skue for folket. Ja, fra det øjeblik, da vi som mand og hustru trådte ud af den gamle

kirke, burde jeg have set det røde bogstav gløde ved enden af vor vej."

"Du ved," sagde Hester, for hvor nedtrykt hun end var, kunne hun ikke finde sig i dette sidste rolige stød, han rettede imod hendes skændselsmærke, "du ved, at jeg var oprigtig imod dig. Jeg elskede dig ikke og lod heller ikke, som om jeg gjorde det."

"Det er sandt," svarede han. "det var som sagt min tåbelighed. Men indtil det tidspunkt i mit liv havde jeg levet forgæves. Verden havde været så glædeløs. Mit hjerte var en bolig, hvor der var plads nok til mange gæster, men det var øde og koldt, der var ingen arneild. Jeg længtes efter at få en sådan tændt. Det syntes ikke at være så fantastisk en drøm, skønt jeg var gammel og mørk i hu og vanskabt, at jeg kunne få del i den velsignelse, der møder os vidt og bredt, og som alle mennesker kan tilegne sig. Og så, Hester, tog jeg dig ind i mit hjerte, ind i dets inderste kammer, og søgte at opvarme dig ved den varme, din nærværelse udbredte i det."

"Jeg har gjort stor uret imod dig," mumlede Hester.

"Vi har gjort uret imod hinanden," svarede han. "Min uret var den første, da jeg lokkede din knoppende ungdom ind i et falsk og unaturligt forhold til en affældig mand. Det søger jeg ikke hævn for, pønser ikke på ondt imod dig, for jeg har ikke tænkt og filosoferet forgæves. Imellem dig og mig hænger vægtskålen lige. Men, Hester, den mand, der har gjort uret imod os begge, lever. Hvem er han?"

"Spørg mig ikke," svarede Hester Prynne, idet hun så ham fast i øjnene, "det får du aldrig at vide."

"Aldrig, siger du?" sagde han med et mørkt og selvtillidsfuldt klogt smil. "Aldrig! Tro mig, Hester, der er kun få ting både i

yderverdenen og til en vis grad i tankens usynlige verden, som forbliver at være skjulte for en mand, der alvorligt og uden forbehold sætter sig for at trænge til bunds i en hemmelighed. Du kan skjule din hemmelighed for den nyfigne mængde, du kan også bevare den over for præsterne og øvrigheden, som du gjorde i dag, da de søgte at vriste navnet ud af dit hjerte for at få en medskyldig stillet op ved siden af dig på stilladset. Men jeg skrider til værket rustet med andre sanser, end de er i besiddelse af. Jeg vil søge efter denne mand, som jeg har søgt efter sandheden i bøgerne, som jeg har søgt efter guld i alkymien. Der er en hemmelig sympati imellem os, som vil røbe ham for mig. Jeg vil se ham skælve, jeg vil selv komme til at gyse, pludseligt og uventet. Før eller senere er han min."

Den rynkede lærdes øjne hvilede med en sådan glød på Hester Prynne, at hun foldede hænderne over sit hjerte, som om hun var bange for, at han straks skulle læse hendes hemmelighed der.

"Du vil ikke åbenbare hans navn? Men han er nu alligevel min," sagde han med en sikkerhed, som om han og skæbnen var et. "Han bærer intet skændselsbogstav på sin kjortel som du, men jeg skal læse det i hans hjerte. Men vær ikke bange for hans skyld! Tro ikke, at jeg vil gå i vejen for himlens hævn eller til min egen skade overgive ham til de menneskelige loves straf. Tro heller ikke, at jeg vil lægge råd op imod hans liv eller imod hans ære og anseelse, hvis han, som jeg antager, er en mand, der har et godt lov på sig. Lad ham leve, lad ham dølge sig bag udvortes hæder og ære, om han kan. Min er han nu alligevel."

"Dine gerninger vidner om barmhjertighed," sagde Hester forvirret og angst, "men der står rædsel af dine ord."

"En ting vil jeg pålægge dig, som var min hustru," fortsatte den lærde mand, "du har bevaret din bolers hemmelighed, bevar nu også min. Ingen i dette land kender mig. Lad intet menneskeligt væsen ane, at du nogen sinde har kaldt mig husbond. Her, på denne vilde udkant af Jorden, vil jeg opslå mit telt, for mens jeg alle andre steder flakker om uden mål og med, uden at bryde mig om at have med mennesker at gøre, finder jeg her en kvinde, en mand og et barn, som jeg er knyttet til med de stærkeste bånd – lige meget, om det er kærlighed eller had, ret eller uret, der knytter os sammen! Du og dine, Hester Prynne, hører mig til. Mit hjem er, hvor du er, og hvor han er. Men forråd mig ikke."

"Hvorfor ønsker du det?" spurgte Hester gysende, hun vidste knap hvorfor, ved tanken om dette hemmelige bånd, "hvorfor træder du ikke åbenlyst frem og forstøder mig?"

"Måske fordi jeg ikke vil tage den vanære på mig, som en troløs hustru besmitter sin mand med," svarede han, "måske af andre grunde. Nok sagt, det er min agt at leve og dø ukendt. Lad derfor din mand over for verden være et menneske, der allerede er død, og som der aldrig vil spørges tidender om. Lad dig ikke med et ord, et blik eller et vink mærke med, at du kender mig. Lad ingen ane min hemmelighed, mindst af alle den mand, du har kendt. Tag dig i agt for at gøre mig imod i det stykke! Hans anseelse, hans stilling, hans liv er i mine hænder, så tag dig i agt!"

"Jeg skal bevare din hemmelighed, som jeg har bevaret hans," sagde Hester.

"Sværg!" sagde han.

Hun svor ham det til.

"Og nu, madam Prynne," sagde den gamle Roger Chillingworth, som han fra nu af skulle hedde, "nu lader jeg dig ene, ene med dit barn og det røde bogstav. Hvordan er det, Hester, forpligter din dom dig til at bære det, når du sover? Er du ikke bange for nattemarer og fæle drømme?"

"Hvorfor smiler du sådan?" spurgte Hester med et forvildet udtryk i sine øjne. "Jeg tænker mig, at den sorte mand, der spøger i skovene her i omegnen, ser ud som du ser ud nu. Har du lokket mig i en snare, som vil blive min sjæl til fortabelse?"

"Ikke din sjæl," svarede han atter smilende, "nej, ikke din!"

5. Hester ved nålen.

Hester Prynnes fængselstid var nu til ende. Fængselsdøren åbnede sig for hende, og hun trådte ud i solen, som det bares hendes syge hjerte for kun skinnede for at åbenbare det røde bogstav på hendes bryst. Måske følte hun mere virkelig kval ved de første, af ingen ænsede skridt, hun gjorde efter at være kommet over fængslets tærskel, end ved det optog, vi har skildret, da hun blev gjort til genstand for almindelig forsmædelse, og alle havde givet møde for at pege fingre ad hende. Den gang holdtes hun oppe af en unaturlig anspændelse af alle nerver og af den stridbare energi, der lå i hendes karakter, og som satte hende i stand til at forvandle det hele optrin til en slags triumf. Det var jo også en ganske enestående begivenhed, der kun ville hænde en gang i hele hendes levetid, og som hun derfor, uden at have nødig at betænke sig, kunne stritte imod med opbydelse af så megen livskraft, at det ville have slået til for mange år tilbragt i fred og ro. Selve loven, der dømte hende – en kæmpe med et barsk åsyn, men med kraft ikke blot til at knuse hende, men også til at holde hende oppe med sine jernarme – havde bidraget sit til at hjælpe hende over den frygtelige og forsmædelige straf, hun måtte lide. Men nu, med denne af ingen ænsede udgang af fængslet, begyndte det daglige liv, og hun måtte enten udholde og føre det igennem med sin naturs sædvanlige hjælpekilder eller segne under det. Hun kunne ikke længere trække veksler på fremtiden for at komme over de bekymringer, der lå for. Morgendagen ville bringe sin egen plage, og det ville i overmorgen også, og så

fremdeles dag efter dag, hver ville komme med sin egen plage, og det var stadig den samme, som allerede nu var så usigelig tung at bære. En lang fremtids dage ville slide sig hen, stadig med den samme byrde, som hun måtte tage op og bære og aldrig kunne kaste af sig, for alt som dagene led og årene hobede sig op, ville de dynge deres elendighed op på den skændselsbyrde, der tyngede på hende. Hun ville i al den tid, berøvet sin individualitet, stå som et almindeligt symbol, som præster og moralprædikanter pegede på til skræk og advarsel, som et levende eksempel på kvindens skrøbelighed og syndige lidenskab. Sådan ville man lære de unge og rene at se på hende med det røde bogstav på brystet – på hende, der var hæderlige forældres barn – på hende, der var moder til et barn, som også ville blive kvinde – på hende, som en gang havde været uskyldig – hende ville de lære at se på som den legemliggjorte synd, og på hendes grav ville den skændsel, hun måtte bære på, til de en gang lagde hende i den, blive det eneste mindesmærke.

Det kan synes mærkværdigt, at denne kvinde blev ved at betragte dette sted som sit hjem, det sted, hvor hun ikke kunne undgå sin skam, mens hun kunne unddrage sig den ved at begive sig et hvilket som helst andet sted hen. Verden lå åben for hende. Den dom, der var fældet over hende, nødte hende ikke til at blive i den afsides og ukendte puritanske nybygd. Hun kunne vende tilbage til sit fødeland eller til et andet land i Europa, hvor hun kunne holde sin fortid fuldstændig skjult og begynde et helt nyt liv, eller hun kunne søge ud i den skumle, uigennemtrængelige urskov, hvor hun kunne slutte sig til et folk, hvis liv og sæder var ganske uberørte af den lov, der havde dømt hende. Men der er en skæbne, en følelse så uimodståelig

og uundgåelig, at den har en doms tvingende magt, og som næsten gør det umuligt for et menneske at rive sig løs fra det sted, hvor en eller anden stor og betydningsfuld begivenhed har sat sit præg på dets liv, og jo mørkere den farve er, den har lagt over det, des vanskeligere bliver det. Hendes synd, hendes skændsel holdt hende fast, som om hun havde slået rod i denne jordbund. Det var, som om hun var blevet født på ny, og som om dette endnu den gang for alle andre så lidet tiltalende skovland var blevet hende et nyt fødeland, som hun følte sig knyttet til med stærkere bånd end dem, der havde bundet hende til det gamle, og hvor hun måtte leve hele sit liv, hvor vildt og trist der end var. I sammenligning med det stod alle andre steder på Jorden, selv den landsby i England, hvor hun havde levet sin lykkelige barndom og sine uskyldige pigeår, som fremmede for hende. Den lænke, der bandt hende til den puritanske nybygd var af jern, den pinte hende frygteligt, men hun kunne ikke bryde den.

Det kan også være – ja, det var utvivlsomt således, skønt hun skjulte denne hemmelighed for sig selv og blev bleg, hver gang den dukkede op i hendes hjerte som en slange, der stikker hovedet frem af sit hul – at der var en anden følelse, som holdt hende bundet til det sted, der havde været så skæbnesvangert for hende. Her levede og færdedes en, til hvem hun, skønt ingen på jorden vidste det, anså sig for knyttet ved en pagt, der en gang ville føre dem sammen for den evige dommers skranke, som ville blive deres brudealter og indvi dem til et evigt samliv. Atter og atter havde sjælefristeren ført denne tanke frem for Hesters sind og leet ad den lidenskabelige og fortvivlede glæde, hvormed hun greb den og så atter søgte at kaste den fra sig.

Hun dvælede hver gang kun et øjeblik ved den og skyndte sig så at spærre den inde i dens fængsel igen. Det, hun tvang sig til at tro på og til sidst virkelig betragtede som grunden til, at hun blev i New England, var halvt sandhed og halvt selvbedrag. Her, sagde hun til sig selv, havde hun begået sin brøde, og her skulle også hendes jordiske straf fuldbyrdes, så ville måske den lidelse, hendes skam dag efter dag voldte hende, til sidst rense hendes sjæl og give den en ny renhed i stedet for den, hun havde mistet, mere helgenagtig, fordi den var vundet igennem et martyrium.

Hester Prynne blev altså et sted i udkanten af byen, inden for halvøens område. Et sted, i hvis umiddelbare nærhed der ingen andre huse fandtes, lå der en lille stråtækt hytte. Den var i sin tid blevet bygget af en nybygger, som imidlertid atter havde opgivet den, fordi jorden omkring den var så gold, at der intet kunne dyrkes på den, og fordi dens afsides beliggenhed var en hindring for den trang til samliv med andre mennesker, der allerede var begyndt at komme op i nybyggerne. Den lå ved strandbredden med udsigt til de skovklædte højder. En klynge forkrøblede træer skjulte den til en vis grad eller syntes snarere at tilkendegive, at der var noget, som helst ville eller i alt fald burde holde sig skjult. I denne lille, afsides bolig slog Hester sig ned med sit barn efter at have fået tilladelse til det af øvrigheden, som stadig førte tilsyn med hende. Der faldt straks en hemmelighedsfuld skygge af mistænksomhed over stedet. Børn, som var for små til at begribe, hvorfor denne kvinde skulle holdes uden for den menneskelige barmhjertighed, listede sig derhen for at se på hende, når hun sad ved vinduet og syede, stod i døren, arbejdede i sin lille have eller gik ind ad

byen til, og når de så fik øje på det røde bogstav på hendes bryst, flygtede de af sted grebet af en sælsom, smitsom angst. Skønt Hester stod ganske alene i verden og ikke havde en eneste ven, der turde vedkende sig hende, var hun ikke udsat for at lide nød. Hun var i besiddelse af en kunstfærdighed, som selv i et land, hvor der kun var forholdsvis liden lejlighed til at udøve den, var tilstrækkelig til at skaffe føden til hende og hendes barn. Hun bar på sit bryst, i det sælsomt baldyrede bogstav, en prøve på sin fine og fantasirige kunstfærdighed, som damerne ved et hof ville have været glade ved at kunne benytte sig af til pryd for deres silke- og gyldenstykkesklæder. Her, hvor den for puritanerne ejendommelige simpelhed i klædedragt var almindelig fremherskende, skulle man ganske vist synes, at der kun sjældent var brug for hendes kunsts finere frembringelser, men tidens smag, som krævede kunstfærdighed i den slags ting, undlod ikke at øve sin indflydelse også på vore barske stamfædre, der havde opgivet så meget, som man skulle synes, det måtte falde dem vanskeligere at give afkald på. Offentlige ceremonier, såsom præsteordination, indsættelse af øvrighedspersoner og alt, hvad der kunne bidrage til at give de former, i hvilke det ny samfunds myndighed gav sig udtryk over for folket, forøget værdighed, foregik som noget, der henhørte under statsmagten, med en vis pomp og pragt. Stærkt pibede halskraver, omhyggeligt krusede bladkraver og prægtigt broderede handsker ansås for uundgåeligt nødvendige, når de mænd, der holdt magtens tøjler i deres hænder, trådte offentligt frem på embeds vegne, og man så villigt gennem fingre med den slags ting over for folk, der indtog en fremragende plads i samfundet, til trods for, at strenge

forordninger imod luksus i klædedragt forbød menigmand disse og lignende ekstravagancer. Også ved begravelser var der stærk efterspørgsel efter arbejder som dem, Hester Prynne var dygtig til at udføre, både til at klæde liget med og til at pynte de efterlevende med som udtryk for deres sorg og til ære for den afdøde. Barnetøj gav også god fortjeneste, for småbørnene var den gang prægtigt klædte.

Efterhånden, og det gik ikke så langsomt endda, kom hendes håndarbejde i mode, som vi nu til dags ville sige. Hvad enten det nu hidrørte fra medlidenhed med en kvinde, der havde haft så sørgelig en skæbne, eller det skyldtes den sygelige nysgerrighed, der giver selv almindelige eller værdiløse ting et indbildt værd, eller en eller anden af de uhåndgribelige omstændigheder, der til enhver tid, den gang som den dag i dag, er nok til, at nogle mennesker får, hvad andre forgæves stræber efter, eller det kom af, at Hester virkelig udfyldte et savn, som ellers ikke ville være blevet tilfredsstillet, så meget er vist, at hun havde fuldt op af vel betalt arbejde til alle de timer, hun ville arbejde med sin nål. Når det gjaldt om at udfolde pomp og pragt, fandt forfængeligheden måske behag i at ydmyge sig ved at vise sig iført den pynt, hendes syndige hænder havde lavet. Guvernørens pibekrave, officerernes skærf, præstens bladkrave var hendes arbejde, hendes broderi sås på det lille barns hue og lagdes i kisten med den døde for at fortæres med ham. Derimod vides der ikke et eneste eksempel på, at der blev lagt beslag på hendes kunst, når det gjaldt om at brodere et brudeslør – et vidnesbyrd om, hvordan samfundet aldrig glemte hendes synd.

Hester søgte ikke at erhverve sig mere, end hvad der var nødvendigt til det tarvelige livsophold til hende selv og en smule overflod til barnet. Hendes egne klæder var af det groveste stof og den mørkeste farve, hun bar kun et eneste smykke – det røde bogstav, som hun var dømt til at bære. Barnets påklædning derimod udmærkede sig ved en fantasirig eller måske rettere sagt fantastisk skønhed, der tjente til at fremhæve den ejendommelige ynde, som tidligt begyndte at udvikle sig hos den lille pige. Den syntes for øvrigt også at have en dybere betydning, som vi skal komme tilbage til senere. Med undtagelse af den smule, hun således anvendte til at pynte sit barn, gav hun alt, hvad hun fik tilovers, til fattige stakler, der var mindre ulykkelige end hun selv, og som ikke sjældent hånede den hånd, der fødte og klædte dem. Meget af den tid, hun kunne have anvendt på sin kunst, brugte hun til at sy simple klæder til de fattige. Hun havde rimeligvis en forestilling om, at sådant arbejde var en bodsgerning, og at hun bragte et virkeligt offer ved at anvende så mange timer til groft arbejde i stedet for til det, hun selv følte umiddelbar glæde ved. Der var i hendes natur et træk af østerlandsk yppighed og overdådighed, en trang til pragtfuld skønhed, som hun i alle de muligheder, hendes liv bød hende, ikke fandt nogen anden udvej til at tilfredsstille end med det pyntelige arbejde, hun udførte med sin nål. Kvinder finder en for det andet køn ubegribelig fornøjelse i det sirlige arbejde med nålen. For Hester Prynne kunne det måske være blevet et middel til at give hendes livs lidenskab udtryk og derved også et middel til at dæmpe den, men som alle andre glæder afviste hun også den som synd. Denne sygelige indblanding af samvittigheden i en for den i

virkeligheden ganske betydningsløs sag, var vistnok, er jeg bange for, et vidnesbyrd om, at hendes anger ikke var helt ægte og alvorlig, men at den dækkede over noget tvivlsomt, måske i høj grad syndigt.

Således fik Hester Prynne en gerning at gøre her i verden. Som følge af den energi, hendes karakter var udrustet med, og den sjældne dygtighed, hun var i besiddelse af, kunne den ikke helt forkaste hende, selv om den havde sat et stempel på hende, der er mere uudholdeligt for en kvindes hjerte end brændemærket på Kains pande var for ham. I alt det samkvem, hun havde med samfundet, var der imidlertid intet, som lod hende føle, at hun tilhørte det. Enhver mine, ethvert ord, ja selv den tavshed, som de, hun kom i berøring med, iagttog over for hende, antydede, ja tilkendegav tit åbenlyst, at hun var bandlyst og så alene, som om hun levede i en anden sfære, eller stod i forbindelse med omverdenen ved hjælp af andre organer og sanser end andre mennesker. Hun følte sig uden for alt, hvad andre nærede deltagelse for, og følte sig dem dog på den anden side så nær, som et genfærd, der kommer til den fordums hjemlige arne, hvor ingen kan se eller mærke det, hvor det ikke kan dele sine kæres glæde eller sorg med dem eller, i fald det lykkedes det at give sin deltagelse til kende, kun ville vække gru og rædsel. Disse følelser og derfor den dybeste foragt syntes i virkeligheden at være det eneste, verden havde at byde hende. Det var ikke nogen fintfølende tidsalder, og skønt hun så godt forstod, hvilken stilling hun indtog, og der ikke var synderlig fare for, at hun skulle glemme det, blev hun jævnligt mindet om det ved, at man på den plumpeste måde rørte ved hendes ømmeste sted. De fattige, hun øvede sine

barmhjertighedsgerninger imod, stødte, som vi allerede har fortalt, ofte den hånd tilbage, som hun rakte dem for at hjælpe dem. Højtstående damer, som hun kom til for sit arbejdes skyld, plejede hver gang at give hende en bitter kalk at tømme. Undertiden var den bedske drik brygget med den stilfærdige ondskab, hvormed kvinder kan berede en fin gift af rene ubetydeligheder, undertiden var den grovere og virkede på den stakkels Hesters værgeløse hjerte som et hårdt slag på et svidende sår. Hester havde optugtet sig selv længe og godt. Hun svarede aldrig på den slags angreb, men hun kunne ikke hindre, at blodet uimodståeligt steg hende til hovedet og farvede hendes blege kinder blussende røde for så atter at strømme tilbage til hendes hjerte. Hun led – man kunne godt kalde hende en martyr – men hun kunne ikke få sig til at bede for sine fjender, for at velsignelsens ord til trods for hendes gode vilje til at tilgive dem ikke imod hendes vilje skulle forvandles til forbandelser.

Bestandig og på tusind andre måder end dem, vi har nævnt, følte hun de utallige stik i hjertet, som den puritanske domstol så snildt havde sørget for at tildele hende ved sin stadig virkende dom. Præster standsede på gaden for at tale opmuntrende ord til hende, hvilket havde til følge, at der samledes en flok dels grinende, dels forargede mennesker omkring den stakkels synderinde. Gik hun i kirke for at fejre søndagen med sin Gud, var hun jævnligt så uheldig at måtte høre en prædiken, der handlede om hende og hendes synd. Hun blev efterhånden angst og bange for børn, for disse havde fra deres forældre indsuget en ubestemt forestilling om, at der var noget skrækkeligt ved denne uhyggelige kvinde, der sneg

sig så tavs igennem byen uden nogen sinde at have nogen at følges med undtagen et barn. Først lod de hende derfor komme forbi, og så forfulgte de hende i afstand med skingrende skrig og råbte et ord efter hende, om hvis betydning de ikke havde nogen tydelig forestilling, men som ikke var mindre skrækkeligt for hende, fordi det kom fra læber, der pludrede det ud uden opfattelse af, hvad der lå i det. Det syntes hende, at rygtet om hendes skændsel havde bredt sig så viden om, at hele naturen måtte kende den. Det ville ikke have voldt hende bitrere kval, om træernes blade havde hvisket hendes sørgelige historie til hinanden, om sommervinden havde mumlet om den og vinterstormen skreget den ud. En kval var det hende også, når en fremmed så på hende. Når en sådan stirrede nysgerrigt på det røde bogstav – og det undlod ingen fremmed at gøre – blev det på ny brændt ind i Hesters sjæl, så at hun tit knap kunne lade være med at skjule det med hånden, hvad hun dog aldrig gjorde. Men på den anden side var det blik, hun fik fra en, der vidste besked, ikke mindre pinligt; den kolde måde, hvorpå det røbede, at den pågældende vidste, hvad det betød, var ikke til at holde ud. Kort sagt, det var altid en frygtelig kval for Hester Prynne, at nogen så på det røde bogstav. Der kom aldrig ar på det sår, det kom tværtimod til at gøre mere og mere ondt, fordi der stadig blev pirret ved det.

Men en gang imellem – der kunne gå mange dage, ja mange måneder hen, uden at det skete – følte hun, når et blik hvilede på skændselsmærket, et øjebliks lise, og det syntes hende, som om halvdelen af hendes kval blev taget fra hende. Et øjeblik efter kom den helt og holdent igen og pinte hende endnu stærkere, for i den korte stund havde hun syndet igen.

Havde Hester syndet alene?

Den sære sorg, der hærgede hendes liv, påvirkede til en vis grad hendes fantasi og ville have gjort det endnu mere, hvis hendes åndelige natur havde været blødere. Når hun gik sin ensomme gang i den lille verden, hun i udvortes forstand var knyttet til, bares det af og til Hester for, at det røde bogstav havde givet hende en ny sans – selv om det helt og holdent var en indbildning, var den så stærk, at hun ikke kunne modstå den. Hun gøs tilbage for at tro på det, men kunne alligevel ikke lade være at tro, at det gav hende et umiddelbart indblik i andre hjerters skjulte synder. Hun blev rædselsslagen ved, hvad der således åbenbaredes hende. Hvad var det? Kunne det være andet end den onde ånd, der hviskede til hende for at få hende, som stred imod og endnu kun halvt var i hans vold, til at tro, at det ydre skin af renhed kun var en løgn, og at hvis sandheden kom for dagen alle vegne, ville mangen anden kvinde end Hester Prynne komme til at bære det røde bogstav på brystet? Eller skulle hun tro, at alle disse åbenbaringer, der var så dunkle og dog så tydelige, var sandhed? I al hendes ulykke var intet hende så rædselsfuldt og pinligt som denne sans. Den både forvirrede og forfærdede hende ved den hensynsløse måde, hvorpå den trådte i virksomhed, hvor man skulle synes, at der slet ingen anledning var. Undertiden kunne det give et uvilkårligt sæt i det røde skændselsmærke på hendes bryst, idet hun gik forbi en ærværdig præstemand eller øvrighedsperson, der var et mønster på fromhed og retfærdighed, og som folk så op til som et menneske, der var englene ligt. "Hvad ondt er der nu på færde?" sagde Hester så, og når hun så modstræbende slog øjnene op, var der intet at se, så langt hendes syn rakte,

andet end denne helgen i menneskeskikkelse. Eller hun mødte en matrone, der med en hellig mine rynkede panden ad hende, en matrone, der, efter hvad alle sagde, havde bevaret sit hjerte koldt som is hele livet igennem, og straks var den mystiske følelse på færde. Hvad havde matronens kolde hjerte og den brændende skam i Hester Prynnes at gøre med hinanden? Eller det elektriske stød varskoede hende: "Se, Hester, der kommer en, der kan tage dig under armen!" og når hun så så op, var det en ung pige, som sky skævede til det røde bogstav og hurtigt vendte sig om med blussende kinder, som om blot et sådant flygtigt blik var nok til at besmitte hendes renhed. O djævel, der brugte dette ulyksalige tegn som en talisman, vil du da ikke give denne stakkels synderinde lov til at ære et eneste menneske, ungt eller gammelt? Det er en af syndens sørgeligste følger, at troen på menneskene sådan går tabt. Det må betragtes som et vidnesbyrd om, at ikke alt var blevet fordærvet i dette stakkels offer for egen skrøbelighed, at Hester Prynne endnu stadig kæmpede for sin tro på, at intet af hendes medmennesker var så brødefuldt som hun.

Menigmand, som i denne triste gamle tid altid lagde et skær af grotesk rædsel over alt, hvad der satte fantasien i bevægelse, fortalte en historie om det røde bogstav, som det ville være let at lave en gribende legende ud af. Det hed sig nemlig, at bogstavet ikke simpelt hen var et stykke rødt klæde, der var farvet i en almindelig farvekedel, men at det var glødet i Helvedes ild, og at man kunne se det lyse, når Hester Prynne færdedes ude om aftenen. Vi kan ikke sige andet, end at det sved Hesters hjerte så meget, at der måske var mere sandhed i dette rygte, end vore dages vantro er tilbøjelige til at indrømme.

6. Perle

Vi har endnu knap talt om barnet, det lille væsen, hvis uskyldige liv efter forsynets uransagelige vilje som en yndig og udødelig blomst var skudt op af en brødefuld lidenskabs fule brunst. Hvor det syntes den bedrøvede kvinde sælsomt at se det vokse op og blive smukkere dag for dag og at se forstandens sollys brede sig over dets spæde træk. Hendes Perle! – for sådan havde Hester kaldt hende, ikke for derved at betegne noget med hensyn til hendes udseende, for der var intet ved det, der mindede om perlens rolige, hvide skær, men hun kaldte barnet "Perle", fordi det var så meget værd for hende, fordi det var sin moders eneste skat, som hun havde betalt med alt, hvad hun ejede og havde. Hvor det dog var sælsomt! Menneskene havde mærket denne kvindes synd med et rødt bogstav, der havde en så vældig og ulyksalig magt, at ingen menneskelig deltagelse kunne nå hende uden at blive brødefuld som hun selv, og som en umiddelbar følge af den synd, menneskene straffede således, havde Gud skænket hende et yndigt barn, hvis plads var ved hendes vanærede bryst, og som for altid skulle knytte sit ophav til menneskeslægten og efterkommerne og omsider indgå i Himlen som en salig sjæl. Disse tanker indgød imidlertid Hester Prynne mere frygt end håb. Hun vidste, at hvad hun havde gjort, var af det onde, og kunne derfor ikke tro, at dets følger ville blive gode. Dag for dag fulgte hun derfor med angst og bæven barnets natur, efterhånden som den udfoldede sig, stadig bange for, at hun skulle opdage et eller andet mørkt og

uhyggeligt træk, der svarede til den brøde, det skyldte sin tilværelse.

I legemlig henseende var der visselig ingen brøst. Den lille pige var så fuldendt skabt, så kraftig og så behændig til at bruge alle sine uprøvede lemmer, at man kunne fristes til at tro, at hun stammede fra Paradis og egentlig skulle være blevet der som legekammerat for englene, da det første menneskepar blev jaget ud derfra. Der var en naturlig ynde over hende, som ingenlunde altid er parret med ulastelig skønhed. Hendes påklædning gjorde, selv om den var tarvelig, altid indtryk af just at være, som den burde, for rigtig at klæde hende. Lille Perle gik imidlertid ikke altid klædt i landligt vadmel. Hendes moder havde købt de dyreste stoffer, hun kunne skaffe, og udfoldet al sin fantasi og kunstfærdighed ved ordningen af de klæder, barnet af og til bar. Så prægtig var den lille skikkelse, når den var således pyntet, og så strålende var Perles skønhed, at der stod en hel stråleglans om hende i den mørke hytte. Og dog klædte en simpel kjole, som hun havde flået og tilsmudset i sin viltre leg, hende akkurat lige så fuldendt. Der var i Perles skikkelse et uendeligt spil af afveksling, der gav den noget ejendommeligt fortryllende. Det var, som om dette ene barn kunne forvandle sig til en mangfoldighed af børn, lige fra den smukke, lille bondepige, der mindede om en vild blomst, til en statelig prinsesse. Men hvilken skikkelse hun end viste sig i, var der altid et træk af lidenskab over hende, en vis glød, som aldrig forsvandt. Var hun blevet bleg eller smægtende, ville hun ikke længere have været sig selv – så havde hun ikke længere været den rigtige Perle.

Denne omskiftelighed i udvortes henseende antydede – og var ind imellem ligefrem et slående udtryk for – de forskellige ejendommeligheder, der prægede hendes indre liv. Hendes natur syntes ikke blot at være ustadig, men også dyb, men, hvis Hester ikke i sin frygt tog fejl, skortede det den på evne til at tage hensyn til og lempe sig efter den verden, hun var blevet sat i. Det var ikke muligt at få barnet til at underkaste sig regler. Ved dets undfangelse var en vigtig lov blevet brudt, og resultatet af dette var blevet et væsen, hvis elementer i og for sig var smukke og glimrende, men fuldstændig i vildrede eller ordnet helt på deres egen vis, så det var vanskeligt eller umuligt at finde rede i dem. Hester kunne kun – og det endda kun yderst vagt og ufuldkomment – forklare sig barnets karakter ved at drage sig til minde, hvordan hun selv havde været i de skæbnesvangre måneder, da det indsugede sin åndelige natur fra hendes sjæl, og kød og blod fra hendes legeme. Moderens lidenskabelige væsen i denne tid havde været det medium, hvorigennem det ufødte barns åndelige liv blev til, og hvor rent og klart det måske end fra første færd af havde været, havde det efterhånden ved at gå igennem det fået dybe toner af purpur og guld, der havde lagt sig både i strålende glans og dybe skygger over det. Frem for alt var det krigeriske, der havde været i Hesters væsen på den tid, gået i arv til Perle. Moderen kunne hos hende genkende det vilde, fortvivlede, trodsige sind, det fantasteri, ja endda til en vis grad den mørke kummer og håbløshed, der havde ruget i hendes hjerte. Nu lyste et ungt barnesind som en strålende morgenrøde gennem de mørke skyer, men senere hen i livet kunne den blive til storm og hvirvelvind.

Hustugten var i de tider langt strengere end nu om stunder. Vrede miner, hårde bebrejdelser og legemlig revselse anvendtes i overensstemmelse med skriftens bud ikke blot som straf for begåede forseelser, men også som heldbringende midler til udvikling og fremme af alle barnlige dyder. Hester Prynne, den ensomme moder, der kun havde dette ene barn, var imidlertid ikke synderlig udsat for at komme ind på sådan overdreven strenghed. Idet hun betænkte, hvordan hun selv var faret vild, og hvor galt det var gået hende, søgte hun imidlertid tidligt at udøve et kærligt, men bestemt herredømme over den barnesjæl, der var betroet til hendes varetægt, men det viste sig snart, at det magtede hun ikke. Efter at have prøvet både smil og vrede miner og være kommet til det resultat, at ingen af delene øvede nogen virkning, der var til at gøre sikker regning på, så Hester sig til sidst nødsaget til at opgive det og lade barnet følge sine egne tilskyndelser. Legemlig revselse eller tvang gjorde naturligvis sin nytte, så længe den varede, men med hensyn til al anden tugt og formaning, hvad enten den henvendte sig til hendes forstand eller hjerte, beroede det ganske på, hvordan lille Perle var i humør i det givne øjeblik, om den virkede på hende eller ikke. Allerede mens Perle var et lille barn, stiftede hendes moder bekendtskab med et ejendommeligt blik hos hende, der tilkendegav hende, når det var spildt ulejlighed at formane hende eller at prøve på at tale hende til rette. Det var et så forstandigt og dog så uforklarligt blik, så genstridigt, undertiden så ondskabsfuldt, men derfor for det meste så fuldt af lystighed, at Hester i sådanne øjeblikke ikke kunne lade være at spørge sig selv, om det var et menneskebarn, hun havde for sig. Perle tog sig snarere ud som en luftånd, der efter en stakket

stund at have drevet sit fantastiske spil ville flyve bort med et spottende smil. Når som helst dette blik viste sig i barnets vilde, strålende, dybe sorte øjne, vakte det hos moderen en følelse af noget besynderlig fjernt og uhåndgribeligt. Det var, som om hun svævede i luften og kunne forsvinde som et glimtende lys, der kommer, ingen ved hvorfra, og går, ingen ved hvorhen. Når Hester så det, kunne hun ikke modstå trangen til at styrte hen til barnet – forfølge den lille alf, der var ved at flyve bort – trykke hende fast ind til sit bryst og overvælde hende med kys – ikke så meget af overstrømmende kærlighed som for at forvisse sig om, at Perle var af kød og blod og ikke et rent gøglebillede. Men når barnet så var blevet fanget, gjorde dets latter, skønt den var klangfuld og lystig nok, moderen endnu mere tvivlrådig.

Pint af denne sære og forvirrede trolddomsmagt, der så tit stillede sig mellem hende og hendes eneste skat, som hun havde købt så dyrt, og som var hele hendes verden, brast Hester af og til i lidenskabelig gråd. Så kunne det måske hænde – for det var ikke muligt at forudse, hvordan det ville virke – at Perle rynkede panden og knyttede sin lille hånd, og at hendes ansigt stivnede i et hårdt og ukærligt udtryk af misfornøjelse. Ikke sjældent brast hun så i latter igen og lo endnu højere end før, som om menneskelig sorg var noget, hun var ganske ude af stand til at føle og forstå. Eller også – men det hændte sjældnere – fik hun et krampagtigt anfald af sorg, hulkede sin kærlighed til moderen ud i afbrudte ord og syntes opsat på at vise hende, at hun havde et hjerte, ved at lade hende se, at det kunne briste. Men Hester kunne aldrig trygt stole på denne lidenskabelige ømhed – den forsvandt igen lige så pludselig,

som den kom. Når moderen grublede over alt dette, følte hun sig til mode, som om hun havde manet en ånd frem, men forsømt at skaffe sig trylleordet, der kunne beherske den. Den eneste virkelige lise, hun havde, var, når barnet lå i sin søde søvn. Så var hun sikker på det og nød i nogle timer en rolig, sød, tungsindig lykke, indtil lille Perle vågnede igen – måske med det ondsindede udtryk i øjnene.

Hvor snart – i virkeligheden forbavsende hurtigt – nåede Perle ikke så vidt, at hun havde kunnet færdes sammen med andre end moderen med det stadige smil og de intetsigende ord, og hvilken glæde ville det ikke have været for Hester Prynne, om hun kunne have hørt hendes klare kvidren blande sig med andre muntre barnestemmer og skelnet sin egen søde piges røst imellem en flok legende børns jublen! Men – det lod sig ikke gøre. Perle var fra fødslen af et udskud. Undfanget og født i misgerning, som hun var, havde hun som en frugt af og et vidnesbyrd om synd ingen ret til at færdes imellem kristne børn. Intet var mere mærkværdigt end den instinktmæssige følelse, barnet havde af, hvor isoleret det var, af den uoverstigelige skranke, skæbnen havde rejst om hende, kort sagt af hele den særstilling, hun indtog i sammenligning med andre børn. Hester havde aldrig, lige siden hun blev løsladt af fængslet, vist sig offentligt uden hende. Når som helst hun gik til byen, havde hun Perle med. Så længe hun var ganske lille, sad hun på hendes arm, senere, da hun blev større, holdt hun om moderens pegefinger med hele sin lille hånd og trippede af sted ved siden af hende og måtte tage en tre, fire skridt for hvert af hendes. Hun så børnene i nybygden tumle sig på gadens græsgroede fortov eller i gadedørene så vidt og på den måde,

den strenge puritanske tugt, de var undergivet, tillod. De legede for eksempel at gå i kirke, at kagstryge kvækere, at slås med indianere og skalpere dem, eller de skræmte hinanden ved at lege hekse og troldmænd. Perle så ivrigt til, men hun søgte aldrig at stifte bekendtskab med nogen. Talte nogen til hende, svarede hun ikke. Flokkedes børnene om hende, hvad de undertiden gjorde, blev hun ligefrem skrækkelig i sin afmægtige forbitrelse, tog sten op, som hun kastede efter dem, overdængede dem med usammenhængende smædeord, som hun råbte efter dem med skingrende stemme, så at hendes moder kom til at ryste af angst ved det, fordi det lød ligesom en heks' forbandelser i et eller andet ukendt tungemål.

Sagen var, at de små puritanere, der var det mest ufordragelige kuld, Jorden nogen sinde har båret, havde dannet sig en ubestemt forestilling om, at der var noget udenlandsk ved moderen og barnet, noget unaturligt, noget, der ikke stemte med, hvad der var almindeligt, og som følge deraf foragtede de dem i deres hjerter og brugte ikke sjældent smædeord imod dem. Det forstod Perle, og hun gengældte deres følelser med det bitreste had, et barnehjerte kan rumme. Disse udbrud af et hidsigt sind satte moderen til en vis grad pris på, ja hun fandt endog som en slags trøst i den, fordi de i alt fald vidnede om en alvor, der var til at forstå, i modsætning til den uberegnelige lunefuldhed, der så tit gav sig udslag i barnets måde at være på og voldte hende så megen bekymring. Men på den anden side forfærdede det hende også på dette punkt at finde en afspejling af det onde, der havde været i hende selv. Alt dette had, al denne lidenskabelighed var uomtvisteligt gået i arv til Perle fra Hesters hjerte. Moder og

datter befandt sig begge inden for en og samme skranke, der stængte dem ude fra andre mennesker, og den uro, der havde raset i Hester Prynnes hjerte, inden Perle blev født, men som var begyndt at lægge sig, efter at hun var blevet moder, syntes at være gået over i barnets natur.

Hjemme, i og ved moderens hytte, savnede Perle ikke en stor og forskelligartet bekendtskabskreds. Der udgik fra hendes stadigt skabende ånd en livsvækkende trolddom, som meddelte sig til tusinder af ting lige som en fakkel tænder, hvad den kommer i berøring med. De forskelligste genstande – en kæp, en bunke klude, en blomst – tryllede Perle om til dukker, som hun, uden at de undergik nogen udvortes forandring, fik til at passe ind i et hvilket som helst skuespil, der spilledes i hendes sjæl. Hendes barnestemme lånte en mængde opdigtede personer, unge og gamle, mål og mæle. De gamle, sorte, højtidelige grantræer, der sukkede og gav andre melankolske lyde fra sig, når vinden tog i dem, var det en let sag for hende at få til at forestille puritanske fædre og mødre. Det grimmeste ukrudt i haven var deres børn, som Perle på det ubarmhjertigste slog ned og rykkede op med rode. Det var vidunderligt, hvilken uendelighed af former hendes indbildningskraft gav sig udslag i. Sammenhæng var der ganske vist ikke imellem dem, men det gik i en stadig dans. Der var formelig overnaturligt liv i den – sank hendes fantasi nu og da sammen, som om den febrilske hast, hvormed den arbejdede, havde mattet den, kom den hurtigt til kræfter igen og skabte ny billeder med samme vilde energi. Det var som nordlysets fantastiske spil. I selve hendes fantasivirksomhed og barnlige leg var der måske ikke stort andet og mere, end hvad

man også kan træffe hos andre velbegavede børn, undtagen for så vidt som Perle af mangel på virkelige legekammerater var henvist til den verden, hun skabte sig selv. Det ejendommelige lå i de fjendtlige følelser, hvormed barnet betragtede alle disse hendes eget hjertes og hendes egen tankes fostre. Hun skabte sig aldrig en ven eller veninde, men syntes stadig med fulde hænder at så dragetænder, hvoraf der voksede en sæd af væbnede fjender op, som hun straks gav sig til at slås med. Det var ubeskrivelig sørgeligt – og hvor måtte det så ikke være tungt for moderen, som følte grunden dertil i sit eget hjerte! – at se så ungt et væsen stadig være i den grad på det rene med, at hun og verden var fjender, og med sådan iver øve de kræfter, der skulle komme hende til gavn i den kamp, der ikke var til at undgå.

Tit, når Hester Prynne sad og så på Perle, lod hun sytøjet synke ned i skødet og råbte i en angst, som hun gerne ville have skjult, men som uimodståelig gav sig luft, halvt i ord og halvt i hulken:

"O, himmelske fader – i fald du endnu er min fader – hvad er det for et væsen, jeg har født til verden!" og når Perle hørte et sådant udbrud eller ved hjælp af en anden finere sans fik et indtryk af den vånde, moderen var stedt i, kunne det så hænde, at hun vendte sit smukke, livlige, lille ansigt om imod hende, smilede som en lille trold, der forstod det hele, og så legede videre.

En ejendommelighed ved barnets måde at være på må endnu omtales. Det allerførste, hun havde opfattet i sit liv, var ikke moderens smil, som det lille barn besvarer med de svage, ubestemte trækninger om den lille mund, som man senere har så ondt ved tydelig at genkalde sig i erindringen, og som gøres

til genstand for så ivrig drøftelse, om det nu også virkelig var et smil. Nej, det første, Perle syntes at blive opmærksom på, var det røde bogstav på Hesters bryst. En dag, da hendes moder bøjede sig ned over vuggen, fangede det glitrende guldbroderi omkring bogstavet barnets blik, det rakte sin lille hånd ud og greb efter det med et smil, ikke et tvivlsomt, ubestemt smil, men et smil, der ikke var til at tage fejl af, og som fik dets ansigt til at se meget ældre ud. Snappende efter vejret greb Hester Prynne det usalige tegn og søgte instinktivt at rive det til sig, så uendelig pinligt var det hende, at Perles uskyldige barnehånd med bevidsthed rørte ved det. Men lille Perle så hende blot ind i øjnene og smilede, som om moderen blot satte så forpint et ansigt op for at gøre løjer med hende. Fra den stund af havde Hester aldrig et øjeblik følt sig sikker, aldrig et øjeblik i ro kunnet glæde sig over barnet, undtagen når det sov. Der kunne ganske vist gå uger, uden at Perles blik en eneste gang hvilede på det røde bogstav, men så kunne det atter uventet komme som et pludseligt dødsstød og altid ledsaget af det ejendommelige smil og det besynderlige udtryk i øjnene.

En gang kom dette sære, nisseagtige udtryk i barnets øjne, mens Hester sad og så på sit eget billede i dem, som mødre holder af at gøre, og pludselig bares det hende for – for ensomme kvinder med forpinte hjerter hjemsøges af indbildninger, som ikke er til at forklare – at hun ikke så sit eget miniaturebillede i det lille sorte spejl, Perles øje dannede, men et andet ansigt. Det var et djævelsk ansigt, fuldt af smilende ondskab og lignede et ansigt, som hun havde kendt så godt, men som hun sjældent havde set smile og aldrig havde set præget af ondskab. Det var, som om barnet var besat af en ond

ånd, der spottende kiggede ud af øjnene på det. Mange gange senere havde denne indbildning pint Hester, om end aldrig så stærkt som da.

En sommereftermiddag, da Perle var blevet så stor, at hun kunne løbe omkring, morede hun sig med at plukke vilde blomster, som hun så en for en kastede på sin moders bryst, og hver gang hun ramte det røde bogstav, dansede hun som en lille alf. Hesters første tilskyndelse havde været at folde hænderne over brystet for at dække det, men enten det nu kom af stolthed, resignation eller en følelse af, at hun bedst sonede sin synd ved ikke at unddrage sig denne ubeskrivelige smerte, modstod hun denne tilskyndelse og blev siddende bleg som døden og så bedrøvet ind i lille Perles vilde øjne. Barnet blev ved at bombardere hende med blomster, og næsten hver gang ramte hun bogstavet og tilføjede hendes hjerte sår, som hun ingen balsam kunne finde for i denne verden og heller ikke vidste, hvordan hun skulle finde lægedom for hisset. Omsider, da barnet havde brugt alle sine blomster op, blev det stående stille og stirrede på Hester med den lille, leende djævel kiggende ud fra sine sorte øjnes uransagelige afgrund – hvad enten den nu var der eller ikke, syntes moderen, at den kiggede ud på hende.

"Hvad er du, barn?" råbte Hester.

"Jeg er din lille Perle," svarede barnet.

Men mens hun sagde disse ord, lo Perle og begyndte at danse med lystige fagter som en lille djævleunge, der i næste øjeblik kunne flyve op igennem skorstenen.

"Er du virkelig mit barn?" spurgte Hester.

Hun stillede ikke dette spørgsmål rent hen i vejret, der var virkelig nogen alvor på bunden af det, for så vidunderlig syntes Perles forstand at være, at moderen halvvejs følte sig fristet til at tro, at hun vidste besked om den hemmelige trolddom – i fald der var nogen sådan – der knyttede sig til hendes fødsel, og nu ville åbenbare den.

"Ja, jeg er lille Perle," gentog barnet, idet det blev ved med sine narrestreger.

"Du er ikke mit barn! Du er ikke min Perle," sagde moderen halvt spøgende, for det hændte tit, at der kom en trang til at spøge over hende, når hun følte sig aller mest forpint. "Sig mig, hvad du er, og hvem der har sendt mig dig."

"Sig du mig det, mo'r," sagde barnet alvorligt, idet det kom hen til Hester og klyngede sig tæt op til hende.

"Din himmelske fader har sendt mig dig," svarede Hester Prynne.

Men hun sagde det tøvende, hvilket ikke undgik barnets skarpe opfattelsesevne. Hvad enten det nu var et af hendes sædvanlige indfald eller en ond ånd, der tilskyndede hende, rakte hun sin lille pegefinger i vejret og rørte ved det røde bogstav.

"Han har ikke sendt mig!" råbte hun bestemt, "jeg har ingen himmelsk fader."

"Tys, Perle, sådan må du ikke tale," svarede moderen, idet hun undertrykte et suk. "Han har sendt os alle her til Verden. Han har endda sendt mig, din moder, så må han da så meget mere have sendt dig. Hvor skulle du ellers være kommet fra, du sære barn?"

"Sig mig det! Sig mig det!" sagde Perle, ikke længere alvorlig, men leende og hoppende omkring på gulvet, "det er dig, der skal sige mig det."

Men Hester kunne ikke løse spørgsmålet, for hun var selv stedt i uhyggelig tvivl. Hun mindedes, halvt smilende og halvt gysende, den snak, der gik imellem byens folk. Da de forgæves havde søgt andet steds efter en fader til barnet og havde lagt mærke til nogle af dets sære egenskaber, var de kommet til det resultat, at den stakkels lille Perle havde Djævlen til fader. Lige siden de gamle papistiske tider havde han af og til benyttet sig af kvinders syndighed til at sætte børn i verden for at fremme sine fule og ugudelige planer. Luther var, efter hvad hans fjender munkene fortalte, en søn af Helvedes fyrste, og Perle var ikke det eneste barn, som puritanerne i New England tillagde en sådan usalig herkomst.

7. I guvernørboligen

Hester Prynne begav sig en dag på vej til guvernør Bellinghams hus med et par handsker, som hun efter hans bestilling havde broderet og sat kniplinger på, og som han skulle have på ved en eller anden højtidelig offentlig lejlighed, for skønt den omstændighed, at han var valgt af folket, havde nødet ham til at stige et trin eller to ned under den højeste rang, indtog han dog fremdeles en højt anset og indflydelsesrig stilling blandt kolonialembedsmændene.

Hester havde på dette tidspunkt også en anden og langt vigtigere grund end et par broderede handsker til at søge en samtale med den mægtige mand, der havde så megen indflydelse på styrelsen af koloniens anliggender. Det var kommet hende for øre, at nogle af de ledende personligheder, der nærede strengere grundsætninger i henseende til religion og regering, pønsede på at tage hendes barn fra hende. Idet de gik ud fra den allerede anførte forudsætning, at Perle var et Djævelens barn, gjorde disse gode folk fornuftigvis gældende, at kristelig omsorg for moderens sjæl krævede, at de fjernede en sådan anstødssten fra hendes vej. Hvis barnet på den anden side virkelig var modtageligt for moralsk og religiøs udvikling og i besiddelse af forudsætninger til at kunne opnå evig salighed, ville dets udsigter i så henseende visselig blive betydeligt forbedrede, når det kom under bedre og forstandigere varetægt end Hester Prynnes. En af de ivrigste talsmænd for denne plan skulle, efter hvad der sagdes, guvernør Bellingham være. Det kan synes besynderligt og i

virkeligheden ikke så lidt latterligt, at en sådan sag, som man på et senere tidspunkt ville have nøjedes med at lade byens borgerrepræsentanter afgøre, den gang kunne blive genstand for offentlig drøftelse og bringe fremragende statsmænd til at tage parti for og imod. I denne tidsalder, da der på alle områder herskede gammeldags simpelhed og enfoldighed, blev imidlertid sager af endnu ringere offentlig interesse og langt mindre betydning end Hesters og hendes barns ve og vel på den besynderligste måde indblandede i lovgivernes overvejelser og statens handlinger. Endnu på den tid, da vor fortælling foregår, kunne en strid om ejendomsretten til en gris ikke blot give anledning til en hård og bitter dyst i koloniens lovgivende forsamling, men endogså medføre vigtige ændringer i selve lovgivningsbestemmelsernes affattelse. Hester Prynne var derfor, da hun gav sig på vej, fuld af bekymring, men så overbevist om sin ret, at det knapt syntes hende en ulige kamp for en enlig kvinde, selv om hun havde hele samfundet imod sig, når hun havde naturens ret på sin side. Lille Perle var selvfølgelig med. Hun var nu så stor, at hun kunne løbe ved siden af sin moder, var stadig i bevægelse fra morgen til aften og kunne have holdt ud til en meget længere tur end den, de nu havde for. Hun forlangte imidlertid tit, mere af lunefuldhed end fordi det behøvedes, at blive taget på armen, men det varede aldrig længe, før hun lige så afgjort forlangte at komme ned igen og travede og tumlede af sted på den græsbevoksede sti foran Hester. Vi har allerede omtalt Perles store og overdådige skønhed, der lyste med dybe og strålende farver. Hendes teint var pragtfuld, og i hendes øjne var der både dybde og glød, det var tydeligt, at de med tiden ville blive næsten

sorte. Der var ild i hende og om hende, hun syntes at være et foster af et øjebliks alt overvældende lidenskab. Hendes moder havde med hensyn til ordningen af hendes klædedragt givet sin fantasis tilbøjelighed i retning af det pragtfulde frit spillerum. Hun havde en skarlagenrød fløjlskjole på af et ejendommeligt snit og rigt broderet med arabesker og slyngninger af guldtråd. De stærke farver, der ville have fået et svagere barns kinder til at tage sig gustne og blege ud, passede vidunderlig til Perles skønhed, og hun lignede den mest strålende lille lygtemand, der nogen sinde har danset hen over jorden.

Men der var den mærkelige egenskab ved denne dragt og ved barnets ydre i det hele taget, at det uvilkårligt og uundgåeligt mindede enhver, der så det, om det mærke, Hester Prynne var dømt til at bære på brystet. Det var det røde bogstav i en anden form, det røde bogstav, der havde fået liv. Som om det røde skændselsmærke havde brændt sig så dybt ind i moderens hjerne, at alt, hvad hendes fantasi skabte, tog form efter det, havde hun selv omhyggeligt udviklet denne lighed, havde anvendt mange timer på med sygelig sindrighed at skabe en samstemning imellem genstanden for hendes kærlighed og tegnet på hendes brøde og lidelse. Perle var jo i virkeligheden begge dele, og kun som følge af dette var det lykkedes Hester til sådan fuldkommenhed at få hendes ydre til at svare til det røde bogstav.

Da moder og datter kom ind på byens enemærker, så puritanerbørnene op fra deres leg eller det, som disse små skumle unger kaldte for leg, og talte alvorligt til hinanden:

"Se, der er sandelig kvinden med det røde bogstav, og der løber sandelig også det røde bogstav lyslevende ved siden af

hende! Lad os smide snavs på dem!"

Men Perle var et uforfærdet barn. Efter at have sat et barsk ansigt op, stampet i jorden og truet ad dem med sin lille hånd, fo'r hun pludselig løs på fjenderne og jog dem allesammen på flugt. Hun mindede, mens hun rasende satte efter dem, om en børnesygdom – skarlagensfeberen eller en anden sådan halvt flyvefærdig dommens engel, hvis kald det var at straffe den opvoksende slægts synder. Hun skreg og råbte med en skrækkelig høj røst, der uden tvivl fik flygtningenes hjerter til at skælve. Da sejren var vundet, vendte Perle roligt tilbage til sin moder og så hende smilende op i ansigtet.

Uden yderligere hændelser nåede de guvernør Bellinghams hus. Det var en stor bygning, opført i en stil, som man endnu kan se prøver på i Amerikas ældre byer, men nu rigtignok mosgroede, faldefærdige og tungsindigt rugende over alle de mange sørgelige eller glædelige begivenheder, der er foregået i deres skumle værelser. Den gang stod de imidlertid i hele deres friskhed og gjorde med deres solbeskinnede vinduer et fornøjeligt indtryk af menneskeboliger, som døden aldrig havde holdt sit indtog i. Guvernør Bellinghams hus tog sig virkelig overmåde fornøjeligt ud. Murene var beklædt med en slags stuk, i hvilken der var indsprængt en mængde glasstumper, så at det, når solen faldt skråt på facaden, glitrede og funklede, som om den var besat med diamanter i massevis. Det gjorde et så pragtfuldt indtryk, at man skulle synes, at det snarere passede til Aladdins palads end til en alvorlig gammel puritansk guvernørs hus. Det var derfor prydet med sælsomme, tilsyneladende kabbalistiske figurer og diagrammer, som datidens sære smag fandt behag i, og som var indridsede i

stukken straks efter, at den var blevet lagt på, og nu var blevet hårde og faste til beundring for efterverdenen.

Da Perle så dette strålende vidunder af et hus, begyndte hun at hoppe og danse og forlangte bydende, at moderen skulle tage alt solskinnet af den brede facade og give hende det at lege med.

"Nej, lille Perle," sagde hendes moder, "du må selv skaffe dig solskin. Jeg har intet at give dig."

De gik hen til døren, der var hvælvet og på hver side havde et smalt tårn eller fremspring med gittervinduer, som, når det behøvedes, kunne lukkes for med skodder. Hester Prynne bankede på med dørhammeren, hvorpå en af guvernørens livegne viste sig, en fribåren englænder, men som nu i syv år måtte tjene som slave. I den tid var han sin herres ejendom, og denne havde samme ret til at sælge ham som sine okser eller sit bohave. Slaven bar den blå kofte, der var de livegnes sædvanlige dragt på den tid og længe forinden på Englands gamle herresæder.

"Er Hans Højvelbårenhed guvernør Bellingham til stede?" spurgte Hester.

"Ja visselig," svarede den livegne, idet han med opspilede øjne stirrede på det røde bogstav, som han aldrig før havde set, da han nylig var kommet her til landet. "Ja, Hans Højvelbårenhed er til stede. Men der er et par præster hos ham og også en læge. De kan ikke få Hans Højvelbårenhed i tale nu."

"Jeg vil alligevel gå indenfor," svarede Hester Prynne, og den livegne gjorde ingen indvendinger – hendes bestemte mine og det skinnende tegn på hendes bryst bibragte ham muligvis et indtryk af, at hun var en fornem dame.

Moderen og lille Perle blev altså ført ind i forhallen. Bortset fra mange afvigelser som følge af bygningsmaterialet, det forskellige klima og de særlige former, selskabslivet havde antaget her, havde guvernør Bellingham anlagt sin ny bolig med herresæderne i sit fædreland som forbillede. Der var derfor en stor og forholdsvis høj hal, som gik igennem huset i hele dets dybde, og som alle de andre værelser mere eller mindre umiddelbart stod i forbindelse med. I den ene ende fik dette store rum sit lys fra vinduerne i de to tårne, der sprang lidt frem på begge sider af døren. I den anden ende faldt lyset, skønt det dæmpedes af et forhæng, endnu kraftigere ind igennem et af de store buevinduer, vi læser om i gamle bøger, og foran hvilket der var anbragt en dragkiste og en løjbænk med hynder. På løjbænken lå der en bog i folio, formodentlig en englandskrønike eller anden sådan kraftig åndelig føde, ligesom vi i vore dage lægger bøger med guldsnit frem på salonbordet til underholdning for besøgende. Møblementet i hallen bestod af nogle svære stole, hvis rygge var prydede med sirlige udskæringer, og et bord i samme stil. Det hele stammede fra Elisabeths tid eller var måske endnu ældre. Det var arvegods, der var ført herover fra guvernørens fædrenehjem. På bordet stod der – som vidnesbyrd om, at den gamle engelske gæstfrihed var fulgt med herover – en tinkande, på bunden af hvilken Hester og Perle, hvis de havde kigget i den, ville have fundet en rest af det skummende øl, den nylig havde været fyldt med.

På væggen hang der en række portrætter, som forestillede guvernørens aner, nogle med brystharnisker, andre i fredsdragt og med statelige pibekraver. De var alle prægede af den

strenghed og barskhed, som gamle portrætter så ufravigeligt gør indtryk af, som om de snarere var genfærd end billeder af hedengangne hædersmænd, og stirrede med hård og ufordragelig kritik ned på de levendes sysler og glæder.

Midt på det egetræspanel, hallen var beklædt med, hang der en rustning, der ikke som portrætterne var en arv fra forfædrene, men af ganske ny oprindelse, for den var forfærdiget af en dygtig våbensmed i London samme år, som guvernør Bellingham drog over til New England. Den bestod af stålhjelm, brystharnisk, halskrave og benskinner, og ved siden af den hang der et par handsker og et sværd, alt sammen, især hjelmen og brystpladen, så blankt poleret, at det ligefrem strålede og kastede lysskær på gulvet. Denne skinnende rustning var ikke et slet og ret skuestykke, men guvernøren havde båret den ved mangen en højtidelig mønstring og manøvre, og den havde gjort tjeneste i spidsen for et regiment i Pequot-krigen, for skønt guvernør Bellingham egentlig var jurist og plejede at omtale Bacon, Coke, Noye og Finch som sine fagfæller, havde de krav, der stilledes til ham her i det ny land, gjort ham til lige så dygtig en kriger, som han var statsmand.

Lille Perle, der fandt lige så stort behag i den skinnende rustning som for lidt siden i husets glitrende facade, stod en stund og kiggede ind i det blanke spejl, brystpladen dannede.

"Moder," råbte hun, "jeg kan se dig her. Se! Se!"

Hester så på brystpladen for at føje barnet, og hun så, at det røde bogstav som følge af den brede overflade viste sig kæmpemæssigt forstørret, så at det var det mest iøjnefaldende ved hele spejlbilledet. Hun syntes i virkeligheden at være helt skjult af det. Perle pegede op på et lignende billede i hjelmen og

smilede til sin moder med det nisseagtige udtryk af forståelse, der var så betegnende for hendes lille ansigt. Dette udtryk af ondskabsfuld lystighed gengav spejlet også så bredt og stærkt, at Hester fik en følelse af, at det ikke kunne være hendes eget barn, det gengav, men en djævleunge, der søgte at påtage sig Perles skikkelse.

"Kom herhen, Perle," sagde hun, idet hun trak hende bort fra rustningen, "kom herhen og se ned i den smukke have. Der får vi smukkere blomster at se end i skoven."

Perle løb straks hen til buevinduet i den anden ende af hallen og så ned i haven, der var bevokset med tæt klippet græs, og hvor der hist og her var gjort nogle kluntede og mislykkede forsøg på at anlægge buskadser. Ejeren syntes imidlertid allerede at have opgivet ethvert forsøg på at overføre den engelske smag for pyntelige haveanlæg til denne side af Atlanterhavet i en tung jordbund og under en hård kamp for tilværelsen. Der var plantet kål uden for vinduet, og en græskarplante, som voksede et stykke derfra, var kravlet hen til det og havde anbragt en af sine kæmpemæssige frugter lige under det, som for at lade guvernøren vide, at højere måtte han ikke vente, at New Englands jord ville drive det. Der var dog imidlertid også nogle enkelte rosenbuske og nogle æbletræer, rimeligvis efterkommere af dem, Hans Velærværdighed pastor Blackstone havde plantet, denne den første nybygger på halvøen, en halvt mytisk skikkelse, som rider omkring i vore gamle krøniker på ryggen af en tyr.

Da Perle fik øje på rosenbuskene, begyndte hun at råbe, at hun ville have en rød rose, og ville ikke lade sig stille tilfreds.

"Tys, barn, tys!" sagde hendes moder alvorligt, "græd ikke, kære lille Perle! Jeg hører stemmer i haven. Guvernøren kommer, og der er nogle herrer med ham."

Der kom virkelig nogle mænd gående igennem alleen op imod huset. Perle udstødte, blot på trods af moderens forsøg på at få hende til at være rolig, et vældigt vræl og tav så, ikke af lydighed, men fordi de ny personer, der nu viste sig, vakte hendes nysgerrighed.

8. Nissebarnet og præsten

Guvernør Bellingham gik forrest. Han havde slåbrok og nathue på, det kostume, ældre folk holdt mest af, når de var hjemme, og syntes at forevise sin ejendom og at udbrede sig om de forbedringer, han havde i sinde at foretage. Den store kreds, som en sirlig pibekrave dannede under hans grå skæg efter den gammeldags mode fra kong Jacobs tid, gav hans hoved en ikke så liden lighed med Johannes den Døbers på et fad. Det strenge og barske indtryk, hans ydre gjorde, frostbidt, som det var, af hans høje alder, stemte kun dårligt med de forudsætninger for verdslig glæde, han åbenbart havde gjort sit bedste for at omgive sig med.

Det er imidlertid en vildfarelse, hvis man tror, at vore alvorlige forfædre, skønt de plejede at betragte og omtale menneskelivet som en prøvelsens og stridens tid og i al oprigtighed var rede til at ofre liv og gods for dydens skyld, anså det for stridende imod deres samvittighed at glæde sig over det velvære, ja endda over den overflod, de kunne opnå uden at træde nogen for nær. Den lære hørte man for eksempel aldrig forkynde af Hans Velærværdighed pastor John Wilson, hvis snehvide skæg sås over guvernør Bellinghams skulder, mens han forfægtede den anskuelse, at pærer og ferskener godt måtte kunne bringes til at trives i New Englands klima, og at man muligvis kunne få purpurdruer til at modnes, når man lod dem vokse op ad den solbeskinnede havemur. Den gamle præst, der var blevet opammet ved den engelske kirkes fulde barm, havde fra gammel tid af en fuldkommen berettiget smag for alt godt

og behageligt, og hvor barsk han end kunne optræde på prædikestolen, eller når han offentligt gik i rette med overtrædelser som Hester Prynnes, havde den naturlige velvilje, der var over ham i hans private liv, vundet ham større kærlighed, end der blev nogen af hans samtidige kaldsfæller til del.

Bag efter guvernøren og pastor Wilson fulgte to andre gæster, nemlig pastor Arthur Dimmesdale, som læseren måske husker modstræbende optrådte mod Hester Prynne, da hun var fremstillet til offentlig beskæmmelse, og sammen med ham den gamle Roger Chillingworth, der nu i en to, tre år havde været bosiddende i byen og vundet stort ry for sin dygtighed i lægekunsten. Det var en bekendt sag, at denne lærde mand ikke blot var den unge præsts læge, men også hans ven. Det var i den sidste tid gået stærkt ned ad bakke med pastor Dimmesdales helbred som følge af den alt for hensynsløse og selvopofrende iver, hvormed han røgtede sin præstegerning.

Guvernøren, som gik forud for sine gæster, steg op ad et par trin, og, idet han lukkede det store vindue i hallen op, stod han ansigt til ansigt med lille Perle. Skyggen fra gardinet faldt over Hester Prynne og skjulte hende til dels.

"Hvad er det for en?" sagde guvernør Bellingham, idet han overrasket så på den lille røde skikkelse, der stod for ham. "Aldrig har jeg sandelig set mage siden min forfængeligheds dage i gamle kong Jacobs tid, da jeg anså det for en stor ære at få adgang til en hofmaskerade. Der plejede at være en sværm af sådanne væsener, og vi kaldte dem spektakelbørn. Men hvordan kommer sådan en gæst i min hal?"

"Ja, sandelig!" råbte den brave gamle pastor Wilson, "hvad kan det være for en lille rød fugl? Jeg synes, jeg har set noget, som lignede den, når solen skinnede igennem kostelig malede glasruder og tegnede deres gyldne og røde billeder på gulvet. Men det var i det gamle land. Hvem er du, mit barn, og hvad har fået din moder til at maje dig så sælsomt ud? Er du et kristenbarn – hvad? Kan du din katekismus? eller er du en af de fule alfer eller feer, som vi troede, vi havde ladet blive tilbage i det lystige gamle England sammen med papisteriets øvrige efterladenskaber?"

"Jeg er moders pige," svarede barnet, "og jeg hedder Perle."

"Perle? – hvorfor ikke snarere rubin – eller koral – eller i alt fald røde rose – det burde du hedde efter din lød!" sagde den gamle præst, idet han rakte hånden frem og forgæves søgte at komme til at klappe lille Perle på kinden – "men hvor er din moder? Å, nu ser jeg hende," tilføjede han, og derpå vendte han sig om til guvernør Bellingham og hviskede: "Det er netop det selvsamme barn, vi har talt sammen om, og der står den ulykkelige kvinde Hester Prynne, hendes moder."

"Siger du det?" råbte guvernøren, "nå ja, vi burde straks have kunnet sige os selv, at sådant et barn måtte have sådan en moder. Nå, hun kommer lige tilpas, og vi vil straks tage fat på sagen."

Guvernør Bellingham gik gennem vinduet ind i hallen, fulgt af sine tre gæster.

"Hester Prynne," sagde han, idet han fæstede sit af naturen strenge blik på kvinden med det røde bogstav, "der har været megen tale om dig i den sidste tid. Vi, som har magt og myndighed, har grundigt drøftet, om vi kan forsvare for vor

samvittighed at betro en udødelig sjæl, som dette barn jo har, til din varetægt, eftersom du er snublet og faldet i denne verdens snarer. Tal nu du, barnets egen moder! Tror du ikke, at det var det bedste for den lilles timelige og evige velfærd, at hun blev taget fra dig, blev sømmeligt klædt, strengt avet og undervist om Himlens og Jordens sandheder? Hvad kan du gøre for barnet i så henseende?"

"Jeg kan lære min lille Perle, hvad jeg har lært af dette," svarede Hester Prynne, idet hun pegede på det røde bogstav.

"Kvinde, det er tegnet på din skændsel," sagde den barske guvernør. "Det er just på grund af den plet, som dette bogstav er et vidnesbyrd om, at vi vil overgive dit barn i andre hænder."

"Ikke desto mindre," sagde moderen roligt, skønt hun blev blegere, "har dette bogstav lært mig – og lærer mig i dette øjeblik – ting, som kan gøre mit barn klogere og bedre, skønt jeg selv ikke kan have nogen nytte af dem."

"Vi vil dømme varsomt," sagde Bellingham, "og overveje vel, hvad vi skal gøre. Gode pastor Wilson, vær så god at overhøre denne Perle – sådan hedder hun jo – så at vi kan få at vide, om hun har fået en sådan kristelig optugtelse, som det sømmer sig for et barn i hendes alder."

Den gamle præst satte sig i en lænestol og søgte at drage Perle op på sit skød, men barnet, som ikke var vant til, at andre end dets moder rørte ved det eller kælede for det, smuttede ud af det åbne vindue og stod nu på det øverste trin som en vild, tropisk fugl i kosteligt fjerskrud, klar til at svinge sig op i luften. Hr. Wilson blev ikke så lidt forbavset over denne flugt, for han gik ellers om imellem børnene som en gammel bedstefader, og de plejede at holde umådelig meget af ham.

Han prøvede imidlertid alligevel på at få overhøringen i gang.

"Perle," sagde han med stor højtidelighed, "du må give nøje agt, når du bliver undervist, således at du i tidens fylde må komme til at bære den kostelige perle i dit hjerte. Kan du sige mig, mit barn, hvem der har skabt dig?"

Perle vidste nu meget godt, hvem der havde skabt hende, for Hester Prynne, der var udgået fra et fromt hjem, havde meget snart efter, at hun havde talt til barnet om dets himmelske fader, begyndt at belære hende om de sandheder, som menneskeånden, hvor lidet udviklet den end er, altid lytter så ivrigt til. Så vidt var Perle derfor nået i de tre år, hun havde levet, at hun kunne have stået for en overhøring efter New Englands lille lærebog eller første del af Westminster-katekismen, skønt hun aldrig havde set noget af disse navnkundige værker for sine øjne. Men den stridighed, som alle børn har mere eller mindre af, og som lille Perle havde fået ti gange så meget af som de fleste andre, fik nu fuldstændig magt over hende i dette højst ubelejlige øjeblik og lukkede munden på hende eller tvang hende til at svare rent forkert. Efter at have puttet fingeren i munden og gentagne gange på en alt andet end artig måde vægret sig ved at svare på den gode pastor Wilsons spørgsmål, erklærede barnet til sidst, at hun slet ikke var skabt, men at hendes moder havde plukket hende på den vilde rosenbusk, der voksede ved fængselsdøren.

Denne fantasi hidrørte rimeligvis fra, at Perle, der stod uden for vinduet, havde guvernørens røde roser så nær ved sig, i forbindelse med erindringen om den vilde rosenbusk ved

fængselsdøren, som de var kommet forbi på vejen hen til guvernørboligen.

Den gamle Roger Chillingworth hviskede smilende noget til den unge præst. Hester Prynne så hen på lægen, og selv i dette øjeblik, da så meget stod på spil for hende, overraskede det hende at se, hvor forandret hans ansigt var blevet – det var blevet meget styggere, hans mørke lød var blevet endnu mørkere, og hans skikkelse endnu mere vanskabt. Hun mødte hans blik et øjeblik, men blev straks nødt til at henvende hele sin opmærksomhed på det optrin, der nu gik for sig.

"Det er forfærdeligt," råbte guvernøren, der havde ondt ved at komme sig igen efter den forbavselse, Perles svar havde sat ham i, "et barn på tre år, som ikke kan sige, hvem der har skabt hende! Det ser utvivlsomt lige så sort ud med hendes sjæl, dens fordærvelse nu og den skæbne, der venter den i fremtiden! Jeg synes ikke, vi har yderligere vidnesbyrd behov, mine herrer."

Hester greb fat i Perle og trykkede hende fast ind til sig, idet hun vendte sig imod den gamle puritanske guvernør med et næsten vildt udtryk. Ene i verden, forskudt af den og uden at have andet, der knyttede hendes hjerte til livet end denne sin eneste skat, følte hun, at hun havde urokkelig ret over for verden, og var rede til at forsvare denne ret indtil døden.

"Gud har givet mig barnet!" råbte hun, "han har givet mig det som erstatning for alt det andet, I har taget fra mig. Hun er min lykke – hun er min kval! Perle holder mig i live, og hun straffer mig også! Ser I ikke, at hun er det røde bogstav, kun med den forskel, at hende kan man elske, og at hun just af den grund har tusindfold magt til at straffe mig for min synd? I skal ikke tage hende fra mig! Hellere vil jeg dø!"

"Stakkels kvinde," sagde den gamle præst, som var en god mand, "der skal nok blive sørget godt for barnet – langt bedre, end du kan."

"Gud har givet hende i min varetægt," svarede Hester Prynne, idet hun hævede stemmen, så den næsten skreg. "Jeg giver hende ikke fra mig!" Derpå vendte hun sig, som drevet af en pludselig indskydelse, til den unge præst, Arthur Dimmesdale, som hun hidtil knap syntes at have skænket så meget som et blik. "Tal du for mig!" råbte hun, "du var min præst og havde ansvaret for min sjæl, og du kender mig bedre end disse mennesker. Jeg vil ikke af med barnet! Tal for mig! Du ved – for du har følelser, som disse mennesker mangler – du ved, hvad der bor i mit hjerte, hvad der er en moders ret, og hvor meget større den er, når denne moder kun har sit barn og det røde bogstav! Tag du dig af mig! Jeg vil ikke af med mit barn! Tag du dig af mig!"

Efter denne vilde og besynderlige henvendelse, der vidnede om, at den stilling, Hester Prynne befandt sig i, næsten havde drevet hende til vanvid, trådte den unge præst straks frem, bleg og med hånden på hjertet, som han havde for skik, når hans stærkt nervøse natur kom i oprør. Han så mere udslidt og mager ud nu, end da Hester led sin offentlige forsmædelse, og hvad enten det nu var en følge af hans svage helbred eller havde andre grunde, lå der en verden af smerte i hans store mørke øjnes urolige og tungsindige dyb.

"Det er sandt, hvad hun siger," sagde han med en stemme, der var blød og skælvende, men alligevel så kraftig, at det rungede i hallen, og den tomme rustning klirrede, "det er sandt, hvad Hester siger, og der er sandhed i den følelse, der lægger

hende hendes ord på læberne! Gud har givet hende barnet og også en instinktmæssig forståelse af dets natur og behov, som intet andet menneske kan have. Og desuden – er der ikke noget forfærdelig helligt i forholdet imellem denne moder og dette barn?"

"Å – hvad vil det sige, gode hr. Dimmesdale?" sagde guvernøren, "tal tydeligt."

"Det *må* så være," begyndte præsten igen, "for dømmer vi anderledes om det, siger vi så ikke med det samme, at den himmelske fader, alt køds skaber, letsindigt har godkendt en syndens gerning og udslettet forskellen imellem vanhellig lyst og hellig kærlighed? Dette barn, som dets fader har avlet i synd og dets moder født i skam, er udgået fra Guds hånd for på mange måder at påvirke hendes hjerte, der så alvorligt og med en sådan åndens bitterhed hævder sin ret til at beholde det. Det var ment som en velsignelse, som hendes livs eneste velsignelse! Det var uden tvivl også, som moderen selv har sagt os, ment som en straf, en kval, et samvittighedsnag, en brod, en stadig tilbagevendende angst midt i hjertets urolige glæde. Har hun ikke selv udtrykt denne tanke i det stakkels barns klædedragt, som i så høj grad minder os om det røde bogstav, der svider hendes bryst?"

"Det er vel talt!" råbte den gode pastor Wilson, "jeg var bange for, at hun ikke havde bedre tanker end at gøre sit barn til en gøglerske."

"Nej, nej!" fortsatte Dimmesdale, "tro mig, hun erkender det ophøjede mirakel, Gud har gjort ved at lade dette barn fødes. Og hun føler vist nok også, hvad der synes mig at være fuld sandhed, at meningen med denne nådegave frem for alt andet

var at holde moderens sjæl i live og bevare hende for syndens endnu fulere afgrunde, som Satan ellers kunne have søgt at styrte hende i. Derfor er det godt for denne stakkels syndige kvinde, at et barns udødelige sjæl, et væsen, hvis lod kan blive evig glæde eller evig kval, er betroet til hendes varetægt, på det at hun skal optugte det i, hvad ret og godt er, at det til enhver tid kan være hende en mindelse om hendes fald, men også belære hende om, at Skaberen har givet hende det som et helligt pant på, at hvis hun fører barnet til Himmerig, vil barnet også føre hende dertil. For så vidt er den syndige moder lykkeligere end den syndige fader. For Hester Prynnes skyld, og ikke mindre for det stakkels barns skyld siger jeg altså: Lad dem blive sammen, som Forsynet har fundet det hensigtsmæssigt."

"Der er en sælsom alvor over, hvad I siger, min ven," sagde gamle Roger Chillingworth med et smil.

"Ja, og det er vægtige ord, min unge broder har talt," sagde pastor Wilson. "Hvad siger I, højtærede hr. Bellingham? Har han ikke talt den stakkels kvindes sag vel?"

"Jo, det har han sandelig," svarede guvernøren, "og han har anført sådanne grunde, at vi vil lade sagen bero, i alt fald så længe denne kvinde ikke vækker yderligere forargelse. Der må imidlertid drages omsorg for, at barnet får tilbørlig og stadig undervisning i katekismus enten af dig eller af Dimmesdale, og når tiden kommer, må kirkeværgerne sørge for, at hun både kommer til at gå i skole og i kirke."

Da den unge præst havde talt ud, havde han trukket sig nogle skridt tilbage fra de andre og stod med ansigtet til dels skjult i vinduesgardinets tunge folder. Skyggen, som sollyset kastede på gulvet, viste, at hans legeme endnu skælvede som følge af

den heftighed, han havde talt med. Perle, den vilde, flygtige lille alf, listede sig stille hen til ham, greb hans hånd med begge sine og lagde sin kind ind til den. Det var et så ømt og derfor så beskedent kærtegn, at hendes moder, da hun så det, spurgte sig selv: "Er det min Perle?" Hun vidste imidlertid godt, at der var kærlighed i barnets hjerte, skønt den for det meste kom frem som lidenskab og måske ikke to gange i hendes liv havde givet sig et så blødt og stilfærdigt udtryk. Præsten så sig om, lagde sin hånd på barnets hoved, betænkte sig et øjeblik og kyssede det så på panden, for med undtagelse af en elsket kvindes blik er intet så sødt som et sådant udslag af et barns kærlighed, der har sit uvilkårlige udspring i et rent åndeligt instinkt og derfor synes os et uforkasteligt vidnesbyrd om, at der er noget i os, som er værd at elske. Den usædvanlige stemning hos lille Perle var nu ovre, hun lo og hoppede ned igennem hallen så let og luftig, at gamle hr. Wilson opkastede det spørgsmål, om hendes fødder virkelig berørte gulvet.

"Den lille tøs er jo en ren heks," sagde han til Dimmesdale, "hun trænger ikke til nogen gammel kællings kosteskaft for at flyve bort."

"Et sært barn!" sagde gamle Roger Chillingworth, "det er let at kende moderen i hende. Tror I, mine herrer, at det ville overstige en filosofs formåen, ved at granske dets natur, af dets væsen og beskaffenhed at komme til en rimelig slutning om, hvem der er fader til det?"

"Det ville være syndigt i en sådan sag at lade sig lede af verdslig filosofi," sagde Wilson, "så er det bedre at faste og bede for at komme på det rene med det, og endnu bedre er det måske at lade hemmeligheden hvile, med mindre Forsynet selv

skulle finde det tjenligt at åbenbare den. På den måde har enhver god kristen ret til at vise en faders godhed imod det stakkels faderløse barn."

Da sagen havde fået denne tilfredsstillende løsning, gik Hester Prynne igen med Perle. Da de gik ned ad trappen, blev et vindue revet op, og madam Hibbins, guvernørens søster, hun, der nogle år efter blev hængt som heks, stak sit ondskabsfulde ansigt ud i sollyset.

"Pst! Pst!" sagde hun, "kommer du med i nat? Vi bliver et lystigt selskab ude i skoven, og jeg har næstendels lovet den sorte mand, at den smukke Hester Prynne skulle komme med."

"Vær så god at bringe ham en undskyldning fra mig," svarede Hester med et triumferende smil, "jeg må blive hjemme og passe på min lille Perle. Havde de taget hende fra mig, ville jeg med glæde have fulgt med dig i skoven og også skrevet mit navn i den sorte mands bog, og det med mit eget blod."

"Det kommer der nok med tiden!" sagde heksen ærgerlig, idet hun trak sig tilbage.

Hvis dette ordskifte imellem madam Hibbins og Hester Prynne virkelig har fundet sted og ikke blot er et sagn, har vi allerede heri et vidnesbyrd om rigtigheden af den unge præsts påstand om, at man ikke må skille en falden moder fra det barn, hun har undfanget og født i synd. Allerede på så tidligt et tidspunkt frelste barnet hende fra Satans snarer.

9. Lægen

Som læseren vil mindes, skjulte der sig bag navnet Roger Chillingworth et andet navn, som den, det tilhørte, havde besluttet aldrig mere skulle nævnes. Vi har fortalt, hvordan der i mængden, som var vidne til, at Hester Prynne så forsmædeligt blev stillet offentligt til skue, stod en gammel, rejsetræt mand, som kom lige fra den farefulde urskov og nu så den kvinde, i hvem han havde håbet at se et hjems varme og hygge legemliggjort, fremstillet for folket som et symbol på synd og skam. Hendes ære som hustru var trådt under fode, sladderen overdængede hende med skændsel på byens torv. Hendes frænder og de, der havde stået hende nær, da hun endnu var en uplettet kvinde, havde, hvis rygtet om hendes vanære nåede dem, ikke andet at gøre end at dele den med hende, og man kunne være sikker på, at jo fastere og helligere de bånd havde været, hvormed de havde været knyttet til hende, des større lod og del ville de få i hendes forsmædelse. Hvorfor skulle han, hvis forhold til den faldne kvinde havde været inderligere og helligere end nogen andens, træde frem og gøre sit krav på en så lidet attråværdig arv gældende? – Det stod ham jo frit for at lade det være. Han besluttede altså, at han ikke ville lade sig stille i gabestokken ved siden af hende. Da ingen andre end Hester Prynne kendte ham, og han var mand for at lukke munden på hende, foretrak han at udslette sit navn af menneskehedens bog og for alle tidligere forholds og bånds vedkommende at forsvinde så fuldstændig af livet, som om han virkelig lå på havsens bund, hvor rygtet for længst havde stedt

ham til hvile. Når han først havde gennemført det, ville der straks frembyde sig ny interesser og forhold og også et nyt mål, som ganske vist var skummelt, vel endda brødefuldt, men som ville lægge fuldt beslag på hans evner i hele deres styrke.

I kraft af denne beslutning slog han sig ned i puritanerbyen under navn af Roger Chillingworth uden at have andet at støtte sig til end sin ualmindelige lærdom og kløgt. Da hans studier i et tidligere tidsrum af hans liv havde bibragt ham omfattende kundskaber i datidens lægevidenskab, tilbød han sin tjeneste som læge og blev som sådan modtaget med åbne arme. Dygtige læger og kirurger var sjældne i kolonien. De synes sjældent at have været grebet af den religiøse iver, der drev så mange andre udvandrere over Atlanterhavet. Det er jo muligt, at de højere og finere evner hos dem sløvedes ved deres undersøgelser af det menneskelige legeme, og at det åndelige syn på tilværelsen gik tabt for dem under betragtningen af den indviklede og vidunderlige mekanisme, der syntes dem så kunstfærdig, at den måtte rumme hele livet i sig. Varetagelsen af helbredstilstanden, for så vidt lægekunsten havde noget med den at gøre, havde under alle omstændigheder i den gode stad Boston været i hænderne på en gammel degn og apoteker, hvis fromhed og gudelige væsen talte stærkere til hans fordel, end noget doktordiplom kunne have gjort. Den eneste, der, når lejlighed gav sig, udøvede den ædle sårlægekunst, var en mand, som til daglig brug håndterede barberkniven. I sammenligning med disse fagmænd måtte Roger Chillingworth betragtes som en glimrende forøgelse af byens lægekorps. Han lagde snart for dagen, hvor fortrolig han var med den gammeldags lægevidenskabs tunge og imponerende maskineri, hvis

lægemidler alle indeholdt en mangfoldighed af langvejsfra hentede og forskelligartede ingredienser, der var så omhyggeligt sammenblandede, som om det gjaldt om at tilvejebringe en livseliksir. Mens han var i fangenskab hos indianerne, havde han derfor erhvervet sig stor indsigt i de i landet selv voksende urter og rødders ejendommeligheder, og han lagde ikke over for sine patienter skjul på, at han nærede lige så stor tillid til disse simple lægemidler, som naturen havde skænket de til sig selv overladte vilde, som til den europæiske lægekunst, som så mange lærde doktorer havde været århundreder om at udvikle.

Denne lærde fremmede optrådte, i alt fald udadtil, fuldkommen eksemplarisk i religiøs henseende og havde straks efter, at han havde slået sig ned i byen, valgt Hans Velærværdighed pastor Dimmesdale til sjælesørger. Den unge præst, hvis lærdom der endnu gik ry af i Oxford, betragtedes af sine mest glødende beundrere næsten som en af Himlen beskikket apostel, der, hvis det forundtes ham at leve og virke så længe, som det plejede at falde i menneskers lod, ville komme til at øve lige så store bedrifter i New Englands endnu svage kirke, som kirkens første fædre havde øvet i kristendommens barndomstid. På dette tidspunkt var pastor Dimmesdales helse imidlertid kendeligt begyndt at blive skrøbeligt. De, der kendte hans måde at være på bedst, forklarede den unge præsts bleghed som en følge af den alt for store alvor, hvormed han drev sine studeringer, af den samvittighedsfuldhed, hvormed han røgtede sin præstegerning, og frem for alt af hans hyppige fasten og nattevågen, som han anvendte som et middel til at hindre

legemets plumphed i at modvirke og fordunkle det åndelige lys i ham. Nogle erklærede, at hvis pastor Dimmesdale virkelig skulle gå hen og dø, var det en tilstrækkelig grund, at Jorden ikke var værdig til længere at betrædes af hans fødder. Selv bekendte han derimod med betegnende ydmyghed, at hvis Forsynet fandt det betimeligt at tage ham herfra, troede han, det var, fordi han var uværdig til at røgte den ringeste gerning i dets tjeneste her på Jorden. Hvor forskellige meninger der således var om grunden til, at han sygnede hen, kunne der ikke være noget spørgsmål om, at det virkelig var tilfældet. Han blev mager. I hans stemme var der, skønt den endnu var blød og fyldig, en klang, som sørgeligt varslede om, at det gik ned ad bakke. Man så ham tit ved en ubetydelig støj, eller når der pludselig hændte et eller andet, lægge hånden på hjertet med et udtryk af smerte, idet han først blev rød og derefter bleg.

Således stod det til med den unge præsts helse, så truende var udsigten til, at hans livs lys ville slukkes længe før tiden, da Roger Chillingworth kom til byen. Der var noget mystisk, som det var en let sag at gøre et mirakel ud af, ved den måde, hvorpå han var kommet. Kun få vidste, hvorfra han kom, det var, som om han var faldet ned fra himlen eller skudt op af jorden. Nu vidste man, at han var en dygtig mand, man så ham samle urter og vilde blomster, grave rødder op og plukke kviste af træerne i skoven som en mand, der vidste besked om skjulte egenskaber ved ting, der for almindelige menneskers øjne var uden værdi. Man hørte ham omtale sir Kenelm Digby og andre berømte mænd, hvis indsigt i videnskaben ansås for næsten overnaturlig, som folk, han havde studeret sammen med eller stået i brevveksling med. Hvorfor var han kommet herover, når

han indtog så høj en plads i den lærde verden? Hvad kunne han, hvis sfære var i de store byer, søge i urskoven? Som svar på disse spørgsmål opstod der et rygte, som, hvor urimeligt det end var, fandt tiltro hos ellers meget forstandige folk, om, at Himlen ligefrem havde gjort det mirakel, at føre en fremragende læge fra et tysk universitet lige herover igennem luften og sætte ham ned uden for døren til pastor Dimmesdales studerekammer! Folk, som var endnu forstandigere, og som vidste, at Himlen fremmer sine formål uden at bryde sig om at frembringe teatereffekt ved at ty til mirakler, var tilbøjelige til at se Forsynets finger i den omstændighed, at Roger Chillingworth var kommet på et så betimeligt tidspunkt.

Denne forestilling fandt yderligere støtte i den store interesse, lægen stadig lagde for dagen over for den unge præst. Han knyttede sig til ham som medlem af hans menighed og søgte at afvinde ham, der af naturen var indesluttet og forbeholden, venskab og fortrolighed. Han udtalte sig med stor bekymring om sin præsts helbredstilstand, men var ivrig efter at få ham til at underkaste sig en kur, og syntes ikke at tvivle om, at den ville føre til et heldigt resultat, hvis den blev anvendt i tide. De ældste, diakonerne, mødrene og de unge, smukke piger i pastor Dimmesdales hjord var lige opsatte på at få ham til at tage imod lægens tilbud og prøve hans kunst, men Dimmesdale afviste blidt deres forestillinger og opfordringer.

"Jeg trænger ikke til medicin," sagde han.

Men hvor kunne den unge præst sige sådan noget, når hans kinder blev blegere og magrere for hver søndag, der gik, og hans stemme mere og mere kom til at skælve, og det nu ikke længere var en bevægelse, han gjorde af og til, men ligefrem var

blevet ham til vane at trykke hånden mod hjertet? Var han træt af sin gerning? Ønskede han at dø? Disse spørgsmål blev højtideligt stillet Dimmesdale af de ældre præster i Boston og af underpræsterne ved hans kirke, der, for at bruge deres eget udtryk, gik ordentligt i rette med ham for den synd, han begik ved at støde den hånd fra sig, som Forsynet så åbenbart rakte ham. Han hørte tavs på dem og lovede omsider at tale med lægen.

"Er det Guds vilje," sagde pastor Dimmesdale, da han i henhold til dette sit løfte spurgte gamle Roger Chillingworth til råds angående sit helbred, "har jeg intet imod, at min sorg og møje, mine synder og genvordigheder snart får ende, og at det jordiske i dem begraves med mig, mens den åndelige del går over med min sjæl i evigheden. Det ville jeg i så fald foretrække, frem for at De skulle prøve Deres kunst på mig."

"Ja," svarede Roger Chillingworth med den ro, der altid prægede hele hans væsen, hvad enten den nu var naturlig eller påtaget, "sådan er en ung præstemand altid tilbøjelig til at tale. Unge mennesker opgiver så let livet, fordi de ikke har slået dybe rødder i det, og fromme mennesker, der vandrer for Guds åsyn her på Jorden, længes herfra for at vandre med ham på det ny Jerusalems gyldne fliser."

"Ak," sagde den unge præst, idet han lagde hånden på hjertet og der gled et smerteligt træk over hans ansigt, "var jeg værdigere til at vandre hisset, kunne jeg med større tilfredshed gøre min gerning her nede."

"Gode mennesker sætter altid sig selv for lavt," sagde lægen.

Således blev den hemmelighedsfulde gamle Roger Chillingworth pastor Dimmesdales lægekyndige rådgiver. Da

det ikke blot var hans sygdom, lægen interesserede sig for, men at han også i høj grad følte sig tiltalt af det indblik, han fik i sin patients karakter og væsen, varede det ikke længe, før disse to mænd, der var af så ulige alder, kom til at tilbringe megen tid i hinandens selskab. For præstens helbreds skyld, og for at lægen kunne samle lægeplanter, gik de lange spadsereture sammen langs strandbredden eller i skoven og talte om allehånde, mens bølgerne hviskende skvulpede op imod land, og vinden højtideligt susede i træernes kroner. Tit gæstede de også hinanden i deres studerekamre. Der var en vis fortryllelse for den unge præst ved sådan at leve sammen med videnskabsmanden, som han erkendte var i besiddelse af en åndsdannelse af ikke ringe omfang og dybde i forbindelse med en tankerigdom og åndelig frihed, som han forgæves ville have søgt hos sine kaldsfæller. Han blev i virkeligheden forbavset, om ikke forfærdet, ved at opdage, hvordan det stod til med lægen i så henseende. Dimmesdale var en virkelig præst, en ægte religiøs personlighed, hvis ærefrygt for, hvad der hørte Guds rige til, var i høj grad udviklet, en mand, som med fuld tillid vandrede ad troens vej og, alt som tiden gik, trådte dybere og dybere spor i den. Han ville i intet samfund være blevet en mand med frit syn på tilværelsen. Det ville altid være vedblevet at være af væsentlig betydning for hans sjælefred at have troens tryk hvilende på sig og at støttes af den samtidig med, at han stængedes inde i dens jernbur. Ikke des mindre følte han det, skønt med en vis gysen, nu og da som en lise at se på tilværelsen gennem en anden ånds glar end dem, han plejede at bruge. Det var, som om der blev lukket et vindue op, hvorigennem der strømmede en friskere luftning ind i det tillukkede og kvalme

studerekammer, hvor hans liv blev slidt op ved lampelys eller dæmpet dagslys i den både i materiel og åndelig henseende mugne luft, der udgik fra bøgerne. Men denne luftning var for frisk og sval, til at det var hyggeligt at indånde den længe, og præsten – og lægen med – trak sig så atter tilbage inden for de grænser, deres kirke opstillede for rettroenhed.

Roger Chillingworth granskede således sin patient omhyggeligt, både som han så ham i hans daglige liv, når han færdedes på de vante veje med tanker, han var fuldt fortrolige med, og når han førtes ind i en anden åndssfære, hvis nyhed kaldte noget nyt frem hos ham. Det lod til, at han anså det for at være af væsentlig betydning for at kunne være denne mand til nytte at lære ham fuldt ud at kende. Legemets sygdom får altid et vist præg af den pågældendes ejendommeligheder i henseende til ånd og hjerte. Hos Arthur Dimmesdale var tanke og fantasi så levende og følelseslivet så stærkt, at der var sandsynlighed for, at hans legemlige svaghed bundede deri. Roger Chillingworth, den dygtige, venlige og venskabeligt sindede læge, søgte derfor at trænge dybt ind i sin patients sjæl, granskede hans grundsætninger, ransagede hans erindringer og prøvede med varsom hånd nøje alt, som den, der søger efter skatte i en mørk hule. Der gives ikke mange hemmeligheder, som kan undgå en gransker, der har lejlighed og dygtighed nok til at anstille en sådan undersøgelse. Den, der har en hemmelighed at bære på, bør særlig undgå sin læges fortrolighed. Hvis denne af naturen er begavet med kløgt og derfor er i besiddelse af noget vist ubestemmeligt – lad os kalde det intuition – hvis han ikke lægger nogen påtrængende egenkærlighed eller andre egenskaber, der gør sig gældende på

en ubehagelig måde, for dagen, hvis han har den medfødte evne til at komme i et så inderligt forhold til sin patient, at denne uden at ane det kommer til at udtale, hvad han bilder sig ind aldrig at have tænkt, hvis sådanne åbenbaringer modtages ganske roligt, ikke så meget med udtalt deltagelse som i tavshed, med et suk, nu og da et ord, der antyder, at vedkommende forstår det hele, hvis disse en fortroligs egenskaber er forbundet med det fortrin, det giver at være læge – så vil der uundgåeligt komme et øjeblik, da patientens sjæl smelter og bliver som en mørk, men gennemsigtig strøm, der bringer alle sine hemmeligheder frem for dagens lys.

Roger Chillingworth var i besiddelse af alle eller de allerfleste af de nævnte egenskaber. Ikke des mindre gik tiden, uden at der kom noget. Der udviklede sig som sagt en slags fortrolighed imellem disse to højt dannede mænd, der havde hele den menneskelige tankes og lærdoms område at mødes på. De drøftede alle emner vedrørende moral og religion, offentlige anliggender og personlige følelser. De talte begge meget om ting, der syntes at have personlig betydning for dem, og dog nåede aldrig den svageste hvisken om en hemmelighed, som lægen var sikker på, der måtte være, over præstens læber. Lægen havde i virkeligheden en mistanke om, at Dimmesdale ikke fuldt ud havde åbenbaret ham sin legemlige svagheds beskaffenhed. Det var en besynderlig forbeholdenhed.

Efter nogen tids forløb fik Dimmesdales venner, efter et vink fra Roger Chillingworth, sat igennem, at de to mænd kom til at bo i hus sammen, for at den omhyggelige og ham så hengivne læge kunne følge enhver bevægelse af ebbe og flod i præstens livsstrøm. Der var stor glæde i byen, da dette i høj grad attråede

mål var blevet nået. Man anså det for det bedste, der på nogen måde kunne times den unge præst til både for hans helbred, når han da ikke, som de, der følte sig berettigede dertil, så tit indtrængende havde opfordret ham til, ville vælge sig en af de mange blomstrende ungmøer, der åndeligt var ham fuldt ud hengivne, og gøre hende til sin hustru. Dette skridt var der imidlertid ingen udsigt til, at Arthur Dimmesdale ville lade sig overtale til. Han afviste alle forslag i så henseende, som om præsteligt cølibat var en af hans trosartikler. Da Dimmesdale således åbenbart efter eget valg havde besluttet sig til altid at æde sit brød ved en andens bord og hele livet igennem at nøjes med at varme sig ved en andens arne, syntes det virkelig, at denne kloge, erfarne, velvillige, gamle læge, der nærede en på en gang faderlig og ærbødig kærlighed til den unge præst, frem for alle andre var den rette mand til stadig at være hos ham.

De to venner opslog deres ny bolig hos en from enke, der indtog en anset plads i samfundet. Hun boede i et hus ganske tæt ved det sted, hvor King's Chapels ærværdige bygning senere er blevet opført. På den ene side af det lå kirkegården, der oprindelig var Isak Johnsons jordlod, og den var jo vel skikket til at vække alvorlige betragtninger, der svarede til deres gerning henholdsvis som præst og læge. Den gode enke anviste med moderlig omsorg Dimmesdale et værelse med sol og tunge vinduesgardiner, så at lyset kunne dæmpes, når det ønskedes. Væggene var behængt med gobeliner, der fremstillede historien om David og Batsheba og om profeten Nathan i farver, der endnu ikke var falmede, men som gjorde den smukke kvinde næsten lige så barsk, som den veråbende seer. Her opstillede den blege præst sin bogsamling med dens mange i pergament

indbundne foliobind af kirkefædrenes skrifter, som de protestantiske gejstlige, selv om de talte nedsættende og hånligt om dem, endnu jævnligt var nødt til selv at gøre brug af. I den anden side af huset indrettede gamle Roger Chillingworth sit studerekammer og laboratorium. En naturforsker i vore dage ville anse det for såre ufuldkomment, men der fandtes dog et destillérapparat og midler til at lave medikamenter og kemikalier, som den kyndige alkymist havde god forstand på at bruge. Sådan indrettede de to lærde mænd sig altså, så godt de kunne, og slog sig så til ro, hver på sine enemærker, men opholdt sig jævnligt sammen, snart i den enes og snart i den andens værelse, og havde således lejlighed til, hvad der ikke var uden interesse for dem, at iagttage hinanden ved deres arbejde.

De af pastor Arthur Dimmesdales venner, der så dybest i tingene, nærede, som allerede anført, den meget fornuftige anskuelse, at Forsynet i kraft af alle de mange bønner, der var rettet til det offentligt, i hjemmene og i lønkammeret, havde gjort alt dette for at gengive den unge præst hans helse. Men, det kan ikke nægtes, en anden del af menigheden i den sidste tid var begyndt at få et andet syn på forholdet imellem Dimmesdale og den hemmelighedsfulde gamle læge. Når en ukyndig hob prøver på at se med sine egne øjne, er den i overordentlig høj grad udsat for at komme til at tage fejl. Når den imidlertid, som den plejer at gøre, bygger sin dom på sit store og varme hjertes indskydelser, er de slutninger, den kommer til, ofte så dybe og urokkelige, at de kommer til at tage sig ud som åbenbarede sandheder. De folk, vi her taler om, kunne ikke anføre nogen kendsgerning eller nogen grund, der var værd at gendrive, som støtte for deres fordom imod Roger

Chillingworth. Der var ganske vist en gammel håndværksmand, som havde været bosiddende borger i London, den gang sir Thomas Overbury blev myrdet for tredive år siden, og som forsikrede, at han havde set lægen under et andet navn, som han nu havde glemt, sammen med doktor Forman, den navnkundige gamle rænkesmed, der var indviklet i den historie. En to-tre personer lod vink falde om, at Chillingworth under sit fangenskab blandt indianerne havde forøget sin dygtighed som læge ved at deltage i de vilde præsters tryllesange – det var jo almindeligt kendt, at de var mægtige troldmænd og ofte udførte tilsyneladende rene mirakelkure ved hjælp af deres dygtighed i den sorte kunst. Såre mange – og af dem var adskillige så nøgterne og praktisk dygtige iagttagere, at der i andre sager måtte tillægges deres mening ikke ringe betydning – påstod, at Roger Chillingworths udseende var undergået en mærkelig forandring, mens han havde opholdt sig der i byen, og især siden han var kommet til at bo sammen med Dimmesdale. I starten havde udtrykket i hans ansigt været roligt, tankefuldt, som man plejer at finde det hos en lærd mand. Nu var der kommet noget stygt og ondt i hans ansigt, som de ikke før havde bemærket, og som blev des mere iøjnefaldende, jo oftere de så på ham. Efter hvad der almindeligt blev sagt, var ilden i hans laboratorium hentet fra Helvede og næredes med brændsel der nede fra, så det var ikke andet, end hvad man måtte vente, at hans ansigt blev sort af røgen.

Kort sagt, det blev en vidt udbredt mening, at pastor Arthur Dimmesdale, som så mange andre særligt hellige personer til enhver tid i kristenheden, hjemsøgtes af Satan selv eller af en af

Satans udsendinge i den gamle Roger Chillingworths skikkelse. Helvedes fyrste havde for en stund fået lov af Forsynet til at trænge sig ind i præstens fortrolighed og lægge anslag op imod hans sjæl. Det indrømmedes, at intet fornuftigt menneske kunne være i tvivl om, hvilken side sejren ville tilfalde. Folk så til med urokkeligt håb om, at præsten ville gå ud af kampen med sejrens glorie om sit hoved, men det var nu alligevel trist at tænke på den måske livsfarlige kamp, han måtte gennemgå, før han bar sejren hjem.

Ak, at dømme efter det mørke og skrækslagne udtryk i dybet af den stakkels præsts øjne, var kampen hård og sejren alt andet end sikker!

10. Lægen og hans patient

Gamle Roger Chillingworth havde alle sine dage haft et roligt temperament, været venlig, skønt ikke synderlig varm i sine følelser, og i alle sine forhold over for verden et ærligt og oprigtigt menneske. Han havde begyndt en undersøgelse, som han troede, med den strenge og retfærdige ærlighed, der sømmer sig for en dommer, som kun attrår at komme efter sandheden, som om spørgsmålet kun drejede sig om et geometrisk problems linjer og figurer og ikke om menneskelige lidenskaber og om uret, der var øvet imod ham selv. Men efterhånden fik en frygtelig trolddomsmagt, en slags vild, om end endnu rolig skæbne, tag i den gamle mand og slap ham aldrig, førend han havde gjort alt, hvad den bød ham gøre. Nu gravede han i den stakkels præsts hjerte som en minearbejder, der søger efter guld, eller rettere sagt som en graver, der ransager en grav, måske for at finde en ædelsten, der var blevet begravet med den døde, men uden synderlig udsigt til at finde andet end død og forkrænkelighed. Ak, hvor ilde stod det ikke til med hans egen sjæl, i fald det var det, han søgte!

Af og til glimtede der et dunkelt og ildevarslende lys i lægens øjne som skæret fra en smelteovn.

"Denne mand," sagde han en gang ved en sådan lejlighed til sig selv, "som de alle sammen mener har sådan et rent sind, og som synes at være helt ånd, har fået en stærkt sanselig natur i arv fra sine forældre. Lad os grave lidt dybere og følge den åre."

Efter længe at have gransket i præstens dunkle sjæl kunne han så pludselig tabe modet, for han havde ikke fundet andet

end højsindet stræben efter at fremme menneskehedens vel, varm kærlighed til næsten, rene følelser og naturlig fromhed, som tankens arbejde yderligere havde styrket – lutter kostelige ting, som for ham måske ikke var mere værd end grus og sten. Men så tog han fat igen på et andet punkt og arbejdede så forsigtigt og havde øjnene så godt med sig som en tyv, der lister sig ind i et værelse, hvor en mand ligger halvsovende eller måske lysvågen, for at stjæle den skat, han vogter som sin øjesten. Til trods for al forsigtighed kunne det hænde, at gulvet nu og da knirkede, at hans skygge røbede for hans offer, at han var der, med andre ord, at Dimmesdale, hvis overspændte nerver tit gav ham et vist klarsyn, fik en ubestemt fornemmelse af, at der nærmede sig noget, som var farligt for hans fred. Men gamle Roger Chillingworth var også klarsynet, og når præsten fæstede sit opskræmte blik på ham, så han altid kun lægen, den kærlige, omhyggelige, deltagende ven, som det aldrig kunne falde ind at trænge sig ind på ham.

Dimmesdale ville måske have fået et klarere syn på denne ven, hvis ikke en vis sygelighed, folk med forpinte hjerter altid lider af, havde gjort ham mistænksom over for alle mennesker. Da han ikke fuldt ud stolede på nogen ven, kunne han ikke tydelig opfatte, at det var fjenden, der kom, da denne virkelig var der. Han blev derfor ved at pleje fortroligt samkvem med ham, modtog dagligt den gamle læge i sit studerekammer eller besøgte ham i hans laboratorium og så, for at adsprede sig, til, når han lavede kraftige lægedrikke af urter og rødder.

En sommerdag sad han, støttende panden imod hånden og med albuen hvilende i karmen af det åbne vindue, der vendte

ud til kirkegården, og talte med Roger Chillingworth, mens den gamle mand undersøgte et knippe grimme planter.

"Hvor har De samlet de urter, kære doktor? De har sådanne mørke, slatne blade," sagde han, idet han skævede til dem – det var blevet en ejendommelighed hos præsten, at han nu sjældent så lige på noget, hverken mennesker eller ting.

"Her nede på kirkegården," svarede lægen, idet han fortsatte sin undersøgelse, "jeg har aldrig set dem før. Jeg fandt dem på en grav uden gravsten eller noget andet mindetegn. Det eneste, der sørgede for at bevare mindet om den døde, var disse grimme urter. De er voksede op af hans hjerte og er måske symbol på en eller anden uhyggelig hemmelighed, som han har taget med sig i graven, og som han havde gjort bedre i at åbenbare, mens han var i live."

"Han ville måske gerne, men kunne ikke," sagde Dimmesdale.

"Hvorfor ikke?" sagde lægen. "Hvorfor ikke, når alle naturens kræfter maner så stærkt, at disse sorte urter er groet af en død mands hjerte som vidnesbyrd om en skjult brøde?"

"Det er kun et af Deres indfald, kære ven," svarede præsten. "Skønner jeg ret, er der ingen anden magt end den guddommelige barmhjertighed, der kan få de hemmeligheder, et menneskehjerte vil have begravet med sig, til at åbenbare sig i ord eller tegn. Det hjerte, der har sådanne hemmeligheder at bære på, vil ikke lade sig dem fravriste, førend den dag kommer, da alt, hvad der er skjult, skal åbenbares. Jeg har heller ikke forstået den hellige skrift således, at det, at syndige tanker og gerninger skal åbenbares hisset, hører med til straffen for dem. Det ville visselig være en meget overfladisk betragtning.

Nej, jeg skulle tage meget fejl, om ikke meningen med, at de skal åbenbares, blot er at forhøje alle de fornuftvæseners åndelige glæde, som på den dag venter løsningen på livets mørke gåde. Kendskab til menneskenes hjerter er en nødvendig forudsætning for fuldt ud at få denne gåde løst. Og jeg tror oven i købet, at de hjerter, der ruger over sådanne sørgelige hemmeligheder som dem, De taler om, på den yderste dag ikke vil krympe sig ved at skulle åbenbare dem, men vil gøre det med ubeskrivelig glæde."

"Hvorfor åbenbarer de dem så ikke hernede?" spurgte Roger Chillingworth, idet han skævede til præsten. "Hvorfor skulle de brødebetyngede ikke jo før jo hellere søge denne ubeskrivelige glæde?"

"De gør det for det meste," sagde præsten, idet han pressede hånden hårdt imod sit bryst, som om han følte et smerteligt stik i det. "Mangen, mangen en stakkels sjæl har betroet sig til mig, ikke blot på dødssengen, men da han stod i sin fulde kraft og havde et vel anset navn. Og hver gang, jeg har modtaget en sådan bekendelse, har jeg set disse syndige medmennesker føle sig usigeligt lettede, som om de endelig en gang trak vejret frit efter længe at have været ved at kvæles. Og hvor skulle det kunne være anderledes? Hvorfor skulle et ulykkeligt menneske, der for eksempel har begået et mord, hellere lade liget ligge begravet i sit eget hjerte end kaste det fra sig?"

"Der findes dog mennesker, som således begraver deres hemmeligheder," sagde lægen roligt.

"Ja, der findes ganske vist sådanne mennesker," svarede Dimmesdale, "men for ikke at tale om andre grunde kan det jo være, at det er selve deres naturs ejendommelighed, der får

dem til at tie. Eller er det utænkeligt, at de, hvor brødefulde de end er, dog endnu er ivrige efter at fremme Guds ære og menneskenes vel og derfor gyser tilbage for at stille deres fule synd til skue for verden? Gør de det, kan de jo nemlig for fremtiden ikke udrette noget godt og få lejlighed til derved at sone noget af det onde, de har gjort. Så går de, til ubeskrivelig pinsel for sig selv, rundt iblandt deres medskabninger, tilsyneladende rene som nyfalden sne, mens deres hjerter er besudlede med synd, som de ikke kan gøre sig fri for."

"Sådanne mennesker bedrager sig selv," sagde Roger Chillingworth med noget stærkere eftertryk end ellers, og idet han gjorde en let bevægelse med pegefingeren, "de er bange for at tage den skam på sig, der med rette tilkommer dem. Deres kærlighed til menneskene, deres iver for at tjene Gud – disse hellige følelser kan måske eller kan måske ikke trives i deres hjerter sammen med det onde, som deres synd har åbnet døren for, og som nødvendigvis må avle ondt. Men søger de at udbrede Guds ære, bør de i alt fald ikke hæve deres urene hænder mod Himlen! Vil de tjene deres medmennesker, bør de gøre det ved at lade samvittighedens magt åbenbare sig, ved at lade sig tvinge af den til bodfærdig selvfornedrelse. Vil De, min kloge og fromme ven, have mig til at tro, at et falsk skin kan være bedre – kan være tjenligere for Guds ære eller menneskenes vel – end Guds egen sandhed? Tro mig, sådanne mennesker bedrager sig selv."

"Måske," sagde den unge præst ligegyldigt, som om han afviste en drøftelse, han fandt ørkesløs eller unyttig.

Han havde virkelig en stor evne til at undgå ethvert emne, der satte hans alt for følsomme og nervøse temperament i

stærk bevægelse, "men nu vil jeg spørge min kyndige læge, om han oprigtig talt tror, at jeg har haft nogen nytte af den kærlige omhu, han har vist mit svage legeme."

Inden Roger Chillingworth kunne svare, hørte de en barnestemmes klare, lystige latter lyde op til dem fra den tilstødende kirkegård. Præsten så uvilkårligt ud af det åbne vindue og fik øje på Hester Prynne og lille Perle, der kom gående ad stien, som førte over kirkegården. Perle så så sød ud, at det var en fornøjelse, men hun havde et af de anfald af uartig lystighed, der syntes at gøre det ganske umuligt for mennesker at have noget at gøre med hende. Uden spor af ærbødighed for det sted, hun befandt sig på, sprang hun fra grav til grav, og da hun kom til en bred, flad, med våbenskjold prydet gravsten, hvorunder der hvilede en afdød hædersmand, måske Isak Johnson selv, begyndte hun at danse på den. Da hendes moder indtrængende pålagde hende at opføre sig mere sømmeligt, holdt lille Perle op og gav sig til at plukke burrer af en høj burreplante, der voksede ved siden af graven. Hun tog en håndfuld af dem og anbragte dem uden om det røde bogstav på moderens bryst. Hester pillede dem ikke af.

Roger Chillingworth var nu også trådt hen til vinduet og smilede barsk.

"Det barn kender hverken til lov eller respekt for noget som helst eller til hensyn til, hvad der er ret eller uret," sagde han, lige så meget til sig selv som til præsten, der sad ved siden af ham. "Jeg så hende forleden dag stænke vand på selve guvernøren ved vandingstruget på torvet. Hvad i Himlens navn er hun for et væsen? Er den djævleunge ond helt igennem? Er

der nogen i verden, hun holder af? Har hun nogen som helst adkomst til at være til?"

"Ingen anden end den, en brudt lov giver," svarede Dimmesdale så roligt, som om han drøftede sagen med sig selv; "om der er noget godt i hende, ved jeg ikke."

Barnet hørte rimeligvis deres stemmer, for hun så op til vinduet med et strålende, men uartigt smil, fuldt af lystighed og forståelse, og kastede en burre op på pastor Dimmesdale. Den pirrelige præst fo'r med nervøs angst tilbage for det lette kastevåben, og da Perle opdagede det, klappede hun i hænderne med den vildeste henrykkelse. Hester Prynne havde også uvilkårligt set op, og disse fire mennesker så nu i tavshed på hinanden, til barnet gav sig til at le højt og råbte:

"Kom, moder, kom, ellers tager den sorte mand dig. Præsten har han allerede fået fat i. Kom, moder, ellers tager han dig! Men lille Perle kan han ikke tage."

Hun trak moderen af sted med sig, hoppende og springende og dansende omkring imellem de dødes gravhøje som et væsen, der ikke havde noget som helst til fælles med et forbigangent og begravet slægtled eller indrømmede, at hun var i slægt med det. Det var, som om hun var blevet skabt fuldstændig på første hånd, af helt ny elementer, og nødvendigvis måtte have ret til at leve sit eget liv og være sin egen lov, så at ingen med føje kunne lægge hende hendes udskejelser til last.

"Den kvinde, der går der," sagde Roger Chillingworth efter en pause, "- man mene så for resten om hendes synd, hvad man vil – har ikke noget, af den skjulte brødes hemmelighedsfuldhed ved sig, som De mener er så tung at bære. Tror De, at Hester

Prynne føler sig mindre elendig, fordi hun bærer det røde bogstav på brystet?"

"Det tror jeg virkelig," svarede præsten, "men stå inde for det kan jeg nu alligevel ikke. Der var et udtryk af smerte i hendes ansigt, som jeg gerne ville have været skånet for at se. Men det synes mig ikke des mindre, at det nødvendigvis må være bedre for et menneske, der lider, at have lov til at vise sin smerte, som denne stakkels kvinde, end at være nødt til at indeslutte den i sit hjerte."

Der blev igen en pause, og lægen tog atter fat på undersøgelsen og ordningen af de planter, han havde samlet.

"De spurgte mig for lidt siden om, hvad jeg mente om Deres helbred," sagde han omsider.

"Ja," svarede præsten, som gerne ville vide besked, "tal rent ud, enten det så går til liv eller død."

"Oprigtig talt," sagde lægen, idet han stadig syslede med sine planter, men samtidig holdt skarpt øje med Dimmesdale, "er det en besynderlig sygelig tilstand, De befinder Dem i, ikke så meget i sig selv, eller som den udvortes giver sig til kende – i alt fald for så vidt jeg har fået besked om symptomerne. Efter nu dagligt at have set til Dem og iagttaget Dem måneder igennem, min kære ven, skulle jeg være tilbøjelig til at anse Dem for måske endog at være meget syg, skønt ikke sygere, end at en kyndig og omhyggelig læge nok kunne gøre sig håb om at få Dem kureret. Men – ja, jeg ved ikke, hvad jeg skal sige – det er en sygdom, jeg synes, jeg kender, men som jeg endnu ikke har rede på."

"De taler i gåder, min lærde ven," sagde præsten, idet han skævede ud af vinduet.

"Nå ja, så vil jeg tale rent ud af posen," fortsatte lægen, "og jeg beder om forladelse – hvis De synes, der er grund til det – fordi jeg er nødt til at tage bladet fra munden. Tillad mig som Deres ven og som Deres læge, der, bortset fra Forsynet, har ansvaret for Deres liv og legemlige velbefindende, at spørge Dem, har De virkelig åbent og fuldt ud gjort mig rede for, hvordan denne sygdom ytrer sig?"

"Hvor kan De spørge om det?" sagde præsten. "Det ville jo ligefrem være narrestreger at kalde en læge og så skjule, hvad der er i vejen."

"Det vil altså sige, at jeg ved fuld besked?" sagde Roger Chillingworth roligt, idet han lod sit blik, der lyste af stærk og koncentreret intelligens, hvile på præstens ansigt. "Vel, men på den anden side ved den, som kun får indblik i det udvortes og fysiske onde, ofte kun halvt besked om den sygdom, han skal kurere. En legemlig sygdom, som vi betragter som noget særligt, som noget, der har sin selvstændige tilværelse, er måske, når alt kommer til alt, kun et symptom på en lidelse på det åndelige område. Jeg beder Dem igen om forladelse, min kære ven, hvis De finder den ringeste antydning af noget stødende i mine ord. Af alle mennesker, jeg har kendt, er De den mand, hvis legeme står i den nøjeste forbindelse med sjælen, hvis redskab det er. Sjæl og legeme har hos Dem indgået den inderligste forening og er så at sige blevet et."

"Så har jeg ikke nødig at spørge mere," sagde præsten, idet han noget hastigt rejste sig fra sin stol. "Jeg antager ikke, De giver Dem af med lægedom for sjælen."

"Som følge deraf," fortsatte Roger Chillingworth i ganske den samme tone, uden at ænse afbrydelsen, men idet han ligeledes

rejste sig og med sin undersætsige, skumle og vanskabte skikkelse stillede sig lige over for den magre, blege præst, "som følge deraf giver en sygdom, et sart sted, om jeg så må sige, i Deres ånd sig umiddelbart et tilsvarende udtryk i Deres legemlige organisme. Hvor kan De så forlange, at Deres læge skal helbrede Deres legemlige onde, når De ikke først åbenbarer ham det sår eller den bekymring, der nager Deres sjæl?"

"Nej! – Ikke dig! – Ikke nogen jordisk læge!" råbte Dimmesdale lidenskabeligt, idet han fæstede sit blik, der var stort og strålende og lyste af en vis vildhed, på gamle Roger Chillingworth. "Ikke dig! Er det sjælesot, jeg lider af, så betror jeg mig til den eneste læge for sjælen. Han kan, om det behager ham, helbrede mig eller dræbe mig. Lad ham gøre med mig, hvad han i sin visdom og retfærdighed finder for godt. Men hvem er du, som blander dig i denne sag og vover at stille dig imellem en, der lider, og hans Gud?"

Han styrtede ud af værelset med vilde fagter.

"Det var meget godt, jeg gjorde det," sagde Roger Chillingworth til sig selv, idet han så efter præsten med et alvorligt smil. "Der er ingenting tabt. Vi skal nok blive gode venner igen. Men se nu blot en gang, hvor lidenskaben kan få tag i det menneske og rive ham med sig, så han kommer helt ud af sig selv. Kan den ene lidenskab gøre det, kan en anden det også. Den fromme pastor Dimmesdale har, henrevet af sit hjertes hede lidenskab, gjort noget galt før i dag."

Det viste sig ikke vanskeligt at få det fortrolige forhold imellem de to mænd genoprettet, så de kom til at stå på samme venskabelige fod som hidtil. Efter at have tilbragt nogle timer i ensomhed kom den unge præst på det rene med, at hans

forstyrrede nervesystem havde henrevet ham til et utilbørligt udbrud af hidsighed, som intet i lægens ord kunne tjene til forsvar eller undskyldning for. Han undrede sig i virkeligheden over den voldsomhed, hvormed han havde stødt denne venlige gamle mand fra sig, da han blot kom med et råd, som det var hans pligt at give, og som præsten selv udtrykkeligt havde søgt. Opfyldt af disse samvittighedsskrupler tøvede han ikke med at gøre de fyldigste undskyldninger og bad indstændigt sin ven om at blive ved at tage sig af ham, for selv om det ikke var lykkedes ham at skaffe ham hans helse igen, havde han efter al sandsynlighed forlænget hans liv. Det gik Roger Chillingworth villigt ind på, og han blev ved at føre tilsyn med præsten. Han gjorde ærligt og oprigtigt sit bedste for at hjælpe ham, men trak sig altid straks tilbage med et hemmelighedsfuldt og forlegent smil, hver gang han havde været inde hos ham for at se til ham i sin egenskab af læge. Dette udtryk i hans ansigt lagde han dølgsmål på, så længe han stod ansigt til ansigt med Dimmesdale, men så snart han var kommet over tærsklen, trådte det stærkt frem.

"Et sjældent tilfælde!" mumlede han. "Jeg må nødvendigvis dybere til bunds i det. Det er en mærkværdig sympati imellem sjæl og legeme! Om så blot for min videnskabs skyld må jeg se at komme til bunds i den sag."

Det hændte ikke længe efter det ovenfor skildrede optrin, at pastor Dimmesdale ved middagstid ganske pludseligt faldt i en dyb søvn, siddende i sin stol med en stor bog med munkeskrift opslået på bordet foran sig. Det må have været et stærkt søvndyssende værk. Præstens dybe søvn var så meget mærkværdigere, som han ellers hørte til dem, hvis søvn plejer at

være så utryg og let at skræmme bort som en lille fugl. Nu var hans ånd imidlertid faldet så fuldstændig til ro, at han ikke rørte sig i sin stol, da gamle Roger Chillingworth trådte ind i hans værelse uden at banke på. Lægen gik lige hen til sin patient, lagde hånden på hans bryst og slog vesten til side, som hidtil altid havde dækket det, også for lægen.

Så fo'r Dimmesdale sammen og rørte sig svagt.

Et øjeblik efter vendte lægen sig om og gik.

Men hvad var det ikke for et vildt glimt af undren, glæde og rædsel, der lyste i hans øjne! Hvad var det ikke for en så at sige spøgelsesagtig henrykkelse, alt for overvældende til, at hans øjne og ansigtstræk fuldt ud kunne udtrykke den, så den brød igennem hele hans grimme skikkelse og endda stormende gav sig luft i de voldsomme fagter, hvormed han strakte armene op imod loftet og stampede i gulvet! Havde nogen set gamle Roger Chillingworth i dette hans henrykkelses øjeblik, ville han ikke have haft nødig at spørge om, hvordan Satan tager sig ud, når en kostelig menneskesjæl går tabt for Himlen og tilfalder hans rige.

Men hvad der gjorde lægens henrykkelse forskellig fra Satans, var det træk af undren, der var i den.

11. Et hjertes indre

Efter det sidst skildrede optrin antog forholdet mellem præsten og lægen, skønt det udadtil vedblev at være som hidtil, i virkeligheden en anden karakter. Roger Chillingworths klare hoved havde nu vejen liggende ganske tydelig for sig. Det var ganske vist ikke just netop den, han havde tænkt sig, han skulle gå. Hvor rolig, stilfærdig og lidenskabsløs han end tog sig ud, var der, er vi bange for, i denne ulykkelige gamle mands hjerte en stille, dyb ondskab, som hidtil havde ligget gemt, men nu var blevet sat i virksomhed, og som drev ham til at ruge over en grundigere hævn, end nogen dødelig endnu havde taget over en fjende. Han ville gøre sig til sin fjendes ven, som fjenden satte al sin lid til, som han betroede al sin angst, sine samvittighedsnag, sin sjælekval, sin ørkesløse anger, de syndige tanker, der atter og atter kom igen, og som han forgæves søgte at jage bort! Al den brødebetyngede sorg, der var skjult for verden, hvis store hjerte ville have ynkedes over den og tilgivet, skulle åbenbares ham, den ubarmhjertige, der ikke kendte til tilgivelse. Hele denne uhyggelige skat skulle tilfalde den mand, som kun derved kunne opnå fuldt ud at blive hævnet.

Præstens sky tilbageholdenhed var imidlertid en streg i regningen med hensyn til denne plan. Roger Chillingworth var dog tilbøjelig til at føle sig næsten lige så tilfreds med det, Forsynet havde sat i stedet for hans sorte plan i den hensigt at bruge hævneren og hans offer til fremme for sine egne formål og måske tilgive, hvor tilgivelse ville være den største straf. Han kunne næsten sige, at der var blevet ham en åbenbaring til del –

det havde kun lidt at sige for ham, om den kom fra Himlen eller et andet sted. Ved hjælp af den syntes for fremtiden forholdet imellem ham og Dimmesdale at måtte arte sig således, at alt, ikke blot i udvortes henseende, men også præstens inderste sjæl kom til at ligge klart for hans øjne, så at han kunne se og forstå hver en rørelse i den. Han blev for fremtiden ikke blot tilskuer ved, hvad der foregik i den stakkels præsts indre verden, men kom til at spille en hovedrolle i den. Han kunne spille på ham efter behag som på et instrument. Skulle han få ham til at fare sammen i dødsens angst? Offeret lå stadig på pinebænken, det gjaldt blot om at kende fjederen, der satte maskineriet i gang, og lægen kendte den. Skulle han forfærde ham ved pludselig at jage ham skræk i blodet? Han behøvede blot som en troldmand at svinge sin stav, og straks ville der rejse sig et gyseligt spøgelse – tusinder af spøgelser i mangehånde skikkelser, som døden, som forsmædelig skændsel, og alle ville de flokkes om præsten og pege med deres fingre på hans bryst.

Alt dette blev gjort med en så fuldkommen behændighed, at præsten, skønt han stadig havde en dunkel fornemmelse af, at der var noget ondt, som lurede på ham, aldrig kunne komme på det rene med, hvad det i virkeligheden var. Han så ganske vist med tvivl og angst – stundom endda med rædsel og bittert had på den gamle læges vanskabte skikkelse. Hans fagter, hans gang, hans grå skæg, hans ringeste og ligegyldigste bevægelser, selve snittet på hans klæder blev præsten modbydelige – et sikkert vidnesbyrd om, at der var en dybere antipati imod ham i hans hjerte, end han ville tilstå for sig selv. Da det ikke var ham muligt at finde nogen grund for den mistro og afsky, lægen indgød ham, skrev Dimmesdale, som mærkede, hvordan giften

fra et sygt punkt angreb hele hans hjerte, al sin uvilje imod ham på den konto, satte sig for at modarbejde den følelse af ubehag, der var kommet op i ham over for Roger Chillingworth, og søgte at udrydde den i stedet for at give agt på den lære, han burde have draget deraf. Da han ikke var mand for at få bugt med den, blev han alligevel principmæssigt ved som hidtil at omgås fortroligt med den gamle mand og gav ham således stadig lejlighed til at forfølge den plan, han – stakkels, ulykkelige menneske, som han var, endnu mere beklagelsesværdig end hans offer – havde sat alt ind på.

Mens Dimmesdale således led af legemlig sygdom, martredes af tung sjælesorg og var prisgivet til sin værste dødsfjendes rænker, havde han i sin præstegerning vundet et glimrende ry. Han havde i virkeligheden for en stor del vundet det i kraft af sine sorger. Hans åndsevner, hans moralske sans, hans evne til at føle og vække sindsbevægelse blev holdt i en tilstand af overnaturlig virksomhed som følge af den angst og bekymring, der dagligt martrede ham. Skønt hans ry endnu stadig var i stigen, overstrålede det allerede hans kaldsfællers mere stilfærdige anseelse, selv om flere af dem var fremragende mænd. Der var lærde iblandt dem, som havde anvendt flere år, end Dimmesdale havde levet, på at tilegne sig en for de fleste andre ufattelig teologisk kundskab, og som derfor var langt grundigere hjemme i den slags solide og kostelige materier end deres unge broder. Der var også mænd, hvis åndelige bygning var langt kraftigere end hans, og som havde fået langt mere på deres part af den spidsfindige og jernhårde forstand, som når den tilsættes et passende kvantum lærdom, giver en slags højst respektable, myndige, men alt andet end elskværdige teologer.

Så var der også andre, sande hellige fædre, som havde udviklet deres evner ved at slide sig igennem deres bøger og ved tålmodigt tankearbejde, og som derfor havde fået noget æterisk over sig som følge af deres samkvem med den højere og bedre verden, som deres renlivethed havde åbnet disse hellige mænd adgang til, endnu inden de havde rystet Jordens støv af sig. Det eneste, der manglede dem, var den åndens gave, der dalede ned over de udkårne disciple på pinsedag i form af ildtunger, som, så vidt jeg skønner, ikke så meget var et symbol på evnen til at tale i fremmede tungemål, som til at tale til hele menneskeheden på hjertets simple sprog. Disse fædre, som ellers var så apostoliske, savnede Himlens sidste og sjældneste stadfæstelse af deres kald, ildtungen. De ville forgæves have søgt – hvis det nogen sinde var faldet dem ind at søge – at udtrykke de højeste sandheder ved hjælp af jævne, let forståelige ord og billeder. Deres stemmer var meget utydelige og kom langt borte fra, fra de højere regioner, hvor de plejede at opholde sig.

Det er ikke usandsynligt, at Dimmesdale i kraft af mange træk i sin karakter af naturen hørte til den slags mennesker. Han ville have arbejdet sig op til troens og hellighedens høje tinder, hvis han ikke var blevet forhindret af den byrde af brøde eller angst, hvad det nu var, det var blevet hans lod at slæbe på. Den holdt ham nede i niveau med de laveste, ham, manden med de himmelstræbende egenskaber, og hvis røst englene ellers ville have lyttet til og besvaret. Men just denne byrde var det, der gav ham sympati for sine syndige medmennesker, så at hans hjerte skælvede i samstemning med deres, optog deres smerte i sig og meddelte sin egen smerte til tusinder af andre

hjerter i strømme af tungsindig, indtrængende veltalenhed – som oftest indtrængende, men stundom frygtelig! Folk forstod ikke den magt, der således henrev dem. De holdt den unge præst for et vidunder af hellighed, de anså ham for et Himlens talerør, hvorigennem visdommens, formaningens og kærlighedens bud forkyndtes dem. I deres øjne var selve jorden, han trådte på, hellig. Ungmøerne i hans menighed blev blege af en lidenskab, der var i den grad gennemsyret af religiøs følelse, at de indbildte sig, at den udelukkende var af religiøs natur, og åbenlyst mødte frem ved alteret med den som det kosteligste offer, de havde at bringe. De bedagede medlemmer af hans menighed, som så, hvor svagt Dimmesdales helbred var, mens de selv bar deres legemlige skrøbeligheder med så megen sejhed, troede, at han ville fare heden før de, og pålagde deres børn at sørge for, at de blev jordet så nær som muligt ved deres unge præsts hellige grav. Og alt imens spurgte stakkels Dimmesdale, når han tænkte på sin grav, måske sig selv, om der nogen sinde ville komme til at gro græs på et sted, hvor så ussel en skabning var jordet.

Det er ikke til at beskrive, i hvor høj grad den ærefrygt, han offentligt var genstand for, pinte ham. Han følte af naturen drift til at tilbede sandheden og betragte alt, hvad der ikke væsentligt levede og rørte sig i Gud, som tomme skygger og ganske betydningsløse ting, der savnede alt værd. Og hvad var han så selv? Var der noget i ham, som duede, eller var han den tommeste af alle skygger? Han længtes efter med høj og lydelig røst fra sin egen prædikestol at fortælle folk, hvad han var.

"Jeg, som I ser iført det sorte præsteskrud – jeg, som stiger op på den hellige prædikestol og vender mit blege åsyn mod

Himlen, idet jeg for at varetage Jeres tarv plejer samkvem med den alvidende Gud – jeg, hvis daglige liv I anser for helligt som Enochs – jeg, af hvis fodspor her på Jorden I synes der står lys, som skal vise de pilgrimme, der kommer efter mig, vej til salighed – jeg, der i dåben har lagt min hånd på Jeres børns hoveder – jeg, der har læst afskedsbønnen for Jeres døende venner og frænder, for hvem mit amen lød, som om det kom fra en verden, de allerede havde forladt – jeg, Jeres præst, som I ærer og stoler på, er fuld af løgn og besmittelse."

Mere end en gang havde Dimmesdale betrådt prædikestolen med det forsæt, at han ikke ville stige ned af den igen, førend han havde udtalt sig som ovenfor anført. Mere end en gang havde han klaret sin røst og trukket vejret dybt for at åbenbare den hemmelighed, der formørkede og tyngede hans sjæl. Mere end en gang – ja hundreder af gange – havde han virkelig talt! Talt! Men hvordan? Han havde fortalt sine tilhørere, at han var et usselt og syndigt menneske, uslere og ringere end den ringeste, en vederstyggelighed, og at det var et under, at den Almægtiges vredesflammer ikke fortærede hans usle legeme for deres øjne. Kunne det siges tydeligere? Måtte hans tilhørere ikke, drevet af en uimodståelig magt, fare op fra deres stole og rive ham ned fra prædikestolen, som han vanhelligede? Nej, det var så langt fra! De hørte det allesammen og ærede og agtede ham blot så meget mere for det. De anede ikke, hvilken dødssvanger hensigt der lå bag ved disse selvfordømmende ord. "Den fromme unge mand!" sagde de til hinanden. "Han er en helgen her på Jorden! Ak, når han finder så megen syndighed i sin rene sjæl, hvilket frygteligt syn ville han da ikke få at se, i fald han kunne skue ind i din eller min!" Præsten

vidste i sit snu, men angerfulde hykleri godt, hvilket lys man ville se hans ubestemte skriftemål i. Han havde søgt at bedrage sig selv ved at bekende, at han havde en brødebetynget samvittighed, men havde kun gjort sig skyldig i en synd til, som han med skam måtte erkende for sig selv, og havde ikke et øjeblik opnået at narre sig selv. Han havde sagt den rene sandhed og forvandlet den til den sorteste løgn. Og dog elskede han i kraft af sin natur sandheden og hadede løgnen som få. Derfor hadede han mere end noget som helst andet i verden sig selv.

Hans indre uro drev ham ind på bodsøvelser, der mere hørte hjemme i den gamle romerkirke end i det trossamfund, han var født og opvokset i. I hans lønkammer fandtes der under lås og lukke en blodig svøbe! Ofte havde denne protestantiske og puritanske præst pisket sine skuldre med den, mens han samtidig lo bittert ad sig selv, hvilket så igen fik ham til at piske sig så meget ubarmhjertigere. Han fastede også jævnligt, som så mange andre fromme puritanere har haft for skik – dog ikke som de for at rense legemet og gøre det til et tjenligere medium for himmelsk oplysning, men som en bodsøvelse, han først holdt op med, når hans knæ rystede under ham. Han vågede også nat efter nat, stundom fuldstændig i mørke, stundom ved en døsig lampe og stundom stirrende på sit eget ansigt i et spejl, som han belyste så stærkt, han på nogen måde kunne. Altid var han optaget af at stirre ind i sit eget indre, skønt det kun pinte ham og ikke kunne rense ham. Under disse mange timers nattevågen svimlede det ofte for ham, og han fik syner, som snart viste sig utydeligt i et svagt lys, der udgik fra dem selv, snart trådte skarpere frem lige ved siden af ham i spejlet.

Snart var det en flok djævleskikkelser, der grinede og spottede ad den blege præst og vinkede til ham, at han skulle følge med dem, snart en skare lysende engle, der hævede sig tungt imod himlen, som om de var tyngede af sorg, men blev lettere og lettere, jo højere de nåede. Så kom hans døde ungdomsvenner og hans hvidskæggede fader, der rynkede panden ad ham, og hans moder, der vendte sit ansigt bort, idet hun gik ham forbi, skønt man skulle have troet, at en moders genfærd måtte have sendt sin søn et medlidende blik. Og så gled Hester Prynne igennem værelset med lille Perle ved hånden, og barnet i den røde kjole pegede først på det røde bogstav på Hesters bryst og så på præstens bryst.

Intet af disse syner antog helt virkelighedens præg for ham. Til enhver tid kunne han ved en viljesanspændelse se igennem deres tågeskikkelser og forvisse sig om, at de ikke var håndgribelig virkelighed som det udskårne egetræsbord eller den tykke, i læder indbundne og med messingspænder forsynede bibel. Men i en forstand var de ikke des mindre for den stakkels præst det virkeligste af alt, hvad han færdedes imellem. Det er den forfærdelige ulykke, der følger med et liv så falsk som hans, at det gør det af med virkelighedsfølelsen over for alt, hvad der efter Himlens bestemmelse skulle tjene ånden til glæde og næring. For det menneske, der lever i løgn, bliver hele tilværelsen til løgn – han kan ikke få tag i den – den bliver til intet imellem hænderne på ham. Og han selv bliver, for så vidt han viser sig i et falsk lys, en skygge eller ophører i virkeligheden at være til. Den eneste sandhed, der vedblivende gav Dimmesdale en virkelig eksistens på jorden, var den angst, han bar på i sin sjæls inderste, og som satte sit usvigelige præg i

hans ydre. Havde han kunnet tage sig sammen til at smile og bære et muntert ansigt til skue, ville den Dimmesdale, vi kender, slet ikke længere have været til.

I en af disse frygtelige nætter, som vi har givet en svag antydning af, men som vi ikke yderligere har villet udmale, fo'r præsten op af sin stol. En ny tanke var dukket op i ham. Den gav ham måske et øjebliks fred. Han iførte sig sin præstedragt så omhyggeligt, som om han skulle holde gudstjeneste, listede sig sagte ned ad trapperne, lukkede døren op og gik ud.

12. Præstens nattevagt

Han gik som i drømme og var måske virkelig under indflydelse af en slags somnambulisme, til han nåede hen til det sted, hvor Hester Prynne i sin tid havde gennemlevet sin offentlige forsmædelses første timer. Stilladset stod endnu under rådhusets balkon, sort og medtaget af regn og solskin i syv lange år, slidt af de mange synderes fødder, der i den tid havde betrådt det. Præsten steg op ad trinene.

Det var en mørk nat først i maj. Hele himlen, fra zenith til horisonten, var overtrukket med et tæt skydække. Havde den samme folkemængde, som havde været vidne til, at Hester Prynne led sin straf, nu været til stede, ville den ikke have skelnet noget ansigt, knap nok omridsene af en menneskelig skikkelse oppe på stilladset i det grå mørke, der nu ved midnatstid rugede over det. Men hele byen sov, der var ingen fare for at blive opdaget. Præsten kunne, om han så ville, stå der, til morgenrøden brød frem i øst, uden at være udsat for anden overlast, end at den kolde og fugtige natteluft ville gennemisne hans legeme, stivne hans lemmer og skaffe ham en snue og hoste på halsen til sorg for hans tilhørere ved morgendagens prædiken. Intet øje kunne se ham undtagen det stadig vågne, der havde set ham svinge den blodige svøbe i sit lønkammer. Hvorfor var han da kommet her? Var det hele kun et vrængbillede af bodfærdighed? Ja, ganske vist et vrængbillede, men det var hans sjæl, der drev gæk med sig selv i det! Et vrængbillede, som englene rødmede og græd over, mens djævlene frydede sig og hånlo. Han var blevet drevet derhen af

de samvittighedsnag, der fulgte ham i hælene, hvorhen han så gik, og som var så nøje sammenknyttede med den fejhed, der ufravigelig slog sin skælvende klo i ham og gennede ham tilbage, når hans anger havde drevet ham lige til randen af en afgørelse. Stakkels, ulykkelige mand! Hvad ret havde en svaghed som hans til at tage en brødes byrde på sig? Det ligger kun for folk med jernnerver, for mennesker, som kan træffe deres valg og enten bære byrden eller, hvis den bliver dem for tung, opbyde al deres kraft og kaste den af sig. Denne svage og afmægtige ånd kunne hverken gøre det ene eller det andet og prøvede dog stadig på det, så at det filtrede sig sammen for ham til en uløselig knude af brøde, der bød Himlen trods, og anger, der intet førte til.

Mens han sådan stod på stilladset og bar sin ørkesløse bodfærdighed til skue, blev han grebet af rædsel, som om hele universet stirrede på et rødt tegn på hans nøgne bryst lige over hjertet. På dette sted følte han i virkeligheden – og havde længe følt – en pine som af en gnavende gifttand. Uden hverken at ville det eller at kunne lade det være udstødte han et højt skrig, et skrig, der skingrede igennem natten, kastedes tilbage fra det ene hus til det andet og gav genlyd imellem højderne i baggrunden, som om en flok djævle, der havde opdaget, hvor megen fortvivlelse og rædsel der var i det, morede sig med at kaste det frem og tilbage imellem sig som en bold.

"Det er gjort!" mumlede præsten, idet han skjulte sit ansigt med hænderne. "Hele byen vil vågne og styrte her hen og finde mig her."

Men det skete ikke. Skriget havde måske lydt langt stærkere for hans opskræmte øren end i virkeligheden. Byen vågnede

ikke, eller hvis den gjorde det, troede de søvnige mennesker, at skriget var noget, de havde hørt i en skrækkelig drøm, eller at det hidrørte fra heksene, som man i de tider jævnligt hørte skrige op, når de red igennem luften i følge med Satan. Da præsten skønnede, at der ingen kom, tog han atter hånden fra øjnene og så sig om. I et vindue i guvernør Bellinghams hus, der lå et stykke derfra, fik han øje på den gamle herre med en lampe i hånden, en hvid nathue på hovedet og indhyllet i en lang hvid slåbrok. Han så ud som et spøgelse, der i utide var blevet kaldt op af graven. Skriget havde åbenbart forskrækket ham. I et andet vindue i samme hus viste hans søster, den gamle madam Hibbins, sig også med en lampe i hånden, som til trods for afstanden tydeligt åbenbarede det sure og misfornøjede udtryk i hendes ansigt. Hun stak hovedet ud af vinduet og stirrede ivrigt op i luften. Der er ikke skygge af tvivl om, at denne ærværdige heks havde hørt Dimmesdales skrig og opfattet det og dets mangfoldige genlyd som skrig af djævlene og heksene, som Gud og hvermand vidste, hun plejede at ride til skovs med.

Da den gamle dame opdagede skæret fra guvernør Bellinghams lampe, skyndte hun sig at slukke sin egen og forsvandt. Måske fo'r hun op imellem skyerne. Præsten så ikke noget til, hvad hun tog sig for. Guvernøren trak sig kort efter tilbage fra vinduet efter forsigtigt at have stirret ud i mørket, hvor han imidlertid ikke kunne se en hånd for sig.

Præsten blev forholdsvis rolig. Han fik imidlertid snart øje på et lille blinkende lys, som først viste sig langt borte, men efterhånden kom nærmere op ad gaden. Det kastede snart sit skær på en dørstolpe eller på en havelåge, snart på et

gittervindues ruder eller på en pumpe, hvis trug var fuldt af vand, snart på en buet egetræsdør med jerndørhammer og et klodset dørtrin. Dimmesdale lagde mærke til alle disse enkeltheder, til trods for, at han følte sig fuldt og fast overbevist om, at dommen over hans tilværelse listede sig frem imod ham i de skridt, han nu hørte, og at skæret fra lygten om få øjeblikke ville falde over ham og åbenbare hans længe dulgte hemmelighed. Da lyset kom nærmere, så han sin kollega og højt skattede ven, Hans Velærværdighed pastor Wilson, der, som Dimmesdale formodede, havde været henne at berette en døende.

Den gode gamle præst kom virkelig fra guvernør Winthrops dødsleje. Guvernøren var lige død, og nu var den gode pastor Wilson på vejen til sit hjem med en lygte til at lyse for sin fod. Der stod en lyskreds om ham som om helgenerne i gamle dage, en lysende glorie midt i syndens mørke nat, som om den afdøde guvernør havde testamenteret ham sin hæder, eller som om han havde fået et skær af den himmelske stads herlighed over sig, mens han beredte den sejrrige pilgrim til at gå ind ad dens porte. Lygteskinnet vakte disse forestillinger hos Dimmesdale. Han smilede, ja næsten lo ad dem og spekulerede så på, om han var ved at blive gal.

Da pastor Wilson kom forbi stilladset, idet han med den ene hånd trak kappen tæt sammen om sig og med den anden holdt lygten op foran sit bryst, kunne Dimmesdale næsten ikke dy sig for at tale til ham.

"God aften, Deres Velærværdighed! Kom her op og lad os tilbringe en fornøjelig times tid sammen!"

Du gode Gud! Havde han sagt det? Et øjeblik troede han, at disse ord virkelig var kommet over hans læber, men han havde kun udtalt dem i sin fantasi. Hans Velærværdighed blev ved at gå langsomt fremad, idet han omhyggeligt holdt øje med den sølede gade og ikke en eneste gang vendte hovedet om imod stilladset. Da det flakkende lygteskin var helt forsvundet, skønnede Dimmesdale af den svaghed, der kom over ham, at de sidste få øjeblikke havde fyldt ham med en skrækkelig angst, skønt han ikke kunne frigøre sig for en uvilkårlig tilbøjelighed til at søge lindring i en slags skummel lystighed.

Kort efter sneg der sig en lignende græsselig humoristisk følelse ind imellem de alvorlige syner, hans fantasi tumlede med. Han følte sine lemmer stivne som følge af den uvante nattekulde og tvivlede om, at han ville være i stand til at stige ned fra stilladset. Når dagen brød frem, ville man finde ham der. Når folk i nabolaget begyndte at komme på benene, ville den, der stod først op og kom ud i tusmørket, se en skikkelse, der tegnede sig med ubestemte omrids oppe ved skampælen. Halv forrykt af skræk og nysgerrighed ville han så gå fra dør til dør og banke folk op, for at de skulle komme ud og se dette genfærd af en eller anden afdød misdæder, som han jo måtte tro, det var. Der ville blive et uhyggeligt røre i alle husene, og mens dagslyset tog mere og mere til, ville gamle patriarker stå op i huj og hast og trække i slåbrokkerne, mens konerne ikke engang gav sig tid til at tage deres nattrøjer af. Alle disse pæne folk, som aldrig før havde vist sig med så meget som et hår på deres hoveder i uorden, ville styrte ud på gaden så forstyrrede at se til, som om maren red dem. Gamle guvernør Bellingham ville komme styrtende ud med halskraven fra kong Jacobs tid

siddende på skævs, og madam Hibbins ville møde op med blade og kviste fra skoven hængende i sine klæder og se endnu mere sur ud end ellers, fordi hun ikke havde fået sig en lur efter sin natlige ridetur. Og den gode pastor Wilson ville også komme, skønt han havde tilbragt den halve nat ved et dødsleje og ikke holdt af at blive revet så tidligt ud af sine drømme om de salige helgener. Og byens ældste og underpræsterne ved Dimmesdales kirke ville komme, og alle de ungmøer, som tilbad deres unge præst og havde rejst ham et alter i deres rene hjerter, og de ville have så travlt og være så forstyrrede, at de knap ville give sig tid til at dække over deres hvide barme. Kort sagt, alle mennesker ville tumle ud af deres huse og stirre op på stilladset med forbavsede og rædselsslagne blikke. Og hvem ville de så se stå deroppe, hvor Hester Prynne havde stået, belyst af morgensolens røde skin? Hvem andre end Hans Velærværdighed pastor Arthur Dimmesdale, halvt død af kulde og overvældet af skam!

Revet med af den rædsomme lystighed, der var over dette syn, han sådan udmalede sig, brast præsten, uden at han vidste af det, og til sin egen store forskrækkelse i en skingrende latter. Den besvaredes straks af en lys, klingende barnelatter, på hvilken han med skælvende hjerte – men om det var af smerte eller glæde, hans hjerte skælvede, vidste han ikke – kendte lille Perle.

"Perle! Lille Perle!" råbte han efter et øjebliks tavshed, og derpå dæmpede han stemmen og sagde: "Hester! Hester Prynne! Er du her?"

"Ja, det er mig," svarede hun i en overrasket tone, og præsten hørte hendes skridt nærme sig, "det er mig og lille Perle."

"Hvor kommer du fra, Hester?" spurgte præsten, "hvad fører dig herhen?"

"Jeg har våget ved en dødsseng," svarede Hester Prynne, "ved guvernør Winthrops dødsseng, og taget mål af ham til en ligskjorte, og nu er jeg på vej hjem."

"Kom her op, Hester, og lille Perle med," sagde Dimmesdale. "I har begge to været her før, men da var jeg ikke med. Kom her op igen, så vil vi stå her sammen alle tre."

Hun steg tavs op ad trinene og stillede sig på stilladset med lille Perle i hånden. Præsten famlede efter barnets anden hånd og greb den. I samme nu, han gjorde det, strømmede der med vældig magt som et nyt liv, et andet liv end hans eget, igennem ham, gød sig ud i hans hjerte og fo'r igennem alle hans årer, som om moderen og barnet meddelte hans halvt sløvede nervesystem deres livsvarme. De dannede så at sige en elektrisk kæde.

"Præst!" hviskede lille Perle.

"Hvad vil du sige, barn?" spurgte Dimmesdale.

"Vil du blive stående her med moder og mig til i morgen middag?" spurgte Perle.

"Nej, lille Perle," svarede præsten, for sammen med den ny kraft, der i øjeblikket fødtes i ham, var også rædslen for at stille sig offentligt til skue, der så længe havde været hans livs kval, atter kommet over ham, og han gøs allerede ved tanken om at ses sammen med moderen og barnet, skønt han samtidig følte en sælsom glæde derved. "Nej, mit barn. En anden dag vil jeg stå her med din moder og dig, men ikke i morgen."

Perle lo og søgte at trække sin hånd til sig, men præsten holdt fast på den.

"Et øjeblik endnu, mit barn," sagde han.

"Ja, men vil du så love at tage mig og moder i hånden i morgen ved middagstid?" sagde Perle.

"Ikke i morgen, Perle," sagde præsten, "men en anden gang."

"Hvornår da?" blev barnet ved.

"På dommens store dag," hviskede præsten – og sært nok, følelsen af, at det var hans kald at forkynde sandheden, lagde ham uvilkårlig dette svar på læberne, "for Guds domstol må din moder og du og jeg stå sammen. Men denne verdens lys skal ikke se os sammen."

Perle lo igen.

Men inden Dimmesdale havde talt ud, glimtede der vidt og bredt et lysskær over den overtrukne himmel. Det hidrørte uden tvivl fra et af de meteorer, man så tit om natten kan se flamme op i atmosfæren. Dets lys var så mægtigt, at det fuldstændig oplyste det tætte skylag imellem himlen og jorden. Den store hvælving blev så lys som kuplen på en umådelig stor lampe. Gaden lå så tydelig for dem, som om det var ved middagstid, men der var også den uhygge over den, som der altid er over, hvad man kender ud og ind, når det fremtræder i et lys, man ikke er vant til at se det i. Træhusene med deres fremspringende stokværk og sære gavle, dørtrinene og tærsklerne, som græsset begyndte at pippe op af, småhaverne, der var sorte, fordi de lige var blevet gravet igennem, kørebanen, som kun var lidet slidt, og som selv på torvet var kantet med grønt på begge sider – alt trådte tydeligt frem, men tog sig så sælsomt ud, som om alting i verden havde fået en anden betydning end før. Og der stod præsten med hånden på hjertet, og Hester Prynne med det baldyrede bogstav glimtende

på brystet, og lille Perle, selv et symbol og bindeleddet imellem disse to. De stod der i dette sælsomme og højtidelige lys, med en fornemmelse af, at i det skulle alle hemmeligheder åbenbares, og at nu gryede den dag, der skal forene alle dem, der hører hinanden til.

Der var trolddom i lille Perles øjne, og da hun så op på præsten, lyste hendes ansigt af det sære smil, der tit gav hende sådan et nisseagtigt udtryk. Hun tog sin hånd ud af Dimmesdales og pegede ned på gaden. Men han foldede hænderne over sit bryst og så op imod himlen.

Intet var mere almindeligt i de tider end at tyde alle luftsyn og andre naturbegivenheder, der ikke indtraf så regelmæssigt som sol og månes opgang og nedgang, som åbenbaringer fra en overnaturlig verden. Et skinnende spyd, et flammende sværd, en bue og et pilekogger, der ved midnatstid viste sig på himlen, varslede således krig med indianerne. Pest var vitterligt blevet varslet af en regn af rød ild. Vi tvivler om, at der fra New Englands første bebyggelse lige ned til revolutionstiden nogen sinde er indtruffet nogen glædelig eller sørgelig begivenhed af betydning, som ikke et eller andet natursyn i forvejen har varslet. Ikke sjældent havde mange set det, men oftere hvilede dets troværdighed dog på et eller andet enligt øjenvidnes pålidelighed, og han så jo vidunderet igennem sin fantasis farvede forstørrelsesglas og udmalede sig det så i bestemtere former, når han tænkte på og fortalte, hvad han havde set. Det var i sandhed en imponerende tanke, at nationers skæbne åbenbaredes i disse ærefrygtindgydende hieroglyffer på himmelhvælvingen. Ingen mente, at den tavle var for stor til Forsynet, når det gjaldt om at skrive et folks dom. Det var en

yndlingstro hos vore forfædre, og de fandt i den et vidnesbyrd om, at deres unge samfund stod under Himlens særlige varetægt. Men hvad skal vi sige, når den enkelte fandt en åbenbaring, der gjaldt ham alene, skrevet på denne store tavle? Det kunne da kun være et symptom på en høj grad af åndelig forstyrrelse, når et menneske, som langvarig, stærk og hemmelig lidelse havde hildet i sygelig selvbetragtning, nåede så vidt i følelse af sit eget jegs betydning, at han lod det omspænde hele naturen, så at selve himmelhvælvingen ikke syntes ham for stor til at skrive hans skæbne og hans sjæls historie på!

Vi skriver det derfor udelukkende på den sygdoms regning, der hærgede præstens sjæl og hjerte, at han, da han vendte sit blik op imod himlen, så et uhyre stort bogstav – bogstavet A – skrevet med træk af mørkt rødt lys. Der er vel næppe tvivl om, at meteoren i det øjeblik har skinnet med et dunkelt lys igennem et slør af skyer, men den form, det antog for hans brødebetyngede fantasi, har selvfølgelig i og for sig ikke været anderledes, end at en anden synder kunne have fået et helt andet symbol ud af det.

Der var en særlig omstændighed, som var i høj grad betegnende for Dimmesdales tilstand i dette øjeblik. Alt imens han stirrede op på himlen, var han fuldkommen på det rene med, at lille Perle pegede på gamle Roger Chillingworth, der stod et lille stykke fra stilladset. Præsten syntes at se ham med det samme blik, hvormed han så det vidunderlige bogstav. Lyset fra meteoren gav lægens ansigt som alt andet et helt nyt udtryk, eller måske han i dette øjeblik ikke som altid ellers passede på at skjule den ondskab, hvormed han stirrede på sit

offer. Når meteoren oplyste himmel og jord på en sådan måde, at det manede dommens dag frem for Hester Prynne og præsten, kunne Roger Chillingworth visselig godt tage sig ud for dem som den skinbarlige Satan, der med et skulende smil krævede, hvad der tilkom ham. Så stærkt var dette udtryk, eller så stærkt var præstens indtryk af det, at det syntes at blive stående på den mørke himmel, efter at meteoren var forsvundet, og gaden og alt andet atter pludselig lå indhyllet i dybt mørke.

"Hvem er den mand, Hester?" gispede Dimmesdale overvældet af rædsel, "jeg gyser for ham! Kender du det menneske? Jeg hader ham, Hester!"

Hun mindedes sin ed og tav.

"Jeg siger dig, min sjæl gyser for ham!" mumlede præsten igen. "Hvem er han? Hvem er han? Kan du ikke gøre noget for mig? Jeg har en ubeskrivelig rædsel for det menneske."

"Jeg kan sige dig, hvem han er, præst," sagde lille Perle.

"Så skynd dig, barn," sagde præsten, idet han bøjede sit øre tæt ned til hendes mund, "skynd dig – og hvisk så sagte, du kan."

Perle hviskede ham noget i øret. Det lød ganske vist som menneskelig tale, men var i virkeligheden kun et uforståeligt kragemål, som børn morer sig med at tale indbyrdes. Indeholdt det nogen oplysning om gamle Roger Chillingworth, blev den under alle omstændigheder givet i et tungemål, som den lærde præst ikke forstod, og forøgede blot den forvirring, hans sjæl var i. Nissebarnet lo højt.

"Gør du nar af mig?" sagde præsten.

"Du var ikke modig! – Du var ikke sand!" svarede barnet. "Du ville ikke love at tage mig og moder i hånden i morgen ved middagstid."

"Højstærede herre," sagde lægen, der nu var trådt helt hen ved foden af stilladset, "kan det virkelig være Dem, fromme hr. Dimmesdale? Nå ja, vi lærde folk, der altid har vore hoveder i bøgerne, trænger til, at man passer godt på os. Vi drømmer, mens vi våger, og går i søvne, når vi sover. Kom, højstærede herre og gode ven, kom og lad mig følge Dem hjem."

"Hvorfra vidste du, at jeg var her?" spurgte præsten angst.

"Oprigtig talt," svarede Roger Chillingworth, "vidste jeg det slet ikke. Jeg havde tilbragt største delen af natten ved Hans Velbårenhed guvernør Winthrops dødsseng, hvor jeg efter fattig evne gjorde mit bedste for at skaffe ham ro. Da han var vandret heden til en bedre verden, gav jeg mig på hjemvejen, og så viste dette mærkværdige lys sig på himlen. Følg nu med mig, Deres Velærværdighed, det beder jeg Dem indstændigt om, ellers vil De næppe være i stand til at holde gudstjeneste i morgen. Ak ja, der kan man se, hvor de bøger kan gøre folk forstyrrede i hovedet – ak ja, de bøger, de bøger! De skulle studere noget mindre, kære herre, og tage Dem nogen adspredelse, ellers får disse nattegriller magt over Dem."

"Jeg følger hjem med Dem," sagde Dimmesdale.

Med en isnende håbløshed som en, der vågner fuldstændig udmattet op af en styg drøm, gav han efter for lægen og lod sig føre bort af ham.

Dagen efter – det var søndag – holdt han imidlertid en prædiken, som folk syntes var den kosteligste og mægtigste, de endnu havde hørt, helt fuld af himmelsk kraft. Der siges, at

adskillige sjæle blev vundet for sandheden ved denne prædiken og i deres stille sind lovede, at de i al fremtid ville nære en hellig taknemmelighed over for Dimmesdale. Men da han kom ned fra prædikestolen, kom den gråskæggede graver hen til ham og rakte ham en sort handske, som præsten straks så var hans.

"Den blev fundet i morges," sagde graveren, "på stilladset, hvor misdæderne stilles frem til offentlig beskæmmelse. Jeg antager, at Satan har kastet den der for at drive kåde løjer med Deres Velærværdighed. Men han var sandelig blind og tåbelig som altid. En ren hånd har ingen handske behov."

"Tak, min gode ven," sagde præsten alvorligt, men det gav et sæt i ham, for så forvirret var hans hukommelse, at han næsten havde fået sig til at anse den foregående nats tildragelser for en drøm. "Ja, det ser jo virkelig ud til, at det er min handske."

"Eftersom Satan har kunnet se sit snit til at stjæle den, kommer Deres Velærværdighed for fremtiden til at tage på ham uden handsker," sagde den gamle graver med et barsk smil. "Men har Deres Velærværdighed hørt tale om det under, der sås i nat? – Et stort rødt bogstav, der viste sig på himlen – bogstavet A. Det skal betyde helgen, siger folk. Da vor gode guvernør Winthrop fo'r heden i nat, har Himlen uden tvivl villet tilkendegive det."

"Nej, det har jeg ikke hørt noget om," svarede præsten.

13. Hester, set fra en anden side

Ved det sælsomme natlige møde med Dimmesdale var Hester Prynne blevet forfærdet over den tilstand, hun fandt præsten i. Hans nervesystem syntes fuldstændig ødelagt. Hans moralske kraft havde veget pladsen for en mere end barnagtig svaghed. Den kravlede hjælpeløst på jorden, skønt hans øvrige åndsevner havde bevaret deres fordums styrke, ja måske endda havde fået en sygelig energi, som kun kunne skyldes sjælesot. Med sit kendskab til forhold og omstændigheder, der var skjult for alle andre, kunne hun let skønne, at ved siden af de virkninger, hans samvittighed øvede på ham, var der blevet sat et mægtigt maskineri, som arbejdede endnu, i gang for at ødelægge Dimmesdales fred og helbred. Hun vidste, hvad denne stakkels faldne mand i sin tid havde været, og det havde rystet hende i hendes sjæls inderste at se den rædsel, hvormed han havde anråbt hende – den af samfundet forskudte kvinde – om hjælp imod den fjende, han instinktmæssigt havde opdaget. Hun kom derfor til det resultat, at hun havde ret til at gøre sit yderste for at hjælpe ham. Da hun så længe havde været lukket ude af samfundet, var hun blevet uvant med at måle sine forestillinger om ret og uret med nogen anden målestok end den, hun havde i sit eget indre, og hun skønnede nu – eller mente at skønne – at hun havde et ansvar over for præsten, som hun ikke skyldte noget andet menneske i verden. De bånd, der havde knyttet hende til resten af menneskeheden, var alle blevet sønderrevet. Imellem ham og hende var der en fælles brødes jernlænke, som

hverken han eller hun kunne bryde. Som alle andre bånd medførte det sine forpligtelser.

Hester Prynne indtog nu ikke længere ganske den samme stilling som i hendes forsmædelses første tid. År var gået. Perle var nu syv år gammel. Hendes moder med det røde bogstav på brystet havde længe været en velkendt personlighed blandt byens folk. Som det plejer at gå, når et menneske står i en særlig stilling til samfundet og samtidig hverken giver sig af med dets offentlige anliggender eller med dets enkelte medlemmer, havde der til sidst udviklet sig et slags almindeligt forhold imellem det og Hester Prynne. Det tjener til menneskenaturens ros, at den er mere tilbøjelig til at elske end til at hade, når der da ikke netop kommer egennyttige interesser med i spillet. Selv had vil efterhånden ganske stilfærdigt forvandles til kærlighed, når det ikke hindres ved, at den oprindelige fjendtlige følelse ægges på ny. I forholdet til Hester var der ikke noget af den slags. Hun værgede sig aldrig, men fandt sig uden at klage i den behandling, der blev hende til del, hvordan den så var. Hun lagde ingen vægt på deltagelse for, hvad hun led, og gjorde derfor heller ingen krav på den. Det ulasteligt rene liv, hun havde ført i alle disse år, i hvilke hun havde været udsat for offentlig forsmædelse, regnedes hende også i høj grad til gode. Da hun ikke længere havde noget at tabe i menneskenes øjne og tilsyneladende hverken håbede eller ønskede at opnå noget, kunne det ikke være andet end ægte kærlighed til dyden, der havde ført den stakkels vildfarne tilbage på dens veje.

Man lagde også mærke til, at Hester aldrig gjorde selv det beskedneste krav på at få lod og del i verdens goder ud over retten til at ånde den samme luft som alle andre og til ved sine

hænders trofaste arbejde at tjene det daglige brød til lille Perle og sig selv og derfor altid var villig til at give sine medsøstre fortrinnet, når der var noget godt at opnå. Ingen var så villig som hun til at dele det lidet, hun havde, med sine fattige medmennesker, selv om en ondsindet fattig slængte hende et smædeord i ansigtet til gengæld for den mad, hun hver dag bar til hans hus, eller de klæder, hun syede til ham med fingre, der var kunstfærdige nok til at kunne have baldyret en kongekåbe. Ingen var så selvopofrende som Hester, når pesten hærgede byen. Når som helst der var nød på færde, hvad enten det nu var samfundet eller enkelte af dets medlemmer, det gjaldt, fandt man hende altid på pletten. Hun mødte ikke som gæst i det hus, der hjemsøgtes af nød, men som den, der rettelig hørte til i det, som om det tusmørke, der herskede i det, berettigede hende til at pleje samkvem med sine medmennesker. Dér bragte det baldyrede bogstav trøst og lindring; mens det andetsteds var et syndens tegn, bragte det lys i sygeværelset. Det havde endda kastet sit skær ud over tidens grænse til lise for den, der var stedt i nød og vånde, vist ham, hvor han skulle sætte sin fod, mens det jordiske lys gled bort, og det himmelske endnu ikke var blevet tændt. Under sådanne omstændigheder viste Hesters natur sig varm og rig, som et uudtømmeligt væld af menneskelig ømhed, enhver kunne læske sig ved. Hendes bryst med skændselsmærket var som en blød pude, hvortil den, der havde lise behov, kunne hælde sit hoved. Hun var en selvbeskikket barmhjertig søster, eller rettere sagt, verdens tunge hånd havde beskikket hende til det, da hverken hun eller verden tænkte sig, at det ville blive resultatet. Bogstavet blev et symbol på hendes kald. Det blev åbenbart, at der var en sådan

kærlighed i hende, en sådan evne til at føle deltagelse for andre, at mange vægrede sig ved at lægge den oprindelige betydning i det røde A, men sagde, at det betød "hjælperen". Så stærk var Hester Prynne, og hendes styrke var en kvindes.

Det var kun, så længe mørket rugede over et hus, at hun færdedes i det. Når solen atter skinnede derind, var hun borte. Den hjælpsomme fe var forsvundet uden så meget som at se sig tilbage for at tage imod tak – om der ellers var nogen taknemlighed i deres hjerter, som hun havde tjent så ivrigt. Når hun mødte dem på gaden, hævede hun aldrig hovedet for at tage imod deres hilsen. Var de ihærdige nok til at tiltale hende, lagde hun fingeren på det røde bogstav og gik videre. Det var måske stolthed, men det lignede i så høj grad ydmyghed, at det ganske øvede dennes blødgørende virkning på hendes medmenneskers hjerter. Den offentlige mening er en despot. Den kan finde på at vægre sig ved at vise simpel retfærdighed, når man alt for ivrigt kræver den som sin ret, men lige så hyppig yder den mere end retfærdighed, når man, som despoter helst vil have det, appellerer til dens ædelmodighed. Samfundet fortolkede Hester Prynnes handlemåde som en sådan appel og var derfor tilbøjelig til at vise sit tidligere offer et venligere ansigt, end hun brød sig om og måske også fortjente. Samfundets styrere og dets vise og lærde mænd var længere om at få øjnene op for den indflydelse, Hesters gode egenskaber øvede, end menigmand. De fordomme, som de havde til fælles med deres øvrige samtidige, styrkedes yderligere ved deres kolde, hårde forstand, der gjorde det langt vanskeligere for dem at få bugt med dem. For hver dag, der gik, glattedes imidlertid deres barske rynker mere og mere ud og blev efterhånden til

noget, som, når tidens fylde kom, kunne udvikle sig til et udtryk næsten af velvilje. Sådan gik det med de højtstående mænd, hvis fremragende stilling gav dem indflydelse på den offentlige tænkemåde. Folk, som ikke havde noget at sige i det offentlige liv, havde imidlertid fuldt ud tilgivet Hester Prynne hendes skrøbelighed, ja de havde endda begyndt at betragte det røde bogstav, ikke som tegn på den synd, hun havde sonet ved så langvarig og tung en bod, men som et symbol på de mange gode gerninger, hun siden havde øvet. "Ser De den kvinde der med det broderede mærke?" plejede byens folk at sige til fremmede. "Det er vor Hester – byens egen Hester – som er så god imod de fattige, så hjælpsom imod de syge og så godt forstår at trøste de sorrigfulde." Så kunne ganske vist den menneskelige naturs tilbøjelighed til at fortælle det værste om sig selv, når det er andre, der har gjort sig skyldig i det, få dem til hviskende at komme frem med den forargelse, hun en gang for mange år siden havde vakt. Det var imidlertid ikke des mindre en kendsgerning, at for selve de mennesker, der talte sådan, havde det røde bogstav en betydning som korset på en nonnes bryst. Det lagde et helgenagtigt skær over hende, der satte hende i stand til at vandre trygt igennem alle farer. Hun ville have været sikker, om hun så var faldet iblandt røvere. Der fortaltes, og mange troede det, at en indianer havde skudt en pil af imod det røde mærke, og at pilen havde ramt det, men var faldet til jorden uden at volde hende nogen mén.

Den virkning, som symbolet – eller rettere sagt den stilling over for samfundet, det betegnede – øvede på Hester Prynne selv, var ejendommelig og stærk. Alt det lyse og yndefulde i hendes karakter var visnet under dette rødglødende

brændemærke og for længst gået til grunde, så der kun var nøgne, strenge omrids tilbage, som godt kunne have virket frastødende på venner og omgangsfæller, om hun havde haft sådanne. Selv det tiltrækkende ved hendes ydre var undergået en lignende forandring. Det kom måske for en del af den strenge simpelhed, hvormed hun med fuldt overlæg klædte sig, for en del af det lidet fremtrædende, der var i hendes væsen. Det var også en trist forandring, at hendes rige, yppige hår enten var blevet klippet af eller så fuldstændig skjult under en hue, at ikke en eneste skinnende lok nogen sinde listede sig frem i sollyset.

Det skyldtes til dels alle disse årsager, men i endnu højere grad noget andet, at der ikke længere syntes at være noget i Hesters ansigt, som kunne vække elskov, eller i hendes skikkelse, hvor majestætisk og statueagtig den end var, som kunne vække attrå efter at kryste den i sine arme, eller ved hendes barm, som kunne friste en mand til forelsket at hvile sit hoved ved den. Hun havde sat noget til, som det havde været af væsentlig betydning for hende at bevare, om hun skulle være blevet ved at være kvinde. Det er en skæbne, som i kraft af en streng udviklingslov ofte overgår kvinden, når hun gør særligt bitre erfaringer i livet og får særligt tunge kår at bære. Er der ikke andet end ømhed i hende, dør hun. Overlever hun det, vil ømheden enten blive drevet ud af hende eller – og det kommer tilsyneladende ud på det samme – blive drevet så dybt ned på bunden af hendes hjerte, at den aldrig kan vise sig mere. Det sidste er måske den sandeste forklaring. Den, som en gang har været kvinde og har ophørt at være det, ville til enhver tid kunne blive det igen, hvis blot den tryllemagt, der skulle bevirke

forvandlingen, trådte i virksomhed. Vi vil få at se, om Hester Prynne nogen sinde senere kom under denne tryllemagts indflydelse og undergik en sådan forvandling.

Det indtryk af marmorkulde, Hester gjorde, hidrørte for en stor del fra den omstændighed, at hendes liv væsentligt var gledet fra fantasiens og følelsens sfære over i tankens. Da hun stod alene i verden – alene, for så vidt som der ikke var noget, der knyttede hende til samfundet, og hun kun havde sin lille Perle at værne og vogte – alene og uden håb om at genvinde sin stilling i den, hvis hun havde brudt sig om det, hvad hun ikke gjorde – kastede hun stumperne af den lænke, der var blevet brudt, fra sig. Verdens lov var ikke en lov efter hendes sind. Hun levede i en tidsalder, i hvilken den menneskelige tanke, som nylig var blevet frigjort, havde begyndt at udfolde en kraftigere og mere omfattende virksomhed, end den i mange århundreder havde drevet det til. Dristige krigere havde gjort det af med adelsmænd og konger. Endnu dristigere mænd havde kuldkastet hele det gamle system af fordomme, hvortil så mange gamle grundsætninger var knyttet, og begyndt at bygge et nyt op fra grunden af – ikke i virkelighedens, men i teoriernes verden, hvor de ret egentlig følte sig hjemme. Hester Prynne indsugede denne sin tidsalders ånd. Hun gav sig en tankens frihed i vold, som på den tid var almindelig nok på den anden side af Atlanterhavet, men som vore forfædre, hvis de havde haft anelse om den, ville have anset for en endnu grueligere dødssynd end den, de havde brændemærket hende for med det røde bogstav. I sin afsides hytte ved havets bred gæstedes hun af tanker, som ikke turde vove sig over nogen anden tærskel i New England, tanker, der ville have været lige så

farlige som djævle for den, der plejede samkvem med dem, om nogen blot havde set, at de bankede på for at blive lukket ind.

Det er mærkeligt, at de, der tænker dristigst, ofte med den mest fuldkomne ro holder sig samfundets udvortes anordninger efterrettelige. Tanken er dem nok, skønt den ikke har handlingens kød og blod. Sådan syntes det at forholde sig med Hester. Men der er ingen tvivl om, at havde hun ikke haft lille Perle, ville det have føjet sig ganske anderledes. Så ville hun rimeligvis være kommet til at stå for os i historien hånd i hånd med Ann Hutchinson som stifter af en religiøs sekt. Hun ville måske i en af de faser, hun var kommet til at gennemgå, være blevet profetinde. Det er ikke usandsynligt, at hun ville være blevet dømt til døden af datidens strenge domstole for forsøg på at undergrave puritanerkoloniens grundvold. Men i barnets opdragelse havde moderens begejstring noget at brydes imod. Forsynet havde i denne lille pige betroet hende en blomsterknop, der skulle opelskes og udvikles til trods for en mangfoldighed af vanskeligheder. Alt var imod hende. Verden var fjendtlig. Der var noget galt i barnets egen natur, noget, der stadig aflagde vidnesbyrd om, at det var en ulykke, at det var kommet til verden, at det var en frugt af moderens brødefulde lidenskab, og ofte fik Hester til i sit hjertes bitterhed at opkaste det spørgsmål, om det var til det onde eller til det gode, at det stakkels lille væsen overhovedet havde set dagens lys.

Det samme uhyggelige spørgsmål kom i virkeligheden tit op i hende for hele kvindekønnets vedkommende. Var livet værd at attrå selv for den lykkeligste kvinde? For sit eget personlige vedkommende var hun for længst kommet på det rene med, at svaret måtte blive nej, det betragtede hun som en afgjort sag.

Tilbøjelighed til at tænke til bunds kan ganske vist bringe kvindens så vel som mandens sjæl til ro, men hende gør den mod i hu. Hun indser måske, at det er håbløs gerning for hende at indlade sig på. Først må hele samfundssystemet rives ned og bygges op igen. Dernæst må selve det andet køns natur eller de gennem mange slægtled nedarvede vaner, der er blevet til dets anden natur, væsentligt ændres, før kvinden kan komme til at indtage den stilling, der tilkommer hende. Og når så endelig alle andre vanskeligheder er ryddet af vejen, kan kvinden ikke komme til at drage fordel af disse foreløbige ændringer, før hun selv har undergået en endnu mere gennemgribende omdannelse, under hvilken måske det, der er det ægteste og bedste i hende, forflygtiges. En kvinde får aldrig løst disse problemer, hvor meget hun end anstrenger sin tanke. Hun kan ikke løse dem, eller hun kan kun løse dem på én måde. Får hendes hjerte overtaget, forsvinder de. Hester Prynne, hvis hjerte ikke længere bankede regelmæssigt og sundt, vankede om i tankens labyrint uden at kunne finde nogen Ariadnetråd. Snart måtte hun dreje af, fordi hun kom til en uoverstigelig kløft, snart veg hun tilbage for en dyb afgrund. Vildt og gruopvækkende var alt, hvad hun så omkring sig, et hjem og dets hygge var intet steds at øjne. Stundom var hun ved at blive betaget af en angstfuld tvivl, om ikke det bedste, hun kunne gøre, var straks at sende Perle til Himlen og selv gå ind til den fremtid, den evige retfærdighed ville berede hende.

Det røde bogstav havde ikke gjort sin gerning.

Nu havde imidlertid hendes møde med Dimmesdale natten forud givet hende noget nyt at tænke på og vist hende et mål, som det var værd at søge at nå, hvor megen anstrengelse det

end skulle koste, og om hun så skulle ofre alt for det. Hun havde været vidne til den frygtelige sjælekval, præsten kæmpede med eller rettere sagt var holdt op at kæmpe med. Hun så at han stod på grænsen af vanvid, hvis han ikke allerede havde overskredet den. Der kunne ingen som helst tvivl være om, at hvor meget end samvittighedens hemmelige brod pinte ham, var der blevet indgivet ham en endnu mere dødbringende gift af den, der gav sig ud for at ville bringe ham lindring. En hemmelig fjende havde under vennemaske stadig stået ved hans side og benyttet sig af lejligheden til at ødelægge de fine fjedre i hans natur. Hester kunne ikke undlade at spørge sig selv, om det ikke oprindelig havde skortet hende selv på sandhed, mod og ærlighed, da hun fandt sig i, at præsten blev draget ind i et forhold, som det var at vente, at der kunne komme meget ondt ud af, og som hun ikke turde håbe ville kunne føre til noget godt. Det eneste, der undskyldte hende, var, at hun ikke havde set noget andet middel til at fri ham fra den ulykke, der var kommet over hende selv, end at føje sig efter Roger Chillingworths forlangende om at fortie, hvem han var. Det havde bestemt hende til at træffe sit valg, som hun havde gjort, men nu viste det sig jo, at hun havde valgt forkert. Hun besluttede, så vidt det endnu var muligt, at gøre den fejl god igen, hun havde begået. Stålsat, som hun var blevet ved mange års streng og alvorlig prøvelse, følte hun sig ikke længere så fuldstændig ude af stand til at tage en kamp op med Roger Chillingworth som den nat, da hun talte med ham i sit fængsel, sønderknust af sin synd og halvt vanvittig af forsmædelsen, der endnu var ganske frisk. Hun havde siden da arbejdet sig højere op. Den gamle var på den anden side i sin higen efter hævn

kommet længere ned, og var måske endda kommet under hende.

Kort sagt, Hester Prynne besluttede at tage en dyst med sin fordums husbond og gøre alt, hvad der stod i hendes magt, for at rive offeret, han så åbenbart havde fået tag i, ud af hans kløer. Lejligheden lod ikke vente længe på sig. En aften, da hun spadserede med Perle på en afsides del af halvøen, så hun den gamle læge med en kurv i den ene hånd og en stok i den anden i færd med at søge efter rødder og urter til at brygge sine lægedrikke af.

14. Hester og lægen

Hester sagde til lille Perle, at hun skulle løbe ned til strandkanten og lege med muslingeskaller og tang, mens hun talte med den mand, der gik og samlede urter. Barnet fløj af sted som en fugl, trak strømperne af sine små hvide fødder og pjaskede om i strandkanten. Hist og her standsede hun og kiggede nysgerrigt i en pøl, som ebben havde ladet ligge som et spejl, lille Perle kunne se sit ansigt i. Og fra vandet kiggede da også en lille pige med mørke, skinnende lokker om hovedet og et alfeagtigt smil i øjnene op på hende, og da Perle ingen anden legekammerat havde, opfordrede hun hende til at tage hende i hånden og løbe en tur med hende. Men den anden lille pige vinkede også ad hende, som om hun ville sige: "Her er meget bedre! Kom ned til mig!"

Og Perle trådte ud i vandet, der gik hende til midt på læggene, og så på bunden sine egne hvide fødder, mens der fra overfladen glimtede et smil, der blev til lutter stumper og stykker, fordi vandet var kommet i bevægelse.

Imidlertid var hendes moder gået hen til lægen.

"Jeg ville gerne tale et ord med dig", sagde hun, "det angår i høj grad os begge to."

"Ja så! Har madam Hester et ord til den gamle Roger Chillingworth?" svarede han, idet han rejste sig op fra sin bøjede stilling. "Med største fornøjelse! Jeg hører godt nyt om Dem alle vegne, hvor jeg kommer, madam. Det er ikke længere siden end i går aftes, at en rådmand, en vis og from mand, talte om Dem, madam Hester, og hviskede til mig, at De havde været

på tale i rådet. Man havde drøftet, om det uden skade for det almene vel lod sig gøre at skille Dem af med det røde bogstav, De bærer på brystet. På ære, Hester, jeg lagde den brave rådmand indtrængende på sinde, at det kunne de roligt gøre, hvornår det skulle være."

"Det beror ikke på rådmændenes godtbefindende at skille mig af med det bogstav," svarede Hester rolig. "Var jeg værdig til at fritages for det, ville det falde af af sig selv eller blive forvandlet til noget, der sagde noget andet."

"Nå ja, så bliv ved at bære det, hvis det passer dig bedst," sagde han. "Et kvindfolk må have lov til at følge sit eget hoved med hensyn til den stads, hun pynter sig med. Bogstavet er sirligt baldyret og tager sig storartet ud på dit bryst."

Alt imens havde Hester set stift på den gamle mand, og det både forbavsede og forfærdede hende at se, hvilken forandring der var foregået med ham i de forløbne syv år. Det lå ikke så meget i, at han var blevet ældre, for skønt det ikke var til at tage fejl af, bar han sin alder godt og syntes endnu at være i besiddelse af megen spændstighed og kvikhed. Men det rolige og stilfærdige indtryk, hun fra tidligere tid havde af ham som en lærd mand, der væsentligt levede i tankens verden, var ganske forsvundet. Der var kommet noget ivrigt søgende, næsten vildt, men dog omhyggeligt behersket over ham. Det syntes at være hans hensigt at skjule det bag et smil, men smilet røbede ham, for det spillede så spotsk om hans læber, at man blot så meget tydeligere så, hvor mørkt der var bagved. Hvert øjeblik skød den gamle mands øjne også et rødt lyn, som om der i hans sjæl ulmede en ild, der af og til slog ud i flammer.

Men hver gang det skete, søgte han så hurtig som muligt at få bugt med det og lade, som om der intet sådant var hændt.

Kort sagt, gamle Roger Chillingworth var et slående vidnesbyrd om menneskets evne til at forvandle sig til en djævel, når han blot en passende tid vil gøre en djævels gerning. Denne ulykkelige mand havde gennemført denne forvandling ved i syv år stadig at søge sin glæde i at granske et forpint hjerte og øge de kvaler, der martrede det.

Det røde bogstav brændte på Hester Prynnes bryst. Her var også et menneske, hvis ødelæggelse hun til dels bar ansvaret for.

"Hvad finder du i mit ansigt, siden du stirrer så alvorligt på det?" spurgte lægen.

"Noget, som ville få mig til at græde, hvis der fandtes tårer, som var bitre nok til at svare til det," svarede hun, "men lad os lade dette fare. Det er den anden ulykkelige mand, jeg vil tale om."

"Hvad har du at sige om ham?" udbrød Roger Chillingworth ivrigt, som om det var hans yndlingsemne, og han var henrykt over at finde en lejlighed til at drøfte det med den eneste, han kunne tale fortroligt med om det. "Sandt at sige, madam Hester, er mine tanker netop i øjeblikket stærkt optaget af den herre. Så tal kun frit, jeg skal ikke blive svar skyldig."

"Da vi sidst talte sammen," sagde Hester, "for syv år siden, fandt du for godt at fravriste mig et løfte om at fortie det forhold, der tidligere bestod imellem dig og mig. Da den ulykkelige mands liv og gode navn og rygte var i din hånd, syntes jeg ikke at have andet valg end at føje mig efter din vilje og tie. Det var imidlertid ikke uden tunge anelser om, at jeg

handlede urigtigt, at jeg således bandt mig, for da jeg havde afkastet alle pligter over for alle andre mennesker, havde jeg endnu en pligt over for ham, og der var noget i mig, som stundom hviskede til mig, at den svigtede jeg ved at love at bevare din hemmelighed. Siden den dag har intet menneske stået ham så nær som du. Du følger hvert af hans skridt, du er ved hans side, hvad enten han sover eller er vågen, du gransker hans tanker, du borer og graver i hans hjerte. Du har slået klo i hans liv og lader ham hver dag lide dødsens kval, og alligevel ved han ikke, hvem du er. Ved at tillade det har jeg visselig handlet falsk over for den eneste mand, som jeg endnu havde evne til at være sand imod."

"Havde du nogen anden udvej?" spurgte Roger Chillingworth. "Havde jeg peget på denne mand, var han fra sin prædikestol blevet kastet ned i et fængsel og derfra måske blevet slæbt til galgen."

"Det havde været bedre," sagde Hester Prynne.

"Hvad ondt har jeg gjort ham?" spurgte Roger Chillingworth. "Jeg siger dig, Hester Prynne, ingen konge kunne for den rigeste løn have købt en læge til at vise sig en sådan omhu, som jeg har ødslet på denne usle præst. Havde jeg ikke hjulpet ham, ville hans liv være blevet fortæret af kval og pinsler, inden der var gået to år, efter at du og han havde begået jeres brøde, for, Hester, det skortede hans ånd på kraft til at holde ham oppe, som du er blevet holdt oppe under en byrde som det røde bogstav. Å, jeg kunne åbenbare en kostelig hemmelighed! Men nok om det! Hvad kunsten formår, har jeg gjort for ham. At han endnu lever og kryber om på Jorden, har han udelukkende mig at takke for."

"Det havde været bedre for ham, om han var død straks!" sagde Hester Prynne.

"Ja, kvinde, det har du ret i!" råbte gamle Roger Chillingworth, idet den dunkle ild i hans hjerte lynede ud af hans øjne. "Det havde været bedre for ham, om han var død straks! Aldrig har nogen dødelig lidt, hvad dette menneske har måttet lide, og alt, alt i sin værste fjendes påsyn. Han har stadig haft en fornemmelse af mig. Han har stadig følt sig under en indflydelse, der hvilede over ham som en forbandelse. Han vidste i kraft af en åndelig sans – for aldrig har Gud skabt et menneske med større følsomhed end hans – han vidste, at en hånd, der ikke var nogen vennehånd, pirrede ved hans hjerterødder, og at der var et øje, som nysgerrigt spejdede ind i hans, og som kun søgte, hvad ondt var, og fandt det. Men han vidste ikke, at det var min hånd og mit øje. Med den overtro, han deler med sine kaldsfæller, bildte han sig ind, at han var givet i en djævels vold for at martres af frygtelige drømme og fortvivlede tanker, samvittighedsnag og mistvivl om, at han nogen sinde ville opnå tilgivelse. Det var mig, der, som en forsmag på, hvad der venter ham hinsides graven, uophørligt kastede disse skygger – de kom fra det intime forhold til den mand, han havde øvet den skændigste uret imod – det var mig, der hele tiden forgiftede hans tilværelse med den grummeste hævn! Ja, sandelig! – Han tog ikke fejl – han havde en djævel ved sin side! Et menneske, der en gang har haft et menneskeligt hjerte, er blevet til en djævel udelukkende for at martre ham!"

Mens den ulykkelige læge udtalte disse ord, hævede han hænderne med et blik fuldt af rædsel, som om han i et spejl i stedet for sit eget billede så en frygtelig skikkelse, han ikke

kendte. Det var et af de øjeblikke, som undertiden indtræffer med års mellemrum, da et menneskes sande åndelige væsen afsløres for hans sjæls øje. Han havde rimeligvis aldrig set sig selv som i denne stund.

Hester lagde mærke til den gamle mands blik.

"Har du ikke martret ham nok?" sagde hun, "har han ikke betalt dig fuldt ud?"

"Nej! – nej! – hans gæld er blot vokset," svarede lægen, og mens han talte, mistede hans væsen sin vildhed og blev atter mørkt og skummelt. "Mindes du mig, Hester, som jeg var for ni år siden? Allerede den gang var jeg i mit livs høst, ikke engang i begyndelsen af den. Men hele mit liv havde været en række af alvorlige, flittige og rolige år, som jeg troligt havde brugt til at forøge mine kundskaber og også – skønt det kun var mig en bisag i forhold til hovedsagen – til at fremme menneskehedens vel. Intet liv havde været fredeligere og uskyldigere end mit, og få havde gjort så meget godt som jeg. Mindes du mig? Var jeg ikke, selv om du måske anså mig for kold, en mand, der tænkte på andres tarv og kun krævede lidt for mig selv – god, sand, retfærdig og trofast, om end ikke varm i mine følelser? Var jeg ikke alt det?"

"Jo, og mere til," sagde Hester.

"Og hvad er jeg nu?" spurgte han, idet han så hende ind i ansigtet, og alt det onde, der var i ham, malede sig i hans ansigt. "Jeg har allerede sagt dig, hvad jeg er – en djævel! Og hvem har gjort mig til det?"

"Det har jeg!" råbte Hester gysende. "Jeg lige så godt som han. Hvorfor har du ikke hævnet dig på mig?"

"Dig har jeg overladt til det røde bogstav," svarede Roger Chillingworth, "har det ikke hævnet mig, kan jeg ikke gøre mere."

Han lagde med et smil fingeren på det.

"Det har hævnet dig," sagde Hester Prynne.

"Det tænker jeg også," sagde lægen. "og nu – hvad er det, du vil mig angående dette menneske?"

"Jeg må åbenbare din hemmelighed," svarede Hester fast. "Han må se dig i dit sande lys. Hvad følgen af dette bliver, ved jeg ikke, men den fortrolighed, jeg så længe har skyldt ham, som jeg er blevet til ulykke og ødelæggelse, må jeg nu vise ham. For så vidt det gælder hans gode navn og rygte, hans timelige stilling og måske hans liv, er han i din magt. Jeg, som det røde bogstav har optugtet til sandhed, selv om den går igennem sjælen som et gloende jern – jeg skønner heller ikke, at et så rædselsfuldt tomt liv kan have så meget værd for ham, at jeg vil anråbe dig om nåde. Gør med ham, hvad du vil! Der er intet godt at vente for ham – heller ikke for mig eller for dig og heller ikke for lille Perle. Der er ingen vej, som kan føre os ud af denne frygtelige labyrint!"

"Jeg kunne næsten føle medlidenhed med dig, kvinde!" sagde Roger Chillingworth idet han ikke kunne bekæmpe en følelse af beundring, for der var noget næsten majestætisk i den fortvivlelse, hun bar til skue. "Der kunne være blevet noget stort af dig. Havde du i sin tid mødt en bedre kærlighed end min, var al den ulykke måske ikke kommet over dig. Jeg ynkes over dig for det gode, der er blevet ødelagt i dig."

"Og jeg ynkes over dig," svarede Hester Prynne, "for det had, der har forvandlet en klog og retfærdig mand til en djævel. Vil

du ikke jage det ud af din sjæl og atter blive menneske? Om ikke for hans skyld, så for din egen. Tilgiv og overlad hans yderligere straf til den magt, der har ret til at kræve den. Jeg sagde nylig, at der ikke var noget godt at vente hverken for ham eller dig eller mig, for os tre, som vandrer sammen i det ondes mørke labyrint og for hvert skridt, vi gør, snubler over den synd, vi har belemret vor vej med. Men det er ikke sådan. Der kan komme noget godt ud af det for dig og dig alene, eftersom du er blevet svarligt krænket og kan tilgive, om du vil. Vil du opgive den ret? Vil du vise den uskatterlige velgerning fra dig?"

"Ti stille, Hester, ti stille," svarede den gamle mand mørk og barsk. "Det er ikke mig forundt at tilgive, det beror ikke, som du siger, på min vilje. Min gamle tro, som jeg længe havde glemt, vender tilbage til mig og forklarer alt, hvad vi gør, og alt, hvad vi lider. Da du drog bort fra mig, lagde du det ondes frø i jorden, fra det øjeblik af har alt været mørk, jernhård nødvendighed. I, som har øvet uret imod mig, er ikke syndige. Det er kun noget, vi mennesker bilder os ind. Jeg er heller ikke en djævel eller har anmasset mig en djævels gerning. Det er vor skæbne. Lad den sorte blomst blomstre, som den må! Gå nu din vej, og gør over for dette menneske, som du vil."

Han slog ud med hånden og gav sig igen i lag med at samle urter.

15. Hester og Perle

Så skiltes Roger Chillingworth – en vanskabt gammel skikkelse med et ansigt, som prægede sig længere i folks erindring, end de skøttede om – fra Hester Prynne og gik videre, idet han af og til bukkede sig ned og plukkede en urt eller gravede en rod op, som han lagde i sin kurv.

Hans grå skæg berørte næsten jorden, mens han krøb af sted. Hester stirrede en stund efter ham, som om hun var nysgerrig efter at se, om det tidlige forårs spæde græs ikke blev svedet af under hans fødder, så at sporene af hans vaklende fjed stod tørre og brune i det friske grønsvær. Hun spekulerede over, hvad det vel kunne være for urter, han var så flittig til at samle. Ville ikke hans blik vække noget ondt til live i jorden, så der skød giftige, hidtil ukendte blomster op under hans hænder? Eller var det ham nok, at enhver helsebringende urt forvandledes til noget ondt og giftigt, når han rørte ved den? Eller lagde hans hæslighed, som det næsten så ud til, en ildevarslende skyggekreds om ham, der fulgte ham, hvor han gik og stod? Kastede solen, som skinnede så fornøjeligt på alt andet, virkelig lys over ham? Og hvor gik han nu hen? Ville han ikke pludselig synke i jorden og efterlade en gold, afsveden plet, hvor der, når tidens fylde kom, ville gro en yppig vækst af giftige galnebær, korneltræ, bulmeurt, og hvad klimaet ellers var i stand til at frembringe af skadelige og grimme planter? Eller ville han udfolde et par flagermusvinger og flyve bort, hæsligere og hæsligere, jo højere han steg mod himlen?

"Enten det er synd eller ej – jeg hader det menneske!" sagde Hester Prynne bittert, mens hun stirrede efter ham.

Hun bebrejdede sig denne følelse, men kunne ikke få bugt med den eller blot få den til at gøre sig mindre stærkt gældende. Hun tænkte, for at bekæmpe den, på de længst forsvundne dage i et fjernt land, da han ved aftenstid plejede at komme ud af sit afsides studerekammer og sidde ved deres arneild og fryde sig over hendes smil. Han trængte til at bade sig i dette smil, sagde han, for at få bugt med den kulde, de mange ensomme timer, han tilbragte mellem sine lærde bøger, lagde om hans hjerte. Hun havde i sin tid syntes, at det gjorde hende lykkelig, men nu, da hun så tilbage på det med sit senere usalige liv som medium, stod det for hende som noget af det styggeste, hun mindedes. Hun undrede sig over, at det kunne have været muligt! Hun undrede sig over, at hun havde kunnet lade sig overtale til at gifte sig med ham. Hun betragtede det som en brøde, hun aldrig kunne angre nok, at hun nogen sinde havde tålt og gengældt hans valne håndtryk og ladet sine læbers og øjnes smil blande sig og smelte sammen med hans. Og det syntes hende, at Roger Chillingworth havde forsyndet sig grovere mod hende, end nogen nogensinde havde forbrudt sig imod ham, ved på en tid, da hendes hjerte ikke havde bedre forstand, at få hende til at bilde sig ind, at hun var lykkelig ved hans side.

"Ja, jeg hader ham!" sagde Hester endnu mere bittert end før. "Han har bedraget mig! Han har forsyndet sig svarere mod mig end jeg mod ham!"

Ve den mand, der vinder en kvindes hånd, når han ikke samtidig fuldt ud vinder hendes hjerte! Der venter ham i så fald

måske den tunge lod, der blev Roger Chillingworth til del, når en magt, der er stærkere end han, vækker kærligheden i hende, at få bebrejdelser for den rolige tilfredshed, han har fået hende til at tro, var lykke. Men Hester burde for længst være kommet ud over den uretfærdighed. Hvad betød det? Havde syv lange år under det røde bogstav blot bragt lidelser og ingen anger?

Det, der rørte sig i Hester Prynnes hjerte i den korte stund, mens hun stod og stirrede efter Roger Chillingworths krogede skikkelse, kastede et uhyggeligt lys over hendes sjæls tilstand og åbenbarede meget, som hun måske ellers ikke ville have tilstået for sig selv.

Da han var borte, kaldte hun på sit barn.

"Perle! Lille Perle! Hvor er du?"

Perle, hvis åndslivlighed aldrig slappedes, havde ikke savnet morskab, mens hendes moder talte med den gamle læge. Først havde hun, som allerede fortalt, koketteret med sit eget billede i en vandpyt og søgt at få det til at komme op til hende, og da det ikke ville, var hun gået ud i pytten. Hun kom imidlertid snart til det resultat, at enten hun selv eller billedet ikke havde noget med virkeligheden at gøre og så sig derfor om efter anden tidsfordriv. Hun lavede små både af birkebark, ladede dem med sneglehuse og sendte flere ladninger af sted end nogen købmand New England. De fleste af dem led imidlertid skibbrud tæt under land. Hun greb en levende krabbe ved halen, fik fat i adskillige femfingerurter og lagde en vandmand hen i solen, hvor den skrumpede ind til ingenting. Så tog hun noget af det hvide skum, der lå som en bræmme helt inde ved land, kastede det op i vinden og løb med bevingede fjed efter det for at gribe de store hvide flager, inden de faldt. Da hun fik

øje på en flok strandfugle, der flagrede om langs kysten for at søge næring, fyldte hun sit forklæde med småsten og udfoldede en mærkværdig færdighed i at træffe dem, mens hun kravlede efter dem fra klippe til klippe. Perle var næsten vis på, at en lille grå fugl med hvidt bryst var blevet ramt af en sten og havde fået den ene vinge brækket, og så sukkede nissebarnet og holdt op at lege, for hun syntes, det var så sørgeligt, at hun havde gjort den fortræd – sådant et lille væsen, der var lige så vildt som søbrisen eller som Perle selv.

Det sidste, hun tog sig for, var at samle alle slags tang, som hun lavede sig et skærf eller en kåbe eller en hat af, så hun kom til at ligne en lille havfrue. Hun havde arvet sin moders opfindsomhed i retning af klæder og pynt. Hun lagde sidste hånd på værket ved, så godt hun kunne, af noget bændeltang at lave en efterligning af det smykke på hendes moders bryst, som hun kendte så godt, et bogstav – bogstavet A – men frisk grønt i stedet for rødt. Barnet så ned på sit bryst og betragtede dette tegn med sær interesse, som om det eneste, hun var kommet til verden for, var at komme på det rene med dets skjulte betydning.

"Gud ved, om moder vil spørge mig om, hvad det skal betyde," tænkte Perle.

I det samme hørte hun moderen kalde, fløj af sted som en af de små søfugle og stod et øjeblik efter dansende og leende for Hester Prynne og pegede på smykket, hun havde anbragt på sit bryst.

"Min lille Perle," sagde Hester efter et øjebliks tavshed, "det grønne bogstav på dit barnebryst betyder ingenting, men ved

du, mit barn, hvad det bogstav betyder, som din moder er dømt til at bære?"

"Ja, moder," sagde barnet, "det er det store A. Det har du lært mig i ABC'en."

"Ved du, mit barn, hvorfor din moder bærer det bogstav?"

"Ja, det gør jeg rigtignok," svarede Perle, idet hun strålende så sin moder ind i ansigtet. "Det er af samme grund, som præsten holder sin hånd på hjertet."

"Og hvorfor gør han da det?" spurgte Hester halvt smilende over den urimelige mangel på sammenhæng i barnets iagttagelse, men da hun fik tænkt lidt mere over det, blev hun bleg og sagde: "Hvad har det bogstav at gøre med noget hjerte undtagen mit?"

"Ja, moder, nu har jeg sagt alt, hvad jeg ved," sagde Perle mere alvorligt, end hun plejede at tale. "Spørg den gamle mand, du snakkede med. Han kan måske sige dig det. Men alvorligt talt, søde moder, hvad betyder det røde bogstav, og hvorfor bærer du det på brystet, og hvorfor holder præsten hånden på hjertet?"

Hun greb moderens hånd i begge sine og stirrede hende ind i øjnene med en alvor, hendes viltre og lunefulde sind sjældent bar til skue. Det faldt Hester ind, at barnet måske virkelig søgte at nærme sig hende i barnlig fortrolighed, gjorde, hvad hun kunne, og gjorde det så forstandigt, hun kunne, for at tilvejebringe et punkt, hvor de kunne mødes i samfølelse og forståelse. Det viste hende Perle i et nyt lys. Hidtil havde moderen, skønt hun elskede sit barn med en udelt kærligheds styrke, optugtet sig selv til kun at håbe liden anden løn end ustadighed og lunefuldhed som aprilvindens, der har sine udbrud af uforklarlig lidenskab og, selv når den er i sit bedste

humør, kommer farende som et blæsevejr, der hyppigere får en til at fryse end kæler for en. Til gengæld for al denne uvornhed kan den så ganske vist undertiden af sig selv finde på at kysse en på kinden med en vis tvivlsom ømhed, lege blidt med ens hår og så atter flyve bort for atter at drive sit kåde spil andetsteds, mens den efterlader en drømmende følelse af fryd i ens hjerte. Og det var endda en moders opfattelse af barnets karakter. Enhver anden ville ikke have fået øje på stort andet end uelskværdige træk og ville have set dem i et langt mørkere lys. Nu slog imidlertid den tanke Hester stærkt, at Perle med sin mærkværdige skarpsindighed og tidlige modenhed måske allerede nærmede sig den alder, da hun kunne blive hende en veninde og som sådan indvies i så mange af hendes sorger, som det gik an at betro hende. Af det lille kaos, Perles karakter udgjorde, kunne man se et ubøjeligt mod dukke op – og at det var der, kunne man for resten have set lige fra første færd af – i forbindelse med en utæmmelig vilje, en djærv stolthed, der kunne optugtes til selvagtelse, og en bitter foragt for mangt og meget, som ret beset havde et skær af usandhed over sig. Hun var også i besiddelse af følelser, som, skønt de hidtil havde givet sig udtryk i skarpe og ubehagelige former, var som de rigeste forjættelser, den umodne frugt giver. I betragtning af alle disse kostelige egenskaber tænkte Hester, at det onde, dette alfeagtige barn havde fået i arv fra sin moder, i sandhed måtte have stor magt over hende, om hun ikke voksede op til en ædel kvinde.

Perles stadige tilbøjelighed til at kredse om det røde bogstavs gåde syntes at være hende medfødt. Fra det øjeblik af, da hendes bevidsthedsliv vågnede, havde hun bestandig tumlet

med den, som om det var hendes særlige opgave at løse den. Hester havde ofte tænkt, at Forsynet havde en retfærdig og straffende hensigt for øje, da det gav barnet denne udprægede tilbøjelighed, men aldrig før i denne stund var det faldet hende ind at spørge sig selv, om der muligvis også skulle være en kærlig og barmhjertig hensigt forbundet med den. Var det ikke muligt, at det var barnets bestemmelse ved sin kærlighed at drive sorgen bort, der lå som en isnende kulde over hendes moders hjerte og forvandlede det til en grav, og at hjælpe hende til at få bugt med den lidenskab, der i sin tid havde været så heftig, og som endnu hverken var død eller sov, men kun var lukket inde i dette gravlignende hjerte som i et fængsel?

Det var nogle af de tanker, der nu rørte sig i Hesters sjæl og gjorde så stærkt et indtryk på hende, som om de virkelig var blevet hvisket hende i øret. Og alt imens stod Perle og holdt sin moders hånd i begge sine og så op på hende, mens hun tre gange i træk stillede disse samme spørgsmål:

"Hvad betyder bogstavet, moder? – og hvorfor bærer du det? – og hvorfor holder præsten hånden på hjertet?"

"Hvad skal jeg sige?" tænkte Hester. "Nej, er det prisen for barnets deltagelse og kærlighed, så kan jeg ikke betale den."

Så sagde hun højt:

"Du tåbelige Perle, hvad er det for spørgsmål? Der er mange ting her i verden, som et barn ikke må spørge om. Hvad ved jeg om præstens hjerte? Og hvad det røde bogstav angår, så bærer jeg det for guldbroderiets skyld!"

I alle de syv år, der var gået, havde Hester ingen sinde før fornægtet symbolet på sit bryst. Måske havde en ganske vist streng og barsk skytsånd nu forladt hende i erkendelse af, at

der til trods for, at den havde våget så nøje over hendes hjerte, var noget ondt, som nu havde listet sig ind i det, eller som måske aldrig var blevet uddrevet af det. Hvad lille Perle angår, var alvoren snart borte fra hendes ansigt.

Men barnet fandt sig ikke beføjet til at lade sagen falde. En to-tre gange på hjemvejen og lige så tit ved aftensmåltidet, og mens Hester lagde hende i seng, og en gang efter at hun tilsyneladende var faldet i søvn, så Perle op på hende med det ondskabsfulde glimt i sine sorte øjne og sagde:

"Moder, hvad betyder det røde bogstav?"

Og næste morgen var det første, barnet gjorde, så snart det var vågnet, at lette hovedet fra puden og stille det andet spørgsmål, hun på en så uforklarlig måde havde sammenknyttet med sine granskninger angående det røde bogstav:

"Moder! Moder! Hvorfor holder præsten hånden på hjertet?"

"Ti stille, du uartige pige," svarede hendes moder så barsk, som hun aldrig havde talt til hende før. "Tir mig ikke, ellers lukker jeg dig inde i det mørke kammer."

16. En tur i skoven

Hester Prynne holdt fast ved sin beslutning uden hensyn til de følger, det muligvis kunne få, at fortælle Dimmesdale, hvordan det virkelig forholdt sig med den mand, der havde sneget sig ind i hans fortrolighed. I adskillige dage søgte hun imidlertid forgæves en lejlighed til at træffe ham på en af de ensomme spadsereture, han plejede at gå langs halvøens bredder eller på de skovklædte højder i nærheden. Det ville ganske vist ikke have vakt forargelse hos nogen eller udsat den helgenagtige renhed, præstens rygte var i besiddelse af, for nogen fare, om hun havde besøgt ham i hans studerekammer, hvor mangen en bodfærdig havde skriftet synder, der måske var nok så store, som den, det røde bogstav betegnede. Men dels var hun bange for gamle Roger Chillingworths hemmelige eller åbenbare indblanding, dels gjorde hendes bevidsthed om sin brøde hende bange for, at nogen skulle fatte mistanke, skønt der ikke var den ringeste grund til frygt i så henseende, og endelig trængte hun til at trække vejret frit under åben himmel, mens de talte sammen – af alle disse grunde var det ikke et øjeblik faldet Hester ind at træffe ham andetsteds end i det fri.

Omsider fik hun, da hun var til stede ved en sygeseng, hvortil pastor Dimmesdale var blevet kaldet for at holde bøn, at vide, at han dagen i forvejen var taget ud på besøg hos apostlen Eliot og hans indianere. Han ville rimeligvis komme tilbage næste dags eftermiddag på en bestemt tid. Dagen efter gav Hester sig derfor i god tid på vej med lille Perle – hende var moderen altid nødt til at have med, hvor ubelejligt det end kunne være.

Efter at de var kommet fra halvøen over på fastlandet, havde de kun en sti for sig. Den bugtede sig gennem den hemmelighedsfulde urskov, der gjorde den så smal og stod så sort og tæt på begge sider af den og kun nu og da åbnede en så sparsom udsigt til himlen ovenover, at den for Hester næsten blev som et symbol på det åndelige vildnis, hun så længe havde færdedes i. Vejret var mørkt og køligt, himlen hvælvede sig grå over dem, men en let vind jog skyerne af sted, så at solen af og til kastede et flimrende glimt over stien, men hver gang kun i udkanten af en lysning i skoven, hvorfra det lunefulde lys så var forsvundet, når de nåede derhen, så det sted, hvor det havde drevet sin leg, så endnu tristere ud, fordi de havde håbet at skulle få lidt solskin der.

"Moder," sagde lille Perle, "solskinnet kan ikke lide dig. Det løber sin vej og gemmer sig, fordi det er bange for noget på dit bryst. Se, der er det igen, der langt henne. Bliv stående her, mens jeg løber hen og fanger det. Jeg er kun et barn, mig frygter det ikke for, for jeg har endnu ikke noget på brystet."

"Det håber jeg heller aldrig, du får, mit barn," sagde Hester.

"Hvorfor ikke, moder?" spurgte Perle, idet hun brat standsede, lige som hun var begyndt at løbe, "kommer det ikke af sig selv, når jeg bliver stor?"

"Løb, barn," svarede hendes moder, "og fang solskinnet! Det bliver snart borte."

Perle fløj af sted af alle kræfter og fangede virkelig solskinnet. Hun stod længe i det, helt omstrålet af det og gnistrende af ivrighed efter det raske løb. Lyset dvælede hos barnet, som om det var glad over at have fået sådan en legekammerat, indtil moderen næsten var nået helt hen til dets magiske kreds.

"Nu går det sin vej," sagde Perle, idet hun rystede på hovedet.

"Se," sagde Hester smilende, "når jeg strækker hånden ud, kan jeg fange noget af det."

Idet hun prøvede, forsvandt solskinnet, eller moderen kunne af Perles strålende ansigt fristes til at tro, at barnet havde optaget det alt sammen i sig og ville give det fra sig igen som lys på hendes vej, når de kom til et sted, hvor der var mørkere. Intet bibragte i den grad Hester et indtryk af den friske livskraft, Perles natur var i besiddelse af, som denne aldrig svigtende åndslivlighed. Der var intet over hende af den forstemthed, som senere tiders børn plejer at få i arv sammen med kirtelsygen, dette produkt af forfædrenes skrøbeligheder. Men denne overstadige livskraft var måske også sygelig, et udslag af den vilde energi, Hester havde kæmpet imod sine sorger med, før Perle kom til verden. Det var visselig en tvivlsom ynde, den gav barnets karakter et ejendommeligt hårdt præg. Hun manglede – hvad enkelte mennesker mangler hele deres liv igennem – noget, der kunne gøre hende rigtig bedrøvet, kalde det menneskelige frem i hende og gøre hende skikket til at føle deltagelse. Men lille Perle havde jo tiden for sig.

"Kom, mit barn," sagde Hester, "lad os sætte os lidt ned og hvile os."

"Jeg er ikke træt, moder," sagde den lille pige, "men du må gerne sætte dig ned, hvis du vil fortælle mig en historie."

"En historie, barn," sagde Hester, "hvad skulle den handle om?"

"Fortæl en historie om den sorte mand," svarede Perle, idet hun greb fat i moderens kjole og så hende ind i ansigtet med et halvt alvorligt, halvt skælmsk blik, "hvordan han færdes her i

skovene og har en bog med sig – en stor, svær bog med jernspænder, og hvordan den fæle sorte mand kommer frem med bogen og en jernpen, så snart han møder nogen her mellem træerne, og så skriver de deres navne i den med deres eget blod, og han sætter sit mærke på deres bryst. Har du nogen sinde mødt den sorte mand, moder?"

"Hvem har fortalt dig den historie, Perle?" spurgte moderen.

"Det har den gamle kone, der sad ved kaminen der, hvor du vågede i nat," sagde barnet, "men hun troede, jeg sov, da hun fortalte den. Hun sagde, at tusinder af mennesker havde mødt ham her i skoven og skrevet i bogen og fået hans mærke. Den ækle gamle madam Hibbins var en af dem. Og den gamle kone sagde, at det røde bogstav var den sorte mands mærke på dig, moder, og at det lyser som en rød flamme, når du møder ham om natten her i den mørke skov. Er det sandt, moder? Går du ud og møder ham om natten?"

"Har du nogen sinde, når du er vågnet, set, at din moder var borte?" spurgte Hester.

"Nej, det husker jeg ikke," sagde barnet, "hvis du er bange for at lade mig ligge alene i huset, kan du godt tage mig med – jeg vil gerne med. Men sig mig nu, moder, er der virkelig sådan en sort mand, og har du nogen sinde mødt ham, og er det hans mærke?"

"Vil du lade mig i fred, hvis jeg fortæller dig det?" spurgte hendes moder.

"Ja, hvis du fortæller mig det alt sammen," svarede Perle.

"En gang i mit liv har jeg mødt den sorte mand," sagde hendes moder, "og det røde bogstav er hans mærke."

Mens de talte sådan sammen, gik de tilstrækkelig dybt ind i skoven til at kunne være sikre på, at ingen, der kom ad skovstien, kunne se dem. Så satte de sig på en bunke frodigt mos, som en gang i længst forsvundne tider havde været et kæmpemæssigt fyrretræ, hvis rødder og stamme havde stået i den dunkle skygge, mens toppen ragede højt imod sky. Der var en lille kløft der, hvor de sad, med skrænter på begge sider, dækket med vissent løv, og en bæk i bunden. Fra træerne, der ludede ud over den, var der fra tid til anden faldet grene ned i den, som dæmmede op for den, så der på sine steder var hvirvler og dybt, sort vand, men hvor den havde frit løb, hoppede den af sted over småsten og brunt blinkende sand. Når de fulgte dens løb med øjnene, kunne de se vandet glimte et lille stykke inde i skoven, men så forsvandt det imellem et virvar af træstammer og krat og hist og her en mægtig klippe, begroet med grå lavarter. Alle disse kæmpetræer og granitblokke syntes opsatte på at skjule, hvor den lille bæk blev af, som om de var bange for, at den ved sin aldrig standsende snaksomhed skulle røbe den gamle skovs hemmeligheder. Stadig pludrede den. Venligt og stilfærdigt lød det, men også tungsindigt som stemmen af et barn, der aldrig har kendt til at lege og være glad og munter i de triste omgivelser, i hvilke det har henlevet sin barndom.

"Å, du tåbelige og kedsommelige lille bæk!" råbte Perle efter en stund at have lyttet til den, "hvorfor er du så trist? Se at komme i humør og suk og klynk ikke hele tiden sådan!"

Men bækken havde i sin korte levetid imellem træerne oplevet så meget højtideligt og alvorligt, at den ikke kunne lade være at tale om det og ikke syntes at have andet at sige. Perle

lignede bækken, for så vidt som hendes livs strøm havde sit udspring fra lige så hemmelighedsfuldt et kildespring og var rundet hen med lige så mørke og tunge skygger over sig. Men i modsætning til bækken dansede, glitrede og rislede den hele tiden.

"Hvad siger den triste lille bæk, moder?" spurgte Perle.

"Hvis du havde en sorg at bære på, kunne bækken fortælle dig om den," svarede hendes moder, "som den fortæller mig om min. Men nu hører jeg en komme på stien, Perle. Nu skal du lege og lade mig tale med den mand, der kommer."

"Er det den sorte mand?" spurgte Perle.

"Gå nu hen og leg, barn," gentog hendes moder, "men gå ikke for dybt ind i skoven, og kom, så snart jeg kalder på dig."

"Ja, moder," svarede Perle, "men hvis det er den sorte mand, må jeg så ikke blive et øjeblik og se på ham? Jeg ville så gerne se ham med den store bog under armen."

"Gå nu, du tåbelige pige," sagde hendes moder utålmodig. "Det er ikke den sorte mand! Du kan se ham nu imellem træerne. Det er præsten."

"Det er det jo også!" sagde barnet, "og se, moder, han har hånden på hjertet! Kommer det af, at da han skrev sit navn i bogen, satte den sorte mand sit mærke der? Men hvorfor har han det ikke uden på brystet som du, moder?"

"Gå nu, barn, så skal du få lov til at plage mig så meget, du vil, en anden gang," råbte Hester Prynne, "men gå ikke for langt bort, ikke længere, end at du stadig kan høre bækken."

Barnet gik syngende sin vej langs bækken og søgte ved sin sang at live op i dens melankolske rislen. Men bækken ville ikke lade sig opmuntre, den blev ved at mumle sin uforståelige

hemmelighed om noget meget sørgeligt noget, der var sket – eller måske det var en profetisk klagesang om noget, der skulle ske i denne skumle skov. Perle, som havde skygge nok i sit eget liv, besluttede derfor at afbryde al omgang med denne kedelige bæk. Hun gav sig til at plukke violer og anemoner og nogle røde akelejer, som hun fandt i sprækkerne af en høj klippe.

Da Hester Prynnes nissebarn var gået, gik hun nogle skridt hen imod stien, der førte gennem skoven, men holdt sig stadig i træernes dybe skygge. Hun så præsten komme gående ad stien, ganske alene og støttende sig til en kæp, han havde skåret sig. Han så svag og udtæret ud, og udtrykket i hans ansigt var præget af en håbløs fortvivlelse, som aldrig før var trådt så stærkt frem, når han færdedes omkring i nybygden eller i det hele taget var udsat for, at nogen lagde mærke til ham. Her i skovens ensomhed kom det utilsløret frem. Der var en ligegyldighed over hans gang og holdning, som om han ikke anså det for umagen værd eller brød sig om at gå et skridt, men ville have været glad – hvis han overhovedet kunne være glad ved noget som helst – ved at kaste sig ned ved foden af det nærmeste træ og blive liggende der for bestandig uden at røre sig. Så kunne bladene falde af træerne og dække ham til og jorden efterhånden danne en lille gravhøj over ham, hvad enten der var liv i ham eller ej. Døden var noget alt for bestemt til, at han gad tænke på, om han skulle ønske sig den eller ikke.

Hester kunne ikke opdage noget andet symptom hos ham på bestemt og stærk lidelse, end at han, som lille Perle havde bemærket, holdt hånden på hjertet.

17. Præsten og hans sognebarn

Skønt præsten gik langsomt, var han næsten kommet forbi, inden Hester Prynne kunne få taget sig så meget sammen, at hun kunne kalde på ham. Omsider lykkedes det hende.

"Arthur Dimmesdale!" sagde hun, først svagt, derpå højere, men hæst, "Arthur Dimmesdale!"

"Hvem kalder?" svarede præsten.

Han tog sig hurtigt sammen og rettede sig som et menneske, der bliver overrasket i en sindsstemning, han ikke vil, at nogen skal være vidne til. Han så ængsteligt hen i den retning, hvorfra stemmen kom, og skimtede imellem træerne en mørkt klædt skikkelse, der trådte så utydelig frem i det halvmørke, den skydækkede himmel og det tætte løvværk frembragte, skønt det nu var middagstid, at han ikke vidste, om det var en kvinde eller en skygge. Det kom måske af, at han på sin vej gennem livet plagedes af et spøgelse, der skyldte hans tanker sin tilværelse.

Han trådte et skridt nærmere og fik øje på det røde bogstav.

"Hester! Hester Prynne!" sagde han. "Er det dig? Er du levende?"

"Ja," svarede hun, "som jeg har været det de sidste syv år! Og du, Arthur Dimmesdale, er du levende?"

Det var intet under, at de således gensidigt spurgte hinanden, om de virkelig var levende, og endda tvivlede om deres egen tilværelse. Så sælsomt var deres møde i den mørke skov, at det var som det første møde hinsides graven imellem to ånder, der havde været inderligt knyttede til hinanden

herneden, men nu gøs af angst for hinanden, endnu ikke fortrolige med deres ny tilstand eller vante til at færdes sammen med døde. De var rædde for hinanden, og de var rædde for sig selv, for dette møde vakte dem til fuld bevidsthed og åbenbarede dem som ved et lynglimt alt, hvad de havde oplevet og gået igennem, som livet kun gør det i sådanne øjeblikke, da åndedrættet standser. Sjælen så sig i det svindende øjebliks spejl. Angst og skælvende og som drevet af en nødvendighed, det ikke kunne nytte at sætte sig op imod, rakte Arthur Dimmesdale sin hånd, der var kold som døden, frem og greb Hester Prynnes kolde hånd. Dette håndtryk gjorde ende på det, der var dem det frygteligste ved dette møde. Hvor kolde deres hænder end var, følte de nu i alt fald, at de hørte hjemme i samme sfære.

Uden at sige et ord, og uden at hverken han eller hun førte an, men som i kraft af en stiltiende overenskomst trak de sig ind i skovens skygge, hvorfra Hester var kommet, og satte sig på den mostue, hvor hun og Perle havde siddet. Da deres tungebånd løstes, var det til at begynde med kun for at gøre sådanne bemærkninger og spørgsmål, som ligger lige for imellem bekendte, om hvor overtrukket himlen var, om at det trak op til uvejr, og om hvordan de havde det. Således nærmede de sig, ikke dristigt, men skridt for skridt det, de rugede over i deres sjæls inderste. Efter at skæbnen og omstændighederne så længe havde skilt dem ad, måtte de have noget ubetydeligt og tilfældigt til at indlede samtalen med, førend det, de egentlig havde på sinde, kunne komme frem.

Efter en stunds forløb så præsten Hester Prynne stift i øjnene og sagde:

"Hester, har du fundet fred?"

Hun smilede tungsindigt og så ned på sit bryst.

"Har du?" spurgte hun.

"Nej – nej, jeg har kun fundet fortvivlelse," svarede han. "Hvad kunne der for et menneske som mig komme ud af et liv, som det, jeg fører? Var jeg ateist – havde jeg ingen samvittighed – var jeg en usling med rå og brutale instinkter – kunne jeg måske have fundet fred for længe siden. Ja, jeg ville vel så aldrig have mistet den. Men som min sjæl nu en gang er beskaffen, er alt det gode, der oprindelig var i mig, alt det bedste, Gud har nedlagt i den, blevet mig til pinsel. Hester, jeg er et ulykkeligt menneske!"

"Folk ærer og agter dig," sagde Hester, "og du udretter visselig meget godt imellem dem. Kan det ikke trøste dig?"

"Det gør mig blot endnu ulykkeligere, Hester! – blot endnu ulykkeligere!" svarede præsten med et bittert smil. "Hvad det gode angår, som jeg kan synes at udrette, har jeg ingen tro til det. Det kan ikke være andet end bedrag. Hvad kan en ødelagt sjæl som min udrette til andre sjæles frelse? Hvor kan en besmittet sjæl rense andre? Og hvad folks ærefrygt og agtelse angår, ville jeg ønske, at den måtte forvandles til had og foragt! Kan du anse det for en trøst, Hester, at jeg må stå på min prædikestol og se så mange øjne stirre på mig, som om mit ansigt strålede af Himlens lys – se min menighed tørste efter sandhed og lytte til mine ord, som om de udgik af den Helligånds mund! – og, når jeg så ser ind i min egen sjæl, ser den fule virkelighed, de har gjort sig et gudebillede af! Jeg har i mit hjertes bitterhed og kval leet ad modsætningen imellem, hvad jeg er, og hvad jeg synes at være, og Satan ler med!"

"Du gør dig selv uret," sagde Hester blidt. "Du har angret dybt og bittert. Din synd ligger bag dig, den hører længst forsvundne dage til. Dit liv nu er sandelig ikke mindre helligt, end det tager sig ud i folks øjne. Er der ingen virkelighed i en anger, der således besegles og stadfæstes ved gode gerninger? Og hvorfor skulle den ikke bringe dig fred?"

"Nej, Hester, nej," svarede præsten, "der er ingen virkelighed i den! Den er kold og død og kan intet udrette for mig. Bod har jeg gjort nok af, anger har der ikke været noget af! Ellers ville jeg for længe siden have kastet denne falske helligheds klædebon og vist mig for menneskene, som de vil få mig at se på dommens dag. Du er lykkelig, Hester, du, som bærer det røde bogstav åbenlyst på dit bryst. Mit brænder lønligt i min sjæl. Du aner kun lidet, hvad det er mig for en lise efter syv års kvalfuld løgn at se et menneske i øjnene, der kender mig, som jeg er! Havde jeg en eneste ven – eller var han end min værste fjende! – som jeg hver dag, når jeg var syg af alle andre menneskers lovprisninger, kunne ty til, og som så mig som den, jeg er, den usleste af alle syndere, det tykkes mig, at det kunne min sjæl leve på. Blot så megen sandhed ville være nok til at frelse mig. Men nu er alt løgn! – alt hulhed! – alt død!"

Hester Prynne så ham ind i ansigtet, men hun tøvede med at sige noget. Og dog bød de ord, i hvilke han så heftigt gav sine længe tilbageholdte følelser luft, hende netop et tilknytningspunkt for det, hun var kommet for at sige. Hun bekæmpede sin frygt og sagde:

"Sådan en ven, som du nys ønskede dig, som du kan græde sammen med over din synd, har du i mig, din medskyldige!" – Hun tøvede igen, men tog sig så atter sammen med en

kraftanstrengelse og fortsatte: "Og sådan en fjende, som du talte om, har du længe haft – du bor under samme tag som han!"

Præsten sprang op, snappede efter vejret og greb sig til hjertet, som om han ville rive det ud af sit bryst.

"Hvad siger du?" råbte han, "en fjende! Og under mit eget tag! Hvad mener du?"

Hester Prynne var nu fuldkommen på det rene med, hvilken dyb uret hun havde begået imod denne ulykkelige mand ved i så mange år – ja, om det så blot havde været et eneste øjeblik – at give ham til pris for et menneske, hvis hensigter kun havde været onde. Blot det, at hans fjende stadig var i hans umiddelbare nærhed, hvilken maske han så end skjulte sig under, var for et så følsomt menneske som Arthur Dimmesdale nok til at bringe forstyrrelse. Der havde været en tid, da Hester ikke skønnede dette, eller i fortvivlelsen over sin egen ulykke havde hun måske overladt præsten til, hvad der den gang stod for hende som en mildere straf. Men i den sidste tid, siden den nat, da hun havde truffet ham på hans nattevagt, var alle hendes følelser over for ham blevet både blødere og stærkere. Nu læste hun tydeligere i hans hjerte. Hun tvivlede ikke om, at Roger Chillingworths stadige nærværelse – hans ondskabs hemmelige gift, der besmittede luften om ham – og den myndighed, han som læge tiltog sig over for præstens legemlige og åndelige brøst – at alt dette var blevet brugt til fremme for en grum plan. Ved hjælp heraf var den syges samvittighed stadig blevet holdt i en ophidset tilstand med det mål for øje ikke at helbrede ham igennem en sund smerte, men at ødelægge og nedbryde hans åndelige væsen. Resultatet her på

Jorden kunne næppe blive andet end vanvid og hisset udelukkelse fra det gode og sande, en udelukkelse, som vanvid måske er det jordiske forbillede på.

Sådan ødelæggelse havde hun bragt over den mand, som hun en gang havde elsket – nej, hvorfor skulle vi ikke sige det? – som hun endnu elskede lidenskabeligt! Hester følte, som hun havde sagt til Roger Chillingworth, at det ville have været uendelig meget bedre, om hun havde ladet præstens gode navn og rygte, ja selv hans liv ofre frem for at træffe det valg, hun havde gjort. Og nu ville hun ønske, at hun med glæde kunne have lagt sig ned i løvet ved Arthur Dimmesdales fødder og dø der frem for at være nødt til at bekende sin svare uret imod ham.

"O Arthur," råbte hun, "tilgiv mig! I alle andre henseender har jeg stræbt efter at være sand! Sandheden var den eneste dyd, jeg kunne holde fast ved og også holdt fast ved til trods for al genvordighed, undtagen da det drejede sig om din velfærd – dit liv – dit gode navn og rygte. Da gav jeg mit minde til et bedrag. Men en løgn fører aldrig til noget godt, selv om man lyver for at frelse livet – sit eget eller en andens. Forstår du ikke, hvad jeg mener? Den gamle mand – lægen – han, som de kalder Roger Chillingworth – han var min husbond!"

Præsten så et øjeblik på hende med al den voldsomme lidenskab, der i mere end en form var blandet med højere, renere, ædlere egenskaber, og som i virkeligheden var den del af ham, Djævlen gjorde krav på, og ved hjælp af hvilken han søgte at vinde præsten. Aldrig havde Hester set et mørkere eller vildere ansigt end det, han nu viste hende. I den korte stund, det stod på, var han forvandlet til en mørkets ånd. Men hans karakter var blevet i den grad svækket af al den lidelse, han

havde gået igennem, at selv de lavere kræfter i den kun mægtede at kæmpe en stakket stund. Han segnede om på jorden og begravede sit ansigt i sine hænder.

"Jeg burde have vidst det!" mumlede han. "Jeg vidste det virkelig! Blev ikke hans hemmelighed åbenbaret mig i mit hjertes inderste første gang, jeg så ham, og hver gang jeg har set ham siden? Hvorfor forstod jeg det ikke? O, Hester Prynne, du aner kun lidet, hvor rædselsfuldt dette er! Og så den skam! Det hensynsløse, det forfærdelig modbydelige ved at stille et sygt og brødefuldt hjerte til skue for selve den mand, hvis største lyst det var at se til bunds i det. Kvinde, kvinde, dette bærer du ansvaret for! Det kan jeg ikke tilgive dig!"

"Du skal tilgive mig!" råbte Hester, idet hun kastede sig ned i løvet ved siden af ham. "Lad Gud straffe! Du skal tilgive!"

Med pludselig og fortvivlet ømhed slog hun armene om ham og trykkede hans hoved til sit bryst, lidet ænsende, at hans kind hvilede på det røde bogstav. Han ville rive sig løs, men søgte forgæves at gøre det. Hester ville ikke slippe ham, for at han ikke skulle se strengt på hende. Alle mennesker havde set strengt på hende – i syv lange år havde de set strengt på denne ensomme kvinde – og hun havde fundet sig i det og aldrig vendt sine rolige, bedrøvede øjne bort. Himlen havde også set strengt på hende, og hun var ikke død. Men at denne blege, svage, syndige og sorgfulde mand gjorde det, det kunne Hester ikke holde ud, så måtte hun dø.

"Vil du tilgive mig?" gentog hun atter og atter, "vil du lade være at se strengt på mig? Vil du tilgive mig?"

"Jeg tilgiver dig, Hester," svarede præsten omsider med et dybt suk, der kom fra en afgrund af smerte, men ikke fra vrede.

"Jeg tilgiver dig villigt nu. Gud tilgive os begge! Vi er ikke de værste syndere her i verden, Hester. Der er en, som er værre end selv den besmittede præst! Den gamle mands hævn har været sortere end min synd! Han har med koldt blod krænket et menneskehjertes helligdom. Det har du og jeg aldrig gjort, Hester."

"Aldrig, aldrig!" hviskede hun. "Hvad vi gjorde, havde sin egen indvielse over sig. Sådan følte vi det, og vi sagde det til hinanden. Har du glemt det?"

"Tys, Hester!" sagde Arthur Dimmesdale, idet han rejste sig. "Nej, jeg har ikke glemt det."

De satte sig ned igen på det faldne træs mosgroede stamme, ved siden af hinanden, hånd i hånd. Livet havde aldrig bragt dem en mørkere stund. Det var det punkt, deres vej så længe havde ført dem hen imod, mørkere og mørkere, jo nærmere de korn det – og dog var der en trolddom i det, som fik dem til at dvæle ved det og attrå et øjeblik til, og et øjeblik til og endnu et øjeblik til. Skoven var mørk omkring dem, og blæsten, som for hen over den, susede i træernes kroner. Grenene slog tungt mod hinanden over deres hoveder, mens det ene gamle træ sukkede tungsindigt til det andet, som om det fortalte den sørgelige historie om de to, der sad under det, eller varslede kommende ulykke.

Men de dvælede endnu. Hvor trist så ikke skovstien ud, der førte tilbage til nybygden, hvor Hester Prynne atter måtte tage sin skændsels byrde på sig og præsten den fule løgn om et godt navn og rygte. Derfor dvælede de et øjeblik endnu. Intet gyldent lys havde nogen sinde syntes dem så kosteligt som mørket i denne skumle skov. Her, hvor kun hans øjne så det røde

bogstav, brændte det ikke på den faldne kvindes bryst. Her, hvor kun hendes øjne så Arthur Dimmesdale, kunne han, som ellers var falsk over for Gud og mennesker, et øjeblik være sand.

Pludselig fo'r der en tanke igennem ham, og han sprang op.

"Hester," råbte han, "Roger Chillingworth ved, at det var din pligt at fortælle mig, hvem han er. Vil han nu fremdeles bevare vor hemmelighed? Hvad vil han nu gøre for at hævne sig?"

"Der er noget sært hemmelighedsfuldt i hans natur," svarede Hester tankefuldt, "og det er taget til, mens han lønligt arbejdede på sin hævn. Jeg anser det ikke for rimeligt, at han vil røbe hemmeligheden. Han vil uden tvivl søge andre midler til at tilfredsstille sin skumle lidenskab."

"Og jeg! – hvordan skal jeg kunne udholde at leve længere og indånde den samme luft som denne min dødsfjende?" udbrød Arthur Dimmesdale gysende og trykkede krampagtig hånden mod sit hjerte – en bevægelse, der nu var blevet ganske uvilkårlig. "Tænk for mig, Hester! Du er stærk! Sig du, hvad jeg skal gøre!"

"Du må ikke længere blive boende sammen med dette menneske," sagde Hester langsomt og fast. "Dit hjerte må ikke længere være under hans onde øjnes indflydelse."

"Det vil være langt værre end døden!" svarede præsten, "men hvordan kan jeg undgå det? Hvad kan jeg gøre andet? Skal jeg igen lægge mig på dette visne løv, hvor jeg kastede mig hen, da du fortalte mig, hvem han var? Er jeg ikke nødt til at lægge mig til hvile der og dø straks?"

"Ak, hvor du dog er sunket sammen!" sagde Hester, idet hun fik tårer i øjnene. "Vil du dø af svaghed alene? – anden grund er der ikke til det!"

"Guds dom er over mig!" svarede den samvittighedsslagne præst, "den er for stærk til, at jeg kan kæmpe imod den!"

"Himlen ville vise sig barmhjertig," sagde Hester, "hvis du blot havde kraft nok til at benytte dig af det."

"Vær du stærk for mig!" svarede han. "Sig mig, hvad jeg skal gøre!"

"Er verden da så snæver?" udbrød Hester Prynne, idet hun så med sine dybe øjne ind i præstens og instinktmæssigt udøvede en magnetisk magt over hans sjæl, der var i den grad kuet og splittet, at den knap kunne holde sig oppe. "Er denne by, som for stakket tid siden var et stykke urskov så øde og ukendt som den, vi sidder i – er den hele verden? Hvor fører den skovsti hen? Tilbage til nybygden, siger du. Ja, men den fører også fremad. Den går dybere og dybere ind i urskoven, vanskeligere og vanskeligere at skelne for hvert skridt, man gør, til det visne løv nogle få mil herfra ikke længere bærer det svageste spor af nogen hvid mands fod. Der er du fri. Så kort en vandring fører dig fra en verden, hvor du har været over al måde ulykkelig, til en, hvor du endnu kan blive lykkelig. Er der ikke skygge nok i denne grænseløse skov til, at den kan skjule dit hjerte for Roger Chillingworths blik?"

"Jo, Hester, men kun under det faldne løv," svarede præsten med et trist smil.

"Så er der den brede vej over havet," fortsatte Hester. "Den førte dig hid. Om du vil, fører den dig tilbage igen. I vort fædreland, i en eller anden afsides landsby eller i det store London – eller i alt fald i Tyskland, i Frankrig eller i det skønne Italien vil du være uden for hans magt. Og hvad har du at gøre

med alle disse jernmennesker og deres anskuelser? De har allerede alt for længe holdt det bedste i dig i trældom!"

"Det er umuligt," svarede præsten, der havde hørt på hende, som om hun opfordrede ham til at forvandle en drøm til virkelighed. "Jeg kan ikke drage bort! Syndig og ussel, som jeg er, har jeg ikke haft anden tanke end at slæbe min jordiske tilværelse hen i den kreds, hvor Forsynet har sat mig. Skønt min egen sjæl er fortabt, vil jeg dog gøre, hvad jeg formår, for andre menneskesjæle. Jeg tør ikke forlade min post, skønt jeg har været en utro skildvagt, hvis visse løn er død og vanære, når hans sørgelige vagt en gang er til ende."

"Du er knust under vægten af disse syv års elendighed," svarede Hester, opfyldt af brændende attrå efter at holde ham oppe ved hjælp af sin egen energi, "men du skal lade det alt sammen blive tilbage. Det skal ikke tynge dine fjed, når du vandrer gennem skoven, ej heller skal du lade dit skib dermed, i fald du foretrækker at drage over havet. Lad al den ulykke og elendighed blive tilbage her, hvor den kom over dig! Tænk ikke mere på den! Begynd helt forfra! Har du sat alle muligheder til, fordi dette ene forsøg er slået fejl? Ingenlunde! Fremtiden er endnu fuld af muligheder! Der er lykke at nå! Der er godt at gøre! Ombyt dit falske liv her med et liv i sandhed! Bliv, om din ånd kalder dig til den gerning, de røde mænds lærer og apostel. Eller bliv, hvad der stemmer mere med din natur, en lærd mand, en af de viseste og navnkundigste blandt de vise i den oplyste verden. Prædik! Skriv! Handl! Gør blot noget i stedet for at lægge dig til at dø! Opgiv dit navn Arthur Dimmesdale og skab dig selv et nyt, et stort navn, som du kan bære uden frygt og blusel! Hvorfor vil du tøve blot en eneste dag længere

imellem de kvaler, der har gnavet dit liv – der har gjort din vilje svag og røvet dig din handlekraft – og som til sidst endda vil røve dig evnen til at angre? Op og af sted!"

"O Hester!" råbte Arthur Dimmesdale, i hvis øjne et flygtigt glimt, som hendes begejstring havde tændt, flammede og atter slukkedes, "du vil have, at en mand, hvis knæ vakler under ham, skal løbe! Jeg må dø her! Jeg har ikke længere kraft eller mod til at vove mig ene ud i den store, sælsomme, vanskelige verden!"

Det var det sidste udbrud af en knust sjæls håbløshed. Det skortede ham på energi til at gribe den lykke, der syntes at være inden for hans rækkevidde.

"Alene, Hester!" gentog han.

"Du skal ikke komme til at gå alene!" svarede hun hviskende.

Dermed var alt sagt.

18. Et væld af solskin

Arthur Dimmesdale stirrede Hester ind i øjnene med et udtryk, der ganske vist strålede af håb og glæde, men blandet med frygt og en slags rædsel over, at hun dristigt havde udtalt, hvad han havde tænkt, men aldrig vovet at sige.

Men Hester Prynne, der af naturen var modig og handlekraftig, og som så længe ikke blot havde været fremmed for, men ligefrem bandlyst af samfundet, havde vænnet sig til at tænke så omfattende, at præsten næsten ikke kunne følge hende. Hun havde uden fører vandret om i et moralsk vildnis, så stort, så dunkelt, så ufremkommeligt som den urskov, de nu sad i, optaget af en samtale, der skulle afgøre deres skæbne. Hendes forstand og hjerte følte sig så at sige hjemme i ørkenen, hvor hun strejfede om så frit som indianeren i sine skove. I årevis havde hun betragtet menneskelige institutioner, alt, hvad præster og lovgivere havde indstiftet, fra sit særstandpunkt og kritiseret det alt sammen med ikke synderlig større ærbødighed, end indianeren føler for præstekraven, dommerkåben, gabestokken, galgen, hjemmets arne eller kirken. Hendes skæbne havde gjort hende fri. Det røde bogstav åbnede hende adgang til regioner, hvor andre kvinder ikke turde sætte deres fod. Skam, fortvivlelse og ensomhed havde været hendes læremestre – barske og vilde var de, og de havde gjort hende stærk, men de havde også lært hende meget forkert.

Præsten derimod havde aldrig gjort erfaringer, der kunne føre ham uden for de almindelige godkendte loves område,

skønt han i et enkelt tilfælde havde overtrådt en af de helligste af dem. Men det havde været en synd, lidenskab drev ham til, han havde ikke begået den af princip eller blot med forsæt. Siden den usalige stund havde han med sygelig iver og smålighed våget, ikke over sine handlinger, for dem havde han let ved at holde styr på, men over hver en åndelig rørelse, der foregik i ham, og over hver en tanke. På den tid stod en præst i samfundets første række, og han følte sig som følge deraf dobbelt stærkt bundet af dets love, dets grundsætninger, ja selv dets fordomme. Som præst var han lukket inde af sin stands skranker. Som et menneske, der havde syndet en gang, men holdt sin samvittighed vågen og følsom ved stadig at pirre i det åbne sår, kunne man gå ud fra, at hans dyd nu var nok så pålidelig, som hvis han aldrig havde syndet.

Sådan, synes det os, havde de syv års bandlysning og forsyndelse for Hester Prynnes vedkommende nærmest været en forberedelse til denne stund. Men Arthur Dimmesdale! Hvis sådan en mand faldt igen, hvad var der så at anføre til undskyldning for hans brøde? Intet – når man da ikke ville regne ham noget til gode, at han var sønderknust af langvarig og frygtelig lidelse – at hans sjæl var formørket og forvirret af de samvittighedsnag, der hærgede den – at samvittigheden kunne finde det vanskeligt at afgøre, hvad der var værst, at flygte som en vitterlig misdæder eller at blive som en hykler – at det var menneskeligt at undgå fare for død og skændsel og en fjendes uransagelige rænker – og endelig, at der for denne stakkels pilgrim, svag, syg og ulykkelig, som han var, viste sig et glimt af menneskelig kærlighed og deltagelse på hans sørgelige og øde vej, et nyt liv og et liv i sandhed i stedet for den hårde

straf, han nu afsonede. Og hertil kommer den alvorlige og sørgelige sandhed, at den breche, synden en gang har slået i en menneskesjæl, aldrig udfyldes igen her på Jorden. Man kan være på sin post og passe på, at fjenden ikke igen baner sig vej ind i fæstningen, ja man kan endda få ham til at opgive den vej, det en gang er lykkedes ham at slippe ind ad, og prøve på en anden, men bruddet i muren er og bliver der, og fjenden lusker stadig om i håb om at vinde en ny sejr.

Den dyst, der stod imellem dem – i fald der overhovedet stod en sådan – behøver vi ikke at skildre. Det må være nok, at præsten besluttede at flygte, og ikke alene.

"Hvis jeg i alle de forløbne år," tænkte han, "blot kunne mindes et øjebliks fred eller håb, ville jeg holde ud for den himmelske barmhjertigheds skyld. Men siden jeg nu en gang er uigenkaldelig dømt, hvorfor skulle jeg så ikke gribe den trøst, der undes den dødsdømte forbryder før henrettelsen? Eller hvis det virkelig, som Hester vil have mig til at tro, skulle være vejen til et bedre liv, opgiver jeg visselig ikke udsigten til noget bedre ved at slå ind på den. Jeg kan heller ikke længere leve uden at være sammen med hende – så stærk er hun til at støtte mig, så kærlig til at trøste mig. O, du, som jeg ikke vover at opløfte mine øjne til, skulle du endnu ville tilgive mig?"

"Du gør det altså!" sagde Hester roligt, da han mødte hendes blik.

Da beslutningen først var taget, tændtes der et sælsomt glædesblus i hans hjerte og kastede sit flakkende skær over al den sorg, det rummede. Det var en fryd som den, en fange føler, når han lige er sluppet ud af sit fængsel og indånder den frie og friske luft i et land, hvor man ikke kender til love eller

kristendom. Hans ånd hævede sig som med et sæt og nåede højere op mod Himlen, end den havde været i al den tid, hans elendighed havde nødet ham til at krybe om på Jorden.

Dybt religiøs, som han var, kom der uvilkårligt et skær af andagt over hans stemning.

"Føler jeg glæde igen?" råbte han, undrende sig over sig selv. "Jeg troede, at enhver spire til glæde var død i mig. O, Hester, du er min gode engel! Det bæres mig for, som om jeg syg, syndesmittet og sorrigfuld kastede mig ned i løvet her og nu har rejst mig som et helt nyt menneske, med ny evne til at udbrede hans ære, der har øvet barmhjertighed! Dette er allerede et nyt og bedre liv! Hvorfor har vi ikke søgt det før?"

"Lad os nu ikke se tilbage," svarede Hester Prynne. "Fortiden er overstået, hvorfor skulle vi nu dvæle ved den? Se, sammen med dette symbol løser jeg den af mig, og det skal være, som om den aldrig havde været."

Med disse ord tog hun det røde bogstav af sit bryst og kastede det hen imellem det visne løv. Det hemmelighedsfulde tegn faldt ned på den bred af bækken, de sad på. Havde hun kastet det en håndsbred længere bort, ville det være faldet i vandet og have givet den lille bæk en sorg til at bære foruden dem, dens uforståelige mumlen stadig meldte om. Men der lå det broderede bogstav nu funklende som en tabt ædelsten – måske ville en eller anden vandringsmand finde det og så for fremtiden blive hjemsøgt af sære spøgelser, der hviskede til ham om synd og hjertekval og ubeskrivelig kvide.

Da bogstavet var borte, drog Hester et langt, dybt suk, mod hvilket hun frigjorde sin sjæl for den byrde af skam og sorg, som hun så længe havde båret. O, hvilken lise det var! Hun

havde ikke vidst, hvor tung den var, før hun følte sig fri for den. Drevet af en anden tilskyndelse aftog hun huen, der holdt hendes hår indespærret, og ned faldt det over hendes skuldre, mørkt og rigt, både med lys og skygge i sin yppige fylde, og gav hendes ansigt et udtryk af blid ynde. Et strålende og ømt smil, der syntes at vælde lige ud af hendes hjerte, spillede om hendes læber og lyste ud af hendes øjne. Hendes kinder, der længe havde været så blege, blussede. Hendes køn, hendes ungdom og hele hendes rige skønhed vendte tilbage til hende fra det, menneskene kalder den uigenkaldelige fortid, og flokkedes med jomfrueligt håb og en aldrig før kendt lykke om hende i denne magiske stund. Og som om det mørke, der havde ruget over himmel og jord, kun var en udstrømning af disse to menneskehjerter, forsvandt det med deres sorg. Pludselig, som om himlen gav sig til at smile, brød solen frem og gød et væld af lys ned i den mørke skov, så hvert et grønt blad frydede sig ved det, og det gule faldne løv forvandledes til guld og glimtede under træernes grå stammer. Hvad der før kun havde kastet skygge, bidrog nu til at fremhæve det strålende lys. Den lille bæk glitrede nu så fornøjet, at dens løb kunne følges langt ind i skovens hemmelighedsfulde dyb, der var blevet til et mysterium af glæde.

Således lagde naturen sin deltagelse for dagen over for disse to menneskers lykke – denne vilde, hedenske skovnatur, der aldrig havde været nogen menneskelig lov undergivet eller kendt til nogen højere sandhed. Kærlighed skaber altid solskin, hvad enten den nylig er født eller den vækkes af en dødlignende søvn, for den fylder hjertet i den grad med lys, at det strømmer ud over omverdenen. Var skoven blevet ved at være mørk, ville

det dog for Hesters og Arthur Dimmesdales øjne have taget sig ud, som om den var fuld af lys.

Hester så på ham opfyldt af en ny glæde, der fik hende til at skælve.

"Nu skal du lære Perle at kende," sagde hun, "vor lille Perle! Du har set hende – ja, jeg ved det – men nu vil du se på hende med andre øjne. Hun er et besynderligt barn! Jeg kan knapt forstå hende. Men du vil holde lige så meget af hende som jeg og råde mig med hensyn til, hvordan hun skal behandles."

"Tror du, barnet vil blive glad ved at lære mig at kende?" spurgte præsten noget urolig. "Jeg har længe været sky for børn, fordi de tit viser mig mistillid og ikke vil komme mig fortroligt i møde. Jeg har været bange for lille Perle."

"Å, det var kedeligt!" svarede moderen, "men hun kommer nok til at holde meget af dig, og du også af hende. Hun er ikke langt borte. Nu kalder jeg på hende. Perle! Perle!"

"Jeg ser hende," sagde præsten, "der står hun ovre, i en solstrime, et godt stykke herfra, på den anden side af bækken. Så du tror, hun vil komme til at holde af mig?"

Hester smilede og kaldte igen på Perle, der, som præsten havde sagt, stod et stykke derfra som et strålende syn, i en solstråle, der vældede ned over hende gennem en hvælving af grene. Strålen sitrede, så hendes skikkelse snart tegnede sig skarpt, snart utydeligt – snart som et virkeligt barn, snart som genfærdet af et barn – efter som lyset kom og gik. Hun hørte sin moders stemme og gik langsomt hen imod hende.

Perle havde ikke kedet sig, mens hendes moder sad og talte med præsten. Den store mørke skov, der tog sig så barsk ud for dem, der bragte verdens synd og sorg med ind i den, blev det

ensomme barn en fortræffelig legekammerat. Den satte sit venligste ansigt op for at byde hende velkommen. Den bød hende vintergrøntbær, der kommer frem om efteråret, men først modnes om foråret og nu hang røde som bloddråber imellem de visne blade. Dem plukkede Perle, henrykt over deres vilde aroma. Skovens små beboere gjorde sig knap den ulejlighed at gå af vejen for hende. En agerhøne med ti kyllinger løb ganske vist truende imod hende, men den fortrød det straks og kaglede til sine kyllinger, at de ikke skulle være bange. En due, der sad alene på en lav gren, gav Perle lov til at komme helt hen til den og gav en lyd fra sig, der lige så godt kunne være en hilsen som et udtryk for forskrækkelse. Et egern, der sad højt oppe i sit træ, pludrede løs, hvad enten det nu var i vrede eller lystighed, for et egern er sådan en lunefuld lille person, at det ikke er let at afgøre, hvad humør det er i, men pludre løs gjorde det, og så kastede det en nød ned i hovedet på hende. En ræv, som hendes lette fjed i løvet havde vækket af dens søvn, så forskende på Perle, som om den ikke kunne blive enig med sig selv, om det var rigtigst at luske af eller at lægge sig til at sove igen. Der skal også – men det lyder rigtignok mindre sandsynligt – være kommet en ulv hen til hende og have snuset til hendes kjole og rakt sit vilde hoved frem, for at hun skulle klappe det. Sandheden synes imidlertid at være, at skoven og de vilde væsener, den husede, skønnede, at der var noget beslægtet hos dette menneskebarn.

Og hun var blidere og mere medgørlig her end på de græsgroede gader i nybygden eller i sin moders hytte. Blomsterne syntes at vide det, og både den ene og den anden af dem hviskede, idet hun gik forbi: "Pynt dig med mig, du

smukke barn, pynt dig med mig!" og for at fornøje dem plukkede Perle violerne og anemonerne og akelejerne og nogle af de friskeste grønne kviste, de gamle træer bød hende. Med dem pyntede hun sit hår og sin unge midje, så hun kom til at se ud som en lille nymfe eller dryade eller hvad man ellers kunne tænke sig stod i det allernøjeste forhold til den gamle skov. Således havde Perle udstafferet sig, da hun hørte sin moder kalde og langsomt gik hen imod hende.

Langsomt, for hun så præsten.

19. Barnet ved bækken

"Du vil komme til at holde rigtig meget af hende," gentog Hester, mens hun og præsten sad og holdt øje med lille Perle. "Synes du ikke, hun er smuk? Og se, med hvilken naturlig smag hun har pyntet sig med simple blomster. Havde hun samlet perler og diamanter og rubiner i skoven, kunne de ikke have klædt hende bedre. Hun er et prægtigt barn! Men jeg ved, hvis pande hun har!"

"Ved du, Hester," sagde Arthur Dimmesdale med et uroligt smil, "at dette kære barn har voldt mig megen uro, når det stadig trippede af sted ved siden af dig? O, Hester, hvad det var for en tanke, og hvor det var skrækkeligt at måtte være bange for den! – at mine egne træk til dels var gengivet i hendes ansigt, og så tydeligt, at alverden kunne kende dem! Men hun ligner mest dig."

"Nej, nej, ikke mest," svarede moderen med et ømt smil, "giv blot tid lidt endnu, så har du ikke længere nødig at være bange for at spejde efter, hvis barn hun er. Men hvor hun tager sig sælsomt smuk ud med de vilde blomster i håret! Det er, som om en af feerne, vi lod blive tilbage i vort kære gamle England, har pyntet hende."

Det var med en følelse, som ingen af dem nogen sinde før havde kendt, at de sad og så på Perle, mens hun langsomt kom hen imod dem. I hende var det bånd, der knyttede dem sammen, synligt. Hun havde i de syv år, der var gået, vandret om i verden som en levende hieroglyf, i hvilken den hemmelighed, de så omhyggelig søgte at skjule, var åbenbaret, i

fald nogen havde mægtet at tyde den. Og Perle var enheden af deres væsen. Alt det, de havde gået igennem, fik være, hvad det var, hvor kunne de tvivle om, at deres jordiske liv og deres skæbne hisset var fælles, når de så hende, i hvem deres jordiske og åndelige væsen var sammensmeltet for tid og evighed? Sådanne tanker – og måske også andre tanker, som de ikke ville vedkende sig eller kunne gøre sig klare, lagde et højtideligt skær over barnet, mens det gik hen imod dem.

"Lad hende ikke få indtryk af noget fremmed, af noget lidenskabeligt eller heftigt i din måde at være på over for hende," hviskede Hester. "Vor Perle er somme tider en sælsom og lunefuld lille alf. Særlig finder hun sig sjældent i sindsbevægelser, hvis grund hun ikke forstår. Men barnet har stærke følelser. Hun elsker mig, og hun vil også komme til at elske dig."

"Du kan ikke tænke dig," sagde præsten, idet han skottede til Hester, "hvor mit hjerte er angst for dette møde og samtidig higer efter det. Men, som jeg allerede har sagt dig, børn har sandelig ikke let ved at blive fortrolige med mig. Jeg kan ikke få dem til at kravle op på mit skød eller pludre i øret på mig eller besvare mit smil. De bliver stående og ser forundret på mig. Selv ganske små børn græder bitterligt, når jeg tager dem på mine arme. Men Perle har to gange i sit korte liv været venlig imod mig! Første gang – ja det ved du jo. Sidste gang var, da du havde hende med hos den strenge gamle guvernør."

"Ja, den gang, da du så modigt talte hendes og min sag," sagde moderen. "Jeg husker det godt, og det gør lille Perle også nok. Vær ikke bange! Hun er måske nok sær og sky i starten, men hun lærer snart at holde af dig."

Imidlertid var Perle nået ned til bækken og stod på den anden bred og stirrede tavs på Hester og præsten, som endnu sad ved siden af hinanden på den mosgroede træstamme og ventede på hende. Lige ud for, hvor hun var standset, dannede bækken en lille dam, hvor vandet var så stille, at det gav et fuldstændigt spejlbillede af hendes med blomster og blade smykkede skikkelse i al dens strålende skønhed, men finere og så at sige mere åndigt end virkeligheden. Billedet syntes at give barnet selv et præg af det skyggeagtige og uhåndgribelige, der var over det. Det var sært at se hende, som hun stod der og så så stift på dem gennem skovens halvlys, mens hun selv var fuldt belyst af en solstråle, der ligesom følte sig draget til hende af en vis sympati, og der i bækken nedenfor stod et andet barn – et andet og dog det samme – ligeledes omstrålet af gyldent lys. Hester følte sig på en uforklarlig og pinefuld måde fremmed for Perle, som om barnet, mens det ene strejfede om i skoven, var kommet uden for den sfære, hvori hun og hendes moder begge havde hjemme – og nu forgæves søgte at vende tilbage til den.

Der var både noget sandt og noget usandt i dette indtryk. Moderen og barnet stod virkelig fremmede over for hinanden, men det var Hesters skyld, ikke Perles. Efter at barnet var gået fra hende, havde en anden trængt sig ind i kredsen af moderens følelser og havde således ændret dem alle, at Perle, da hun kom tilbage, ikke kunne finde sin sædvanlige plads og knap vidste, hvor hun var.

"Jeg har en sælsom fornemmelse af," sagde præsten, "at denne bæk danner grænseskellet imellem to verdener, og at du aldrig kan få Perle igen. Eller er hun en alf, der, som sagnene fra vor barndom fortalte, ikke har lov til at overskride rindende

vand? Sig, hun skal skynde sig, for denne tøven har allerede fået mig til at ryste over hele kroppen."

"Kom, kæreste barn!" sagde Hester opmuntrende og strakte begge armene ud, "hvor du går langsomt! Hvornår har du nogen sinde før været så træg? Her er en ven af mig, som også må blive din ven. Du vil for fremtiden få dobbelt så megen kærlighed, som din moder har kunnet give dig. Spring over bækken og kom hen til os. Du springer jo så let som en dåkalv."

Perle svarede ikke på disse honningsøde ord og blev på den anden side af bækken. Snart fæstede hun sine strålende vilde øjne på sin moder, snart på præsten, og snart omfattede hun dem begge med et blik, som om hun ville granske og forklare sig det forhold, de stod i til hinanden. Af en eller anden grund lagde Arthur Dimmesdale, som han så tit rent uvilkårlig gjorde, hånden på hjertet, da han følte barnets blik hvile på sig. Omsider påtog Perle sig en besynderlig myndig mine, strakte hånden ud og pegede med pegefingeren på moderens bryst. Og nedenfor i bækkens spejl stod lille Perles blomstersmykkede, solomstrålede billede også og pegede.

"Du sære barn, hvorfor kommer du ikke hen til mig?" udbrød Hester.

Perle pegede stadig, og hun begyndte at rynke panden, hvilket tog sig dobbelt påfaldende ud i hendes barneansigt. Da moderen blev ved at vinke ad hende og lagde sit ansigt i uvante smilende folder, stampede barnet i jorden og satte et endnu mere bydende ansigt op, og billedet i bækken gav hendes optræden yderligere eftertryk.

"Skynd dig, Perle, ellers bliver jeg vred på dig!" råbte Hester Prynne, som, skønt hun til andre tider var vant til, at hendes

nissebarn bar sig sådan ad, for øjeblikket var stærkt opsat på, at hun skulle opføre sig mere passende. "Spring over bækken, uartige pige, og kom hen til mig, ellers kommer jeg over til dig!"

Men Perle lod sig ikke i mindste måde forbløffe af sin moders trusler, lige så lidt som hun lod sig røre af hendes bønner. Der kom tværtimod pludselig en voldsom heftighed over hende, hun gestikulerede på det ivrigste og vred sin lille skikkelse på den særeste måde. Hun ledsagede dette vilde udbrud med skingrende skrig, som gav genlyd i skoven på alle kanter, så at det, skønt hun var alene i sin barnagtige og meningsløse forbitrelse, syntes, som om en mængde skjulte væsener opmuntrede hende og viste hende deltagelse. Skyggebilledet sås fremdeles i bækken, men nu stampede det, gestikulerede voldsomt og pegede stadig på Hesters bryst.

"Jeg skønner, hvad der er i vejen med barnet," hviskede Hester til præsten, idet hun blev bleg til trods for den umage, hun gjorde sig for at skjule sin forvirring og ydmygelse. "Børn kan ikke finde sig i nogen, selv den ringeste, forandring i, hvad de daglig har for øje. Perle savner noget, som hun bestandig har set mig bære."

"Hvis du på nogen måde kan få barnet til at være rolig," sagde præsten, "så gør det endelig straks. Jeg ved ikke noget, jeg nødigere ser end et sådant udbrud af lidenskab hos et barn – det skulle da være en gammel heks' arrigskab, som for eksempel madam Hibbins," tilføjede han, idet han søgte at smile. "Hos barnet som hos den runkne heks virker det som noget overnaturligt. Få hende til at være rolig, så sandt du elsker mig!"

Hester vendte sig igen om imod Perle med blussende kinder, sendte præsten et forstående blik og drog derpå et dybt suk.

Inden hun endnu havde fået sagt noget, var hendes blussende kinder blevet ligblege.

"Perle," sagde hun bedrøvet, "se ned ved dine fødder! Der – lige foran dig – på denne side af bækken!"

Barnet så ned på det angivne sted, og der lå det røde bogstav, så tæt ved vandet, at guldbroderiet spejlede sig i det.

"Kom her med det!" sagde Hester.

"Kom selv og tag det!" svarede Perle.

"Har der nogen sinde været mage til barn!" hviskede Hester til præsten. "O, jeg har meget at fortælle dig om hende. Men hvad dette forhadte tegn angår, har hun jo ret. Jeg må, hvor megen kval det end volder mig, bære det en stakket stund endnu – blot nogle få dage endnu – til vi har forladt egnen her og ser tilbage til den som til et land, vi har drømt om. Skoven kan ikke skjule det. Oceanet skal sluge det for bestandig!"

Med disse ord gik hun ned til bækkens bred, tog det røde bogstav op og fæstede det atter på sit bryst. Skønt det kun var et øjeblik siden, at Hester håbefuldt havde talt om at begrave det på havets bund, havde hun en følelse af, at der var en urokkelig dom over hende, da hun således atter modtog det usalige symbol af skæbnens hånd. Hun havde slængt det ud i det uendelige rum – hun havde i en time trukket vejret frit – og nu sad det usalige røde bogstav igen og skinnede på sin gamle plads. Det går altid således, selv om det ikke giver sig et udtryk som dette, at en misgerning antager karakter af en dom. Derpå samlede Hester sine svære fletninger og spærrede dem atter inde under huen. Som om det usalige bogstav indesluttede en trolddomsmagt, der fik alt, hvad der var den undergivet, til at visne, forsvandt hendes skønhed, hendes kvindeligheds rigdom

og varme som svindende solskin, og det var, som om der faldt en grå skygge over hende.

Da den triste forvandling var fuldbyrdet, rakte hun hånden ud imod Perle.

"Kender du nu din moder, barn?" spurgte hun bebrejdende, men i en forknyt tone. "Vil du nu komme over bækken og kendes ved din moder, nu da hun atter har taget sin skam på sig – nu, da hun atter er bedrøvet."

"Ja, nu vil jeg!" svarede barnet, idet det sprang over bækken og trykkede Hester i sine arme, "nu er du rigtig min moder, og jeg er din lille Perle!"

Med en ømhed, der var usædvanlig for hende, trak hun sin moders hoved ned til sig og kyssede hende på panden og begge kinder. Men derpå kyssede hun også det røde bogstav – i kraft af en slags nødvendighed, der altid drev dette barn til bagefter at volde smerte, hver gang hun havde bragt trøst.

"Det var ikke kønt!" sagde Hester, "hver gang du har vist mig en smule kærlighed, driver du spot med mig!"

"Hvorfor sidder præsten der?" spurgte Perle.

"Han venter på dig for at byde dig velkommen," svarede hendes moder, "gå hen og bed ham om hans velsignelse. Han holder af dig, lille Perle, og han holder også af din moder. Vil du ikke også nok holde af ham? Kom! Han længes efter at hilse på dig."

"Holder af os?" sagde Perle, idet hun så sin moder op i ansigtet med et skarpt, forstandigt blik. "Vil han følge tilbage med os til byen – vi tre hånd i hånd?"

"Ikke nu, kære barn," svarede Hester, "men den tid kommer snart, da han altid vil gå hånd i hånd med os. Vi skal have vort

eget hjem og vor egen arne, og du skal sidde på hans skød, og han vil lære dig mangehånde ting og holde meget af dig. Du vil også holde af ham, ikke sandt?"

"Og vil han altid holde hånden på hjertet?" spurgte Perle.

"Tåbelige barn, hvad er det for et spørgsmål?" udbrød hendes moder. "Gå hen og bed om hans velsignelse!"

Men hvad enten det kom af den skinsyge, ethvert forkælet barn instinktmæssigt synes at føle over for en farlig medbejler, eller af et eller andet lune, Perle ville ikke være sød imod præsten. Med nød og næppe fik hendes moder hende hen til ham, men hun strittede imod og tilkendegav sin uvilje ved allehånde sære grimasser, som hun lige siden sin spæde barndom havde et stort og afvekslende forråd af, idet hun kunne vrænge sit bevægelige ansigt på de forskelligste måder og stadig lægge ny udtryk af ondskab i det. Præsten følte sig forlegen og pinlig til mode, men i håb om, at et kys ville vise sig at være en talisman, der kunne bane ham vej til barnets hjerte, bøjede han sig frem og kyssede det på panden. Derpå rev Perle sig løs fra sin moder, løb ned til bækken, vadede over den og badede sin pande, til det uvelkomne kys var helt tvættet af. Så blev hun stående og holdt tavs øje med Hester og præsten, mens de talte sammen og traf de aftaler, deres beslutning nødvendiggjorde.

Og nu var dette skæbnesvangre møde forbi. Kløften skulle atter overlades til sin ensomhed imellem de skumle gamle træer, som med deres mange tunger længe ville hviske om, hvad der var gået for sig her, uden at noget menneske blev klogere af det. Og den melankolske bæk ville føje den historie til de mange andre hemmeligheder, dens lille hjerte allerede var

overbebyrdet med, og som den stadig fortsatte at pludre om, uden at den var blevet en smule muntrere ved det, end den havde været hele tidsaldre igennem.

20. Præsten i vildrede

Da præsten gik, forud for Hester Prynne og lille Perle, så han sig tilbage, halvvejs ventende, at han kun ville få nogle svage omrids at se af moderen og barnet, og at de så langsomt ville svinde hen i skovens halvmørke. Så stor en omskiftelse af hans liv kunne han ikke straks tage for virkelighed. Men der stod Hester i sin grå kjole endnu stadig ved træstammen, som stormen havde fældet i længst forsvundne dage, og som tiden siden havde dækket med mos, på det at disse to af skæbnen hjemsøgte mennesker, der havde fået livets tungeste byrde at bære, kunne sidde der ved hinandens side og finde en times hvile og trøst. Og der var Perle, som med lette fjed dansede bort fra bækken – nu, da den påtrængende tredjemand var borte – og indtog sin gamle plads ved siden af sin moder. Præsten havde altså ikke sovet og drømt!

For at frigøre sin sjæl for dette ubestemmelige og dobbelte indtryk, der pinte den med en sær uro, genkaldte han sig og gennemgik i tankerne nøjere de planer, Hester og han havde udkastet med hensyn til deres bortrejse. De var blevet enige om, at den gamle verden med dens mange mennesker og store byer bød dem attråværdigere skjul og ly end New Englands eller hele Amerikas urskove, hvor der kun hist og her fandtes en indiansk wigwam eller nogle få europæiske nybygder sparsomt spredt langs kysten. Selv bortset fra præstens helbred, der var så lidet skikket til at udholde de strabadser, der var forbundet med et liv i skovene, ville hans evner, hans dannelse og hele hans udvikling kun sikre ham et hjem inden for civilisationens

enemærker, og jo højere denne civilisation var, des bedre ville han passe til den. Det traf sig så heldigt, at der just lå et skib i havnen, en af disse tvivlsomme krydsere, som der var så mange af på den tid, og som uden ligefrem at være sørøvere strejfede om på havet med en mærkværdig mangel på ansvarsfølelse. Det var nylig kommet fra nordkysten af Sydamerika og skulle om tre dage sejle til Bristol. Hester Prynne, hvis kald som selvbeskikket barmhjertig søster havde bragt hende i forbindelse med kaptajnen og besætningen, kunne påtage sig med al den hemmelighedsfuldhed, omstændighederne gjorde nødvendig, at skaffe plads om bord til to voksne og et barn.

Præsten havde med stor interesse spurgt Hester om, hvornår man bestemt kunne vente, at skibet skulle sejle. Det ville rimeligvis lette fjerdedagen efter. "Det er overmåde heldigt!" havde han da sagt til sig selv. Hvorfor Hans Velærværdighed pastor Dimmesdale anså det for så overmåde heldigt, er vi noget betænkelige ved at åbenbare, men vi vil alligevel ikke forholde læseren noget – det var altså, fordi han om tre dage skulle holde "udvælgelsesprædikenen," og da det var noget, der indbragte en præst i New England stor hæder, kunne han ikke have fundet noget belejligere tidspunkt og nogen mere passende måde at afslutte sin gejstlige løbebane på. "De skal i alt fald ikke sige om mig," tænkte denne eksemplariske mand, "at jeg forsømmer nogen tjeneste eller røgter den ilde." Det er ganske vist trist, at en så dyb og skarp selvgranskning som denne præsts kunne lade sig føre så ynkeligt bag lyset. Vi har haft og får fremdeles endnu værre ting at fortælle om ham, men efter vort skøn ingen, der var så ynkeligt svag og gav et på en gang så ubetydeligt og uigendriveligt vidnesbyrd om, at hans

sjælesot for længst havde ædt sig ind i selve hans karakter. Intet menneske kan i længere tid bære et ansigt til skue over for sig selv og et andet over for mængden uden til sidst at komme i vildrede med hensyn til, hvilket af dem, der er det sande.

Den ophidselse, Dimmesdales følelser var i, da han gik hjem fra sit møde med Hester, gav ham en usædvanlig fysisk energi, og han ilede med hurtige skridt ad byen til. Stien igennem skoven syntes ham vildere, mere ujævn og fuld af naturlige hindringer, og mindre trådt af menneskefødder, end han mindedes den fra udturen. Men han sprang over pøle, banede sig vej gennem sammenfiltret krat, klatrede op ad skrænter, dukkede ned i kløfter, overvandt kort sagt alle vanskeligheder med en utrættelig energi, der forbavsede ham. Han kunne ikke lade være at tænke på, hvor møjsommeligt han kun for to dage siden havde arbejdet sig frem ad den samme sti, og hvor tit han havde måttet standse for at trække vejret. Da han kom i nærheden af byen, fik han et indtryk af, at alle de velkendte ting han så, var undergået en forandring. Det syntes ham ikke at være i går, ikke en eller to, men mange dage, ja år siden, han sidst havde set dem. Alt det, der tidligere havde givet gaden dens præg, således som han huskede det, var der ganske vist endnu, husene med alle deres ejendommeligheder, med de mangfoldige gavle og en vejrhane på hvert sted, hvor han mindedes, den før havde været. Ikke des mindre kunne han ikke frigøre sig for denne ubehageligt påtrængende følelse af, at der var foregået en forandring. Det samme var tilfældet med de bekendte, han mødte, med alle den lille bys velkendte skikkelser. De så hverken ældre eller yngre ud. De gamles skæg var ikke blevet hvidere, og barnet, der krøb i går, var heller ikke i

dag nået til at gå. Det var ikke muligt at sige, hvori de var forskellige fra de væsener, han for så kort siden havde set, men præsten havde en uimodståelig følelse af, at de var blevet anderledes. Et lignende indtryk slog ham på en højst påfaldende måde, da kan kom forbi sin egen kirke. Den var ham på en gang så fremmed og så vel bekendt, at han ikke vidste, hvad han skulle tro, om han hidtil kun havde set den i drømme, eller han så den i drømme nu.

Dette fænomen betød, hvor mange forskellige former det end antog, ikke, at der var foregået nogen forandring i omverdenen, men at der var overgået ham selv en så pludselig og indgribende forvandling, at den eneste dag, der var forløbet, havde virket på hans bevidsthed, som om han havde været borte i årevis. Præstens egen vilje og Hesters vilje og den skæbne, der knyttede dem til hinanden, havde bevirket denne forvandling. Det var den samme by som før, men det var ikke den samme præst, der vendte tilbage fra skoven. Han kunne have sagt til de bekendte, der hilste på ham: "Jeg er ikke den mand, I antager mig for. Ham forlod jeg ude i skoven, i en afsides kløft ved et mosgroet træ og en tungsindig lille bæk. Gå hen og søg Jeres præst og se, om ikke hans udtærede skikkelse, hans indfaldne kinder, hans hvide, tunge af sorg furede pande ligger der som en afkastet klædning!" Hans venner ville uden tvivl have sagt: "Du er selv manden!" – men det ville være dem og ikke ham, der tog fejl.

Inden Dimmesdale nåede hjem, gav hans indre menneske ham andre vidnesbyrd om, at der var foregået en omvæltning i hans tanke- og følelsesliv. Der måtte i virkeligheden intet mindre til end et fuldstændigt tronskifte og en fuldstændig

forandring af alle moralske love i hans sjæls rige for at forklare de tilskyndelser, der nu dukkede op i den ulykkelige og forvirrede præst. For hvert skridt, han gjorde, følte han sig drevet til at tage sig et eller andet sært, fantastisk eller gudsforgåent for, og han havde stadig en følelse af, at han ville gøre det, pludseligt, rent uvilkårligt og dog med vilje – at det ville blive gjort på trods af ham selv og dog som udslag af et dybere selv end det, der modsatte sig det. Han mødte for eksempel en af sine egne underpræster. Den gode gamle mand tiltalte ham med den faderlige venlighed og patriarkalske værdighed, som hans ærværdige alder, hans redelige og fromme karakter og hans stilling i kirken berettigede ham til, og derfor også med den dybe, næsten tilbedende ærbødighed, som præsten både på grund af sin anseelse som gejstlig og som privat mand havde krav på. Ingen sinde har der været set noget smukkere eksempel på, hvordan alderens og visdommens værdighed kan forenes med den skyldige lydighed og respekt. Mens Dimmesdale og denne fortræffelige hvidskæggede underpræst nu stod og talte nogle få øjeblikke sammen, måtte præsten opbyde al sin selvbeherskelse for ikke at udtale nogle gudsbespottelige tanker, der fløj igennem hans hjerne i anledning af, hvad den anden sagde om nadverens sakramente. Han kom ligefrem til at ryste og blev askegrå i ansigtet af angst for, at han skulle tabe herredømmet over sin tunge, så den kom til at sige disse skrækkelige ting, som han så måtte vedkende sig, at han havde sagt, skønt han ikke havde villet det. Og selv mens denne skræk endnu sad ham i blodet, kunne han næsten ikke bare sig for at le ved tanken om, hvor forstenet den

fromme, patriarkalske underpræst ville være blevet over sin sognepræsts ugudelighed.

Et andet træk af samme art. Da Dimmesdale skyndte sig op ad gaden, mødte han sin menigheds ældste kvindelige medlem, en overmåde from og eksemplarisk gammel kone, en fattig, ensom enke, hvis hjerte var fuldt af minder om hendes afdøde mand og børn og venner og frænder, som en kirkegård er fuld af gravstene. Alt dette, som ellers ville have været hende så tung en sorg, blev imidlertid for hendes fromme, gamle sjæl næsten forvandlet til højtidsfuld glæde ved hjælp af religionens trøst og skriftens sandheder, som hun i over tredive år stadig havde næret sig ved, og siden pastor Dimmesdale havde taget hende i sin varetægt, var det blevet den gode gamle kones største jordiske trøst – og en himmelsk trøst var det hende også, for ellers ville det slet ikke have betydet noget for hende – at møde sin præst, enten det nu skete tilfældigt, eller hun søgte at træffe ham, og at vederkvæges med et varmt, himmelduftende Guds ord fra hans elskede læber. Men ved denne lejlighed kunne Dimmesdale, da han satte sine læber til hendes gamle tunghøre, men med henrykt opmærksomhed lyttende øre, ikke komme i tanker om noget skriftsted eller om noget som helst andet end et kort, fyndigt og, som det syntes ham, uigendriveligt bevis imod sjælens udødelighed. Havde han hvisket hende det i øret, ville denne bedagede kvinde rimeligvis være faldet død om på stedet, som om en stærk gift havde gjort det af med hende. Hvad han hviskede til hende, kunne han ikke siden mindes. Måske var der en heldbringende uklarhed over, hvad han sagde, så at det ikke fremkaldte nogen tydelig forestilling hos den gode kone, eller som gjorde det muligt for

hende at fortolke det på sin egen vis. Så meget er vist, at da præsten så sig tilbage, var der et udtryk af taknemlighed og henrykkelse over hendes rynkede og askegrå ansigt, som om der faldt et genskin fra den himmelske stad på det.

Et tredje eksempel. Da han var sluppet fra sit gamle sognebarn, mødte han den yngste søster i menigheden, en ungmø, for hvem det nylig var gået op – og det var Dimmesdales egen prædiken søndagen efter hans nattevagt, der havde tændt lyset i hende – at man burde opgive verdens flygtige glæder for det himmelske håb, der stråler klarere og klarere, jo mørkere livet bliver, for så til sidst at lægge sin gyldne glorie om os i vor mørkeste stund. Hun var ren og skær som en lilje fra Paradis. Præsten vidste godt, at hun i sit hjertes uplettede helligdom havde rejst ham et alter, hvor hans billede hang med hvide gardiner for og gød kærlighedens varme i hendes religiøse følelse og fyldte hendes kærlighed med religiøs renhed. Det var visselig Satan, som den eftermiddag havde ført denne stakkels unge pige bort fra hendes moder og ladet hende møde denne hårdt fristede – eller skal vi ikke hellere sige denne fortabte og fortvivlede mand på sin vej. Da hun nærmede sig, hviskede den onde ånd til ham, at han skulle så en ond sæd i hendes ømme hjerte, hvor den sikkert snart ville sætte blomst, der, når tidens fylde kom, ville blive til frugt. Så stærk var hans følelse af den magt, han havde over denne jomfruelige sjæl, der troede på ham, at han mente at være mand for at lægge hendes uskyldighed øde blot med et eneste gudsforgåent blik og at så den onde sæd i hende blot ved at sige et eneste ord. Så stred han en hårdere dyst med sig selv, end han nogen sinde før havde stridt, trak sin kappe op for ansigtet, skyndte sig forbi, idet han

lod, som om han ikke kendte hende, og overlod til hende selv, så godt hun kunne, at finde ud af, hvorfor han havde set så barsk ud. Hun ransagede sin samvittighed, der var fuld af uskyldige småting ligesom hendes lomme eller hendes arbejdstaske, og gav sig til at granske tusind indbildte synder, og næste morgen gik den lille stakkel omkring i huset med øjnene ophovnede af gråd.

Inden præsten endnu havde fået tid til at fejre den sejr, han havde vundet over sin sidste fristelse, faldt han i en ny, der var mere latterlig og næsten lige så skrækkelig. Han følte sig – vi rødmer ved at sige det – fristet til at standse på gaden og lære nogle små puritanerbørn, der gik og legede, uartige ord. Da han havde overvundet denne fristelse som noget, der var uværdigt for hans stand og embede, mødte han en fuld matros, en af besætningen på skibet fra Sydamerika, og da han nu så tappert havde afholdt sig fra al anden ugudelighed, længtes stakkels Dimmesdale ligefrem efter i det mindste at trykke den tjærede sjover i hånden og forfriske sig med nogle gemene vittigheder, som rå matroser altid har på rede hånd, og med en salve af rigtig drøje, kraftige, himmelstormende eder. Det var ikke så meget hans moralske følelse som dels hans naturlige gode smag og dels og endnu mere hans tilvante forestillinger om, hvad der sømmede sig for en gejstlig mand, der førte ham frelst ud af denne fristelse.

"Hvad er det, der således forfølger og frister mig?" sagde præsten omsider til sig selv, idet han stod stille på gaden og tog sig med hånden op til panden. "Er jeg gal? Eller er jeg fuldstændig i Djævelens vold? Har jeg sluttet kontrakt med ham ude i skoven og underskrevet den med mit blod? Og kræver han

nu af mig, at jeg skal fuldbyrde min del af den, siden han søger at få mig til at tage mig alle de værste ugudeligheder for, som den fuleste fantasi kan udpønse?"

Mens pastor Dimmesdale stod og talte med sig selv og slog sig for panden med hånden, skal gamle madam Hibbins, den kendte heks, efter hvad der fortælles, være kommet forbi. Hun tog sig meget pragtfuld ud, havde et højt hovedsæt på, en kostbar fløjlskjole og en halskrave, der var stivet med den navnkundige gule stivelse, som hendes intime veninde Ann Turner havde lært hende at lave, inden denne gode dame blev hængt for mordet på sir Thomas Overbury. Hvad enten heksen nu havde læst præstens tanker eller ikke, hun standsede brat, så ham fiffigt ind i ansigtet, smilede listigt og begyndte en samtale, skønt hun ellers ikke var meget for at tale med præster.

"Nå, så Deres Velærværdighed har været i skoven," sagde hun, idet hun nikkede ad ham med sit høje hovedsæt. "Næste gang skal De have så mange tak, om De vil lade mig det vide, det vil være mig en ære at gøre Dem følgeskab. Uden at rose mig selv tør jeg nok sige, at et lille ord fra mig er nok til at sikre en hvilken som helst fremmed herre en god modtagelse hos ham, stormanden, De ved nok."

"Jeg tilstår, madam," svarede præsten i den høflige tone, som damens høje stilling krævede, og som hans velopdragenhed gjorde naturlig for ham, "jeg tilstår på ære og samvittighed, at jeg aldeles ikke forstår, hvad De mener. Jeg gik ikke ud i skoven for at træffe nogen stormand, og jeg agter heller ikke i fremtiden at gå derud i den hensigt. Mit eneste mål var at hilse på min fromme ven apostlen Eliot og sammen med ham at

glæde mig over de mange dyre sjæle, han har vundet fra hedenskabet."

"Ha, ha, ha!" klukkede den gamle heks, stadig nikkende ad præsten med sit høje hovedsæt, "nå ja, sådan må vi jo tale ved dagens lys! De er jo en helt dreven fyr! Men ved midnatstid og ude i skoven skal vi tales anderledes ved!"

Hun gik forbi, men vendte sig tit om og smilede til ham, som om hun ville tilkendegive, at hun vedkendte sig, at der var en hemmelig forståelse imellem dem.

"Har jeg da solgt mig til Djævelen, som denne stivede og fløjlsklædte gamle kælling kalder for sin herre og mester, hvis man kan tro, hvad folk siger?" tænkte præsten.

Den ulykkelige præst! Han havde sluttet en handel, der ikke var stort bedre. Fristet af en drøm om lykke havde han, hvad han ingen sinde før havde gjort, med overlæg og velberåd hu givet sig hen til, hvad han vidste var dødssynd, og denne synds smitsomme gift havde straks gennemtrængt hele hans moralske væsen. Den havde lammet alle gode tilskyndelser og kaldt alle de slette til live. Foragt, bitterhed, ondskab, attrå efter at gøre fortræd, spot over alt, hvad der var godt og helligt, alle den slags ting var vågnet i ham for at friste ham, skønt de samtidig forfærdede ham, og hans møde med gamle madam Hibbins, hvis det virkelig har fundet sted, var kun et vidnesbyrd om den sympati og kammeratskabsfølelse, der var imellem ham og gudsforgående mennesker og faldne ånder.

Han havde nu nået sin bolig ved kirkegården, skyndte sig op ad trapperne og tyede ind i sit studerekammer. Præsten var glad over at have nået dette tilflugtssted uden at have røbet sig over for verden ved at gøre sig skyldig i nogen af de sære og

ugudelige handlinger, han hele tiden, mens han gik igennem gaderne, havde følt sig fristet til. Han trådte ind i det velkendte værelse og så sig om, så på bøgerne, vinduerne, kaminen og tapeterne på væggene og fik også her det samme indtryk af, at alt var forandret, som havde forfulgt ham hele vejen lige fra skovkløften af. Her havde han gransket og skrevet, her havde han fastet og våget, her havde han prøvet på at bede og lidt hundrede tusinde kvaler. Der lå biblen med dens pragtfulde gamle, hebraiske sprog, hvori Moses og profeterne og Gud gennem dem alle talte til ham. Der på bordet, med en blækket pen ved siden af, lå en ufuldendt prædiken, afbrudt midt i en sætning for to dage siden, da tankerne ikke længere ville strømme ud på papiret. Han vidste, at det var ham selv, den magre, blegkindede præst, der havde gjort og lidt alt dette og var nået så vidt i "udvælgelsesprædikenen". Men han syntes at stå uden for det hele og betragte sit fordums jeg med en hånlig, medlidende, men halvt misundelig nysgerrighed. Det jeg var borte. Det var et andet, der var vendt tilbage fra skoven, et, der var klogere og bar på en viden om mysterier, som det første i sin enfoldighed aldrig kunne have nået. En bitter viden!

Mens han var optaget af disse tanker, bankede det på døren, og præsten sagde "kom ind!" – ikke helt fri for en forestilling om, at han måske ville få en ond ånd at se. Og det fik han! Det var gamle Roger Chillingworth, der trådte ind. Præsten stod bleg og målløs med den ene hånd på den hebraiske bibel og den anden presset ind mod brystet.

"Velkommen hjem, Deres Velærværdighed," sagde lægen. "Nå, hvordan havde den fromme mand apostlen Eliot det så? Men jeg synes, De ser bleg ud, kære herre, som om turen

gennem skoven havde været Dem for streng. Trænger De ikke til min hjælp for at få kraft til at holde Deres udvælgelsesprædiken?"

"Nej, det tror jeg ikke," svarede pastor Dimmesdale. "Min tur og synet af den hellige apostel samt den friske luft, jeg har åndet, har gjort mig godt, efter at jeg så længe har siddet indespærret i mit studerekammer. Jeg tror ikke længere, jeg har brug for Deres medicin, min kære læge, skønt den i og for sig kan være god nok og rækkes mig af en vennehånd."

Imidlertid havde Roger Chillingworth set på præsten med det alvorlige, indtrængende blik, hvormed en læge ser på sin patient. Men til trods for, at lægens ydre intet røbede i så henseende, var præsten næsten overbevist om, at den gamle mand vidste besked eller i alt fald havde en mistanke om hans møde med Hester Prynne. Lægen vidste altså, at han i præstens øjne ikke længere var en trofast ven, men hans bitreste fjende. Når han gjorde det, skulle man synes, det var naturligt, om det i alt fald delvis gav sig udtryk, men det er mærkværdigt, hvor lang tid der tit kan gå, før noget, der er to mennesker imellem, giver sig udtryk i ord, og hvor trygt de, når de vil undgå et emne, kan vove sig helt hen til grænsen af det og så trække sig tilbage uden at have berørt det. Således nærede præsten ingen frygt for, at Roger Chillingworth med rene ord ville omtale den stilling, de nu i virkeligheden stod i over for hinanden. Lægen luskede imidlertid på sin skumle måde ængsteligt omkring hemmeligheden.

"Var det alligevel ikke bedst," sagde han, "om De i aften gjorde brug af mine ringe evner? Vi må virkelig gøre os umage, kære herre, for at gøre Dem stærk og kraftig til at holde Deres

udvælgelsesprædiken. Folk venter store ting af Dem og er bange for, at deres præst er borte, inden året er omme."

"Ja, faret heden til en bedre verden," svarede præsten med from gudhengivenhed. "Gud give, at den må være bedre, for jeg tror sandelig ikke, det forundes mig at dvæle hos min hjord et år endnu. Men hvad Deres medicin angår, kære herre, så trænger jeg ikke til den, som jeg for øjeblikket har det."

"Det glæder mig," svarede lægen. "Det kan jo være, at mine lægemidler, som jeg så længe har anvendt forgæves, nu begynder at gøre deres virkning. Jeg ville prise mig lykkelig og anse mig for berettiget til New Englands taknemmelighed, i fald denne kur måtte lykkes for mig."

"Jeg takker Dem hjerteligt, min omhyggelige ven," sagde pastor Dimmesdale med et højtideligt smil. "Jeg takker Dem og kan kun lønne Dem for Deres godhed med mine bønner."

"Et godt menneskes bønner er en kostelig løn," svarede gamle Roger Chillingworth, idet han rejste sig for at gå. "Ja, det er guldmønter, der gælder i det ny Jerusalem og bærer kongens eget stempel."

Da præsten var blevet alene, kaldte han på husets tjenestepige og bad om mad, som han spiste med glubende appetit. Derpå kastede han de sider, han allerede havde skrevet af udvælgelsesprædikenen, i ilden og begyndte straks på en ny, som han skrev uvilkårligt, revet med af en sådan strøm af tanker og følelser, at han ligefrem bildte sig ind, at han var inspireret, og kun undrede sig over, at Himlen kunne finde det tjenligt at betro sin ophøjede og højtidelige musik til så ussel en orgelpibe som ham. Det lod han imidlertid stå hen som en uløst gåde og fortsatte sit arbejde med alvorlig iver og begejstring.

Således fløj natten som en vingehest, han red på. Morgenen kom og tittede rødmende ind igennem gardinerne, og omsider stod solen op og kastede en gylden stråle ind i studerekammeret og over præstens blændede øjne. Der sad han, endnu stadig med pennen imellem fingrene og en mængde beskrevne blade foran sig.

21. Festdag i New England

I god tid om formiddagen den dag, da den ny guvernør skulle modtage sit embede af folkets hånd, indfandt Hester Prynne og lille Perle sig på torvet. Det var allerede fuldt af håndværkere og andre af byens simplere folk, blandt hvilke der også sås mange plumpe skikkelser, hvis hjorteskindsklæder viste, at de havde hjemme i skovbygderne i omegnen af koloniens lille hovedstad.

På denne offentlige festdag bar Hester som ved alle andre lejligheder i de sidste syv år en kjole af groft, gråt tøj. Ikke så meget ved sin farve som ved noget vist ubeskriveligt i snittet gjorde den indtryk af, at hendes person ligesom svandt bort, mens på den anden side det røde bogstav atter drog hende frem af halvmørkets ubestemthed og viste hende i belysning af den moralske betydning, der knyttede sig til det. Hendes ansigt, som byfolkene så længe havde været fortrolige med, bar den marmorro til skue, som de var vant til at finde i det. Det var som en maske eller som den stivnede ro, der er over en død kvindes ansigt – og Hester var jo også virkelig død, for så vidt som hun ikke gjorde noget krav på deltagelse og var lukket ude fra den verden, hun endnu tilsyneladende færdedes i.

Det kan være, at der denne ene dag var et udtryk i hendes ansigt, som man ikke havde set før, og som heller ikke nu var stærkt nok til, at nogen ville lægge mærke til det – det skulle da være en med overnaturlige evner begavet iagttager, som først havde læst i hendes hjerte og nu søgte en tilsvarende udvikling i hendes åsyn og miner. En sådan seer ville måske have opdaget, at hun, efter i syv sørgelige år at have båret mængdens blik som

en nødvendighed, en bod, noget, det var hende en tung religiøs pligt at finde sig i, nu mødte det frit og frejdigt, som om det var sidste gang, og som om hun ville gøre det til en triumf, der så længe havde været hende en kval. "Se for sidste gang på det røde bogstav og den, der bærer det!" kunne folkets offer og livegne for livstid, som de anså hende for, sige til dem. "Blot en stakket stund endnu, så ligger det symbol, I har ladet brænde på mit bryst, slukket og gemt for altid på bunden af det dybe, hemmelighedsfulde hav!" Det ville heller ikke, således som den menneskelige natur nu en gang er beskaffen, være urimeligt at antage, at der rørte sig en følelse af savn i Hesters sjæl i det øjeblik, da hun stod i begreb med at frigøre sig for den smerte, der havde slået så dybe rødder i hendes væsen. Kunne hun ikke føle en uimodståelig trang til at tage et sidste, langt, åndeløst drag af den beske skål, hun dagligt havde måttet tømme næsten i alle de år, i hvilke hun havde været kvinde? Livsens vin, som hun for fremtiden skulle føre til sine læber, måtte sandelig være kostelig, herlig, frydefuld i sit prægtige guldbæger, hvis den ikke uundgåeligt skulle virke mattende og slappende oven på den stærke, bitre drik, hun havde været vant til.

Perle var livligt og broget klædt. Det ville have været umuligt at gætte, at dette strålende solskinsvæsen skyldte den mørke, grå skikkelse sin tilværelse, eller at den samme fantasi, der på en gang var så overdådig og fin, som den måtte være for at udtænke en dragt som den, barnet bar, havde magtet at give Hesters simple dragt en så udpræget ejendommelighed. Lille Perles dragt passede i den grad til hende, at den syntes at være en udstrømning, en uundgåelig udvikling, et nødvendigt udslag af hendes karakter, lige så uadskillelig fra hende som de

strålende farver fra en sommerfugls vinger eller farvepragten fra en broget blomsts blade. Som med dem, sådan med barnet, dets dragt faldt fuldstændig sammen med dets natur. Denne begivenhedssvangre dag var der samtidig en ejendommelig uro og ophidselse over barnet, der mest af alt mindede om strålespillet i en diamant, som funkler og blinker i takt med det hjerte, der banker under den. Børn har altid en sympatetisk fornemmelse af, hvad der rører sig i dem, der står dem nær, og særlig har de altid en følelse af enhver forstyrrelse eller omvæltning, der forestår i de hjemlige forhold. Derfor røbede Perle, der var ædelstenen på Hesters urolige bryst, ved selve sin livlighed, hvad der rørte sig under den uforstyrrelige marmorro, som hendes moder bar til skue, og som gjorde det umuligt for nogen at opdage noget hos hende.

Denne uro havde til følge, at hun snarere flagrede som en fugl end gik ved siden af sin moder. Stadig gav hun sine følelser luft i vild, uartikuleret, stundom skingrende sang. Da de nåede hen til torvet, blev hun endnu mere urolig ved synet af det liv og røre, der var, for til daglig brug lignede det mere den store, øde grønning foran rådstuen i en landsby end midtpunktet for en bys virksomhed.

"Hvad betyder det, moder?" råbte hun, "hvorfor er alle folk gået fra deres arbejde i dag? Holder alle mennesker fridag i dag? Se, der er grovsmeden! Han har vasket sit sodede ansigt og taget søndagsklæderne på og ser ud, som om han gerne ville være lystig, hvis blot nogen ville lære ham, hvordan han skal bære sig ad med det. Og der står mester Brackett, den gamle fangevogter, og nikker og smiler til mig. Hvorfor gør han det, moder?"

"Han mindes dig, fra dengang du var et lille barn," svarede Hester.

"Det skulle han ikke nikke og smile til mig for – den sorte, barske, grimme, gamle mand!" sagde Perle. "Dig kan han nikke til, om han vil, for du har grå klæder på og bærer det røde bogstav. Men se, moder, hvor mange fremmede ansigter her er, og der er indianere imellem, og matroser! Hvad skal de alle sammen her på torvet?"

"De venter på processionen," sagde Hester, "for guvernøren og rådmændene skal her forbi, og præsterne og alle de fornemme folk, med musik og soldater i spidsen."

"Kommer præsten her?" spurgte Perle. "Vil han række hænderne ud imod mig, som da du førte mig hen til ham nede ved bækken?"

"Han kommer her mit barn," svarede hendes moder, "men i dag hilser han ikke på dig, og du må heller ikke hilse på ham."

"Hvad han er for en kedelig mand!" sagde barnet, som om det halvvejs talte til sig selv. "I den mørke nat kalder han os hen til sig og holder dig og mig i hånden, som da vi stod hos ham der oppe på stilladset. Og ude i den mørke skov, hvor kun de gamle træer kan høre det og himlen se det, der sidder han på en bunke mos og taler med dig. Og han kysser mig på panden, så den lille bæk knap kan få det vasket af. Men her, hvor solen skinner, og hvor alle mennesker er samlede, her kender han os ikke, og vi må heller ikke kende ham. Han er en sær, kedelig mand, som altid holder hånden på hjertet."

"Ti stille, Perle! Det forstår du ikke," sagde hendes moder. "Tænk nu ikke på præsten, men se dig om, og se, hvor glade alle mennesker ser ud i dag. Børnene er kommet fra skole, og de

voksne fra deres værksteder og marker for at være glade. For i dag begynder en ny mand at herske over dem, og – sådan har det været skik blandt menneskene lige fra Arilds tid – så er de glade og holder sig lystige, som om der omsider skulle til at oprinde en ny guldalder for den stakkels gamle verden."

Det forholdt sig, som Hester sagde, med hensyn til den usædvanlige glæde, der lyste ud af alle folks ansigter. På denne årets festdag – som det allerede var den gang og blev ved at være i det meste af to århundreder – gav puritanerne al den glæde og munterhed luft, som de mente, det gik an at indrømme menneskelig skrøbelighed, og jog for så vidt de sædvanlige skyer til side, som de for denne enkelte dags vedkommende ikke syntes synderlig alvorligere end de fleste andre samfund i en tidsalder, da der herskede almindelig drøvelse.

Men vi lægger måske for stærk vægt på den grå eller mørke farve, der utvivlsomt var betegnende for datidens stemning og væsen. De mennesker, der nu var samlede på torvet i Boston, var ikke født som arvtagere til den skumle puritanisme. Det var englændere, hvis fædre havde levet i den frodige, solbeskinnede tidsalder, da Elisabeth herskede, en tidsalder, da livet i England i det store og hele taget synes at have formet sig så pragtfuldt og fornøjeligt som nogen sinde i verden. Havde de fulgt den smag, der var gået i arv til dem, ville nybyggerne i New England have forherliget alle begivenheder af offentlig betydning med fyrværkerier, gæstebud, skuespil og optog. Det ville heller ikke have været ugørligt, når det gjaldt om imponerende ceremonier, at forene forfriskende lystighed med højtidelighed og så at sige smykke den stadsdragt, et folk ved sådanne

lejligheder ifører sig, med et fantastisk og glimrende broderi. Der lå en antydning af et forsøg i den retning i den skik at fejre den dag, da koloniens politiske år begyndte. Et svagt genskin af fordums glans, en farveløs og udvisket gentagelse af, hvad de havde set i det stolte gamle London – vi vil ikke sige ved kroningsfesterne, men ved lordmayorens optog – kunne spores i de skikke, vore forfædre indførte til forherligelse af den dag, da deres øvrighed indsattes. Statens fædre og grundlæggere – statsmanden, præsten og krigeren – anså det for deres skyldighed ved den lejlighed at optræde med den udvortes pomp og værdighed, der efter den i gamle dage herskende betragtningsmåde hørte sig til for dem, der stod højt i samfundet. Alle mødte frem for at drage i procession for folkets øjne og derved give den så nyligt indstiftede forfatnings simple bindingsværk den værdighed, det trængte til.

Det bidrog også sit til at give folk mod til – om det end ikke ligefrem opmuntrede dem til det – at lade det flittige arbejde hvile, som ellers til alle andre tider syntes at høre med til deres gudsdyrkelse. Her var ganske vist ingen af de forlystelser, som der var så fuldt op af i England i Elisabeths eller Jacobs tid – ingen plumpe skuespil, ingen folkesangere, der spillede på harpe og sang ballader, ingen musikanter med aber, der dansede til deres spil, ingen taskenspillere, ingen bajads, som morede mængden med vittigheder, der måske var hundreder af år gamle, men stadig gjorde virkning, fordi de henvendte sig til et publikum, der havde smag for den drøjeste lystighed. Alle den slags folk ville være blevet barsk afvist, ikke blot af de strenge loves tugt, men af den almindelige stemning, der giver loven livskraft. Men folks store, skikkelige ansigter smilede

alligevel, det var måske nok et barsk smil, de satte op, men bredt var det også. Det skortede heller ikke på idrætter, som nybyggerne for længe siden havde været vidner til og deltaget i ved markeder og på engene ved landsbyerne i England, og som man fandt det rigtigt at opretholde i det nye land, fordi de styrkede modet og øvede mandigheden. Hist og her på torvet sås brydekampe, som de øvedes i Cornwall eller Devonshire. Henne i en krog holdtes der i al venskabelighed en kamp med pigstave, og – hvad der vakte mere interesse end noget som helst andet – på stilladset, gabestokken var anbragt på, begyndte to fægtemestre at slås med bredsværd og skjold. Til mængdens store skuffelse blev denne forestilling imidlertid afbrudt af bysvenden, der ikke kunne gå ind på en sådan krænkelse af lovens majestæt, som det var på den måde at misbruge et af dens hellige steder.

Det er næppe for meget sagt, at disse mennesker, som endnu befandt sig på det første stadium af glædesløs hellighed, og som var sønner af folk, der havde haft god forstand på at holde sig lystige, i det hele taget i sammenligning med dem, der fulgte efter, slet ikke var så uskikkede til at holde fest. Deres umiddelbare efterkommere, det slægtled, der fulgte efter de første indvandrere, levede i puritanismens dybeste skygger, og det satte i den grad sit præg på hele nationen, at den tid, der er gået siden, ikke har forstået til at få det udslettet. Vi har endnu ikke lært den kunst at være muntre.

Det billede af menneskeligt liv, der udfoldede sig på torvet, oplivedes, skønt det gennemgående havde de engelske indvandreres mørke farver, hist og her af andre, mere brogede farver. En flok indianere, malede med rødt og gult okker, i deres

vildmandsstads, med broderede hjorteskindskapper, wampumbælter og fjerprydelser, væbnede med buer og pile og spyd med stenspids, stod for sig selv med så urokkeligt alvorlige ansigter, at selv puritanerne ikke kunne drive det videre i så henseende. Og disse malede barbarer var endda ikke det mest fantastiske træk i billedet, det måtte snarere siges om nogle matroser – en del af besætningen på skibet fra Sydamerika – der var kommet i land for at se på udvælgelsesdagens løjer. Deres vide, korte benklæder sammenholdtes af bælter, der ofte som spænde havde en plade af råt guld, og hvori de altid bar en lang kniv og stundom et sværd. Under deres bredskyggede, af palmeblade flettede hatte funklede der øjne, som, selv når de var i godt humør, var fulde af dyrisk vildskab. De overtrådte uden ringeste frygt eller betænkelighed de regler for samkvem imellem mennesker, der var bindende for alle andre, de røg tobak lige for næsen af bysvenden, skønt hvert drag ville have kostet en hvilken som helst af byfolkene en shilling, om det havde været ham, der gjorde det. De drak, når som helst de fandt det for godt, store slurke vin eller brændevin af lommeflasker, som de gavmildt rakte den gabende hob omkring dem. Det er et betegnende træk for datidens ufuldkomne moral, skønt vi kalder den streng, at der blev set igennem fingre med søfolks optøjer, ikke blot på landjorden, men også med de langt værre, de gjorde, når de var i deres eget element. Den tids matros ville i vore dage i reglen blive stillet for retten som sørøver. Der kunne for eksempel kun være liden tvivl om, at det her omhandlede skibsmandskab, skønt det ingenlunde var af værste slags, havde øvet sådant hærværk imod spanske handelsskibe, at hver eneste mand, om han var

blevet stillet for en domstol i vore dage, ville være blevet dømt til at have sin hals forbrudt.

Men havet bølgede, brusede og skummede i de tider, ganske som det selv lystede, eller var i alt fald kun undergivet vejr og vind, og der var så at sige intet forsøg gjort på at underlægge det menneskelige love. Fribytteren på havet kunne, når som helst han fandt for godt, opgive sit fribytterliv og blive en skikkelig, from mand på landjorden, og selv når han drev sit vilde liv, var der ingen, der betragtede ham som et menneske, som det var uhæderligt at have at gøre med eller, når lejlighed bød sig, være kammerat med. De puritanske ældste med deres sorte kapper, stivede bladkraver og højpuldede hatte smilede derfor ret venligt ad disse glade søfolks skrålen og ubehøvlede opførsel, og det vakte hverken overraskelse eller uvilje, da man så en så anset borger som lægen, gamle Roger Chillingworth, komme ud på torvet fordybet i en fortrolig samtale med kaptajnen på det omtalte skib.

Den sidst nævnte var, hvad det ydre angår, uden sammenligning den stateligste og anseligste skikkelse i hele mængden. Han havde en masse bånd på sine klæder og guldtresse om hatten, der også var behængt med en guldkæde og yderligere prydet med en fjer. Ved siden bar han et sværd, og i panden havde han et ar efter et sværdhug, som det, sådan som han havde ordnet sit hår, snarere syntes at være ham om at gøre at vise end at skjule. En mand, der havde hjemme på landjorden, kunne næppe have vist sig i det kostume og med det ansigt og båret begge dele til skue med sådan en flot mine uden at udsætte sig for at blive taget i skarpt forhør og rimeligvis idømt en mulkt eller fængselsstraf eller måske stillet

i gabestokken. Men for kaptajnens vedkommende betragtede man det alt sammen som noget, der var uadskilleligt fra hans bestilling som de blinkende skæl fra en fisk.

Efter at have taget afsked med lægen, drev Bristolskipperen ørkesløs omkring på torvet, indtil han tilfældigvis kom hen til det sted, hvor Hester Prynne stod. Han syntes at kende hende og betænkte sig ikke på at tale til hende. Som det plejede at være tilfældet, hvor Hester stod, havde der dannet sig et lille tomt rum – en slags tryllekreds – om hende, som ingen turde eller havde lyst til at vove sig ind i, selv om folk pressede på. Det var et stærkt vidnesbyrd om den isolerede stilling, hun var kommet til at indtage som følge af det røde bogstav, dels fordi hun selv holdt sig tilbage, og dels fordi hendes medmennesker instinktmæssigt, om end ikke længere på så uvenlig en måde som tidligere, holdt sig på afstand fra hende. Ved denne lejlighed, om måske ellers ingen sinde før, gjorde det sin nytte, idet det gjorde det muligt for Hester og sømanden at tale sammen uden fare for, at nogen skulle høre, hvad de sagde, og sådan en forandring var Hester Prynnes rygte undergået, at den matrone, der havde det bedste lov for streng moralitet på sig i hele byen, ikke ville have vakt mere forargelse ved at føre sådan en samtale, end hun gjorde.

"Nå, madam," sagde skipperen, "jeg kommer til at sige til hovmesteren, at han skal gøre en køje i stand til foruden Dem, De har bestilt. Vi har ikke nødig at være bange for skørbug eller tyfus på den tur. Det eneste, vi har at være bange for, er, at skibslægen og den anden doktor skal give os for mange piller og tylle for megen mikstur i os. Jeg har en bunke apotekersager om bord, som jeg tuskede mig til fra et spansk skib."

"Hvad mener De?" spurgte Hester mere forskrækket, end hun lod sig mærke med, "har De fået en passager til?"

"Ja, ved De ikke," råbte skipperen, "at denne hersens læge – Chillingworth kalder han sig – har i sinde at rejse med? Det må De jo have vidst, for han siger, at han er i følge med Dem og er en nær ven af den herre, De talte om – ham, som disse sure gamle puritanere vil gøre fortræd?"

"Ja, de kender ganske vist hinanden godt," svarede Hester tilsyneladende rolig, skønt hun var yderst forfærdet, "de har længe boet sammen."

Videre forefaldt der ikke mellem skipperen og Hester Prynne. Men i det samme fik hun øje på gamle Roger Chillingworth, der stod i den fjerneste krog af torvet og smilede til hende – et smil, som bragte hende et hemmeligt og frygteligt budskab tværs over det store torv med de mange mennesker, der passiarede og lo og hver havde sit at tænke på.

22. Processionen

Inden Hester kunne få samlet sine tanker og overveje, hvad der var at gøre i anledning af den ny og skrækkelige vending, sagerne havde taget, hørte man militærmusik nærme sig gennem en tilstødende gade. Det var et vidnesbyrd om, at processionen af øvrighedspersoner og borgere var på vej til rådhuset, hvor pastor Dimmesdale i henhold til en for længst indført skik, som man siden havde holdt fast ved, skulle holde "udvælgelsesprædikenen."

Lidt efter viste spidsen af processionen sig, drejede langsomt og højtideligt om hjørnet og skred over torvet. Først kom musikken. Den bestod af forskellige instrumenter, som måske var ufuldkomment sammenstemte og ikke blev spillede med synderlig dygtighed, men som dog opfyldte musikkens bestemmelse over for mængden, at give det optrin, der foregik for dens øjne, et højere og mere heroisk præg. Lille Perle klappede til at begynde med i hænderne, men så lagde den rastløse uro, der havde holdt hende i stadig ophidselse hele formiddagen, sig et øjeblik. Hun stirrede tavs frem for sig og syntes som en svævende søfugl at bæres oppe af de lange lydbølger. Men hendes tidligere sindsstemning vendte tilbage, da hun så soldaterne, der fulgte efter musikken og udgjorde processionens æresvagt, og hvis våben og skinnende harnisker blinkede i solen. Dette korps, som endnu eksisterer og gennem tiderne har bevaret et godt og hæderligt ry, bestod ikke af lejede folk. Dets rækker udfyldtes af ansete mænd, der følte krigerske tilbøjeligheder og søgte at danne et slags militærakademi, hvor

de som i sin tid tempelherrerne kunne lære krigsvæsenet teoretisk og også sætte sig ind i dets praksis, så vidt det lod sig gøre ved fredelige øvelser. Hvor stor anseelse folk, der gav sig af med krigerske idrætter, nød dengang, kunne man se på den stolte holdning, hvert enkelt medlem af korpset indtog. Nogle af dem havde da også i Nederlandene og på andre europæiske valpladser tilkæmpet sig ret til at kalde sig og optræde som krigsfolk. Hele deres udstyrelse med blanke stålharnisker og skinnende hjelme med vajende fjer gjorde derfor en så pragtfuld virkning, at man i vore dage ikke ser noget lignende.

Og dog fortjente de fornemme borgermænd, der fulgte umiddelbart efter militæreskorten i endnu højere grad en tænksom iagttagers opmærksomhed. Selv i udvortes henseende var der et præg af majestætisk værdighed over dem, i sammenligning med hvilket krigernes stolte holdning tog sig simpel, om ikke latterlig ud. Det var en tidsalder, i hvilken det, vi kalder talent, stod i langt ringere anseelse end nu om stunder, mens de solide elementer, hvorpå en karakters fasthed og værdighed beror, havde langt mere at sige. Folk nærede dengang stor ærbødighed for deres kårne mænd – den var gået i arv til dem fra deres fædre – langt større end nu til dags. Den engelske nybygger, som havde ladet konge, adelsmænd og alt, hvad fornemt var, tilbage i det gamle land, mens han endnu stadig havde evne og følte trang til at nære ærbødighed for nogen, bøjede sig nu for alderdommens grå hår, for den gennem mange år prøvede retskaffenhed, for grundmuret visdom og en af sorger præget erfaring, for de alvorlige og vægtige egenskaber, der gør indtryk af at holde sig uforandrede igennem tiderne, og som går ind under det almindelige begreb

ærværdighed. Disse første statsmænd, der var kommet til magten i kraft af folkets valg, synes derfor ikke at have været i besiddelse af særlig glimrende evner, men snarere at have udmærket sig ved nøgtern forstandighed end ved åndslivlighed. De var i besiddelse af mod og selvtillid og stod i vanskelige eller farefulde tider som en klippemur imod et stormfuldt havs brændinger. De her antydede karaktertræk hos de ny koloniembedsmænd fik et betegnende udtryk i deres ansigters firkantede form og i det hele taget i deres kraftige legemsbygning. I henseende til en af naturlig myndighed præget optræden havde moderlandet ikke behøvet at skamme sig ved at se disse de ypperste mænd i et virkelig demokratisk samfund tage sæde i overhuset eller i kongens gehejmeråd.

Næst efter rådsherrerne kom den unge, fremragende gejstlige, fra hvis læber man ventede at få årsdagens prædiken at høre. Til den stand, han tilhørte, søgte folk med åndelig evne langt hyppigere hen end til det politiske liv, for, selv bortset fra højere motiver, havde den stærke tillokkelser nok at byde på i den næsten guddommelige ærefrygt, samfundet nærede for den, til at kunne drage selv den mest højtstræbende ærgerrighed til sig. Selv politisk magt lå inden for en præsts rækkevidde, når han havde held med sig.

Alle, som nu så Dimmesdale, gjorde den iagttagelse, at der ingen sinde, siden han først satte sin fod på New Englands grund, havde været en sådan energi over ham som den, han nu lagde for dagen i sin holdning og hele sit væsen, mens han skred frem i processionen. Der var ikke som ellers noget vaklende ved hans gang, hans skikkelse var ikke bøjet, og hans hånd hvilede ikke ulykkesvarslende på hans hjerte. Men så man

rigtig til, syntes præstens styrke ikke at være af legemlig natur, den var måske åndelig og indgydt ham af englene, skyldtes måske den kraftige hjertestyrkning, der kun brygges i et alvorligt og langvarigt tankearbejdes gloende ovn. Eller måske styrkedes hans følsomme sjæl af den høje og gennemtrængende musik, der brusede op mod himlen og bar ham op med sig på sine tonebølger. Hans blik var imidlertid så fraværende, at det kunne være underkastet tvivl, om han hørte musikken. Hans legeme bevægede sig fremad med usædvanlig kraft. Men hvor var hans sjæl? Dybt nedsænket i sig selv og optaget af med overnaturlig travlhed at ordne et optog af statelige tanker, der snart skulle udgå fra den? Han så intet, hørte intet, mærkede intet til, hvad der foregik omkring ham, men det åndelige element i ham holdt det svage legeme oppe, førte det af sted uden at mærke noget til den byrde, det bar, og forvandlede også den til ånd. Mennesker, der er i besiddelse af usædvanlige åndsevner og som er blevet sygelige, har det i deres magt, når omstændighederne kræver det, at gøre en vældig kraftanstrengelse, i hvilken de lægger mange dages liv, for så bagefter at være næsten livløse i lige så mange.

Hester Prynne blev, mens hun stirrede stift på præsten, grebet af en sørgelig følelse, men hvorfor, eller hvorfra den skrev sig, vidste hun ikke – det skulle da være, at han syntes hende så langt borte fra hendes egen sfære, fuldstændig uden for hendes rækkevidde. Hun havde tænkt sig, at de nødvendigvis måtte veksle et genkendelsens blik. Hun tænkte på den mørke skov med den lille, ensomme kløft, på den kærlighed og sorg, den havde været vidne til, på den mosgroede træstamme, hvor de havde siddet hånd i hånd og blandet deres

bedrøvede og lidenskabelige tale med bækkens tungsindige mumlen. Hvor dybt havde de ikke set i hinandens sjæl den gang! Og var det nu den samme mand? Hun kendte ham knap! Ham, der gik hende så stolt forbi, så at sige ombølget af den fyldige musik, i en procession af byens værdige og ærefrygtindgydende fædre, ham, der var så uopnåelig i den stilling, han indtog i verden, og endnu mere uopnåelig, når hun som nu så ham igennem det lange perspektiv af tanker, som hun ikke kunne dele med ham! Hun tabte modet ved tanken om, at det hele måtte have været et gøglebillede, og at der ikke kunne være noget virkeligt bånd imellem præsten og hende, hvor levende hun end havde drømt det. Og så meget kvinde var Hester, at hun knap kunne tilgive ham – mindst nu, da deres skæbne nærmede sig med tunge skridt – at han så fuldstændig havde kunnet trække sig tilbage fra den verden, de havde fælles, mens hun famlede efter ham, strakte sine kolde hænder ud efter ham og ikke fandt ham.

Perle så og forstod sin moders følelser, eller også havde hun selv en følelse af, hvor langt bort præsten var kommet, og hvor uhåndgribelig han var. Mens processionen skred forbi, var barnet uroligt, flagrede op og ned som en fugl, der vil til at flyve bort. Da den var kommet helt forbi, så hun Hester op i ansigtet.

"Moder," sagde hun, "var det den samme præst, som kyssede mig ved bækken?"

"Ti stille, kære lille Perle," hviskede hendes moder, "det går ikke altid an på torvet at tale om, hvad vi oplever i skoven."

"Jeg var ikke vis på, at det var ham. Han så så fremmed ud," fortsatte barnet, "ellers ville jeg have løbet hen til ham og sagt, at han skulle kysse mig nu, mens alle folk så det, som han

gjorde det der ude mellem de mørke gamle træer. Hvad ville præsten så have sagt, moder? Ville han have lagt hånden på hjertet og skulet til mig og sagt, at jeg skulle gå min vej?"

"Hvad skulle han sige andet, Perle," svarede Hester, "end at nu er det ikke tid til at kysse, og at man ikke kysses på torvet? Det var godt for dig, du tåbelige barn, at du ikke talte til ham."

En anden afskygning af den samme følelse med hensyn til Dimmesdale kom til udtryk hos en person, hvis overspændthed – eller vanvid, som vi ville kalde det – fik hende til at gøre, hvad kun få af byens folk ville have vovet, at give sig i snak med Hester på offentlig gade. Det var madam Hibbins, som, udstafferet med stor pragt med tredobbelt halskrave, broderet brystsmække, en kostbar fløjlskjole og guldknappet stok, var kommet ud for at se på processionen. Da denne gamle dame havde ry for – hvilket senere kostede hende livet – at være en af de værste af de hekse, der stadig drev deres spil, gjorde folk plads for hende og syntes at være bange for at røre ved hendes klæder, som om pesten lå gemt i deres folder. Skønt mange nu nærede venlige følelser for Hester Prynne, blev den angst, madam Hibbins indgød, dobbelt så stor, da man så hende sammen med kvinden med det røde bogstav, og der blev almindeligt opbrud fra den del af torvet, hvor de to kvinder stod.

"Nå, kunne noget menneske i verden have tænkt sig det?" hviskede den gamle dame fortroligt til Hester. "Den fromme mand! Den helgen på Jorden, som folk anser ham for at være – og jeg må virkelig indrømme, at han også ligner sådan en! Skulle nogen, som nu så ham gå forbi i processionen, tro, at det kun er ganske kort siden, at han gik ud af sit studerekammer –

formodentlig var det et hebraisk skriftsted, han tyggede på – for at trække frisk luft i skoven! Haha, vi ved nok, hvad det betyder, Hester Prynne. Men det falder mig sandelig svært at tro, at det er det samme menneske. Jeg så mangt et medlem af menigheden gå bagefter musikken, som har danset i samme takt som jeg, da en vis mand spillede op og vi havde en eller anden indiansk powwow eller en laplandsk heks til vis-à-vis! Det er kun for småting at regne, når man kender noget til verden. Men denne præst! Tør du virkelig sige, at det er den samme mand, du mødte i skoven?"

"Jeg ved ikke, hvad De taler om, madam," svarede Hester Prynne, der var ganske på det rene med, at madam Hibbins ikke var rigtig klog, men alligevel følte sig sært forvirret og rædselsslagen ved den sikkerhed, hvormed hun påstod, at så mange personer – deriblandt hun selv – stod i forbindelse med djævelen. "Det tilkommer ikke mig at tale letsindigt om en lærd og from ordets forkynder som Hans Velærværdighed pastor Dimmesdale."

"Fy, skam dig, kvinde!" råbte den gamle dame, idet hun truede med fingeren ad Hester. "Tror du, at jeg, der har været i skoven så tit og mange gange, endnu ikke har forstand nok til at skønne, hvem andre der har været der? Jo du, om der så ikke er blevet så meget som et blad hængende i deres hår af de kranse, de bar, mens de dansede! Jeg kender dig, Hester, for jeg ser tegnet. Vi kan alle sammen se det i solskinnet, og det lyser som en rød flamme i mørke. Du bærer det åbenlyst, så der behøver ingen snak at være om den ting. Men denne præst! Lad mig hviske dig noget i øret! Når den sorte mand ser, at en af hans tjenere, der bærer hans mærke, er så ængstelig for at vedkende

sig kontrakten, som pastor Dimmesdale er, har han sin egen måde at ordne tingene på sådan, at mærket kommer åbenlyst frem for dagens lys, så alverden kan se det. Hvad er det, præsten bestandig søger at skjule ved at lægge hånden på hjertet, hvad, Hester Prynne?"

"Hvad er det, madam Hibbins?" spurgte lille Perle ivrigt. "Har du set det?"

"Lige meget, min skat," svarede madam Hibbins, idet hun nejede dybt for Perle, "du får det nok selv at se en gang. De siger, mit barn, at du er luftens fyrstes datter. Vil du ride hen med mig en smuk nat og besøge din fader? Så skal du få at vide, hvorfor præsten holder sin hånd på hjertet."

Den uhyggelige gamle dame lo, så det skingrede over hele torvet, og gik sin vej.

Imidlertid var indledningsbønnen blevet holdt oppe på rådhuset, og man hørte pastor Dimmesdale begynde på sin prædiken. En uimodståelig følelse holdt Hester bundet til stedet. Da bygningen var alt for fuld af tilhørere til at den kunne rumme flere, tog hun stade tæt ved siden af stilladset med gabestokken. Det var nær nok, til at hele prædikenen kunne nå hendes øren som en utydelig mumlen, i hvilken dog det skiftende tonefald i præstens meget ejendommelige stemme kom til sin ret.

Denne stemme var i og for sig en kostelig gave, for så vidt som en tilhører, der ikke forstod noget af prædikantens sprog, dog ville blive vugget frem og tilbage af tonefaldet og stemmens stigen og synken. Som al anden musik udtrykte den lidenskab og patos og ophøjede eller ømme følelser i et tungemål, som menneskehjertet forstod, hvor i verden det så end havde

hjemme. Lyden var dæmpet som følge af, at den kom inde fra bygningen, og Hester Prynne lyttede med så anspændt opmærksomhed og fulgte prædikenen med sådan deltagelse, at den helt igennem fik betydning for hende, helt bortset fra, hvad de uforståelige ord betød. Havde hun hørt dem tydeligere, ville de måske blot have været hende et grovere medium og trukket indholdet ned. Nu opfangede hun stemmens sagte fald, der lød, som når vinden er ved at lægge sig til ro, og fulgte den så atter opad, når den hævede sig højere og højere fra blidhed til kraft, til den til sidst ombølgede hende med en atmosfære af imponerende og højtidelig storhed. Men skønt hans stemme stundom fik en majestætisk klang, lød der hele tiden noget klagende i den, som gav den dens væsentlige præg, et højlydt eller dæmpet udtryk for sorg – snart en hvisken, snart et skrig fra den lidende menneskehed kunne man indbilde sig, det var, og det anslog strenge i hvert et hjerte. Stundom var denne dybe klang af patos alt, hvad der kunne høres, og knapt nok endda, som et suk midt i en trøstesløs stilhed. Men selv når præstens stemme blev høj og bydende – når den vældede uimodståelig opad – når den blev så fyldig og mægtig, at den fyldte rummet, så det var, som om den skulle sprænge murene for at bane sig vej ud i det fri – selv da kunne tilhøreren, om han lyttede nøje til, opfange det samme smertens skrig. Hvad var det? Et klageskrig fra et sorgbetynget, måske brødefuldt hjerte, der betroede sin hemmelighed, hvad enten det nu var sorg eller synd, den handlede om, til menneskehedens store hjerte og anråbte det om deltagelse eller tilgivelse – i hvert enkelt øjeblik – i hvert et tonefald – og aldrig forgæves. Det var denne dybe, stadige undertone, der gav præsten hans mest særegne magt.

I al den tid stod Hester som en billedstøtte ved foden af stilladset. Havde præstens stemme ikke holdt hende bundet, ville en uimodståelig magnetisk kraft have fængslet hende til dette sted, hvor hendes livs forsmædelse begyndte. Hun havde en følelse – den var alt for ubestemt til at kunne blive til en tanke, men den tyngede stærkt på hendes sjæl – en følelse af, at hele hendes liv, både fortid og fremtid, var knyttet til dette sted som det punkt, der bragte enhed i det.

Imidlertid var lille Perle gået fra sin moder og havde givet sig til at løbe omkring på torvet og lege. Det fornøjede den barske hob at se hende fare om som en glitrende solstråle, ligesom en fugl i strålende fjerskrud bringer lys og liv i et træs mørke krone ved at flagre frem og tilbage, halvt synlig og halvt skjult i det tætte løvs halvmørke. Hendes bevægelser var vuggende, men ofte kantede og uregelmæssige, et vidnesbyrd om hendes rastløst livlige ånd, som den dag var dobbelt utrættelig til at træde sin lette dans, fordi den sattes i svingning af den uro, der var over moderen. Så snart Perle fik øje på noget, der vakte hendes stadig spændte og flagrende nysgerrighed, fløj hun straks derhen og lagde, hvis hun brød sig om det, så at sige beslag på det pågældende menneske, eller hvad det nu var, som om det hørte hende til, men uden til gengæld at ville finde sig i den ringeste indskrænkning i sine egne bevægelser. Puritanerne så på hende, og selv om de smilede, var de ikke des mindre tilbøjelige til at erklære hende for at være et Djævelens barn på grund af den ubeskrivelige trolddomsmagt, der var over den skønhed og vildskab, som lyste ud af hendes lille skikkelse og gnistrede i hendes livlighed. Hun løb hen og så den vilde indianer ind i ansigtet, og han fik en fornemmelse af, at

han stod over for en natur, der var vildere end hans egen. Derpå fløj hun med sin ejendommelige dristighed, men samtidig med en forbeholdenhed, der ikke var mindre karakteristisk for hende, ind imellem en gruppe sortsmudsede matroser, havets vildmænd, som indianerne var landjordens, og de stirrede undrende og beundrende på lille Perle, som om hun var en skumflage, der havde antaget skikkelse af en lille pige, og som morilden, der ved nattetid lyser omkring skibets bov, havde givet sjæl.

En af søfolkene – skipperen, som havde talt til Hester Prynne – blev så slået af Perles udseende, at han søgte at gribe hende for at snappe et kys. Da han mærkede, at det var lige så umuligt at få fat i hende som at fange en kolibri i luften, tog han guldkæden af sin hat og kastede den hen til barnet. Perle snoede den straks om halsen og livet og anbragte den så smukt, at man, når man først havde set den der, fandt, at den var en del af hende selv, og at det var vanskeligt at tænke sig hende uden den.

"Den kvinde der henne med det røde bogstav er jo din moder," sagde sømanden. "Vil du bringe hende en besked fra mig?"

"Ja, hvis jeg synes om den," svarede Perle.

"Så sig til hende," sagde han, "at jeg igen har talt med den skumle, skrutryggede gamle doktor, og han har lovet at tage sin ven, den herre, hun ved nok, med sig om bord, så din moder behøver blot at sørge for sig selv og dig. Vil du sige det til hende, du hekseunge?"

"Madam Hibbins siger, at luftens fyrste er min fader!" råbte Perle med et uartigt smil. "Hvis du kalder mig for sådant noget

stygt noget, skal jeg sige det til ham, og så sender han en storm ud efter dit skib."

Barnet løb i zigzag over torvet hen til sin moder og fortalte hende, hvad sømanden havde sagt. Hesters stærke, rolige, ubøjelige mod blev næsten helt knækket, da hun så den uundgåelige skæbne vende sit mørke, barske ansigt imod hende med et ubarmhjertigt smil i det øjeblik, da der syntes at åbne sig en udvej for præsten og hende til at slippe ud af deres ulykkes labyrint.

Og samtidig med, at hendes sjæl pintes af den skrækkelige forlegenhed, skipperens meddelelse satte hende i, var hun også underkastet en anden prøvelse. Der var mange folk til stede fra omegnen, som tit havde hørt tale om det røde bogstav, og for hvem hundreder af falske og overdrevne rygter havde gjort det til en sand rædsel. Efter at være blevet færdige med at more sig på anden måde flokkedes de nu med rå og bondsk påtrængenhed om Hester. Nærmere end på adskillige alens afstand turde de imidlertid ikke vove sig, men der stod de som tryllet fast af den forargelse, det hemmelighedsfulde symbol vakte. Alle matroserne kom nu også til og stak deres solbrændte banditfjæs ind i kredsen, da de så folk stimle sammen og fik at vide, hvad det røde bogstav betød. Selv indianerne blev smittet af de hvide mænds nysgerrighed, trængte sig frem igennem mængden og fæstede deres sorte snogeøjne på Hesters bryst, måske i den tanke, at den, der bar dette prægtig broderede tegn, måtte være en højt anset kvinde blandt sit folk. Til sidst kom også byens folk, hvis interesse for det røde bogstav, som de for længst var færdige med, dvask vågnede op igen, da de så, i hvor høj grad det interesserede andre, og deres kolde, velkendte

stirren på hendes skændselsmærke, som de havde set så tit, pinte måske Hester Prynne mere end alt andet. Hester så og kendte de selv samme matroner, som havde ventet på hende, da hun kom ud af fængselsdøren for syv år siden. De var der alle sammen på en nær, den yngste, den eneste, der havde følt medlidenhed med hende – hendes ligsærk havde hun for nogen tid siden selv syet. Just i sidste øjeblik, da hun om en stakket stund skulle kaste det svidende bogstav fra sig, skulle det træffe sig så sært, at det vakte mere opmærksomhed og forargelse og som følge deraf sved hendes bryst så meget mere end nogen sinde siden den første dag, hun bar det.

Mens Hester stod i denne forsmædelsens tryllekreds, som hendes doms snedige grusomhed syntes at have hensat hende i for stedse, så den beundringsværdige prædikant fra sit ophøjede hellige stade ud over en tilhørerskare, der fuldt ud havde bøjet sig for hans åndelige myndighed. Den hellige præst der inde – kvinden med det røde bogstav ude på torvet! Hvem kunne have været gudsforgåen nok til at tænke sig, at de begge bar det samme svidende brændemærke!

23. Det røde bogstavs åbenbarelse

Den veltalende stemme, af hvilken de lyttende tilhøreres sjæle havde følt sig båret som på havets svulmende bølger, forstummede omsider. Der blev et øjeblik dødsstille, som om et orakel havde talt. Så opstod der en mumlen og halvdæmpet uro, som om tilhørerne, løst fra den trolddom, der havde løftet dem op i en højere sfære, vendte tilbage til den, de hørte hjemme i, endnu opfyldte af undren og ærefrygt. Et øjeblik efter begyndte folk at strømme ud af dørene. Nu, da det var forbi, trængte de til at indånde en anden luft, der passede bedre til det plumpe jordiske liv, de nu vendte tilbage til, end den atmosfære, præsten havde forvandlet til flammende ord og fyldt med sin tankes stærke duft.

Da de var kommet ud i det fri, gav deres henrykkelse sig luft i ord. Gaden og torvet genlød overalt af lovtaler over præsten. Hans tilhørere havde ikke ro på sig, før de havde fortalt hinanden om alt det, de hver især bedre følte end mægtede at fortælle. Efter alles enstemmige vidnesbyrd havde der ingen sinde været så vis, så ophøjet og så hellig en ånd over noget menneskes tale som over den prædiken, deres præst havde holdt i dag, og aldrig havde nogen så åbenbart været inspireret, som han havde været det ved denne lejlighed. Man havde ligefrem kunnet se, hvordan ånden dalede ned over ham, opfyldte ham og stadig rev ham bort fra den skrevne prædiken, han havde liggende for sig, og indgav ham tanker, der måtte

have været lige så vidunderlige for ham, som de havde været for hans tilhørere. Hans emne havde været forholdet imellem Gud og de menneskelige samfund med særligt hensyn til det, de var ved at grundlægge her i urskoven. Og da han nærmede sig slutningen, var der kommet en profetisk ånd over ham, som med en magt som den, den øvede over Israels gamle profeter, havde tvunget ham til at udtale, hvad den lagde ham på læberne. Men der var den forskel, at mens de jødiske seere havde forkyndt deres land straffedomme og undergang, var det hans mission at forjætte det folk, Herren nys havde samlet, en stor og herlig fremtid. Men i alt, hvad han sagde, var der en understrøm af dyb, tungsindig patos, der ikke kunne tydes anderledes end som et naturligt udtryk for sorg hos en mand, der snart skulle gå bort. Ja, deres præst, som de elskede så højt, og som elskede dem alle så højt, at han ikke kunne fare til Himlen uden at måtte sukke ved det, havde en forudfølelse af, at han snart skulle dø. Denne forestilling om, at han kun havde en stakket tid tilbage herneden, havde yderligere forstærket virkningen af præstens tale. Det var, som om en engel på sin flugt mod himlen et øjeblik havde udfoldet sine strålende vinger over folket og udgydt en regn af gyldne sandheder over det.

Sådan havde pastor Dimmesdale – hvad der én gang falder i de fleste menneskers lod på deres forskellige områder, skønt det sjældent går op for dem før bagefter – vundet sit livs største sejr, så glimrende en sejr, som ingen sinde før var blevet ham til del og ingen sinde senere ville kunne blive det. Han stod i dette øjeblik på den højeste tinde, hvortil åndelig begavelse, omfattende lærdom, henrivende veltalenhed og ry for

renlivethed kunne hæve en præst i New Englands første dage, da allerede det, at en mand var præst, i og for sig stillede ham højt over mængden. Så vidt var denne Herrens tjener nået, da han bøjede hovedet efter at have endt sin udvælgelsesprædiken.

Imens stod Hester Prynne ved siden af stilladset med gabestokken med det røde bogstav på sit bryst.

Nu lød igen musikken og soldaternes afmålte skridt, da de marcherede ud. Processionen skulle vende tilbage og bænke sig ved gæstebuddet, der skulle afslutte dagens fest.

Atter så man derfor de værdige og ærværdige fædre drage frem ad den brede vej, der banedes for dem, idet folk ærbødigt veg til begge sider for at gøre plads for guvernøren og rådmændene, de gamle og vise mænd, de hellige præster og alt, hvad der var fremragende og navnkundigt. Da de var nået helt ud på torvet, hilstes de af jubelråb, som måske nok fik forøget styrke som følge af den barnlige loyalitet, man den gang nærede for sin øvrighed, men som dog alle følte nærmest var et uimodståeligt udbrud af begejstring over den ophøjede veltalenhed, der endnu genlød i tilhørernes øren. Hver enkelt følte trang til at give sine følelser luft og fik den samtidig meddelt af sin sidemand. Inde i rådhuset havde det næsten ikke været muligt at holde jublen tilbage, nu under åben himmel brød den løs. Der var mennesker nok og nok af højstemte og samstemmende følelser til at frembringe den mægtige brusen af mange stemmer, som smelter sammen til en og ligesom gør de mange hjerter til et, og som virker stærkere end stormens orgelpiber eller tordenens buldren eller havets brølen. Aldrig havde der fra New Englands jord hævet sig et sådant jubelråb,

og aldrig havde der på New Englands jord stået, en mand, der blev sådan hædret af sine medbrødre, som denne præst.

Hvordan stod det da til med ham? Lå der ikke en glorie om hans hoved? Var han ikke blevet i den grad gennemtrængt af ånd og forherliget af den beundring og tilbedelse, han var genstand for, at hans fødder i virkeligheden ikke berørte Jordens støv, mens han gik frem i processionen?

Mens soldaterne og byens fædre skred fremad, vendte alle deres øjne mod præsten. Jubelråbene døde hen i mumlen, efterhånden som flere og flere fik et glimt at se af ham. Hvor han så bleg og svag ud midt i sin triumf! Den energi eller rettere sagt inspiration, der havde holdt ham oppe, til han havde fået forkyndt det hellige budskab, som Himlen selv havde lagt kraft i, var veget fra ham nu, da den så fuldt ud havde gjort sin gerning. Den glød, de for et øjeblik siden havde set på hans kind, var slukket som en flamme, der håbløst synker sammen mellem aske og emmer. Det syntes knap at være et levende menneskes ansigt, så dødningeagtig var dets lød. Der syntes knap at være liv i det menneske, der vaklede så afmægtigt af sted, som om han var ved at segne.

En af hans kaldsfæller – det var den gamle pastor Wilson – skyndte sig, da han så, hvilken forfatning han befandt sig i nu, da der var kommet ebbe i hans sjæl, hen til ham og tilbød at støtte ham. Skælvende, men bestemt afslog præsten at tage imod den gamle mands arm. Han blev ved at gå, hvis det kan kaldes at gå – det mindede snarere om et barns vaklende forsøg på at nå hen til sin moder, der rækker armene ud imod det for at lokke det videre frem. Omsider nåede han hen til det af vind og vejr medtagne stillads, hvor Hester Prynne for længe siden –

ak, hvor den tid, der var forløbet siden da, havde været sørgelig! – havde stået udsat for Verdens smædefulde blikke. Der stod Hester med lille Perle ved hånden og med det røde bogstav på brystet. Præsten standsede, skønt musikken endnu stadig spillede den statelige og lystige march, til hvis toner processionen skred frem. De kaldte på ham – kaldte ham til festligt gildelag – men han blev stående.

Bellingham havde i nogle øjeblikke bekymret holdt øje med ham, nu forlod han sin plads i processionen og gik hen til ham for at hjælpe ham, idet han af hele Dimmesdales holdning skønnede, at han ellers uundgåeligt ville segne om. Der var imidlertid noget i præstens udtryk, der skræmte guvernøren tilbage, skønt han ellers ikke var den mand, der gav efter for ubestemte indtryk. Mængden så imidlertid til med undren og ærefrygt. Denne jordiske svaghed stod for den kun som et andet udslag af præstens himmelske styrke. Den ville ikke have anset det for at være for ophøjet et mirakel, om så hellig en mand for dens øjne havde hævet sig op fra jorden og var blevet mere og mere strålende samtidig med, at han blev mere og mere utydelig, til han omsider helt forsvandt i himlens lys.

Han vendte sig om imod stilladset og bredte armene ud.

"Kom her, Hester!" sagde han, "kom her, lille Perle!"

Det var et spøgelsesagtigt blik, han så på dem med, men der var noget på en gang ømt og sælsomt triumferende i det. Barnet fløj med den fugleagtige bevægelse, der var ejendommelig for det, hen til ham og slog armene om hans knæ. Hester nærmede sig også – langsomt, som om hun blev drevet af en uundgåelig skæbne, som hun stred imod af al magt – men standsede, førend hun nåede hen til ham. I samme nu

brød gamle Roger Chillingworth igennem mængden, eller måske – så mørkt, forstyrret og ondt var hans blik – dukkede han op fra Helvede for at hindre sit offer i at gøre, hvad han havde i sinde. Det være nu, som det vil, den gamle mand styrtede frem og greb præsten i armen.

"Holdt, afsindige! Hvad har du i sinde?" hviskede han. "Få den kvinde bort! Ryst det barn af dig! Alt skal blive godt! Ødelæg ikke dit rygte, så du går til grunde i vanære! Jeg kan endnu frelse dig! Vil du bringe skændsel over den hellige stand, du tilhører?"

"Ha, frister! Du kommer for sent!" svarede præsten, idet han angst, men fast mødte hans blik. "Du har ikke længere den magt, du har haft! Nu skal jeg med Guds hjælp undgå dig!"

Han rakte atter hånden ud imod kvinden med det røde bogstav.

"Hester Prynne," råbte han med en alvor, der gik til marv og ben, "i Hans, den frygtelige og dog så barmhjertige Guds navn, som giver mig nåde til i det yderste øjeblik at gøre, hvad jeg formedelst min egen svare synd og ynkelige kvide undlod at gøre for syv år siden – kom her nu og omslyng mig med din styrke! Din styrke, Hester, men lad den lede af den vilje, Gud har forundt mig. Denne ulykkelige og hårdt krænkede gamle mand sætter sig imod det af al magt. Kom Hester, kom! Hjælp mig op på stilladset!"

Mængden var fuldstændig i oprør. De fornemme og ansete mænd, der stod umiddelbart omkring præsten, var i den grad betagede af overraskelse, at de hverken vidste ud eller ind, hverken kunne finde på den forklaring af, hvad de så foregå for deres øjne, der lå nærmest, eller på nogen anden, men blev

stående som tavse og uvirksomme tilskuere over for den dom, Forsynet syntes i færd med at fuldbyrde. De så præsten nærme sig stilladset og stige op ad dets trin, lænende sig til Hesters skulder og støttet af hendes arm, som hun havde slået om ham, mens han stadig holdt barnets hånd i sin. Gamle Roger Chillingworth fulgte efter dem som en, der var nøje knyttet til det drama af synd og sorg, de alle havde spillet med i, og som derfor også havde retmæssigt krav på at være med i slutningsscenen.

"Om du så havde søgt hele Jorden rundt," sagde han med et mørkt blik på præsten, "ville du ikke have fundet noget sted, højt eller lavt, hvor du kunne have undgået mig, undtagen her på dette stillads."

"Lovet og takket være han, som førte mig hid!" svarede præsten.

Men han skælvede og vendte sig til Hester med et udtryk af tvivl og angst i øjnene, skønt der samtidig spillede et svagt smil om hans læber.

"Er dette ikke bedre," mumlede han, "end hvad vi drømte om i skoven?"

"Jeg ved det ikke! Jeg ved det ikke!" svarede hun hurtigt. "Bedre? Ja, nu kan vi begge dø og lille Perle sammen med os!"

"For dit og Perles vedkommende være det, som Gud bestemmer," sagde præsten, "og Gud er barmhjertig. Lad mig nu gøre hans vilje, som han tydeligt har kundgjort mig. Jeg er en dødens mand, Hester, lad mig derfor skynde mig og tage min skam på mig!"

Støttet af Hester Prynne og holdende lille Perle i hånden vendte Hans Velærværdighed pastor Dimmesdale sig til de

værdige og ærværdige fædre, til sine brødre, de hellige præster, til folket, hvis store hjerte var helt forfærdet, men alligevel strømmede over af tårefuld deltagelse, som om det fornemmede, at der nu skulle lægges et blad af livsens bog åbent, fuldt af synd, men også af sorg og anger. Solen, som ikke var kommet synderlig over sin middagshøjde, skinnede ned på præsten og lod hans skikkelse træde skarpt og tydeligt frem, som han stod der, hævet over jorden, rede til at erkende sig skyldig over for den evige retfærdigheds domstol.

"New Englands folk!" råbte han med en stemme, der lød højt, højtidelig og majestætisk ud over dem, men som alligevel skælvede og en gang imellem blev til et skrig, der arbejdede sig op fra et bundløst dyb af samvittighedsnag og kval: "I, som har elsket mig! – I, som har anset mig for hellig! – se, her står jeg som den værste synder i Verden! Omsider – omsider står jeg på det sted, hvor jeg burde have stået for syv år siden sammen med denne kvinde, hvis arm i dette frygtelige øjeblik holder mig oppe og hindrer mig i at kaste mig ned på mit ansigt. Se det røde bogstav, som Hester bærer! I har alle gyst ved at se det! Hvor hun har sat sin fod – hvor hun, segnefærdig under denne usalige byrde, har håbet at finde hvile – overalt har det kastet et uhyggeligt skær af rædsel og forsmædelse over hende. Men der var en iblandt jer, hvis synde- og skændselsmærke I ikke har gyst ved!"

Det så i dette øjeblik ud til, at præsten ville blive nødt til at tage resten af sin hemmelighed med sig i graven, men han bekæmpede sin legemlige svaghed. Han viste al hjælp fra sig og trådte et skridt frem foran kvinden og barnet.

"Han havde det på sig!" fortsatte han næsten voldsom, så bestemt var han på, at det hele skulle siges. "Guds øje så det! Englene pegede bestandig på det! Djævelen kendte det godt og pirrede stadig ved det med sin gloende finger. Men han skjulte det snedigt for menneskene og gik om iblandt jer med en mine, som om han var sorrigfuld, fordi han, som var så ren, skulle leve i en syndig verden og måtte savne sin himmelske slægt! Nu i dødens stund står han for jer! Han byder jer igen at se på Hesters røde bogstav! Han siger jer, at hvor megen hemmelighedsfuld rædsel der end knytter sig til det, er det kun en skygge af det, han bærer på sit eget bryst, og at selv det, hans eget røde brændemærke, kun er en skygge af det, der svider hans sjæls inderste! Er der nogen her, som tvivler om Guds dom over en synder? Så se! Se her et frygteligt vidnesbyrd!"

Med en krampagtig bevægelse rev han præstekjolen op og blottede sit bryst. Et øjeblik stirrede den rædselsslagne mængde på det frygtelige jærtegn, der åbenbaredes den, mens præsten stod med et triumferende udtryk i sit ansigt, som en, der gennem den voldsomste smerte har tilkæmpet sig sejr. Så segnede han om på stilladset. Hester løftede ham halvt op og støttede hans hoved til sit bryst. Gamle Roger Chillingworth knælede ned ved siden af ham, bleg, som om livet var veget fra ham.

"Så slap du dog fra mig! Så slap du dog fra mig!" blev han ved at gentage.

"Gud tilgive dig!" sagde præsten, "du har også syndet svært!"

Derpå vendte han sine døende øjne fra den gamle mand og fæstede dem på kvinden og barnet.

"Min lille Perle," sagde han med svag røst – og der gled et mildt og blidt smil over hans ansigt, som når en sjæl er ved at falde til ro. Ja, nu, da han havde kastet byrden af sig, så det næsten ud, som om han ville lege med barnet – "Kære lille Perle, vil du nu kysse mig? Du ville ikke ude i skoven, men nu vil du nok!"

Perle kyssede ham. Fortryllelsen var hævet. Det store sorgens optrin, som barnet havde sin del i, havde bragt al hendes kærlighed til udvikling, og da hendes tårer faldt på hendes faders kind, var de et pant på, at hun ville vokse op til glæde og sorg, ikke stadig ligge i krig med Verden, men blive en kvinde i den. Også over for hendes moder var Perles mission som den, der skulle volde hende kval, til ende.

"Far vel, Hester!" sagde præsten.

"Skal vi ikke mødes igen?" hviskede hun, idet hun bøjede sit ansigt tæt ned til hans. "Skal vi ikke leve vort udødelige liv sammen? Visselig, visselig har vi løskøbt hinanden med al vor smerte! Du ser langt ind i evigheden med dine klare døende øjne! Sig mig, hvad du ser!"

"Tys, Hester, tys!" sagde han med skælvende højtidelighed. "Lad loven, vi brød – den synd, der er blevet så frygteligt åbenbaret her – være det eneste, du har tanke for. Jeg er bange! Jeg er bange! Da vi glemte vor Gud – da vi krænkede den ærbødighed, vi skyldte hinandens sjæl – fra da af var det måske forgæves at håbe på, at vi senere kunne mødes for at knytte en ren og evig pagt. Gud ved det, og han er barmhjertig! Mest af alt har han vist sin barmhjertighed ved al den kval, han har lagt på mig, ved at sætte dette pinefulde brændemærke på mit bryst, ved at sende den uhyggelige og frygtelige gamle mand til

mig for bestandig at holde den ild, der fortærede mig, i glød, ved at føre mig her op og lade mig lide denne forsmædelige død, som dog samtidig er en triumf, for folkets øjne! Havde nogen af disse kvaler manglet, ville jeg have været evigt fortabt! Lovet være Hans navn! Hans vilje ske! Far vel!"

Med det sidste ord på læberne opgav præsten ånden. Mængden, som hidtil havde holdt sig tavs, gav sin undren og rædsel luft i en sælsom dyb mumlen, der rullede tungt igennem luften efter den henfarne sjæl – andet udtryk kunne den endnu ikke finde for, hvad der rørte sig i den.

24. Slutning

Da der var gået mange dage, og folk havde fået tid til at samle deres tanker med hensyn til det nys skildrede optrin, hørte man mere end en beretning om, hvad de havde været vidne til der oppe på stilladset.

De fleste erklærede, at de på den ulykkelige præsts bryst havde set et rødt bogstav – ganske mage til det, Hester Prynne bar – trykket ind i kødet. Med hensyn til, hvordan det var kommet der, var der forskellige forklaringer, som alle sammen beroede på gisninger. Nogle påstod, at pastor Dimmesdale samme dag, som Hester Prynne første gang bar sit skændselsmærke, havde begyndt at underkaste sig en bod, som han havde ført til ende til trods for de frygteligste pinsler. Andre påstod, at brændemærket først var blevet frembragt længe efter, og at gamle Roger Chillingworth, der var en mægtig troldmand, havde bevirket det ved trolddomskunster og gift. Atter andre – og det var dem, der bedst var i stand til at dømme om præstens ejendommelige følsomhed og den vidunderlige indflydelse, hans sjæl havde på hans legeme – hviskede om, at det frygtelige symbol var en virkning af samvittighedens stadig arbejdende tand, der helt inde fra hjertet havde gnavet sig igennem, til bogstavet stod der som vidnesbyrd om Himlens frygtelige dom. Læseren får selv træffe sit valg imellem disse forklaringer. Vi har kastet alt det lys, vi har kunnet skaffe, over dette jærtegn, og ville nu, da det har gjort sin gerning, helst have de dybe spor udslettede, som det har sat i vor hjerne, for

det har beskæftiget vore tanker så længe, at det står langt tydeligere for os, end vi bryder os om.

Det er imidlertid besynderligt, at nogle af dem, der havde været vidner til hele optrinnet, og som hævdede, at de ikke et øjeblik havde haft øjnene fra pastor Dimmesdale, bestemt påstod, at der ikke havde været mere mærke på hans bryst end på et nyfødt barns. De ord, han havde udtalt i sin dødsstund, havde efter deres beretning heller ikke i fjerneste måde antydet, at han havde det ringeste at gøre med den brøde, der var grunden til, at Hester Prynne så længe havde båret det røde bogstav. Efter disse højst agtværdige menneskers vidnesbyrd havde præsten, da han var på det rene med, at han skulle dø, og samtidig vidste, at mængden nærede en sådan ærefrygt for ham, at den allerede havde givet ham plads mellem helgener og engle, ønsket at opgive ånden i den faldne kvindes arme for derved at tilkendegive verden, hvor fuldstændig betydningsløs selv det mest udmærkede menneskes egen retfærdighed er. Efter at have anvendt hele sit liv til fremme for menneskenes åndelige velfærd, havde han i dødens stund villet bibringe sine beundrere den mægtige og sørgelige lærdom, at over for den uendelige renhed er vi alle til hobe lige store syndere. Han ville tilkendegive dem, at den frommeste iblandt os kun er nået så højt op over sine medmennesker, at han klarere skønner den guddommelige barmhjertighed og bestemt afviser menneskelig fortjenestes tomme skyggebillede. Skønt vi ikke vil bestride en så betydningsfuld sandhed, må det være os tilladt at betragte denne version af Dimmesdales historie som et eksempel på den urokkelige tro, hvormed en mands – og især en præsts – venner undertiden hævder hans karakters uplettethed, selv om beviser

så klare som middagssolens lys på det røde bogstav godtgør, at han er en løgnagtig og syndesmittet støvets skabning.

Den beretning, vi væsentligt har støttet os til – et gammelt håndskrift, bygget på mundtlige vidnesbyrd af personer, af hvilke nogle havde kendt Hester Prynne, mens andre havde hørt historien af samtidige vidner – stadfæster fuldstændig den synsmåde, der er fulgt i det foregående. Blandt de mange lærdomme, den stakkels præsts ulykkelige skæbne påtrænger os, vil vi kun anføre denne: Vær sand! Vær sand! Vis åbenlyst verden, om ikke det værste i dig, så dog træk, hvoraf den kan slutte sig til det værste!

Intet var mere påfaldende end den forandring, der, næsten umiddelbart efter Dimmesdales død, foregik med den gamle Roger Chillingworths udseende og væsen. Al hans kraft og energi – al hans legems- og åndskraft syntes pludselig at svigte ham i den grad, at han ligefrem skrumpede sammen og visnede hen som en plante, der, rykket op med rode, ligger i solen. Denne ulykkelige mand havde gjort hævnen og den systematiske udøvelse af den til selve sit livsprincip, og da den omsider var fuldbyrdet, havde hans liv ikke mere at holde sig oppe ved, kort sagt, da han ikke havde mere arbejde at gøre for Djævelen her på Jorden, havde dette menneske, der havde gjort det af med al menneskelighed i sig, ikke andet at gøre end at begive sig hen, hvor hans herre ville finde arbejde nok til ham og betale ham, hvad der tilkom ham. Men vi ville gerne være barmhjertige imod alle disse skyggeagtige væsner, som vi så længe har haft på nært hold, lige så vel imod Roger Chillingworth som imod alle de andre. Det er et mærkeligt spørgsmål, som det nok var værd at underkaste en nøje

granskning, om had og kærlighed ikke på bunden er et og det samme. De forudsætter hver for sig i sin højeste udvikling en høj grad af fortrolighed og hjertekendskab. De gør hver for sig et individ afhængigt af et andet i henseende til næring for sine følelser og sit åndelige liv. Den, der hader lidenskabeligt, bliver ikke mindre fortabt og ulykkelig, når han mister genstanden for sit had, end den, der elsker, når han mister genstanden for sin kærlighed. Filosofisk set synes disse to lidenskaber derfor væsentlig at være en og den samme, med undtagelse af, at den ene ses i himmelsk stråleglans, den anden i skummelt mørke. I åndens verden har den gamle læge og præsten, der gensidigt blev hinandens offer, måske uventet set deres jordiske had forvandlet til himmelsk kærlighed.

Vi lader imidlertid dette henstå uafgjort, men har endnu med hensyn til gamle Roger Chillingworth en meddelelse at give læseren. Da han døde, hvilket fandt sted, inden året var omme, efterlod han ved sit testamente, hvis eksekutorer var Hans Velærværdighed pastor Wilson og guvernør Bellingham, Hester Prynnes datter, lille Perle, en meget betydelig formue både her og i England.

Sådan blev Perle – nissebarnet – djævleungen, som adskillige lige indtil dette tidspunkt blev ved at kalde hende – den rigeste arving i New England på den tid. Det er ikke usandsynligt, at denne omstændighed bevirkede et væsentligt omslag i den offentlige mening, og var moder og datter blevet her, kunne lille Perle, da hun blev giftefærdig, måske være kommet til at blande sit vilde blod med den allerfrommeste puritaners afkoms. Ikke længe efter lægens død forsvandt imidlertid kvinden med det røde bogstav og Perle med. I mange år hørte man ingen

uomtvisteligt sikre tidender om dem, omend ubestemte rygter af og til fandt vej over havet som et uformeligt stykke drivtømmer med begyndelsesbogstaverne af et navn på kastes op på kysten. Historien om det røde bogstav blev til et sagn. Den bevarede imidlertid sin trolddomsmagt usvækket og omgav stilladset, hvor den stakkels præst var død, og hytten ved stranden, hvor Hester Prynne havde boet, med en vis gru. En eftermiddag, da nogle børn legede i nærheden af hytten, så de en høj kvinde i grå kjole nærme sig døren. I alle disse år havde den ikke været lukket op, men hvad enten hun nu gjorde det, eller det rådne træ og rustne jern gav efter for hendes hånd, eller hun som en skygge gled ind igennem den lukkede dør – ind kom hun under alle omstændigheder.

På tærsklen standsede hun og vendte sig halvt om – måske tanken om ganske ene og så helt forandret at træde ind i det hjem, hvor hun i sin tid havde levet så stærkt et liv, var sørgeligere og mere trøstesløs, end at selv hun kunne udholde den. Men hun betænkte sig kun et øjeblik, skønt længe nok til, at børnene kunne se, at hun bar et rødt bogstav på sit bryst.

Hester Prynne var vendt tilbage og havde atter taget sin skam på sig, som hun så længe havde kastet fra sig. Men hvor var lille Perle? Hvis hun var i live, måtte hun nu stå i kvindens fejreste vår. Ingen vidste, og ingen fik nogen sinde med fuld sikkerhed at vide, om nissebarnet før tiden var blevet lagt i en jomfrugrav, eller om hendes vilde, rige natur var blevet blød og ydmyg og i stand til at leve en kvindes stilfærdig, lykkelige liv. Men i resten af Hesters liv var der ting, som tydede på, at eneboersken med det røde bogstav var genstand for kærlighed og interesse hos en, der levede i et andet land. Der kom breve med adeligt våben

i seglet, men noget engelsk våben var det ikke. I hytten var der nytte- og luksusgenstande, som Hester aldrig brød sig om at gøre brug af, men som kun rigdom kunne have anskaffet og kærlighed finde på at anskaffe til hende. Der var også småting, små prydelser, smukke vidnesbyrd om, at der var en, som stadig mindedes hende, ting, som måtte være forarbejdede af fine fingre efter et kærligt hjertes tilskyndelse. Og en gang sås Hester i færd med at brodere en barnekjole, som hun udstyrede med en så ødsel fantastisk pragt, at der ville have rejst sig et ramaskrig, om noget barn havde vist sig med den på i vort nøgterne samfund.

Kort sagt, datidens sladdersøstre troede, og inspektør Pue, som undersøgte sagen hundrede år senere, troede, og jeg, en af hans efterfølgere i embedet, tror også fuldt og fast, at Perle ikke blot var i live, men gift og lykkelig og tænkte på sin moder, og at hun med glæde ville have haft denne tungsindige og ensomme moder ved sin arne.

Men der lå et mere virkeligt liv for Hester Prynne her i New England end på det ukendte sted, hvor Perle havde fundet et hjem. Her havde hun syndet, her havde hun sørget, og her ville hun angre. Derfor var hun vendt tilbage og havde atter af egen fri vilje – for selv den barskeste øvrighedsperson i denne jernhårde tid ville ikke have påbudt hende det – taget det symbol på sig, som vi har fortalt så sørgelig en historie om. Det forlod aldrig siden hendes bryst. Men alt som årene led for Hester i et arbejdsomt, tankefuldt, selvopofrende liv, hørte det røde bogstav op at være et brændemærke, der pådrog hende verdens foragt, og blev til symbol på noget, man måtte sørge over og se hen til med angst, men også med ærefrygt. Og da

Hester Prynne ikke havde noget mål for øje for sig selv og på ingen måde levede for at vinde fordel og glæde, kom folk til hende med alle deres sorger og bekymringer og søgte råd hos hendes som den, der selv havde gennemlevet en mægtig sorg. Især tyede kvinder til Hesters hytte med deres klager over sårede, krænkede hjerter eller vildfarende og syndig lidenskab eller tyngede af en ugengældt kærligheds svare byrde, fordi den, de elskede, ikke brød sig om dem, og de spurgte Hester, hvorfor de var så ulykkelige, og hvad de skulle gøre ved det. Og Hester trøstede og rådede dem, så godt hun kunne. Hun forsikrede dem også om, hvad hun fuldt og fast troede på, at der, når Verden var blevet moden, ville oprinde en lysere tid, da en ny sandhed ville åbenbares for at give forholdet mellem mand og kvinde et sikrere grundlag for gensidig lykke. Tidligere i livet havde Hester forfængeligt indbildt sig, at hun måske selv var den beskikkede profetinde, men hun havde for længst indset umuligheden af, at en mission i retning af forkyndelse af guddommelig og hemmelighedsfuld sandhed kunne betros en kvinde, der var plettet af synd, nedbøjet af skam eller blot tynget af sorg for hele livet. Den tilkommende åbenbarings engel og apostel måtte ganske vist være en kvinde, men en ophøjet, ren og skøn kvinde, der var vis, ikke i kraft af mørk sorg, men fordi hun var et medium for himmelsk glæde, og ved sit eget lykkelige liv kunne give verden det stærkeste vidnesbyrd om, hvordan hellig kærlighed kan gøre os lykkelige.

Det sagde Hester Prynne, og så så hun med sine bedrøvede øjne ned på det røde bogstav. Og efter mange, mange års forløb blev der opkastet en ny grav tæt ved en gammel, sammensunken en på den kirkegård, ved siden af hvilken

King's Chapel siden er blevet bygget. Den lå tæt ved den gamle, sammensunkne grav, men der var dog et stykke imellem dem, som om de to mennesker ikke havde ret til at hvile i grav sammen. De fik dog en fælles gravsten. Rundt om var der monumenter med våbenskjolde, og på denne simple skiferplade – som endnu er at se og vækker den nysgerriges undren – var der indgraveret noget ligesom et våbenskjold. Det bar en indskrift, der kunne tjene som motto og indholdsangivelse for vor nu sluttede fortælling, der er så mørk og kun får lys fra et eneste lyspunkt:

I mørket gløder det røde bogstav.

Om "Det røde bogstav"

Forfatter: Nathaniel Hawthorne (1804-1864).
Org.udgave: *The Scarlet Letter.* Ticknor, Reed, and Fields, Boston 1859.
Denne udgave baseret på: Nathaniel Hawthorne: *Det røde Bogstav.* Oversat af Fr. Winkel Horn. A. Christiansens Kunstforlag, Kjøbenhavn – Kristiania, 1897.
Oversætter: Frederik Winkel Horn (1845-1898).
Redigeret af: Vivi N. Jensen.
Forside: Efter illustration af Mary Hallock Foote (1847-1938): "*They stood in the noon of that strange splendor*" fra udgaven James R. Osgood, Boston 1878.

ISBN 978-87-7979-886-1

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-178-7 (Ølstykke 2007).

© 2023 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1: For adulteress, dvs. hore eller bolerske.